

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU

1945-1985

**DÜNYA
SENDİKALAR
FEDERASYONU**

Ücretsiz PDF Kitaplar için <http://rantey.org>

AMAÇ YAYINCILIK
Çatalçeşme Sokak15/1
Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 522 11 98

Genel Sıra No: 4
İşçi Hareketleri Tarihi ve Sendikacılık Dizisi: 2

Birinci Basım: İstanbul, Ocak 1988

Özgün adı: The World Federation of Trade Unions 1945-1985; Dünya Sendikalar Federasyonu ile Çekoslovakya Sendikalar Yayınevi -PRACE-Üçüncü Dünya Arşivi, Praga, Ekim 1985. Kapak grafik: Zehra Şenoğuz; Dizgi-Baskı-Cilt: Acar Matbaacılık Tesisleri Tel: 526 84 42.

DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU

ve

11. DÜNYA SENDİKALAR KONGRESİNDE KABUL EDİLEN ANA BELGE

**Çeviri :
Muhsin Selem**

DSF genel sekreterliği bu yayını, kuruluşunun 40. yıldönümüne armağan eder. Bu tarih araştırması Evzen Erban (Çekoslovakya, DSF kurucusu), Mahendra Sen (Hindistan, DSF eski sekreteri), Luis C. Turiansky (Uruguay, sekreterlik siyasi danışmanı) ve Emilio Pereira (İspanya, arşiv bölüm başkanı) tarafından gerçekleştirilmiştir. Başvurulan kaynaklar ekler bölümündedir.

Elinizdeki sayfalar hiç bir biçimde Dünya Sendikalar Federasyonu'nun ve elbette bir bütün olarak sendika hareketinin tam bir tarihini sunmak amacını taşıyor. Bu, dünya sendika merkezinin kuruluşunun 40. yıldönümü kutlamalarına yapılan alçak gönüllü bir katkıdır. En fazla bu çalışmanın tarihçileri özendireceğini ve araştırmacıları çağdaş toplumsal savaşımın tarihindeki önemli boşlukları doldurma yönünden daha da cesaretlendireceğini umuyoruz.

Dünyanın dört bir yanında politik, felsefi veya dinsel inançları ne olursa olsun ve ırk, renk, milliyet ve ülkelerindeki toplumsal sistem veya ekonomik gelişme düzeyinden bağımsız olarak işçilerin çıkarına, birliğe ve uluslararası dayanışmaya kırk yıl boyunca aralıksız hizmet eden bir örgütün kökenlerini ve gelişimini doğru ve özlu bir biçimde özetlemeye çalıştık. Böylelikle bu kitabın yeni sendikacılar kuşağı için bir esin kaynağı olacağı umundayız.

Gene de iki noktanın en başından açıkça belirtilmesi gerekiyor. Birincisi, bu kitap çağdaş yazarların bir yapıtıdır. Bu yüzden, yazarların burada ele alınan konu-

ları kavrayışları; bizzat kendisi başlangıcından bu yana önemli ölçüde değişimler gösteren ve bugün zengin deneyimleri ve büyük çeşitliliği ile böyle kısa bir broşürde kolayca betimlenemeyecek sendika hareketinin güncel gereklerine denk düşmektedir. İkincisi, bu çalışma diğer yazarlara yapılan başvurulara (kaynakça bölümüne bakınız.), özellikle de DSF arşivlerinde bulunan belgelerin incelenmesine dayalıdır. Gene de bazı eksiklikleri olması kaçınılmazdır.

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun kırk yılı, şüphesiz, insana özgü herşeyde olduğu gibi, sorunlardan ve yanlışlardan tümüyle uzak kalamazdı. Bununla birlikte, bu yıllar; özveri ve dürüstlikle işçilerin davasına kendini adayışın ve DSF'nin kuruluşuna temel oluşturan değerli ortak ülkelere bağlılığın bir kanıtı olmuştur.

Bizler, bu nitelikleri çalışmamıza yansıtılabilmek için elimizden gelen her şeyi yaptık ve okuyucunun bu kitaptaki eksikleri anlayışla karşılayacağını umuyoruz.

Yayıncılar

I KÖKLER

Kapitalist üretim ilişkileri işçi sınıfını doğurduğundan bu yana bir sınıf olarak yaşamsal çıkarlarını korumak üzere işçiler, doğallıkla her zaman birleşme eğiliminde olmuşlardır.

Daha sömürü yöntemleri anlaşılamamış ve açık seçik bir kurtuluş programı ortaya konmamışken bile işçilerin birlik olma arzusu kendini göstermiş, onlara ortak çıkarları yön vermiştir; ve işte bu gerçek; sömürücü sınıfların çağlar boyunca, genellikle 'işçi hareketi'nin bileşenleri olarak görülen örgütlenmelerin çoğalmasını ve gelişmesini engelleyemeyeceklerini anladıkları anda, neden işçileri bölmeye çabaladıklarını açıklamaktadır.

İşçi hareketi içinde sendikaların seçkin bir yeri vardır. Sendikalar işyeri, meslek veya işkolu esasına göre birleşen işçilerin örgütleridir; kendi hareket alanlarında, ayrımsız bütün işçilerin yakın ve uzun erimli çıkarlarını korumayı üstlenirler ve ulusal, bölgesel veya uluslararası düzeyde örgütlenirler.

Bugüne değin dünya ölçeğindeki en geniş sendika birliğini temsil eden Dünya Sendikalar Federasyonu'nun 1945'de kuruluşu bir rastlantı değildi; yüz yılı aşkın bir süre bir örgüt oluşturma doğrultusunda harcanan çabaların doruğa ulaşması, çok değişik inançlara sahip işçilerin birleşik eylem ve deneyimlerinin sonucuydu. Barış ve toplumsal ilerleme ülkülerinin, ulusal sınırları ve ideolojik engelleri aşan uluslararası sınıf dayanışmasının zaferiydi.

Dünya Sendikalar Federasyonu bugün, varlığında cisimleşmiş bulunan tarihsel mirastan esinleniyor; bu mirasın kökleri besinini bizzat işçi sınıfından almaktadır.

BAŞLANGIÇ

Sanayi devriminin 18. yüzyılda başladığı ülke olan İngiltere, sendika hareketinin beşiği olarak görülebilir. Bu ülkede ilk işçi dernekleri 18. yüzyılın sonuyla 19. yüzyılın başında kurulmuştu. Üretim araçlarının sahibi olup olmadıklarına bakılmaksızın belirli bir mesleğin bütün işçilerini bünyesinde toplayan ortaçağ loncalarından farklı olarak, kurulan yeni örgütler sanayi üretiminin gelişmesine denk düşüyor ve sadece ücretli işçileri kapsadığı için açık bir sınıfsal nitelik taşıyorlardı.

Çok doğal olarak bu hareket, sanayinin en fazla geliştiği Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerinde başladı. İlk başlarda çeşitli türlerde yardımlaşma örgütleri ortaya çıktı. Bunların başlıca amacı hastalık, kaza, işsiz kalma, dulluk gibi durumlarda üyelerine destek olmaktı. Aynı dönemde tüketim veya üretim kooperatifleri türünden ekonomik işbirliğinin ilk biçimleri doğdu. Ne var ki, işçilerin amansızca sömürülmesi, çok geçmeden onları talepleri için savaşıma itti. En yaygın yöntem grev eylemiydi. Eskiden, lonca üyesi olmayan zanaatkârların

başvurduğu grev, işçilerin elinde çok güçlü bir silâh oldu.

Savaşımın amaçlarının kavranması uzun ve karmaşık bir süreç aldı. Bu süreç, üretim araçları üzerindeki kapitalist mülkiyetin simgeleri olan makineleri ve fabrikaları parçalayıp yıkma biçimine bürünen sezgisel bir tepkiyle başladı. Yoksulluğun kaynağının teknolojik gelişmede değil, adaletsiz toplumsal ilişkilerde bulunduğunun anlaşılmasıyla sonuçlandı. Bu noktada acil talepler için savaşımın, işçi sınıfının çeşitli toplumsal reform programlarına dayalı bağımsız siyasal eylemiyle birleştirilmesinin zorunluluğu belli olmuştu.

İşçi hareketinde siyasal seçeneklerin çeşitliliği ve işçilerin kısa ve uzun vadeli amaçlarının doğru biçimde birleştirilmesi gereği, sendika hareketinde daha başlangıçta anlaşılan niteliklerdi.

Örgütlenme açısından da sendika hareketi tek tek ülkelerin kendilerine özgü gelenekleri ve koşullarına bağlı yavaş bir gelişmenin ürünü olmuştur. Ancak, bir bütün olarak bakıldığında, ortaçağ loncalarına özgü, mesleğe göre örgütlenme, başlangıçta bir süre sendika hareketinde de varlığını sürdürdü ve giderek büyük ölçekli işletmelerde üretimin toplumsallaşmasındaki artışa ve kapitalist yoğunlaşmaya uygun olarak yerini farklı işyerlerinde mesleklerarası birliğe bıraktı. İşçiler yavaş yavaş güçlerinin birlikten doğduğunu kavıyorlardı.

Devletin kolayca bastırabildiği yalıtlanmış eylemlerden, sanayi sektörlerinin tamamını, hatta ülkenin bütününe kapsayan eşgüdümlü eylemlere geçildi; dayanışma ana fikri böylece gelişti. Ulusal sendika örgütleri kurmak için ilk girişimler de İngiltere’de yapıldı: 1831’de *Emeğin Korunması İçin Ulusal Dernek* kuruldu. 1834’de Robert Owen *Büyük Ulusal Sendikalar Birliği*’ni kurdu; bu kuruluş modern sendikaların önceli oldu.

Bununla birlikte, sendikacılığın gelişiminin sorun-

suz olmadığını da belirtmeliyiz. Tersine, zamanın burjuva hükümetleri harekete şiddetle karşıydılar.

Bizzat İngiltere’de Sendika faaliyetleri 1824’e kadar yasadıydı ve sendika üyeleri 1799-1800 tarihli Birleşme Yasaları yüzünden ağır para cezalarına çarptırılıyorlardı. Altı *Tolpuddle savaşı* çiftlik işçilerini örgütlemeye kalkıştıkları için 1834’te yedi yıllık sürgün cezasına uğratıldılar. Gerçekte 1875’e kadar İngiliz yasaları sendikaları tanımadılar.

Fransa’da sendikalarda örgütlenme hakkı 1884’de elde edildi. 1789-1792 devrimi bile bu yönde bir ilerleme sağlamadı. İtalya’da grevler 1889’a kadar yasalara aykırıydı. Almanya’da sadece sanayi işçilerinin sendikalaşmasına izin veriliyordu. Bu halde bile birçok kısıtlamalara uğruyorlardı. Amerika Birleşik Devletleri’nde, resmen yasal oldukları halde, sendikalar keyfi baskılara tâbi tutuluyorlardı. «Anti-Tröst Yasası» diye de bilinen 1890 tarihli Sherman Yasası yüzünden bu durum 19. yüzyılın sonuna kadar sürdü.

Günümüzde çeşitli ulusal yasalarda ve Uluslararası Çalışma Örgütü’nün uluslararası sözleşmelerinde saygıyla sözü edilen sendika hakları, zaman zaman olağanüstü bir cesaretle davranan işçilerin savaşımalarının sonucudur.

Gerici güçlerin bu yeni toplumsal gücü bastırma girişimleri sonuç vermedi. İşçilerin dayanışması kavramı, bu yeni kavram hızla ulusal sınırların ötesine yayıldı.

Londra işçi derneği sekreteri William Lovet, 1836’da Belçika işçilerine yaptığı konuşmasında, «*Eğer krallar birleşebiliyorsa, servet üreticileri niçin kendi kutsal ittifaklarını kuramıyorlar?*» diye soruyordu.

O dönemde, işçi eyleminin uluslararası eşgüdümünü sağlamak için birçok girişim yapıldı. Ama koşullar tamamiyle olgunlaşmamıştı.

1840'lar derin iktisadi çöküntüye ve bunun sonucunda çalışan kitlelerin durumunun kötüleşmesine tanık oldu. 1848'de devrimci bir dalga Avrupa'yı kapladı, olanak bulduğu her yerde mutlak krallıkları devirdi ve feodalizmin kalıntılarını yok etti. İşçi sınıfı demokratik devrimlerde aktif biçimde yer aldı ve en büyük özverilerde bulundu. Fakat sonunda halkın savaşımının meyvelerine salt kendi adına burjuvazi el koydu. Gerçek kurtuluşa ulaşmak istiyorsa işçi sınıfı artık hâkim sınıfların vaatlerine güvenemezdi, bu nokta gün geçtikçe apaçık görünüyordu.

Bu nedenle, 1864'te işçi sınıfının en uyanık güçleri «Uluslararası İşçi Derneği»ni ya da diğer adıyla «Birinci Enternasyonal»i kurdular. Bu kuruluşun iki temel amacı vardı: İşçi sınıfının çok ihtiyaç duyulan bağımsız programını ortaya koymak (tüzükte «işçi sınıflarının kurtuluşu bizzat işçi sınıflarının kendileri tarafından elde edilmelidir» deniliyordu) ve uluslararası dayanışma.

Yeri gelmişken tarih boyunca her yeni birliğin kuruluşunda sık sık tekrarlanan bir deneyime değinmek uygun olur. İkili ilişkileri geliştirmeyi amaçlayan kuruluşların oluşturulması her zaman uluslararası birleşmelerin öncülü olmuştur. 1862'de kurulan «İngiliz-Fransız Bağlantı Komitesi» bunun bir örneğidir.

O sıralarda işçi hareketi içinde aktif olan çeşitli akımlar Birinci Enternasyonal'de biraraya gelmeyi bashedilar. Örgüt, bu hareketin, sendikalar dahil, politik ve kitlesel bütün unsurlarını kapsayan bir tek cephe olarak düşünülüyordu. Ayrıca bireylerin doğrudan üyeliğine de açıktı. Ne var ki, örgüt iç ideolojik çekişmelerle dağılarak 1876 yılındaki Filadelfiya kongresinde feshe dildi.

Kısa süren yaşamına karşın, Birinci Enternasyonal işçileri örgütlemekte ve sınıfsal eğitimlerini sağlamakta belirleyici bir rol oynadı.

Bu sırada (kapitalizm, ç.n.) hayalet gibi görünüp kaybolan devresel bunalımlarından biri daha yaşanmaya başlanmıştı. Bunalımın doğurduğu derin politik kriz 1870-71 Fransa-Prusya savaşıyla daha da ağırlaştı. Fransız halkı yabancı işgali altında kalmanın utanç verici acısını ve yönetici sınıfların ihanetini yaşadı. 1871 yılının Mart ayında Paris halkı ayaklanarak dünyanın ilk işçi devleti girişimini, Komün'ü kurdu. Bu kahramanca girişim ancak 72 gün sürebildi; yabancı orduların desteğini alan iç gericilik tarafından kanlı bir şekilde bastırıldı. Öyle ki, tahmin edildiği kadarıyla, 30.000 'Kömüncü' katledildi, daha pek çoğu zindanlara tıkıldı ve darağacına gönderildi, on binlercesi başka ülkelere sığınmak zorunda kaldı.

Ne var ki, Paris Komünü adalet ve toplumsal ilerleme uğrunda savaşım veren herkesin yüreğinde ve aklında yaşamayı sürdürüyor. Kısacık yaşamında çıkarılan birçok ilerici yasa, işçilerin daha adaletli bir toplum özlemini bütün dünyaya gösterdi. Savunucularının kahramanca direnişine karşın, uluslararası gerici güçlerin Komünü yıkması, sınıf savaşımı konusunda paha biçilmez dersler sağladı; bu devirmenin ardından uygulanan teröre, karşı-devrimciler tarih boyunca defalarca başvuracaklardı.

Karşı-devrimin yol açtığı gerilemenin ardından, 1880'lerde işçilerin savaşımında yeni bir canlanma görüldü. Ana istemleri çalışma saatlerinin azaltılmasıydı.

O dönemde işçiler insanlık dışı, illiğine dek bir sömürünün pençesindeydiler. Bazı yerlerde günde 16 saat, hattâ daha fazla çalışmaya zorlanıyorlardı. Gerçekte toplum dışına itilmişlerdi, kültür ve eğitimden yoksun, hastalıklarla boğuşur durumdaydılar. Daha 1866'da Birinci Enternasyonal'in Cenevre Kongresi 8 saatlik iş günü için çağrıda bulunmuştu. Çünkü «8 saatlik iş günü bütün diğer kurtuluş girişimlerinin başarısı için

vazgeçilmez koşuldu.» 8 saati çalışmaya, 8 saati dinlenmeye, 8 saati de kültüre ve eğitime ayırmak akla uygundu ve işçiyi insan olarak korumak için temel bir istem oldu.

Bu hareket 1880'lerde Amerika Birleşik Devletleri'nde kitlesel boyutlara ulaştı. 1884'de işçilerin örgütü «*Emeğin Şövalyeleri*» normalde çalışma günü olan 1 Mayıs 1886 Cumartesi gününden başlayarak bütün ülkede 8 saatlik işgününün uygulanmasını istedi. Başlıca sanayi merkezlerinde, özellikle Şikago'da o gün düzenlenen grev ve gösteriler yetkilileri paniğe uğrattı.

Eylemin muazzam başarısı cesaret vericiydi. Şikago'da 3 Mayıs Pazartesi günü de greve devam edildi. 4 Mayıs Salı günü Haymarket Alanı'nda barışçı bir işçi mitingi düzenlendi. Olayların gelişimiyle sinirlenen polisler saldırdılar. Kaynağı halen bilinmeyen tek bir silâh atışı yayılım ateşe ve katliama yol açtı; 200'den fazla insan öldü ve başlıca liderler tutuklandı.

Hemen ardından başlayan gülünç yargılama 8 Şikago Şehidi'ne verilen ölüm cezasıyla sonuçlandı: *Albert Parson, August Spies, Samuel Fielden, Michael Schwab, George Engel, Adolph Fischer, Luis Lingg, Oscar Neeb*, 11 Kasım 1887'de idam edildiler.

«*Mezardaki sessizliğimizin sesimizden daha gür çıkacağı gün gelecektir.*» Bu kâhince sözleri August Spies infazdan kısa bir süre önce söylemişti.

Bu cinayet aslında, faillerinin beklediği sonucun tam tersini doğuracaktı: Dünyayı bir öfke dalgası sardı ve şehitlerin anısına 8 saatlik işgünü savaşımı yükseltildi.

Fransız Devrimi'nin yüzüncü yıldönümü olan 1889'da çeşitli ülkelerin sosyalist hareketinin temsilcileri Paris'te toplandılar ve *Sosyalist İşçi Enternasyonal'i*ni, *İkinci Enternasyonal'i* kurdular. Bu arada, yeni kurulmuş olan Amerikan İşçi Federasyonu AFL, 1 Mayıs 1890'da Şikago olaylarının yıldönümü anısına yeni bir grev düzenlemişti. İkinci Enternasyonal eyleme geçme-

ye karar verdi. Bütün dünya işçilerine o gün her ülkede aynı anda gösteriler yapma çağrısında bulundu. Böylece «1 Mayıs Uluslararası İşçi Günü» doğdu. Bu uluslararası dayanışma gününün aslında işçi sınıfının şehitlerine saygı günü oluşu rastlantı değildi. Bu günün 1890 yılında kazandığı başarı tarihsel bir karara, onu her yıl bir eylem gününe dönüştürme kararına yol açtı.

Bir sonraki yıl olan 1891'de 1 Mayıs'a kitle katılımı daha da büyük oldu. Ama yetkililerin bastırma önlemleri de o boyuttaydı. Örneğin Fransa'nın Fourmies kasabasında birçoğu kadın ve çocuk olan göstericiler, askerlerin mermileriyle delik deşik edildiler.

En başından bu yana baskı ve şiddet 1 Mayıs'a eşlik etti. Buna rağmen, giderek, 1 Mayıs özgürlük isteyen insanların bir kitlesel eylem günü oldu. Sosyalist ülkelerde 1 Mayıs, elde edilen zaferlerin değerini görmenin ve yeni başarılar için bilenmenin bir fırsatıdır. Diğer ülkelerin çoğunda işçiler, 1 Mayıs'ı kendi günleri haline getirdiler ve bugün 1 Mayıs bir çok ülkede yasalarla bayram günü olarak kabul edilmiş bulunuyor.

SENDİKA HAREKETİNİN BÜYÜMESİ

İşçi hareketinin kendi özgül yolunu bulmak için çaba harcadığı sıralarda, sendikalar ile örgütlü siyasal akımlar arasında oldukça yakın ilişkiler ortaya çıkmaya başlamıştı bile. Bir çok durumda sendikalar bir parti yapısının parçalarıydılar. Örneğin İngiliz Sendikalar Kongresi (TUC) İşçi Partisi'nin kuruluşunda belirleyici bir katkıda bulundu ve günümüzde de onun yapısı içindedir.

Öbür uçta sendikaların siyasal konularda konuşma hakkını yadsıyan akımlar vardı. Amerika Birleşik Devletleri'nde Amerikan İşçi Federasyonu AFL'nin onyıllarca başkanlığını yapan Samuel Gompers, politika dışı bir «düz sendikacılık» geliştirmeye çalıştı. Bu, gerçekte,

sendikaları, hâkim sınıflara özgü bir alan sayılan «siyaset» karşısında savunmasız bırakıyordu.

Bununla birlikte, siyasal seçeneklerdeki farklılıklara karşın, sendika birliğini sağlama gereği bu dönemde gün geçtikçe daha büyük önem kazanıyordu. 19. yüzyılın ikinci yarısında dünyada hızlı bir değişim yaşandı. Kapitalist yoğunlaşmanın artışı tekellerin kuruluşuna yol açtı. Dünyanın büyük devletler arasında bölünüşünü ve diğer halkların doğal kaynaklarının yağmalanmasını beraberinde getiren emperyalizm doğdu. Bu dönemde, bütün dünyada, işçi sınıfının safları hızla genişledi. 1900'e doğru dört milyon işçi sendikalaşmıştı bile. Sendikalar güçlü kitle örgütleri haline geldiler. 1895'te Fransa'da kurulan Genel İş Konfederasyonu (Confederation Generale du Travail - CGT) gibi büyük bağımsız ulusal merkezler ortaya çıktı.

Tekellerin bütün üretim ve dağıtım sektörlerinde yayılışı, sendikaları özellikle meslek veya işkolu düzeyinde güçlendirme gereğini artırdı. Yerel sendikaları büyük işkolu federasyonları içinde birleştirme yolunda doğal bir eğilim gelişti. Ekonominin artan uluslararası anlaşması ile birlikte, işkolu veya meslek düzeyindeki sendika eyleminin uluslararası ölçekte eşgüdümünün zorunluluğu anlaşıldı.

«Uluslararası Meslek Sekreteraları» (ITS) bu gereği karşılamak amacıyla kuruldular. Yüzyılımızın daha başında bu uluslararası sendika kuruluşları Grafik Sanatlar, Madencilik, İnşaat, Dokuma, Metalurji ve Taşımacılık da içinde olmak üzere 17 değişik işkolunu kapsamıştı. 1903'de kurulan «Uluslararası Sendika Sekreteryası» (bütün ITS'lerin eşgüdüm merkezi) 1913'te «Uluslararası Sendikalar Federasyonu»na (IFTU) dönüştü. Bu, bir dünya sendika merkezi oluşturmak için ilk girişim sayılabilir.

Birinci Dünya Savaşı'nın arifesinde IFTU'nun resmi üye sayısı, 19 ulusal merkezde, fiilen bütün Avrupa ve

Kuzey Amerika'da örgütlenmiş 8 milyon işçiye yük-seldi.

Ama sendikaların gerçek boyutları IFTU'nun gös-terdiğinden çok daha kapsamlı ve renkliydi...

ZORUNLU BİR PARANTEZ

İşçi savaşımının resmini tamamlayabilmek için bu-rada bir parantez açıp kısa bir saptama yapmalıyız. Şüphesiz, kapitalizmin eşitsiz gelişimi, dünyanın geniş bölgelerinin az çok geride kalmasına yol açtı ve sanayi in-gelişimi, işçi sınıfının da kalbi olan Avrupa ve Kuzey Amerika'da yoğunlaştı. Ama diğer kıtalarda ve altkıtala-rda da toplumsal savaşım sürüyordu.

Özellikle Latin Amerika'da, bazı ülkelerde (Arjan-tin, Şili, Küba, Meksika, Uruguay ve diğerleri) kapita-lizmin göreceli gelişiminin sonucunda daha 19. yüzyılın ortalarında nispeten kalabalık ve örgütlü bir işçi sınıfı ortaya çıkmıştı. Avrupalı göçmenler uluslararası işçi hareketinin devrimci fikirlerini ve deneyimlerini de be-raberlerinde getirmişlerdi. Böylece, örneğin, 1890'da yapılan dünya çapındaki ilk 1 Mayıs, Arjantin, Küba ve Meksika'da da kutlanmıştı. Yüzyılın sonlarına doğru, bu altkıttadaki bazı ülkeler güçlü bir sendika hareketine kavuşmuşlardı ve bir çok yerde İkinci Enternasyonal'in şubeleri de kurulmuştu.

Latin Amerika'daki ilk ulusal sendika merkezleri Peru (1884), Uruguay (1875), Arjantin (1890), Küba (1890), Şili (1909), Meksika (1912), Bolivya (1912) ve El Salvador'da (1914) kuruldu. 1909'da Buenos Aires'te yapılan konferansta bölgenin altı ülkesinin sendika ör-gütleri bir araya geldi.

Afrika'da, sömürgeciliğin sert koşullarına karşın, işçiler baskıya karşı direniyor ve özellikle maden ve ter-sane işçileri kahramanca savaşım lar veriyorlardı. Sömür-ge yetkililerinin kayıtlarına göre, 1874'de Freetown'daki

tersane grevi ilk grevlerden birisiydi. 10 yıl sonra S.H.A. Case adında bir Afrikalı işçi «Makina İşçileri Birliği» sendikasını ve «Zanaatkâr» gazetesini kurdu.

Güney Afrika Birliği'nde ilk sendika (marangozlar sendikası) 1887'de Cape Town'da kuruldu. 1899 ile 1902 yılları arasında Boer direnişini ezen İngiliz sömürgeci-leri, efsanevi altın ve elmas madenlerinin denetimini ellerine geçirdikten sonra, sendikacılıkta ve maden işçilerinin savaşımında hızlı bir yükselme görüldü. Ne var ki, bu sadece Avrupa asıllı maden işçileriyle sınırlıydı; o dönemde Afrikalı bir maden işçisine ödenen ücret beyaz bir maden işçisine ödenen ücretin sekizde birini ancak buluyordu.

Asya'da işçi sınıfının, başta dokuma sanayiinde olmak üzere büyümesi, sömürgeci boyunduruğundan kurtuluş savaşımına yeni bir hız kazandırdı. Hindistan'da ilk grev 1877'de yapıldı. 1882 ile 1890 arasında Bombay ve Madras eyaletlerinde toplam 25 grev oldu. Bombay dokuma işçileri daha 1884'te sendikalarını kurdular. İşçi savaşimleri Birinci Dünya Savaşı'nın hemen öncesinde doruğa çıktı. Liderleri Bal Gangadhar Tilak'ın İngiliz hükümeti tarafından tutuklanmasını protesto eden dokuma işçileri 1908'de Bombay'da altı günlük bir genel grev yaptılar.

Çin'de 19. yüzyılın sonlarında başlayan sanayileşme yavaş bir seyir izledi. İlk sendikalar 1906'da ortaya çıktı: Kwantung'da Makinistler Sendikası, Kanton'da Posta İşçileri Sendikası kuruldu. 1911 Devrimi sendika hareketini güçlendirdi.

Sömürgecilerin yönetimi altındaki Asya ülkelerinden farklı olarak, Japonya bağımsız bir kapitalist ekonomi oluşturabildi. Japon işçilerinin lideri ve sendika hareketinin öncüsü olan Sen Katayama (1933'te öldü), sendika hareketinin doğuş yılı olarak 1897'yi gösterir. O yıl Tokyo demir çelik işçileri ilk sendikalarını kurdular, kısa süre sonra diğer mesleklerden işçiler de onları izlediler. Demiryolu işçileri 1898'de başarılı bir grev

düzenlediler. Yetkililer 1900'de sendikaları dağıtınca, Japon sendikacılığının gelişmesi zorla kesintiye uğratıldı.

Sendika hareketinin doğuşunda Afrika, Asya ve Latin Amerika'da yürütülen toplumsal savaşımın tam bir tablosu hâlâ elde edilememiştir. Bu konu, önyargılardan arınmış ve emperyalizmin ürettiği masallardan etkilenmemiş bir araştırmacının, daha ayrıntılı çalışmasını beklemektedir.

Ama, gelişmemiş ve bağımlı ülkelerdeki işçilerin IFTU'da temsil edilmediği apaçıktır. Bu, IFTU'nun belli başlı zaaflarından birisiydi. Aslında, gerçekten dünya çapındaki ilk sendika merkezi, uzun yıllar sonra, DSF olacaktır.

KADINLARIN ROLÜ

İki katlı sömürülen ve yüzyıllardır toplumsal ayrımcılığın kurbanı olan emekçi kadınlar, birçok zorluk ve önyargıyı aşarak erkek kardeşlerinin savaşımına katıldılar. Kadınlar, çoğu zaman sözü bile edilmeyen büyük bir cesaretle zorlu savaşım günlerinde erkeklerin yanında yer aldılar. Ya grevdeki erkeklere yeri doldurulmaz yardımlarda bulundular, ya da kendileri işçi olarak doğrudan doğruya grevlere katıldılar. Kadın ve çocuk emeğinin vahşice sömürülmesi günümüzde kapitalist işverenler için ek bir kâr kaynağıdır. Kadınlar ancak 19. yüzyılın sonlarında sendikalara katılabildiler...

Sendika hareketinin genel istemler platformunun bir parçası olarak, kadın işçilerin özel bir istemi olan «eşit işe eşit ücret» hedefi en basit toplumsal adaletin gereğidir. Siyasal alanda, savaşım, erkek ve kadınlara eşit oy istemine yöneltilmiştir.

Ama erkek ve kadın bütün işçilerin savaşımının aslı parçası olan kadın hareketi, açıkça anlaşılır tarihsel nedenlerle, işçi sınıfının toplam deneyimini zenginleş-

tiren bazı özelliklere sahiptir. Clara Zetkin gibi, en bilinçli bazı militanlar, hareketi böyle görüyorlardı. 1910 yılında Kopenhag'da toplanan Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı, Clara Zetkin'in girişimiyle, 8 Martı «Uluslararası Kadınlar Günü» olarak ilan etmeyi kararlaştırdı. 8 Mart, barış, demokrasi ve eşit haklar için savaşımalarında, bütün ülkelerden kadınların, uluslararası dayanışma günü olacaktı.

Bu tarih, New York'ta elbise ve ayakkabı sanayiinde çalışan kadın işçilerin düzenlediği büyük grevin anısına seçilmişti. 8 Mart 1857'deki bu grev, 10 saatlik (!) işgünü, işyerinde temel sağlık koşulları ve erkeklerle eşit ücret istemiyle yapılmıştı.

Uluslararası Kadınlar Günü, ilk kez 1911'de Almanya, Avusturya - Macaristan ve Danimarka'da kutlandı. Günümüzde evrensel bir kabul görmüştür ve sendika hareketi tarafından düzenli olarak kutlanmaktadır. Birleşmiş Milletler Kadın Onyılı'nın (1976-1985) bittiği şu günlerde özellikle önemlidir.

UFUKTA İLK FELÂKET

1905'te Uluslararası Sendika Konferansı, sendika hareketinin eylem alanını kasıtlı olarak daraltan bir kararı kabul etti. Buna göre sendikalar işçilerin sadece çalışma sorunlarına ilişkin istemlerinin temsilcisi olacaklardı. Böylece bu karar, sendika hareketinin bağımsızlığını üstü kapalı kabul ediyor, buna karşılık işçi sınıfının genel siyaseti ve çeşitli toplumsal olgulara karşı tavır belirlemeyi işçi sınıfının «siyasal kanadına» özgü bir alan saymış oluyordu.

Hareketin iki «kanadı» arasında yapılan bu kesin görev ayrımı bağımsız bir anlayışla değil, dar bir anlayışla yorumlanmıştı. Bu karar sendika örgütlerinin bağımsızlığını önemli ölçüde kısıtladı, eylem yeteneklerini etkiledi ve onları ekonomik yararlar sağlayan basit araç-

lar durumuna düşürdü. Bu kararın yeniden ele alınmasını isteyen birçok tasarı —bunların çoğu Fransız CGT tarafından sunulmuştu— büyük bir oy çokluğuyla sürekli olarak reddedildi.

IFTU'daki çoğunluğun bu tutumu, dünyanın bir felâkete sürüklendiği bir sırada, olumsuz sonuçlara yol açtı. Emperyalist güçler dünyanın yeniden bölünmesi için hazırlık yapıyorlardı ve bu amaçla birbirine düşman askeri bloklar oluşturunuyorlardı; ufacık bir kıvılcım barut fıçısını havaya uçurabilirdi...

İşçi hareketi bu durumun yarattığı olağanüstü tehlikenin farkındaydı. 1907 Stuttgart Kongresi'nde, İkinci Enternasyonal «savaşın çıkmasını önleyecek eylemlere girişme ve eğer savaş çıkacak olursa kapitalist rejimi devirmek için kitleleri seferber etme» çağrısında bulundu.

Ama milliyetçi duygular hareketi aşındırmıştı ve belli başlı liderler, çatışan devletlerinin siyasetine üstü kapalı biçimde boyun eğdiler. Ne var ki 1914'te savaşın çıkışından sonra bile en sağlıklı güçler enternasyonalizm bayrağını dalgalandırmaya devam ettiler.

IFTU'ya gelince, bozguncu kavramların cezasını çekmek zorunda kaldı ve Avrupa'yı saran alevlerin ortasında varlığı fiilen son buldu.

YENİ BİR DÜNYANIN SANCILI DOĞUMU

1914-1918 Dünya Savaşı kapitalist sistem içindeki çelişmeleri son haddine kadar keskinleştirdi. Savaş halklara muazzam acılar getirdi. Emperyalistlerin çıkarı için milyonlarca insanın yaşamı kurban edildi, birçok insan sakat kaldı, halklar yıkım, açlık ve sefaletin pençesine itildiler.

Fakat, aynı zamanda kitlelerin toplumsal değişime yönelik istemleri de önemli bir ivme kazandı. Savaştan

çıkacak olan dünya, asla eskisi gibi olamazdı; halklar toplumun gerçekten demokratikleştirilmesini istiyorlardı.

1917 yılında Rusya'da ilk sosyalist devrim zafer kazandı. Sosyalizm, bir teorik tartışma konusu olmaktan çıkıp gerçek bir seçenek haline geldi. İlk kez bir hükümet, tek yanlı olarak barış ilan etti, köylülere toprak dağıttı ve halkların kendi yazgısını belirleme hakkını tanıdı.

Yeni bir çağ, toplumsal devrim ve ulusal kurtuluş çağı, emperyalist kampın gitgide daraldığı bir çağ başlıyordu.

Bu tarihsel olayın etkisiyle savaşın sonunda 1918 ile 1919 arasında toplumsal savaşımalar yeni bir doruğa erişti. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu paramparça oldu; Almanya'da Cumhuriyet ilan edildi ve halk devrimi sosyalizme yöneltmek için ayaklandı. Macaristan ve Slovakya'da da devrimci girişimler yapıldı.

Ne var ki, savaştan zaferle çıkan güçlerin savaş ganimetlerini paylaşmak için başka planları vardı. Bu planlar Versey Antlaşmasıyla su yüzüne çıktı: Devrimler kanla, şiddetle ezildi, genç Sovyet devletine karşı askeri müdahale örgütlendi. Fakat Sovyet devleti kahramanca direndi, bu direniş yaygın bir uluslararası dayanışma hareketi doğurdu ve Sovyet halkı, sömürsüz ve sömürücüsüz yeni bir toplum kurmak için, düşman kuşatmasına meydan okudu.

Bütün bu olayların sendika hareketini doğrudan doğruya etkilemesi kaçınılmazdı. Bu, iki açıdan böyle oldu: Rus devrimcilerinin eylemi bir yandan işçi sınıfının bir bölümüne cesaret ve daha iyi bir dünya uğrunda kendi savaşımalarında yeni umutlar verdi, öte yandan, büyük iş çevrelerinin geniş kesimleri, yeni devrimci patlamaları önleyebilmek için toplumsal baskıyı az çok gevşetmenin zorunlu olduğuna karar verdiler.

Sendika hareketi büyümeye başladı, 1919'da yeniden

50 milyon örgütlü işçi sendikalarda toplanmıştı. Bu dönemde yaygın savaşım-lara sahne olan sadece Avrupa ve Kuzey Amerika değildi, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da da toplumsal hareket serpilmeye başladı. 1910 ve 1917 arasında Meksika, ardından bu ülkedeki toplumsal savaşımın tüm geleceğini etkileyecek izler bırakan köklü bir toprak devrimi ile sarsıldı. 1920'de Bütün-Hindistan Sendika Kongresi (AITUG) kuruldu. Fakat bütün bu gelişmeler karşısında savaşta hasar görmekle beraber, büsbütün yok olmayan sendika hareketi ne durumdaydı?

Uluslararası sendika hareketi içinde sınıf savaşımı taraftarları ile «reformist» denen akımlar arasında derin bir ideolojik savaş çıktı. «Reformist» akımlar, sınıflar arasında varılacak bir «toplumsal anlaşma» yoluyla işçilerin çıkarlarını ilerletebilmek için sendikaların müzakere gücüne güveniyorlardı. Bu anlayış kapitalist ülkelerin bir çok hükümeti tarafından destekleniyordu, bazı durumlarda bu hükümetlerin içinde işçi hareketinin temsilcileri de bulunuyordu. 1919'da üçlü bir uluslararası yapı olarak Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kuruldu. Bu kuruluş hükümetlerin, işverenlerin ve işçilerin yardımıyla çalışma standartlarını belirleyecekti.

Hareketin, herbiri belirgin bir siyasal niteliğe sahip olan değişik inançlara, bölünmesi üzerine çatışma alevlendi.

Şubat 1919'da, Sosyalist Enternasyonal yeniden kuruldu. Aynı yılın Temmuz ayında Amsterdam'da bir Uluslararası Sendika Kongresi toplandı ve «Amsterdam Enternasyonalı» diye bilinen Uluslararası Sendikalar Federasyonu'nu yeniden kurma kararına vardı. Bununla birlikte eylem alanı gene sanayileşmiş ülkelerle sınırlıydı. (1936'da Meksika İşçi Konfederasyonu'nu üyeliğe aldı. Meksika İşçi Konfederasyonu Enternasyonal'e «anti-emperyalist bir ruh» aşlamak gibi kesin bir niyetle katılmıştı.) Ama hepsinden önce, «yokluğu en çok du-

yulan» o sıralarda henüz emeklemekte olan Sovyet Sendika Hareketiydi. Üyelik koşulu olarak Sovyet sendikalarından, Amsterdam'da kendilerinin katılımı olmaksızın, önceden kararlaştırılan ilkeleri kabul etmeleri isteniyordu. Onlar ise, kararlara geçirilmiş olan «Bolşevik rejimini reddeden» cümleleri kabul edilmez buldukları için üye olamıyorlardı.

Kısa süre sonra, 1920'de Lahey'de «Uluslararası Hristiyan Sendikalar Federasyonu» (IFCTU) kuruldu. Bu federasyon esin kaynağını papalığın «Rerum Novarum» yönergesinden alıyordu ve «Hristiyan inancına aykırı» saydığı sınıf savaşımını reddediyordu.

Rus devriminden etkilenen ve IFTU'da kararların oluşumuna katılma olanağından yoksun bırakılan sınıfsal akımlar, 1920'de Moskova'da toplandılar ve «Uluslararası Sendikalar Konseyi»ni kurdular. «Uluslararası Sendikalar Konseyi» 1921'de «Kızıl İşçi Sendikaları Enternasyonalı» (RILU) adını aldı.

Ayrıca anarko-sendikalist akımdan da söz etmeliyiz. Artık zayıflamış da olsa, bu akım hâlâ varlığını sürdürüyordu ve uluslararası örgütlenmesini Birinci Enternasyonal'in adıyla, yani «Uluslararası İşçi Derneği» adıyla sürdürüyordu. Bu dernek 1920'lerin sonuna kadar resmen var olmaya devam etti. Böylece uluslararası sendika hareketi, savaş sonrası döneme iç ve dış etmenler nedeniyle bölünmüş olarak girdi. Bu durum, yaklaşan ciddi sorunlara birlikte çözüm getirmek için yapılan her girişimde hareketin kaçınılmaz olarak zayıf kalmasına yol açtı.

Uluslararası örgütlerin köklü siyasal ayrılıklarla bölünmüş durumu, fiilen tâ İkinci Dünya Savaşı'nın çıkışına kadar devam etti. Karşılıklı ilişkileri bile zorlukla sürdürüyorlardı ve birbirlerine karşı sekterlik ve kin duygularıyla doluydular. Bu bölünme, dünyayı yeni bir felâkete sürükleyen güçlerin işine geliyordu...

Sendika hareketinin bölünmüşlüğü işçi savaşımının gerekleriyle açıkça çelişiyordu. Savaşın sonra kapitalist ülkelerde toplumsal reformlara ve ekonomik refaha ulaşılacağı hayalleri sistemin çarkları arasında paramparça oldu. 1929-1930 yıllarındaki büyük bunalım işçi dünyasını sarstı. Avrupa'nın gerici güçleri işçi savaşımındaki yükselişe yeni bir olguyla, faşizmle karşılık verdiler. Bu işçi kesiminde sendika haklarının zorla yok edilmesi anlamına geliyordu. İşçiler rejimin kontrolündeki örgütlerde toplanmaya ve sınıf işbirliği siyasetini bütün sonuçlarıyla birlikte uygulamaya zorlandılar. (Mussolini, Şubat 1928'de şöyle diyordu: «Faşizm ailesinin iki kardeş üyesi olarak sermaye ve emeğin bundan böyle aynı haklara ve ödevlere sahip olacağını ilan ediyorum.»).

Halbuki emperyalizmin en saldırgan güçleri tarafından benimsenen faşizm, barışı ve bütün ulusların güvenliğini ciddi bir tehlikeye sokuyordu. Barışı, demokrasiyi ve ulusal bağımsızlığı savunmak üzere kitleleri seferber eden bir etmen olan işçi sınıfının birliği, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının sömürgeci boyunduruğundan ve diğer bağımlılık türlerinden özellikle iktisadi bağımlılıktan kurtulmak için savaşımını şiddetlendirdikleri bu dönemde daha da acil bir gereklilik haline gelmişti.

Daha 1924'de Kızıl İşçi Sendikaları Enternasyonalinin yönetimi, Uluslararası Sendikalar Federasyonu'na iki örgütün nisbi temsil ilkesine göre yapılacak bir birlik kongresi yoluyla birleşmelerini önermiş, ancak IFTU'nun Genel Konseyi bu öneriyi reddetmişti.

Amsterdam merkezi, sadece Sovyet sendikalarının tek başına üyeliği konusunu ele almayı kabul ediyordu. Başka deyişle, Kızıl İşçi Sendikaları Enternasyonalini diğer ülkelerde de resmen var olan bir kuruluş olarak tanımaya yanaşmıyordu. Gene de, ikili düzeyde bir «İn-

giliz - Sovyet Sendika Komitesi» oluşturuldu. Bu komite kısa yaşamına karşın amacını belirlemişti: Uluslararası sendika hareketini birleştirmek.

Daha az sanayileşmiş birçok ülkede sendika hareketi uzun yıllar boyunca büyümeye devam etti. Ne var ki, az gelişmiş ve bağımlı ülkelerin sendika hareketiyle bağlar ve özlü ilişkiler kuran tek uluslararası merkez fiilen RILU idi; hattâ bunun, RILU'nun başlıca erdemlerinden biri olduğu söylenebilir. Ancak, o sıralarda bir çok bağımsız sendika, sendikalar birliğinin yeniden kurulmasında önemli bir rol oynayarak uluslararası örgütlere üye olmaksızın gelişmeye devam ediyordu. Bu bağlamda, bölgesel düzeyde birliği sağlamak doğrultusunda ciddi girişimler yapıldı. 1938'de Meksika'da uluslararası kuruluşlara üye olmayan birleşik bir örgüt olarak «Latin Amerika İşçi Konfederasyonu» (CTAL) kuruldu. RILU'nun bölgesel bir örgütü olarak 1932'de oluşturulan «Latin Amerika Sendika Konfederasyonu» (CSLA) birliğin kuruluşunu kolaylaştırmak amacıyla varlığına son verdi.

1930'lar insanlığın geleceğini tehdit eden ciddi girişimlere tanık oldu. Almanya'da faşizm üstün geldi. İspanya'da gerici güçler, Hitler ve Mussolini'nin desteğini alarak, Cumhuriyet'e karşı ayaklandılar. Batılı devletler buna göz yumdular. İtalya, Habeşistan'ı (Etiyopya'yı) ele geçirdi. Hitler'in yayılcılığı, Münih Anlaşmasına imza atanların desteğiyle, Avusturya ve Çekoslovakya'nın bağımsızlığına son verdi... İkinci Dünya Savaşına işte böyle gidildi.

1935 ile 1936 arasında RILU varlığına son verdi. Merkezini Berlin'e taşımış olan IFTU'ya gelince, Alman sendikaları ortadan kaldırılınca 1934'de kendini feshetmek zorunda kaldı ve Londra'da tekrar faaliyete geçti. 1937'de birliği sağlamak için yeni bir girişimde bulundu. Bunun sonucunda Moskova'da IFTU'dan bir heyet ile Sovyet Sendikaları Merkez Konseyi arasında bir anlaşma imzalandı. Ne var ki Ağustos 1938'de top-

lanan IFTU Genel Konseyi anlaşmanın maddelerini onaylamadı. IFTU'nun 1939'da toplanan Zürih Kongresi de, savaşın yanibaşına gelinmiş olduğu halde, durumu değiştirmeyi başaramadı.

Birliğe giden yol, savaştan ve anti-faşist savaşımdan çıkarılan dersler temelinde, o zamanki uluslararası sendika yapılarının dışında aranmalıydı. Uzun yıllar sonra dünyanın dört bir yanından gelen sendika hareketi temsilcileri, sendikacılığın doğduğu ülkede, Londra'da toplandılar. Sendikacılığın geleceğini ve tek bir sendika merkezi oluşturma konusunu görüştüler.

«İki korkunç savaşın ve bu iki savaş arasındaki siyasal ve iktisadi bunalım döneminin gözlerini açtığına ve savaşçı ve gerici güçlerin artık aramızdaki ayrılıkları ve dağınıklığımızı sömürme olanağından yoksun kalacağına inanmak istiyorum.»

(25 Eylül 1945'de Paris'te toplanan Dünya Sendika Konferansı'nda, Fransız CGT adına Leon Jouhaux'un yaptığı açış konuşmasından)

İkinci Dünya Savaşı, tarihin gördüğü en yıkıcı savaştı. Asker ve sivil elli milyon insan öldü, doksan milyon kişi yaralandı, bunların yirmi sekiz milyonu sakat kaldı. O zamanın istatistiklerine göre yirmi bir milyon ev yok oldu, bugün bu rakamın çok daha yüksek olduğuna inanılıyor. Ekonomi görülmemiş zararlara uğradı, koca sanayiler mahvoldu, ekilebilir topraklar savaş alanı oldu, erkeklerin cepheye gönderilmesi geride işgücü

yetersizliği doğurdu, savaş sanayii bütün diğerlerinin önüne geçti... Alevler bütün dünyayı sardı. Savaşın asıl yükünü Avrupa ve Asya çekti ama, bütün uluslar, şu ya da bu biçimde etkilendiler.

Bu kitlesel kıyım, tekelci sermayenin toplumsal baskıyı ve emperyalist yayımlacılığı en saldırgan boyutlara ulaştıran gerici ve diktacı ideolojisi, faşizmin, eseriydi.

Faşizmin en vahşi ifadesi; Alman nazizmi, Mussolini'nin özgün faşizmi ve Japon militarizmiydi. Geçmişte ve bugün faşizm türlü biçimlere bürünmesine rağmen hepsinde ortak olan; krizle karşılaşp, burjuva demokrasisinin geleneksel çıkış yollarını kullanarak sınıf savaşımıyla başedemeyen sermayenin, karşı devrimci tepkisini öne çıkarmaktır.

Soykırım, toplama kampları, işkence ve ölüm odaları, insan fırınları (Krematoryumlar), yerle bir edilen koca köyler, işgal edilen ülke halklarının köleleştirilmesi, onlara uygulanan terör ve aynı zamanda Alman halkının en yiğit oğullarının, kızlarının ezilmesi ve öldürölmesi: Nazilerin bu savaş suçları halkların bilincinden silinip atılamayacaktır.

Demokratik güçlerin seferberliği, savaşı önlemeye yetecek düzeyde değildi. Savaşı Doğu'ya, en amansız sınıf düşmanları olan Sovyetler Birliği'ne yöneltebileceklerinin sanan Batılı devletlerin suç ortaklığı burada hesaba katılmalıdır. Çekoslovakya'yı bölen Münih Anlaşması bunun en açık örneğidir. Batı Cephesi de, sosyalist devleti üç yıl savaşın ana yükünü taşımak zorunda bırakarak, Haziran 1944'de açılmıştı.

Savaş patladığında, sendika hareketinin bölünmüş durumda olmasından, zaferden sonraki yeniden inşa dönemi için dersler çıkarıldı.

Haziran 1941'de Almanların SSCB'ye saldırmasıyla savaş farklı bir içerik kazandı. Kızıl Ordu'nun kahraman savaşçıl原因 sadece anavatanlarını acımasız bir saldırı-gana karşı korumakla kalmıyor, aynı zamanda sosya-

list devrimle elde edilen toplumsal kazanımları sebatla savunuyorlardı. Sovyet kolhozcu köylülerinin insanı duygulandıran davranışını örnek gösterebiliriz. İstilâcı askerlerin saldırısıyla tarlalarını terketmek zorunda kaldıklarında, Sovyet yönetiminin verdiği tapu senetlerini gömüyorlardı, kurtuluştan sonra çıkarır tekrar kullanırız diye düşünüyorlardı, parayla pulla ilgilenmiyorlardı, kurtuluşlarının yasal belgesi en değerli varlıklarıydı.

Ortak düşman olan faşizmi alt etmek için savaştan bütün devletlerin ve halkların değerli katkıları yadsınamaz. Fakat, şüphe yok ki, nazi-faşist yayılmacılığına karşı topyekûn direnişte en büyük özveriyi —20 milyon ölü ile— Sovyetler Birliği gösterdi. İstilacıları püs-kürttüktan sonra Sovyet askerleri, Avrupa'nın büyük bölümünü kurtarmak için, ilerlemeye devam ettiler ve özgürlük bayrağını Berlin'e diktiler. Bu, Sovyet devletin uluslararası saygınlığını önemli ölçüde yükseltti. Ve bölücülüğün en inceltmiş biçimlerinden birisi olan anti-komünist önyargının kırılmasına yardımcı oldu.

Savaş, nazi-faşizminin temsil ettiği karanlık baskı güçlerine karşı, doğrudan saldırıya dönüştü. Demokratik güçlerin geniş bir cephesi kuruldu, değişik siyasal inançlara sahip hükümetler, işgal altındaki ülkelerin direniş hareketleri ve her milliyetten yurtseverler gerçek bir uluslararası destanda biraraya geldiler. Tahran, Yalta ve Potsdam konferanslarında varılan anlaşmalar, farklı toplumsal sistemler arasında işbirliği kurulabileceğini ve bunun bütün insanlığa yarar sağlayacağını gösterdi.

1945 zaferi bütün insanlık için yepyeni umutlar doğurdu. Halklar bir daha savaşa ve baskıya razı olmayacaklarına and içtiler. 26 Haziran 1945'te San Francisco'da resmen şu açıklamayı yaptılar:

«Biz Birleşmiş Milletler halkları:

«Bir insan yaşamına sığan sürede, iki kezdir, insanlığa görülmemiş acılar yükleyen savaş belasından

gelecek kuşakları kurtarmaya kararlı olarak; temel insan haklarına, insanlık onur ve değerine, erkeklerin ve kadınların, büyük ve küçük ulusların eşitliğine inancımızı tekrarlayarak; adaleti, anlaşmalardan ve uluslararası hukukun diğer kaynaklarından doğan yükümlülöklere saygıyı yerleştirecek koşulları oluşturmayı, toplumsal ilerlemeyi ve daha özgür bir ortamda daha iyi yaşam standartlarına erişmeyi sağlamayı amaçlayarak; ve bu amaçlara ulaşabilmek için, hoşgörölü olmayı ve birbirimizle barış içinde iyi komşular olarak yaşamayı ve uluslararası barış ve güvenliğı sağlamak için güçlerimizi birleştirmeyi öngörerek; Ortak çıkarlar dışında silahlı kuvvet kullanmama ilkesini benimsemeyi ve kural olarak yerleştirmeyi güvence altına alarak; bütün halkların iktisadi ve toplumsal ilerlemesini sağlamak için uluslararası mekanizmaları harekete geçirerek; çabalarımızı birleştirmeye karar verdik.» (*)

İşçiler ve işçilerin sendika örgütleri bu geniş bağlaşıklığın oluşturulmasında ve bağlaşıklığın toplumsal hedeflerinin daha sonra netliğe kavuşturulmasında belirleyici bir rol oynadılar. Birliğin temelleri anti-faşist savaşımın doruğunda atıldı.

DÜNYA SENDİKA BİRLİĞİ'NİN TOHURLARI ATILİYOR

Birinci bölümün sonunda anlatımımıza ara verdığımızde, uluslararası sendika hareketini kendisini bekleyen ağır görevlerle yüzyüze, güç bir durumda bıraktığımızık. Eski RILU'nun sözcülüğünü yapan Sovyet sendikalarının birlik önerileri reddedilmişti. Savaş patla-

(*) Birleşmiş Milletler Bildirgesi, Giriş bölümü.

yınca IFTU tarafından kurulan «Olağanüstü Durum Komitesi» bekle-gör tutumuna girdi ve olayların akışını seyretmekle yetindi. Kendi hareketsizliğiyle kendisini ölüme mahkûm eden bir örgüt olarak kâğıt üstünde yaşamaya devam etti.

Bununla birlikte önyargılar aşıncı, yaşam zorlu bir anti-faşist savaşı dayatınca birlik kurma gereği ön plana çıktı. Savaşın yanı sıra gelişen ulusal kurtuluş savaşimleri bağımlı ülkelerdeki sendika örgütlerinin rolünü aydınlattı. Bu sendikalar artık uluslararası sendika siyaseti konusunda susturulamazlardı. IFTU dağılınca uluslararası yapıların çağdışı kaldığı anlaşıldı. Dünya, barışı korumak ve toplumsal ilerlemeyi sağlamak için yeni birleşik bir örgüte gereksinme duyuyordu.

Eskiden olduğu gibi, bu yenilenmede de ikili işbirliği önemli bir rol oynadı. Ekim 1941'de *İngiliz-Sovyet Sendika Komitesi* bir daha kuruldu. Savaşın anti-faşist güçlere yardım etmenin yanı sıra savaştan sonra birleşik bir sendika hareketi oluşturmak için çalışmak da bu komitenin görevleri arasındaydı.

Aynı biçimde, *Fransız-Sovyet Sendika Komitesi* de Fransa'daki kahramanca anti-faşist direnişi ve CGT çevresinde birleşmiş olan sendika hareketini öne çıkardı. ABD ve Sovyet sendikaları ile işbirliğini geliştirmek isteyen İngiliz Sendikalar Komitesi (TUC) bütün umudunu hastalıklı IFTU'yu canlandırmaya bağlayan AFL ile çatışmaya girdi. Kuzey Amerika'nın bu eski sendika merkezinde Samuel Gompers'in yaydığı «siyaset dışı kalma tutumu», o sıralarda üst düzey sendikacılar tarafından açıkça yürütülen zehirli bir anti-komünizme yol açmıştı. 1932'de Sanayi Örgütleri Kongresi'nin (CIO) kurulmasıyla demokratik bir seçenek oluşturan karşıt bir hareket doğdu. AFL'den farklı olarak CIO, sendikaların uluslararası işbirliğine daha yatkındı, fakat bu ancak TUC'un çabalarıyla ve Sovyetler katılmaksızın 1943'te bir *İngiliz-Amerikan Sendika Komitesi*'nin kurulması sonucunu getirdi.

Latin Amerika'da CTAL (Latin Amerika İşçi Konfederasyonu) 1938'de kurulduğundan bu yana dünya sendika birliğinin gereğini vurguluyordu. Savaş çıktığında «savaş sonrasında yeniden kuruluşun temellerini atmak üzere dünya işçilerinin konferansının toplanması» çağrısında bulundu. Bu çağrılar 1941'deki ilk Genel Konsey toplantısında ve Temmuz 1943'deki Havana toplantısında yapılmıştı.

Başı çeken İngiliz sendikaları oldu. Southport'ta yapılan Yıllık Kongre'de (Eylül 1943) Genel Konsey'e bir dünya sendika konferansı toplama görevi verildi ve kasım ayında Genel Konsey, ertesi yılın (1944) Haziran ayında bu konferansı düzenlemeyi kararlaştırdı.

IFTU sahneden çekilmiş gibi görünüyordu ama, aslında AFL'nin desteğiyle ayakta kalmaya çalışıyordu. Yöneticileri, dünya sendika konferansı düzenleme görüşmelerine katıldılar. Bütün sendika hareketini böylesi bir girişim için en uygun aracın IFTU olduğuna inandırmaya çalıştılar. IFTU kapılarını diğer örgütlere, özellikle Sovyet sendikalarına açsaydı, yeni bir uluslararası örgüt kurmanın anlamı kalmazdı diye tutturarak eski, köhnemiş anlayışlarına geri döndüler.

Savaş, İngiliz ve Amerikan Birliklerinin Normandiya Çıkarması (Haziran 1944), Konferans'ın planlandığı biçimde yapılmasını engelledi. Bundan yararlanmak isteyen AFL, Konferans'ın Filadelfiya'da düzenlenmesini önerdi. Ama Yıllık TUC Kongresi (Blackpool, Ekim) Konferans'ın 1945'in başında Londra'da yapılmasını kararlaştırdı. Bu arada yeni bir karar da alınmıştı. Hazırlıklara uluslararası boyut kazandırmak üzere İngiliz TUC, Amerikan CIO ve Sovyet Sendikaları Merkez Konsey'i AUCCTU'dan (SSCB) oluşan bir *Hazırlık Komitesi* kurulacaktı. Böylece Sovyet sendikaları uluslararası sendika hareketinin daha geniş temellere dayanarak yeniden kuruluşunda ilk kez resmen yer alarak 20 yıllık bir ablukayı da parçalamış oldular.

IFTU, can havliyle son bir girişim daha yaptı. Genel Konseyi'ni Konferans'la aynı günde topladı ve Konferans'ı, asıl gündemi oluşturan «bütün sendikaları kapsayacak bir uluslararası örgütün kurulmasının olanaklarını araştırmak» (*) maddesini değiştirmeye zorladı.

Ama hiç kimse Konferans'ın toplanmasını engelleyemedi.

LONDRA KONFERANSI

6-17 Şubat 1945'te Londra'da County Hall'de tarihsel önem taşıyan Dünya Sendika Konferansı toplandı. İkinci Dünya Savaşı'nın topları hâlâ gürlüyordu. Konferansa, dünyanın her yanından altmış milyon işçiye temsil eden 53 ulusal ve uluslararası örgütten gelen 204 delege katılmıştı. Yalta'da toplanan ABD, İngiltere ve SSCB devlet yöneticileri Konferans'a selam mesajları gönderdiler. İngiltere Kralı 6. George, Konferans başkanlar kurulunu Buckingham Sarayı'nda kabul etti. Konferans o güne dek tanık olunan en önemli sendikacılık olayıydı. Tarihsel sonuç, dünya sendika hareketinin yeniden birleştirilmesinin temellerinin atılmasıydı.

Başkanlık kürsüsünde hazırlık komitesinin üyeleri olan TUC, CIO ve AUCCTU'yu temsil eden üç ortak başkan bulunuyordu. Fransız CGT'den, Çin İşçi Federasyonu'ndan ve Latin Amerika İşçi Konfederasyonu'ndan üç başkan yardımcısı vardı. TUC Genel Sekreteri Sir Walter Citrine, Konferans Genel Sekreterliğine getirilmişti.

Tartışmalar iki ana görev çerçevesinde yoğunlaşıyordu: Savaş ve savaş sonrası gelişme beklentileri ve dünya sendika birliği. Birlik konusu, konferansa katılan

(*) Aktaran J. F. Michel, «La création de la FSM», Cahiers d'histoire No. 15, Paris 1983.

örgütlerin farklı görüşlerini yansıtan hararetli tartışmalara yol açtı. Bu yeni koşullarda, IFTU yönetimi hâlâ yaşama savaşını sürdürüyordu ve bu savaş iki karşıt tutumun çatışmasında kendini gösteriyordu: Ya IFTU'yu yaşatmak ve güçlendirmek, ya da yeni bir dünya sendika merkezi kurmak. Delegelerin çoğu ikinci seçenekten yanaydı; ama mümkün olan en geniş birliği sağlama isteği IFTU ve ITS temsilcilerini de *Dünya Sendika Konferansı Komitesi*'ne alma kararıyla dile getirdi. Bu komite, Konferans'ın kararlarını yerine getirmek amacıyla oluşturulmuştu; görevi yeni bir dünya örgütü kurmak için Paris'te başka bir konferans düzenlemek ve bir Tüzük hazırlamaktı. Yeni örgütün adının *Dünya Sendikalar Federasyonu* olacağı daha o zamandan belirtilmişti.

TUC, CGT, AUCCTU, CIO, CTAL, IFTU ve bir ITS temsilcisini kapsayan bir *Yönetim Komitesi* kurulmuştu. *Alt Komite* veya yönetici çekirdeğin üyeleri şunlardı: Sir Walter Citrine (İngiltere), M. P. Tarasov (SSCB), Sidney Hillman (ABD), Louis Saillant (Fransa), V. Lombardo (CTAL), W. Schevenels (IFTU Genel Sekreteri) ve H. T. Liou (Çin). Bu arada eski Uluslararası Hristiyan Sendikaları Federasyonu (IFCTU)'nun durumuna da bir göz atalım.

Tıpkı IFTU gibi, IFCTU da savaş sırasında uykuya dalmış ve birlik hareketi hız kazanmaya başlayınca canlanmıştı. IFCTU'nun bir temsilcisi Konferans'a gözlemci olarak katılmış ve Komite'de kendisine gözlemci statüsünde bir yer ayrılmıştı.

Konferans «Dünya İşçilerine ve Halklarına Duyuru» yayınladı. Duyuru, «herkesin eşit olacağı ve hiç kimşenin dışarıda bırakılmayacağı» bu yeni dünya merkezinin hedeflerini özetliyordu.

Komite, Nisan'da Washington'da toplandı ve San Francisco'da yapılan Birleşmiş Milletler Konferansı'na bir heyet gönderdi.

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun kuruluşuna

ilişkin tartışmalar Konferanstan sonra da sürdü ve esas olarak yeni Tüzük çevresinde yoğunlaştı. Londra'da dile getirilen görüşler bu tartışmalara da damgasını vurdu; bazı kişiler savaştan sonra birliğe pek de gerek kalmadığını ve bunun kuşkulu olacağını düşünüyorlardı. Eski IFTU'nun, ITS'lerin ve IFTCU'nun yazgısının ne olacağı ve yeni DSF'ye nasıl katılacakları konusunda karmaşık görüşmeler yapıldı. Yeniden birleştirme çalışmalarında AFL'nin belirgin yokluğu ve IFTU'yu canlandırmaya çok hevesli oluşu görüşmeleri önemli oranda etkiledi. Bazıları DSF'nin kuruluşunun henüz erken (prematüre) olacağını düşünerek İkinci Konferans'ın Paris'te toplanmasına karşı çıktılar.

Ne var ki, savaş sırasında kurulan bağlaşıklığı uluslararası birlik ve dayanışmanın kalıcı bir aracı haline dönüştürmeye yönelik coşkulu istek karşısında, bunlar küçük engeller olmaktan öteye gidemedi. Londra'da kararlaştırıldığı gibi, Dünya Sendika Konferans'ı Eylül ayı içinde Paris'te toplandı. Konferansın ana hedefi Dünya Sendikalar Federasyonu'nu kurmak ve Tüzüğünü kabul etmektir.

DSF DOĞUYOR

25 Eylül 1945'de Dünya Sendika Konferansı bu kez Paris'te Palais de Chaillot'da kapılarını 55 ülkeden 67 milyon işçiye açtı. Bu işçiler 56 ulusal örgüt ve 20 uluslararası örgüt —IFTU, IFCTU, CTAL ve 17 ITS— tarafından temsil ediliyordu.

Tartışmalar, Yönetim Komitesi'nin sunduğu Tüzük taslağı üzerinde yoğunlaştı. Sunuç raporunda Louis Saillant, taslağın «genel eğilimleri» ifade etmek üzere «uzlaşma formülleri»ne göre hazırlandığını vurguladı. Bu konu üzerinde genel bir tartışma açıldıktan sonra, Konferans, delegelerin önerdiği değişiklikleri inceleyecek

bir komisyon seçti. Bu arada, genel kurul yeni kurulmuş olan Birleşmiş Milletler Örgütü'ne katılma konusunda S. Hillman'ın sunduğu raporla çalışmalarına devam etti.

Yeni taslak konferansa katılan örgütlerin görüşlerine büyük bir dikkatle eğildi. Derin tartışmalardan sonra başkan Leon Jouhaux metnin bütünü 3 Ekim günü öğleden sonra yapılan oturumda genel kurulun onayına sundu. Konferans tutanaklarına da geçen bir biçimde, usule göre, sadece ayağa kalkmaları gereken delegeler, bunun yanı sıra sonu gelmeyen bir alkış tufanı başlatarak bu metni onayladılar: *DSF doğmuştu*.

Tarihsel misyonunu tamamlayan Konferans, çalışmalarına son verdi. Yetki Belgeleri Komitesi delege kartlarının geçerlilik süresini *Birinci Dünya Sendika Kongresi*'ne kadar uzatmakla görevlendirildi.

Bu tartışmaların değişik aşamaları, daha Konferans'ın hazırlık çalışmaları sırasında ortaya çıktığı gibi, farklı akımların bir arada bulunduğunu, fakat bunun birliği sağlamaya engel olmadığını gösterdi. (Aşağıdaki alıntılar Dünya Sendika Konferansı'nın Tutanakları'ndan alınmıştır, Paris, 1945).

TUC adına konuşan Sir Walter Citrine bazı delegelerin temsil yeteneği konusunda kuşkularını dile getirmiş, örgütün gelecekteki işleyişinin bazı yönlerinin somutlaşmasına zaman tanımak amacıyla bir «geçiş dönemi» gerektiğini belirtmiş, daha sonra, IFTU görevlilerinin DSF'ye katılımı konusunda IFTU yönetimiyle yapılan görüşmeler üzerinde durmuştu. Aşırı «siyasallaşma»nın doğuracağı tehlikelere dikkati çekerek, Paris'in DSF Merkezi olarak seçilmesi önerisine de mali gerekçelerle karşı çıkmıştı.

Daha sonra ICFTU'nun Genel Sekreterliğine getirilen, Uluslararası Taşımacılık Federasyonu Genel Sekreteri M. Oldenbroek, Yönetim Komitesi'nde (kendisi de bu komitenin üyesiydi) Tüzük taslağına karşı olduğunu zaten belirtmişti. Özellikle karşı olduğu nokta,

ITS'leri 13. Madde'de öngörüldüğü üzere «İşkolu seksiyonları» olarak DSF'ye katma tasarısıydı.

IFTU Genel Sekreteri Walter Schenevels IFTU'ya yönelik eleştirilerden acı acı yakındı. IFTU ile ILO'yu karşılaştırdı ve hükümetlerin izlediği siyasete bağlı kalmayı şu mantıkla haklı göstermeye çalıştı: «Ulusal kuruluşları kendi hükümetlerinin tutumuna bağlı kaldırırken IFTU nasıl daha farklı bir tutum takınabiliirdi?»

IFCTU adına konuşan J. Brodier, Hıristiyan sendikalarının bağımsız örgütlü bir akım olarak kendi yapılarını sürdürmesine izin verilmesi koşuluyla DSF'ye katılabileceklerini belirtti.

Hepsinden önemlisi, delegelerin büyük çoğunluğunun; savaştan ders çıkaran ve kendi öz savaşımalarının etkili bir aracı olarak gerçekten sınıfsal temele oturmuş, demokratik ve evrensel bir dünya örgütüne kavuşmayı arzulayan dünya işçilerinin istemlerini kararlılıkla savunmalarıydı.

Giuseppe Di Vittorio bir süre önce İtalyan Genel İşçi Konfederasyonu'na (CGIL) tekrar katılmış olan demokratik İtalyan sendikaları adına konuşurken şunları söylemişti:

«Gerçek ve kalıcı bir barışın sağlanmasında etkin bir rol oynayacak kadar güçlü ve canlı bir uluslararası örgüt kurmamız zorunludur. Çünkü örgütlü işçi sınıfının etkin katılımı olmaksızın gerçek bir barışa kavuşamayız ve bunun önkoşulu olarak faşizmi her biçimiyle tamamen yok edemeyiz.»

Afrika, Asya ve Latin Amerika'nın bağımlı, sömürge ve yarı sömürge ülkelerinde sendikaların ağırlığının artması dönemin belirgin bir özelliği idi. Onların etkin katılımı tartışmaların itici gücünü oluşturunuyordu. Örnek olarak üç açıklayıcı konuşmadan alıntılar sunuyoruz:

«Herbirimiz Enternasyonal'e belirli özel amaçlarla katılıyoruz. Yani işçi sınıfının ortak uluslararası amaçlarını ve aynı zamanda işçi sınıfının ait olduğu ülkenin özel ulusal amacını elde etmek için katılıyoruz.» S. A. Dange (Hindistan).

«Ülkemdeki işçiler umutlarını Dünya Sendikalar Federasyonu'nun kuruluşuna bağlamışlardır. Onlar DSF'nin barış savaşımının bayrağını dalgalandıracığına inanıyor ve güveniyorlar. Onun, ülkelerimizin iktisadî gelişmesi için, bütün sömürge topraklarının ve Latin Amerika ülkelerinin özgürlüğüne kavuşması ve ilerlemesi için bütün gericiilere karşı savaş bayrağını yüksekte tutacağına inanıyor ve güveniyorlar.» Lazaro Pena (Küba).

«Savaşın kökü son çözümlemede ekonomidedir ve ben bu Konferans'a emeğin bölünmez niteliğini hatırlatmak istiyorum. Derisi renkli emek sömürge topraklarında köleleştirilmiş durumdayken beyaz derili emek herhangi bir ilerleme kaydedemez.» S. G. Annan (Altın Sahili).

DSF'nin 3 Ekim 1945'te, bu tarihsel günde Paris'te kurulmasıyla bütün dünya işçilerinin en eski özlemleri, ırkı, milliyeti, dini, felsefesi veya siyaseti, toplumsal sistemi veya ülkelerinin gelişme düzeyi ne olursa olsun herkese açık, birleşik, uluslararası, sınıfsal temele dayalı bir örgüt özlemi gerçekleşmiş oldu. DSF'nin kuruluşunda bütün önceki çabalar ve binbir zorlukla alınan dersler cisimleşti.

Tüzüğün kabul edilmesiyle, oturumlara Birinci Dünya Sendika Kongresi olarak 8 Ekim'e kadar devam edildi. Gencecik dünya sendika merkezinin ilk etkinliği olarak bir dizi karar kabul edildi, ve yeni yönetim seçildi.

DSF'nin başkanlığına *Sir Walter Citrine* ve Genel Sekreterliğine *Louis Saillant* seçildi. Başkan yardımcılıklarına ve Yürütme Bürosu üyeliklerine seçilenler şun-

lardı: V.V. Kuznetsov (SSCB), S. Hillman (ABD), L. Jouhaux (Fransa), V. Lombardo Toledano (Meksika,, M.F. Chu (Çin), G. Di Vittorio (İtalya). Sekreter Yardımcılıklarına E. Kupers (Hollanda), J. Brophy (ABD), M. Falin (SSCB) ve W. Schevenels (Belçika) getirildi. Yürütme Bürosu'nun bileşimi, ortak birlik arzusunun ayrılıkları aşarak üstün geldiğini gösteriyor. Şüphesiz, bu, sendika hareketi tarihine yapılan en büyük katkıydı.

PARİS KONFERANSI'NIN (KONGRE) TARİHSEL ANLAM VE ÖNEMİ

IFTU'nun son resmi eylemi, aynı yılın Aralık ayında yapılan Genel Kurulu'nun aldığı karar uyarınca, kendini feshetmek oldu. IFCTU Paris'te delegesi tarafından dile getirilen çekincelere bağlı kalmayı sürdürdü ve yeniden birleşme sürecinden uzak durdu. ITS'ler ise artık resmen yeni DSF'nin parçası oldukları halde, öngörülen nihai birleşme yöntemini sorguluyorlardı. Ama DSF'nin en ateşli muhalifi hâlâ AFL idi; uluslararası ilişkilerini inatla ideolojik çerçeveli koşullara bağlamaya devam ediyordu.

Bunları ayrı tutarsak, tarihte ilk kez DSF dünya sendika hareketinin bütününe fiilen kapsamına almış oldu. DSF'de gelişmiş kapitalist ülkelerden, Sovyetler Birliği'nden, yeni kurulan halk demokrasilerinden, az gelişmiş ve bağımlı ülkelerden sendikalar bulunacaktı. İşlemeyen ve şekilsiz bir kuruluş olarak, «birlik için birlik» anlayışı ile oluşturulmamış, uzun tartışmalardan sonra açık bir sınıf temeline sahip olarak kurulmuştu.

DSF kurucularının hepsinin aynı siyasal inancı paylaşmadıkları apaçıktı. Daha önceden gördüğümüz gibi sendika çalışmaları konusunda bile farklı görüşler taşıyorlar ve kurmak istedikleri örgütün belirli yönlerinin tanımında birbirleriyle çok defa çatışıyorlardı. Gene de

anlaşmayı başarıyor ve ortak bir platform belirleyebiliyorlardı. Bu platform tarafların her birinin *bütün* isteklerini içermiyordu ama, çok daha önemli bir nitelik taşıyordu: *Herkesin ortak isteklerini* yansıtıyordu. Böylece işçilerin özlemlerini, amaç ve hedeflerini gerçekleştirme savaşımında en uygun yol bulunmuş olunuyordu. Paris'te kabul edilen tüzüğün önsözünde belirtildiği gibi, bu amaç ve hedeflere:

«Dünyanın bütün kaynaklarının bütün halkların yararına kullanılmasını sağlayacak bir Dünya Düzeni'nin kurulması ile erişilebilir. Dünya halklarının büyük çoğunluğu kol ve kafa işçileridir, ve durumlarının korunması ve ilerlemeleri, ulusal ve uluslararası düzeyde örgütlenmiş bütün güçlerinin birliğine bağlıdır.»

ENGELLERLE DOLU BİR YOL

(1945-1949)

Kuruluşunun ilk dört yılında DSF işçilerin rüyalarını gerçekleştirdi ve tek bir birleşik sendika merkezi yarattı. Hiç bir şey bu tarihsel olayın değerini azaltamaz — ne AFL'nin yokluğu, ne IFCTU'nun bağımsız uluslararası bir örgüt olarak varlığını sürdürmesi, ne de ITS yönetimleriyle sürtüşmeler...

Ama yeni doğan örgütün aşmak zorunda olduğu birçok engel vardı.

1945-1949 dönemi çalkantılı bir dönemdi. Halklar ve işçiler 1945'in büyük umutlarını gerçeğe dönüştürmeye çalışıyor, fakat değişime karşı koyan gerici ve emperyalist güçlerin inatçı direnişiyle karşılaşıyorlardı.

DSF'nin kuruluşu sırasında var olan ayrılıkların kolaylıkla giderilemeyeceği açıktı. Bu ayrılıklar ileriki yıllarda daha da kesinleşecekti. Gene de sendika hareketi bu ayrılıkları demokratik tartışmalarla aşacak bir konumdaydı. Günümüz sendika hareketini ayrı ayrı akımlara bölen, temelde işçi sınıfı düşmanlarının kö-

r klediği bu ayrılıkların ardındaki dış faktörler olmuştur.

 LK ADIMLAR

Ekim 1945, Birinci Dünya Sendika Kongresi'nin delegeleri ülkelerine döndüler. Henüz doğmuş olan Dünya Sendikalar Federasyonu'nun Sekreterliği Paris'e yerleşti ve Kongre'nin kararları yerine getirilmeye başlandı.

Aslında bu çekici bir görevdi. Herşeyden önce dünya sendika hareketinin boyutları devleşmişti. Paris Kongresi 5 kıtanın 55 ülkesinden 67 milyon işçiyi temsil ediyordu. Üstelik yeni örgütler üyelik için başvuruyor, birçok örgüt de bu dünya merkezinin dayanışmasıyla kuruluyordu. Asya'da şu örgütler kurulmuştu: Haziran 1945'de Kore İşçi Federasyonu, (aynı yılın Ağustos ayında Birmanya Sendika Kongresi), Nisan 1946'da Malaya Sendikalar Federasyonu, Mayıs 1946'da Filipinler İşçi  rg tleri Kongresi, Vietnam Genel İşçi Konfederasyonu ve Aralık 1946'da Endonezya Sendikalar Merkezi (SOBSI), Afrika'da 1946'da Mısır Sendika Kongresi kuruldu. Tunus İşçi Sendikası, Fas Genel Sendikalar Konfederasyonu, Nijerya Sendikalar Kongresi, Transvaal Yerli Sendikalar Konseyi, Altın Sahili (Gana) ve diğer sömürge bölgeleri Sendikaları da aynı yılda kuruldular.

Uluslararası sendika hareketinin sadece sanayileşmiş ülkelerle sınırlı olduğu zamanlar çok geride kalmıştı. Dünyanın her köşesinde işçileri örgütlemek, kendi sendikalarını kurmalarına yardımcı olmak ve herhangi bir müdahalede bulunmadan gelişmelerini teşvik etmek DSF'nin en çok ilgilendiği konulardan birisiydi. Dünya Sendika Konferansı'nın yönergelerine uygun olarak, DSF en başından beri işçilerin ve halkların ulusal kurtuluş uğruna yürüttükleri haklı savaşımlarıyla dayanışmasını g clendirmeye çalıştı ve gelişmekte olan ülkelerde sen-

dika hareketini destekledi ve halen bu tutumunu sürdürüyor.

Daha 1 Ocak 1947'de DSF toplam 71 üye örgüte sahipti ve bu örgütler yaklaşık 70 milyon işçiyi temsil ediyordu.

Savaşın sonra dünya, faşizmin izlerini silmek, kalıntılarını yok etmek ve faşist bloku oluşturan ülkelerin demokratik yenilenmesine yardımcı olmak göreviyle karşı karşıyaydı.

Londra ve Paris Konferans'larında alınan kararlar temelinde, DSF, İspanya ve Yunanistan'daki antifaşist güçlerle dayanışma için büyük bir kampanya açtı. Birleşmiş Milletleri, üye ülkelere Madrid'deki büyükelçilerini ve yetkili temsilcilerini geri çekme tavsiyesinde bulunmaya ikna etti. Sömürgelerdeki işçiler de içinde olmak üzere baskıya uğrayan işçilerle dayanışma eylemlerinin özünde sendika haklarının savunulması yatıyordu. İki ayrı olayda, Haziran 1946'da ve Şubat 1947'de İran'a özel heyetler gönderildi. Birincisinde sendikacılar tutuklanmıştı, ikincisinde ise barışçı gösterilere siyasal müdahaleler yapılmıştı. Grevdeki madencilerin vahşice bastırılması üzerine Mart 1947'de Güney Afrika'ya da bir heyet gönderildi.

Zamanın dayanışma etkinliklerinden birisi özel bir önem taşıyordu. Almanya'yı nazizmden, Japonya'yı militarizmden arındırma görevinde DSF'nin katkısı, her iki ülkede demokratik sendikalar kurma biçimini aldı. Genel Sekreter Louis Saillant başkanlığında özel bir komisyon kuruldu. Bu komisyon Almanya'yı iki kez ziyaret etti ve dört devlete tavsiyelerini sundu. İşgal bölgelerinin çeşitli kesimlerinde demokratik sendikalar oluşturuldu. DSF bunları bir tek ulusal merkez halinde birleştirme umudunu taşıyordu. Şubat 1948'de Bölgelerarası Konferans, Alman Sendikaları Genel Konseyi'ni kurmayı kararlaştırdı. Ama soğuk savaş ve ardından Almanya'nın bölünmesi bütün bu süreci kesintiye uğrattı.

Son olarak, Paris Kongresi'nin açık buyruğu uyarınca, sendika hareketi, yeni kurulmuş olan Birleşmiş Milletler'in uluslararası organlarında söz sahibi olmayı başardı. Doğrudan doğruya DSF'nin girişimi ve ısrarıyla Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'ndeki (ECOSOC) hükümet-dışı örgütlere danışmanlık statüsü tanınması kararlaştırıldı. Ne var ki, daha başlangıçtan DSF'nin ECOSOC'ta rahat bir konumda olmadığı söylenebilirdi, çünkü AFL de aynı statüye sahipti. Böylece sendikal bölünme kurumsallaşmış oldu. Sendika hakları için savaşımalarında işçilerin önemli bir silahı olan 87 numaralı ILO Sözleşmesi (1947) DSF'nin sunduğu bir taslağı esas almıştı.

Bu birkaç örnek birliğin ve güçlü bir dünya örgütü yaratma kararının önemini kanıtlıyor.

Dünyanın her köşesinden milyonlarca işçinin savaş sonrasının karmaşık ortamında DSF'ye duydukları güven boşa çıkmamıştı.

BAĞLAŞIKLIKTAN ÇATIŞMAYA

Demokratik güçlerin tarihteki en geniş bağlaşıklığı ve Sovyetler Birliği'nin belirleyici rolü, faşizme karşı 1945 zaferini sağladı. Bu zafer ulusal kurtuluş ve toplumsal ilerleme savaşımında halklara yeni ufuklar açtı. Savaş belasını sonsuza dek yok etmek özlemi Birleşmiş Milletler Bildirgesi'nde cisimleşmişti ve savaşların kaynağına karşı mücadele hakkının itici gücü olmuştu. Bu mücadele ancak köklü toplumsal değişim yoluyla başarıya erişebilirdi. İnsan ilişkileri, emperyalist sömürü ve baskıdan arındırılmalıydı. Bu yüzyıl içinde insanlığın katlandığı iki yıkıcı savaşın verdiği en önemli ders buydu.

Yeni güçler dengesi emperyalizmin eylem alanını önemli ölçüde daraltmıştı.

Değişik koşullara sahip olan çeşitli Avrupa ve Asya

lkeleri sosyalist geliime yolunu seçtiler. Sosyalist retim biçimi artık bir tek ülkeyle sınırlı değildi ve pratikte üstünlüklerini gösteriyordu. Eski Çin ayağa kalktı ve devrim Komintang'ın rm rejimine son vererek 1949'da Halk Cumhuriyeti'ni ilan etti. inhindi halkları Fransız yönetimine karşı ayaklandılar. Eski sömürge imparatorlukları parçalanıyordu: 1946'da Suriye, 1947'de Hindistan sömürgelikten kurtuldu. Sömürgecilik, gllere tanınan az ya da çok kabul edilebilir bir ayrıcalık olmaktan çıktı, ortadan kaldırılması gereken bir ağ dıılık haline geldi. Ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkı uluslararası düzeyde benimsenmiş bir hukuk ilkesi oldu.

Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçilerin savaımlarında bir atılım görülüyordu. Bu savaımlar daha iyi yaşam ve çalışma koşullarına kavuşmak, savaşın yıkıma uğrattığı ekonomiyi emekçi kitlelerin yararına yeniden kurmak amacını taşıyordu.

Emperyalizmin baını çektiği gericilik, bu değişen dünyaya tepkisini antifaist bağlamayı bozarak ve «soğuk savaş»ı balatarak gösterdi.

Amerika Birleşik Devletleri, savaştan dünya hegemonyasını üstlenmeye hazır olarak ıktı. Avrupalı güçlerin savaş sırasında uğradığı kayıplar sayesinde daha da zenginleşen güçlü ABD tekelleri, rakiplerini yere serdiler ve başta Monroe'dan beri Yanki yayılmacılığının «arka bahçesi» sayılan Latin Amerika lkeleri olmak üzere, dünyanın diğer bölgelerindeki hakimiyetlerini güçlendirdiler. Bretton Woods anlaşmaları ile doların dünyaya egemen olmasını dayattılar ve dünya kapitalist mali sistemi içerisinde ba rolü ele geçirdiler. Aynı zamanda, siyasal mevzilerini güvence altına almak için askeri üstünlük peşinde de koan ABD emperyalistleri, özellikle atom silahları üzerinde tekel kurmak istediler, 1950 yılına kadar bu alandaki tekellerini srdrebildiler.

Bu en güçlü kapitalist devlet 1947'de «*Truman Doktrini*» ile kendisini, dünya yüzünde hoşuna gitmeyen her hükümete karşı müdahalede bulunma hakkına sahip olan bir tür «dünya polisi» ilan etti. Aynı sırada, General Marshall, Amerika Birleşik Devletler Kongresi'ne Avrupa'nın «yeniden inşa» edilmesi için daha sonra Marshall Planı diye adlandırılacak olan planı sundu. Fulton'da İngiltere eski başbakanı Winston Churchill, savaş bağlaşmasının feshedilmesi ve sosyalist devletlere karşı bir Batı blokunun kurulması çağrısında bulundu.

1948'in, başında emperyalizm ve iç gerici güçler, toplumsal gelişme sürecini tersine çevirmek amacıyla Çekoslovakya'ya ağır bir darbe indirmeye kalktılar. Ama sonucu kitlelerin belirlediği ortaya çıktı: Kitlelerin belirleyiciliği bu yeni dönem için şaşırtıcı bir olgu sayılmazdı. İşçilerin seferber edilmesi ve ülkenin tek sendika merkezi olan Devrimci Sendika Hareketi'nin (ROH) başlattığı genel grev 25 Şubat bunalımına bir çözüm bulunmasına yardımcı oldu. Sosyalist yolda devam edilmesini dayattı ve hükümeti gerici güçlerden kurtardı.

Aynı yıl, BM kararları çiğnenerek, Filistin ve diğer Arap halklarına karşı emperyalist komplolar düzenlendi. Bu, Orta Doğu'da ilk çatışmanın başlamasına, Filistinlilerin vatanlarından kovulmasına ve kendi yazgılarını belirleme ve kendi ulusal devletlerini kurma haklarından yoksun bırakılmasına yol açtı.

Batılı devletler, Yalta ve Potsdam Anlaşmalarının maddelerini teker teker çiğnemeye başladılar. Bu anlaşmalar barış için uluslararası işbirliğinin temellerini oluşturuyordu. Batı Bağlaşması demokratik güçler bağlaşmasının yerine geçti, halbuki İkinci Dünya Savaşı sırasında birçok Batılı asker demokratik güçler bağlaşması uğruna can vermişti.

1949'da Batıda, Federal Cumhuriyet'in tek taraflı olarak ilan edilmesiyle, emperyalist çevreler Almanya'yı bölmeyi başardılar. Bu, Alman emperyalizmini 1937'deki sınırlarıyla diriltme amacını güdüyordu. Kısa süre son-

ra, Doğu'da Alman Demokratik Cumhuriyeti kuruldu. Bu, tarihin ilk barışçı Alman İşçi Devletiydi. Kore'nin ABD tarafından işgal edilen güney bölümü, Asya'da ABD yayılmacılığının bir uzantısı oldu. Aynı yıl Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) kuruldu. NATO, ABD başkanlığında, açıkça saldırgan amaçlar güden bir askeri bağlaşmaydı. Altı yıl sonra imzalanan Varşova Antlaşması, sosyalist ülkeler için sadece meşru bir savunma gereği olarak yapıldı.

Uluslararası ilişkilerde bir çatışma siyaseti izlemeye koyulan emperyalizm, dünya barışını bir kez daha tehdit ediyordu.

Sendika hareketi böyle bir sınavdan başarıyla geçebilecek miydi?

İLK ENGELLER

1946 ile 1947 arasında, Alman demokratik sendika hareketinin yeniden kurulmasıyla ilgili etkinlikler, birlik fikirleriyle çatışan zorlukların ilk işaretlerini veriyordu. Gerçekten de, DSF Soruşturma Komisyonu'nun tavsiyeleri sadece Sovyet işgal bölgesinin yetkilileri tarafından yerine getirilmişti. Batılı devletler DSF'nin Berlin'de bir irtibat bürosu kurma isteğini gözardı etmekle kalmadılar, AFL'ye Berlin'de büro açma yetkisini tanıdılar.

Üç Batı bölgesinin Sendika Sekreterlikleri 1948'de yapılan Bölgelerarası Konferans'ın kararlarına uymadılar ve Doğu Bölgesi'nde kurulan Özgür Alman Sendikaları (FDGB) ile ilişkileri kestiler. Aynı sırada, İngiliz ve Amerikan Bölge Sekreterlikleri birleşti.

O zamana kadar birleşik bir kuruluş olan Büyük Berlin Özgür Sendikalar Konseyi bölündü ve DSF üyesi TUC'un açık desteğiyle «sözümona» Bağımsız Sendika Muhalefeti'ni oluşturdu.

Aynı dönemde Japonya'da, ABD işgal yetkilileri DSF'ni kuruşturmasının önüne ciddi engeller çıkardılar ve Japon delegelerinin DSF toplantılarına katılmasını önlediler.

Yunanistan'da Genel İşçi Konfederasyonu 1946'da kapatıldı. Genel Sekreteri M. Papparigas öldürüldü. Diğer önderler tutuklandı ve toplama kamplarına gönderildi. Bunun üzerine sendika hareketinin bazı kesimleri, kralcı-faşist rejimle, bağlaşıklık güçlerin kurduğu sendika merkezini hiç duraksamadan desteklediler.

Ta en baştan beri DSF'ye karşı olan AFL, 1946'da Brüksel'de Avrupa Temsilcilik Bürosu'nu kurdu ve Irving Brown'u müdürlüğe getirdi. Irving Brown, Özgür Sendika Komitesi FTUC adına, 1945'in sonundan bu yana Avrupa'da bulunuyordu. FTUC kara ünlü Amerikan Özgür Emek Gelişimi Enstitüsü'nün (AIFLD) önceliydi. AIFLD, büyük ABD konsorsiyumları tarafından finanse ediliyordu ve yeni kurulan Merkezi Haberalma Örgütü'nün (CIA) savaş sonrası operasyonlarının en büyüklerinden birisiydi.

1950 ile 1954 arasında CIA'nın, uluslararası örgütler dalresinin müdürlüğünü yapan Thomas W. Braden, 1967'de Saturday Evening Post'ta şunları yazıyordu:

«... 1947'de komünist CGT Paris'te bir grev düzenledi. Bu grev Fransız ekonomisini çökme tehlikesiyle yüzyüze getirmişti. Hükümetin düşeceğinden korkuluyordu... Bu bunalımın ortasında IRVING BROWN sahneye çıktı. Bubinski sendikasının (AFL-Y. notu) fonlarıyla 'Force Ouvriere' komünist olmayan bir sendika olarak örgütlendi. Para bitince, Irving Brown, CIA'ya başvurdu. Böylece özgür sendikacılığa akıtılan gizli ödenekler başladı... Bu ödenekler olmasaydı savaştan sonra tarih bambaşka bir yol izleyebilirdi...()»*

(*) Aktaran Winstow Peck, «AFL-CIA».

Kasım 1947'de «Force Ouvriere» Fraksiyonu CGT'den ayrıldı. DSF'ye üye örgütlerden bazı delegeler ile birlikte Genel Sekreter yardımcısı N. Schenevels de bu fraksiyonun Kuruluş Kongresi'ne katıldı. Mayıs 1948'de Roma'da yapılan DSF Yürütme Komitesi toplantısında kendisinden açıklama istendi. Kongre'ye «kişisel sıfatıyla katıldığını» ve FO'nun sendikacılık anlayışının kendi «sendikacılık anlayışı»na uygun olduğunu söyledi.

Latin Amerika'da baskı, Latin Amerika İşçi Konfederasyonu (CTAL) içinde birleşmiş olan, sendika hareketinin birliğini, parçalamaya yöneltmişti. Geleneksel olarak, ABD emperyalizminin hegemonyacı politikası, Latin Amerika'da, bu ülkelerin halkları ile kuzeydeki dev'in çıkarlarının ortak olduğu uydurmasına dayalı ABD Pan-Amerikan kavramı çerçevesinde açıkça sürdürülmekteydi. 1918'de AFL kendi gözetiminde Tüm Amerika İşçi Konfederasyonu'nu kurmaya çalıştı ama, pek başarılı olamadı. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra AFL tekrar girişimde bulundu ve Latin Amerika İşçi Konfederasyonu'na rakip bir örgüt olarak 1948'de Lima'da Amerikalılararası İşçi Konfederasyonu'nu (IACL) kurdu. «Soğuk savaş» kavramı temelinde hareketi bölebilmek için büyük paralar akıtıldı. ICF'TU'nun bölgesel örgütü ORIT'i kurmak üzere 1951'de Meksika'da Amerikalılararası Özgür İşçi Sendikaları Kongresi toplandığında ABD delegesi, Latin Amerika işçilerinin zihniyetini değiştirme çalışmalarının 175 milyon dolara mal olduğunu(!) açıkça ilan etti(*) .

IFTU'dan sonra da varlıklarını sürdüren ITS'lerin rolü konusunda ciddi ayrılıklar doğdu. ITS'ler, Paris'te kabul edilen tüzüğün öngördüğü üzere, DSF içinde «işkolu seksiyonları»nın kurulmasına karşıydılar. Bu ayrılıklar sendika hareketinin birliğini içten parçalamak için sonuna kadar kullanıldı. ITS liderleriyle yapılan konuş-

(*) Aktaran V. Lombardo Toledano.

malar uzun ve yorucuydu, aslına bakılırsa ITS'ler DSF'ye saldırmak için, bir araç olarak kullanılıyordu.

Nisan 1948'de Uluslararası Taşımacılık Federasyonu ITF'nin Oslo Kongresi, AFL'nin en az bir yıl öncesinden önerdiği «Özgür Sendika Enternasyonalı» kurma çağrısında bile bulundu. Görüldüğü gibi ayrılıklar artık kopma noktasına doğru ilerliyordu.

1947'de Prag'daki Genel Konsey toplantısı sırasında DSF'de yaşam hâlâ olağan biçimde sürüyordu. Sir Walter Citrine'nin sendika hareketinden emekliye ayrılması üzerine TUC'tan Arthur Deakin başkan oldu. Kısa süre önce ölen Sidney Hillman'ın yerine CIO'dan James B. Carey geçti.

Fakat olağan toplantılardaki tartışmalardan anlaşılabileceği gibi, 1948'den itibaren düşünce ayrılıkları keskinleşti. Bir Asya Sendikalar Konferansı düzenlenmesi, Dakar'da bir Afrika sendikalar toplantısı yapma kararının uygulanması gibi, önceden karara bağlanmış olan, bazı görevler İngiliz ve ABD muhalefeti nedeniyle yerine getirilemedi. Paris'te kararlaştırıldığı gibi, uluslararası dayanışmanın temel bir göstergesi olarak bağimli ülkelerdeki ulusal kurtuluş savaşımalarının desteklenmesi yeniden ortaya sorun olarak getiriliyordu. Oysa bu ilkeden vazgeçmek dünya örgütünün özünü yok etmek anlamına gelirdi.

Bütün demokratik örgütlerde bulunması son derecede normal olan iç tartışmalar, 1949'da yapılması planlanan İkinci Dünya Sendika Kongresi hazırlıkları çerçevesinde yoğunlaştırılabilirdi. Ancak kriz daha önce patlak verdi ve bu sadece bir rastlantı değildi.

OLAYLARIN HIZLANIŞI

1949'daki bölünmenin suçu genellikle Marshall Planı konusunda çıkan anlaşmazlığa yüklenir. Ama gördüğümüz gibi, siyasete atılan bu ünlü general, Avrupa'nın

kapitalist yeniden inşa planıyla ortaya çıkmadan önce bile, DSF içinde, bir dizi sorun üzerinde temel ayrılıklar doğmuştu. Bu ayrılıklar, gerçekte, tek başlarına ele alınıldıklarında bölünmeye yol açmazlardı. 1949'da Sendika hareketi içinde ortaya çıkan olaylar, birleşik bir sendika hareketini kendisine engel gören emperyalizmin siyasal hedefleri temelinde ele alınmalıdır. Fransız sendika hareketindeki bölünme CIA'nın gizli etkinliklerinin oynadığı role örnek teşkil ediyor. Olgulara bakalım.

AFL-TUC ve bir süre sonra onlara katılan CIO sendika hareketini Avrupa'nın Yeniden İnşası Programı'ndaki önerileri etkin olarak desteklemeye teşvik ettiler. Truman'ın Dışişleri Bakanı George C. Marshall, Temmuz 1947'de bu programı Avrupa hükümetlerine büyük gürültülerle sunmuştu. Birçok DSF üyesi bu önerileri kabul edemezdi: Borçlara eklenen koşullar ilgili ülkelerin egemenliğini çiğniyordu ve ana amaç, ABD sermayesinin hakimiyetini sağlamaktı. Sosyalist ülkelerle çatışma siyasetinin bir üssü olarak kullanmak üzere, Batı Almanya'nın iktisadi ve askeri gücü, restore edilecekti.

Planın uygulanmasına sendikaların katılmasını savunanlar Mart 1948'de Londra'da toplandılar. Başta AFL olmak üzere toplantıyı düzenleyenler, Avrupa sendika hareketinin büyük bir bölümünün katılmayışından özel bir rahatsızlık duymadılar. Toplantı, ABD planının bir parçası olarak bir Sendika Danışma Komitesi kurmayı hedefliyordu. Bu Komite, Temmuz'da yapılan ikinci toplantıda resmen kuruldu.

Bu arada, aynı konu DSF Yürütme Komitesi'nin Roma'da yapılan toplantısının (Nisan/Mayıs) gündemine de alınmıştı. Planı destekleyenler kesin olarak azınlıkta kaldıkları halde, birliği korumak için son bir çaba gösterildi ve her üye örgüt kararında serbest bıraktı.

Bu durumda sorun pekâlâ bitmiş sayılabilirdi. Oysa,

sonraki olaylar bu konudaki ayrılıkların kopma noktasına gelinceye dek körüklendiğini gösterdi.

Emperyalizm sözde «Sovyet tehdidi»ne karşı «hür dünya» kavramını dayatmak istiyordu. Aynı ayrım çizgisi, sendika hareketini de, «hür sendikalar» ve sınıf sendikacılığı düşüncesini savundukları için, «Moskova'nın ajanları» olanlar diye bölüyordu. Ne yazık ki soğuk savaştan kaynaklanan bu gülünç bölücü taktikler bazı sendika kesimlerinde etkili oluyordu. Temmuz 1948'de ITF'nin Oslo Kongresi'nde konuşan Arthur Deakin, hâlâ başkanlığını yaptığı DSF'nin «Sovyet emperyalizminin aleti» olduğu suçlamasını kızgınlıkla reddetti.

Ne tuhaftır ki, kısa süre sonra, Arthur Deakin'in kendisi DSF Yürütme Bürosu'nun Paris toplantısında (19 Ocak 1949), ulusal örgütü TUC'tan gelen bir mektubu okudu. Mektup, «bütün DSF etkinliklerinin 12 ay süreyle askıya alınmasını» talep ediyor, aksi takdirde İngiliz TUC'un DSF'den çekileceğini bildiriyordu. Bu gerçek bir ültimatomdu, kabul edilmesi DSF'nin fiilen dağılması anlamına gelirdi. Mektubu böyle anlayan James B. Carey, dünya merkezinin «ölüm fermanı»nı okumak için, aceleyle fırladı ve açıkça şunları söyledi:

«DSF'nin bir ceset olduğunu gizlemenin hiçbir yararı yok. Artık gömelim onu»()*.

(*) Paris'teki Dünya Sendika Konferansı'nda, coşkuyla, birlik yanlısı konuşmalar yapan eski liderlerin, kısa süre sonra düşüncelerini kökten değiştirmeleri bugün şaşırtıcı görünebilir. Konferans tutanakları, ABD delegesi J.B. Carey'in şöyle konuştuğunu belirtiyor: «Sözlerime başlarken CIO'nun, diğer ulusal işçi örgütleriyle birleşerek Dünya Sendikalar Federasyonu'nu kurma işine yürekten katıldığını belirtmeliyim.» İkinci Bölümün başında umut dolu sözlerini aktardığımız Leon Jouhaux'un da Fransa'daki bölücü FO grubunun başkanlığını bizzat üstlendiğine işaret edelim.

Yürütme Bürosu bu konuda yetkisiz olduğu için öneri reddedildi. Konunun, Yürütme Komitesi ve Kongre'de görüşülmesine karar verildi. Ama karşı grup sözüne bağlı kaldı ve Deakin, Carey ve Hollanda sendikalarını temsil eden E. Kupers toplantıyı terkettiler.

Bir süre sonra birkaç örgüt DSF ile ilişkilerini kesti. Bölünme kesinleşmişti. Aynı yılın Aralık ayında Londra'da «Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu» (ICFTU) kuruldu. Nisan 1950'de ABD sanayi ve Çalışma İlişkileri Dergisi'nde şu imalı cümle yayınlandı:

«ICFTU'nun ABD sendikalarının himayesinde oluşturulduğunu söylemek ileri gitmek olur» (**).

Ne var ki James B. Carey'in ünlü «mezar yazısı» boş bir dilek olarak kaldı. DSF ölmediği gibi İkinci Dünya Sendika Kongresi ile canlılığını da gösterdi. Kongre baskılara karşın önceden planlandığı gibi 29 Haziran - 9 Temmuz 1949'da İtalya'nın Milano şehrinde yapıldı.

BİRLİK DÜŞÜNCESİ GEÇERLİLİĞİNİ SÜRDÜRÜYOR

Sadece büyüklük açısından baktığımızda, Milano Kongresi 1949'daki salgın ve karmaşık bunalıma karşın, DSF'nin işçilerin uluslararası dayanışmasını güçlendirmeye devam ettiğini gösterdi: Kongre'de 43 ülkeden 71,608,788 üye temsil ediliyordu.

Kongre sırasında yapılan tartışmalar dünya sendikalarının ezici çoğunluğunun, liderlerinin siyasetini onayladığını ve hepsinden önemlisi, DSF'nin çalışmalarını «dondurma» girişimlerini reddettiğini gösterdi. Kongre bazı örgütlerin orada bulunmayışından üzüntü

(**) Aktaran William Z. Foster, «Dünya Sendika Hareketi'nin Özet Tarihi», New York, 1956.

duyuyordu, ama dünya merkezinin varlığını savunma ve büyütme gereği konusunda oybirliğine sahipti.

Kongre, ABD, İngiltere ve merkezleri DSF'den çekilen diğer ülkelerin işçilerine ve sendika aktivistlerine bir «Açık Mektup» gönderdi. Onları ortak amaçlar çevresinde bir anlaşmaya ulaşmak için bir yol bulmaya çağırıyordu.

Görüldüğü gibi, daha birlik parçalanır parçalanmaz DSF, bu yeni ortamda dayanışmayı sürdürmenin yolu olarak birleşik eylem için çalışmaya başlamıştı.

Kongre'nin dünya örgütünü güçlendirmeyi vurgulaması tamamen haklıydı. Çünkü dünyanın her yanında işçiler ciddi iktisadi ve toplumsal sorunlarla karşı karşıyaydılar ve bu dayanışmanın rolünü artırıyordu.

Sendikaları bekleyen yaşamsal görevler vardı ve iç sorunlar onları esas amaçlarından uzaklaştırmamalıydı. Milano'da kabul edilen belgeler bu anlayışı yansıtıyordu.

Genel ortama ilişkin bir belge, barış, halkların demokratik hakları ve uluslararası sendika birliği savaşımındaki öncelikleri belirliyordu. İşçilerin toplumsal ve iktisadi talepleri özel bir kararda dile getirilmişti. Diğer bir karar ise göçmen işçilerin özgül sorunlarına ayrılmıştı. Son olarak da dünya işçilerine ve sendikalarına seslenen bir Bildiri kabul edilmişti. Bildiride işçiler, barışı, demokratik hakları ve iktisadi çıkarlarını savunmak için birleşerek savaşım vermeye çağırılıyordu.

İşkolu veya meslek düzeyindeki etkinlikler de Tüzüğün 13. maddesi uygulanarak güçlendirilecekti. DSF'nin işkolu seksiyonları olarak Sendika Enternasyonelleri (TUI'ler) kurma kararı böyle doğdu. Bu karar ITS liderleriyle yapılan bitmez tükenmez tartışmalara da son verdi.

Yeni seçilen yönetim Paris Kongresi'nin fikirlerini gerçekleştirmek için çalışmayı sürdürmekte kararlı olduğunu dile getirdi:

Guisepppe Di Vittorio Başkan seçildi.

Louis Saillant yeniden Genel Sekreterliğe seçildi.

Başkan yardımcıları şunlardı: *V. Kuznetsov* (SSCB), *A. Le Leap* (Fransa), *V. Lombardo Toledano* (Meksika), *Lui Chao Chi* (Çin), *B. Blokzil* (Hollanda), *F. Zupka* (Çekoslovakya), *S. A. Dange* (Hindistan), *L. Pena* (Küba), *A. Diallo* (Gine).

Birliği sağlama kararlılığını vurgulamak için, yeni Yürütme Bürosu'nda, ABD ve İngiltere temsilcileri için iki yer ayrıldı.

Dünyanın her yanından milyonlarca işçinin onayını alan DSF savaşımını sürdürebilirdi.

IV

İŞÇİ DAVASINA SADAKAT

(1949-1956)

«*Kardeşler, oturum devam ediyor*», muhalif grubun çekilmesi üzerine, DSF Yürütme Bürosu'nun 19 Haziran 1949'da yapılan fırtınalı oturumunun başkanlığını devralan G. Di Vittorio'nun ilk sözleriydi bunlar. Kısa süre sonra toplanan İkinci Dünya Sendika Kongresi, 1945'te Paris'te yaratılan birleşik örgütün varlığını sürdüreceğini müjdeledi. Onu mezara gömmek isteyenler yenilmişlerdi.

Sendika hareketinin bugünkü durumuna yolaçan bölünmenin ardından, çalışmalarını bağımsız ve evrensel bir sınıf esasına göre yürüten biricik dünya örgütü DSF oldu.

DSF, uluslararası ilişkilerin özellikle zor bir dönemde bu tarihsel görevi üstlendi. Bu zorluk emperyalistlerin başlattığı soğuk savaştan ve bu savaşın temel unsurlarından birisi olarak sendika hareketinin bölünmesinden kaynaklanıyordu.

Bu kudurmuş gerici karşı-saldırı başlangıçta başa-

rılı oldu ve bu başarının bedelini öncelikle işçiler ödedi. Ama, işçi eylemlerinin artan direnişi, halkların yükselen ulusal kurtuluş savaşimleri ve sosyalist dünyada yeni bir toplum kurmakta olan işçilerin sürekli başarıları, bu savaşçı planların karşısına dikildi.

Böylece bütün zorluklara karşın DSF birlik bayrağını yüksekte tutmayı başardı.

BÖLÜNMENİN SONUÇLARI

Geçen bölümde 1949'daki iç bunalım öncesinde yer alan olayları izledik. 1949 bunalımı çeşitli ülkelerde sendikaların saflarını bölme stratejisini sonuca ulaştırdı. Bazı örgütlerle DSF arasında ilişkilerin kesilmesi, bölünmeyi mümkün olduğu kadar genelleştirmek için bir işaretti. Bunun anti-demokratik ve pervasızca yöntemlerle sağlandığını belirtmek zorundayız.

Avrupa'daki bölünme süreci 1949'da doruğa ulaştı. Almanya'da DGM (Alman Sendikaları Konfederasyonu) kuruldu. Fransa'da FO («Force Ouvriere») ortaya çıktı ve eski CFTC (Fransa Hristiyan İşçi Konfederasyonu) ile birlikte, birleşik CGT'ye rakip oldu. İtalya'da IGIL'in bölünmesinin ardından İtalyan İşçi Federasyonu (FIL) kuruldu. Bu federasyon 1950'de İtalyan İşçi Birliği (UIL) ve İtalyan İşçi Konfederasyonu (CISL) olarak ikiye bölündü. Her ikisi de ICFTU üyesiydi.

ICFTU zaman kaybetmeden, çeşitli ülkelerdeki bölücü grupların desteğiyle bölgesel yapılarını kurmaya girişti: Avrupa'da ERO, Asya'da ARO, Amerika kıtasında ORIT oluşturuldu. Birçok durumda sendika saflarının bölünmesi illegal denilebilecek yöntemlerle dayatıldı. Bu dayatma, yetkililerin amansız müdahaleleri ile, önderlerin baskıya uğratılması ve öldürülmesi ile birlikte yürütülüyordu.

İş Anlaşmazlıklarına ilişkin Taft-Hartley yasası ile Truman yönetiminin sendika düşmanı politikasının ve

Mac Carthy başkanlığındaki, Senato Amerikan Karşıtı Faaliyetleri Araştırma Komisyonu'nun, ideolojik kırıma dönüşen, gerici saldırısının baskısı altında ABD sendika hareketindeki bölünmenin etkilerini ayrıntılı bir biçimde gösterebilmek için ayrı bir bölüm gerekirdi. 1949 Ekim'inde Cleveland'da toplanan CIO kongresinde ideolojik nedenlerle pek çok sendikacı ve memur ihraç edilerek cadı avcılarının zaferi pekiştirildi. Bunun sonuçları hemen görüldü. Bir zamanların güçlü örgütü CIO yaklaşık iki milyon üyesini kaybetti. ABD sendika hareketindeki sağlıklı akımlar zorbalıkla boğulunca, AFL ile CIO'yu birleştirmenin önü açılmış oldu. Bu ikisi 1956'da George Meanny'nin başkanlığında birleşti.

Burjuva işbirlikçilerinin başarılı olduğu yer yerde ortaya çıkan bölünmenin ilk sonucu bütün sendika hareketinin zayıflaması oldu. Kapitalist devlet ve yönetimler, tekelci siyasetlerini serbestçe dayatabiliyorlardı. Ekonomileri bağımlı olan ülkelerde, sendika hareketindeki bölünme; emperyalizmin güçlü askeri diktatörlükler kurma ve «hür dünya» adına iğrenç cinayetler işleme siyasetlerine boyun eğmek istemeyen işçiler üzerinde baskıyı artırmak için kullanıldı. Bunların hiçbirisi rastlantı değildi: Bölme ve ezme bir paranın iki yüzüdür. Sömürücü sınıfların hakimiyetini kolaylaştırmak için büyük paralar dökülerek sağlanır.

Elbette ki sendika hareketinin kendi içerisinde boşluklar, zaafırlar olmasaydı bölücülük birçok ülkede zafere ulaşamazdı. 1945'te DSF'yi kuran birleşik akımlar böylesi tam boy bir saldırıya başarı ile karşı koyabilecek kadar güçlü değillerdi. Ama saflarını sıklaştırmayı ve bütün saldırılara, provokasyonlara ve baskılara karşın birleşik işçi sınıfının ülkülerini savunmayı başardılar. DSF'yi bütün dünya işçileri arasında saygınlığı ve otoritesi günden güne artan bir birlik ve dayanışma kalesi haline getirdiler.

DSF bu yüzden de gerici güçlerin nefretini uyardı. Etkinliklerini engellemek veya önlemek için elle-

rinden gelen herşeyi yaptılar. Bölünme sağlandığında dünya sendika merkezi de planladıkları gibi çökseydi, büyük iş çevrelerinin ve sözcülerinin sevinci daha da büyük olurdu.

Ne yazık ki zamanın Fransız hükümeti bu uluslararası kampanyanın içine balıklama daldı ve 1949'da DSF'yi sınır dışı etti. Kuruluşundan beri Paris'te bulunan DSF merkezi Viyana'ya taşınmak zorunda kaldı. Ama göreceğimiz gibi tarafsız Avusturya'da bile güçlükler sona ermedi.

«SOĞUK SAVAŞ» VE BUNUN SICAK BİÇİMLERİ

Bütün bu olgular basit bir rastlantı değil, Harry Truman ve arkadaşlarının 1947'de uygulamaya koyduğu dünya çapında çatışma ve saldırı stratejisinin parçasıdır. Bu döneme genellikle geleneksel savaştan tek farkının silahların ateşlenmemesi olduğunu anlatan bir ifadeyle; *soğuk savaş* adı verilir. Soğuk savaşın diğer yönleri, iktisadi abluka, diplomatik saldırı, propaganda saldırıları ve muhaliflerin ezilmesiydi. Bu en başta sosyalist ülkelere ama, genelde her türlü bağımsızlık ve toplumsal ilerleme belirtisine karşı yöneltilmiş gerçek bir savaştı.

Sosyalist ülkelere karşı, Batı blokunun kurulmasıyla Amerika Birleşik Devletleri ile Batı Avrupa ülkeleri arasındaki yeni ilişkilerde askeri yön önemli bir yer kazandı. Bu amaçla Batı Almanya'nın yeniden silahlandırılması, Avrupa halklarının güvenliğine ve dünya barışına ~~yünlük~~ büyük bir tehlike kaynağı oldu.

~~Bu gergin ortam genel çatışmalara ve halklara karşı doğrudan doğruya askeri saldırılar düzenlenmesine yol açtı.~~ Böylece gerçek niyetler ortaya çıkıyordu.

Meydana gelen ilk ciddi olaylardan birisi 1950'de Güney Kore rejiminin Kore Demokratik Halk Cumhu-

riyeti'ne karşı başlattığı savaşı. Bu savaş ABD'nin geniş kapsamlı askeri müdahalesi için bir bahane oldu. 1953'te ateşkes imzalanana kadar Kore halkı dayanılmaz acılara katlandı, istilacı orduların gaddarlığının ve cinayetlerinin hedefi oldu, ama uluslararası dayanışmanın desteğiyle kahramanca direndi. Ne var ki ülkelerin yeniden birleşmesi isteği hâlâ gerçekleştirilemedi.

1954'te Vietnam'lı yurtseverler, Dien Bien Fu'da, Fransız sömürgeciliğine öldürücü bir darbe indirdiler ve Cenevre Konferansı'nda Vietnam'ın bağımsızlığının tanınmasını sağladılar. Ama ABD hükümeti bu anlaymayı kabul etmedi ve ülkenin güney bölümünü işgal etti. Bu, Vietnam halkının Laos ve Kamboçya halklarıyla birlikte ulusal bağımsızlık ve ilerleme için zor ve uzun savaşımını başlattı, bu savaş tarihte saygın bir yer kazandı.

Aynı yıl, Guatemala'da Jacobo Arbenz hükümetinin uygulamaya koyduğu toprak reformu ve ulusallaştırmalar United Fruit Company'nin(*) (Birleşik Meyve Şirketi) hoşuna gitmedi. ABD Dışişleri Bakanlığı ve CIA ülkenin paralı askerler tarafından istila edilmesini örgütlediler. Halk hükümetini yenilgiye uğrattılar ve kanlı bir diktatörlük kurdular. Bu, o günden beri, bu Orta Amerika ülkesini kasıp kavuran kanlı diktatörlükler zincirinin ilk halkası oldu.

1956'da Mısır hükümeti, Süveyş Kanalı'nı ulusallaştırmayı kararlaştırdı, İngiltere, Fransa ve İsrail birlikleri bir intikam saldırısına giriştiler. Bu saldırı Mısır halkının birliği ve kararlılığı ve onların haklı davasını destekleyen uluslararası dayanışma sayesinde yenilgiye uğradı.

Soğuk savaşın gerçek amaçları işçilerin ve halkların savaşımalarını engellemek ve toplumsal ilerlemenin önü-

(*) Günümüzde **United Brands** adını alan bu şirket muz, hurma ve diğer tarımsal ürünler alanında en büyük çok uluslu şirketlerden birisidir, «Çikita» markasını kullanır.

nü kesmektir. Emperyalizmin en saldırgan çevreleri mümkün olan her yerde çatışmanın «harareti»ni yükseltmeye çalıştılar. O sıradaki ABD Dışişleri Bakanı John Foster - Dulles'in deyiimiyle «uçurum kenarı siyaseti» güdüyorlardı.

1950'de bazı ünlü şahsiyetlerin girişimiyle barış destekçilerinin Dünya Kongresi toplandı. Kongre, Paris ve Prag'da aynı zamanda yapıldı, çünkü Fransız hükümeti birçok delegeye vize vermeyi reddetmişti. DSF'nin etkin katılımıyla, bu Kongre'de kurulan *Dünya Barış Konseyi*, kamuoyunu barış doğrultusunda seferber eden yaygın bir kurum haline geldi. Atom silahlarının yasaklanmasını isteyen *Stockholm Çağrısı* için yüzmilyonlarca imza toplandı.

Soğuk savaş yenilmeye mahkûmdur. İşçiler ve diğer demokratik kesimler gün geçtikçe, böyle bir «savaşın» gerçek sınıfsal-siyasal temellerini, daha iyi kavriyorlardı. Bu «savaşın» ne özgürlükle, ne de «Batı dünyası»nın savunulmasıyla hiç bir ilgisi yoktu.

MARSHALL PLANI'NIN İKTİSADİ SONUÇLARI VE İŞÇİLER

Gelişmiş kapitalist ülkelerde işçilerin talepleri uğruna savaşımını durdurmayı amaçlayan propaganda saldırısının özünü, kapitalist gelişme planı altında iktisadi refaha ulaşılacağı vaadleri oluşturuyordu. Sendika hareketinin bir kesimi bu kısa ömürlü refah karşılığında birliği bile ipotek etmeye hazırdı. Peki, neydi bu Marshall Planı'nın sonuçları?

1952'de tamamlanan bu plandan gerçekten yarar sağlayanlar, savaşın yol açtığı zararlardan kurtulmayı başaran kapitalistler ile kapitalist dünyadaki hakimiyetlerini sağlamlaştıran ABD tekelleri oldu. Daha da güçlenen yönetimler sendika hareketinin bölünmesinden de yararlanarak milyonlarca işçiye kendi iradelerini dayat-

maya çalıştılar. Avrupa'daki bütün kapitalist ülkelerin ABD sermayesi ile bağları fiilen daha sıkı hale geldi. Böylece siyasal ve askeri düzeyde bağlaşmalarını sağlamlaştırdılar ve Washington'un dikte ettirdiği soğuk savaş ve yeniden silahlanma siyasetini harfi harfine izlediler. NATO bu saldırgan siyasetin belirleyici bir aracı oldu ve iktisadi bağımlılığı daha da artırmaya hizmet etti. ABD emperyalizminin iktisadi, siyasal ve askeri planlarının hepsinde kendisine yer verilen Batı Almanya bu stratejinin anahtar rolünü üstlenmişti.

Marshall Planı kapitalist üretimin tipik devrelerini önleyecek bir şey yapmadı. Canlanma dönemlerini çöküntü (depresyon) izliyordu, örneğin 1953-54'te ABD sanayi üretimi %11 oranında düştü. Her çöküntü bir çok şirketin iflasına ve sermayenin daha da yoğunlaşmasına yol açıyordu.

İşte o zaman söz sırası, Ortak Pazar desteğindeki Batı Avrupa tekellerine geldi. En önce, bütün kömür ve çelik üretimini bir araya toplayan Schuman Planı yürürlüğe girdi. Bu plan; 1953'te imzalanan *Roma Anlaşması*'nin çıkış noktası oldu, bu da *Avrupa Ekonomik Topluluğu*'nun temellerini attı.

Şüphesiz işçiler bu durumu kabul edemezlerdi, bizzat yaşadıkları iş uyuşmazlıkları «toplumsal barış» satsasını çürütüyordu. İtalya'da ücretlerin artırılmasını, sosyal sigorta kapsamının geliştirilmesini ve toprak reformunun yapılmasını isteyen ve fabrikaların kapatılmasına karşı çıkan grevlerde hızlı bir artış görüldü. Kamu hizmetlilerinin 8 Mayıs 1951'deki grevine bir milyon altıyüzbin işçi katıldı. 1953'te ücretlerin yükseltilmesi isteğiyle büyük şehirlerdeki bütün fabrikalarda greve çıkıldı. Fransa'da yarım milyon metal işçisi 22 Şubat 1950'de iş bıraktılar. İngiltere'de Kasım 1951'de başlayıp Haziran 1952'ye kadar süren işçi eylemi 5 milyon işçinin ücretlerinin artırılmasını sağladı. Federal Alman Cumhuriyeti'nde 1945'ten sonraki ilk büyük grev Ağustos 1951'de Hessen'de yapıldı. Greve 120 bin metal

işçisi katıldı. Şubat 1952'de de Saar bölgesinde 60 bin maden işçisi grev yaptı.

Sonuç olarak Marshall Planı'nın uygulanmasından çıkan ders şu idi: *Kapitalist tekeller kendi kârlarından başka bir şeyi asla gözetmezler*, ve sadece işçilerin savaşıma yaşama ve çalışma koşullarında bir düzelme sağlayabilir.

SOSYALİST SEÇENEK

Öte yanda bu dönem, Avrupa ve Asya'da sosyalist gelişme yolunu seçen ülkeler için bir pekişme ve ilerleme dönemi idi. Tarihteki önemi çok büyük olan bir olay yaşanılıyordu; Sovyetler Birliği'nin yanı sıra, iktidarın işçilerin elinde olduğu, insanın insan tarafından sömürülmesinin kökünün kazındığı, gelişmenin planlandığı ve toplumun bütününün yararına yürütüldüğü başka ülkeler ortaya çıkmıştı. Bu ülkelerde işsizlik gibi toplumsal hastalıkların ortadan kaldırılması, sosyal sigorta kapsamının eriştiği düzey, ekonominin yönetimine işçilerin katılması, dönemsel bunalımların yok edilmesi ve planlı büyümenin hızlı temposu herhangi bir kapitalist ülkeyle karşılaştırılamayacak ölçüde yeni ve ileri, yer-yüzündeki tüm işçileri çalışma yaşamına ilişkin eylemlerinde teşvik edecek öğeler oluşturdu. Sosyalist ülkelerdeki sendikaların dünyanın her yanındaki kardeşleriyle sürekli dayanışma içinde olması ve sosyalist ülkelerin soğuk savaş stratejisi karşısında daima barış ve işbirliği siyaseti gütmesi, onların uluslararası saygınlığını yükseltti.

1956'da sanayi üretimi savaş öncesine göre Sovyetler Birliği'nde dört kat, Çekoslovakya'da 2.7 kat, Romanya'da yaklaşık 3.3 kat, Macaristan'da 3 kattan fazla, Polonya'da 6 kat, Bulgaristan'da 6.5 kat, Arnavutluk'ta yaklaşık 12 kat artmıştı. Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde sanayi çıktısı savaştan önceki topraklarındaki

sanayi çıktısına göre yüzde olarak iki kat artmıştı, halk iktidarının ilk on yılında Çin'in sanayi üretimi üçe katlanmıştı (*).

Ama sosyalist gelişme ile aynı dönemde kapitalist ülkelerde görülen gelişme arasındaki temel ayrılık, sosyalist ülkelerde birikmiş servetin yeniden bölüşümünde tamamıyla karşıt ölçütler uygulanmasıydı, bu özellikle ücretler, fiatlar, tüketim eşyaları, işgünü ve sosyal sigorta uygulamalarında kendini gösteriyordu. Örneğin Çekoslovakya'da aylık ortalama ücretler 1953 ile 1957 yılları arasında 1138 kurondan 1300 kurona yükseldi, aynı dönemdeki tüketici fiatları ise altı kat azaldı. Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde alt ücret dilimleri 1956'da iptal edildi, bu işçilerin toplam gelirinin 250 milyon mark yükselmesi anlamına geliyordu. 1957'de Bulgaristan'da bütün ücretlere %10 ile %18 arasında zam yapıldı.

Nominal ücretlerdeki artışın yanı sıra tüketim eşyaları fiatlarındaki düşüşü, ürünlerin ve hizmetlerin kalitesindeki düzelmeyi ve sosyal sigorta hizmetlerinin daha düzgün hale getirilmesini dikkate alırsak, işçilerin ve bütün nüfusun yaşam standartlarının sürekli olarak daha iyiye gittiğini görebiliriz.

Bu süreçte başrolü sendikaların oynaması da önem taşıyordu. Çünkü milyonlarca kol ve kafa işçisinin sözcüleri olarak onların hakları ve yönetime katılmaları genişletiliyordu. Önemle belirtilmesi gereken bir olgu da, sosyalist ülkelerdeki sendikaların kitle temelinin son derecede yaygın oluşuydu; emek gücünün yaklaşık %90'ını örgütlemeyi başarmışlardı.

Emperyalist kuşatmanın ve soğuk savaşın yarattığı güçlüklerle karşın, sosyalist gelişme, tekelci kapitalist gelişmenin bir seçeneğinin var olduğunu gösterdi. Üs-

(*) Bunlar ve daha aşağıda verilen istatistikler DSF Genel Sekreteri, Louis Saillant'ın Leipzig, 1957'de yapılan 4. Dünya Sendikalar Kongresi'ne sunduğu rapordan alınmıştır.

telik bu seçenek tek bir ülkeyle de sınırlı değildi. İktisadi planlamada merkeziyetçi yöntemler ve işçilerin demokratik katılımı, sosyalist ülkelerin bunalımlardan kaçınabilmesi ve bir bütün olarak toplumun refahını akıllıca artırabilmesini sağlıyordu.

Sosyalist ülke sendikalarının DSF'de bulunuşu, onun evrensel karakterini vurguluyor ve uluslararası dayanışma siyaseti izlemesini kolaylaştırıyordu. Bu, ayrıca DSF'ye işçilerin bütün ülkelerdeki deneyimlerinden tamamiyle yararlanabilme olanağını veriyordu. Sosyalist ülkelerin bu zengin ve hayranlık uyandıran gelişim aşaması karşısında sendikaların içinde bile yürütülen iftira kampanyası işçilerin gözünde inandırıcılığını yitiriyordu.

ULUSAL BAĞIMSIZLIK VE TOPLUMSAL İLERLEME İÇİN

Ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme, sömürge boyunduruğundan kurtuluş ve azgelişmişliğin ortadan kaldırılması özelemleri hiçbir zaman azalmadı ve İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminde başlayan sömürgecilikten kurtuluş sürecini hızlandırdı. Aynı zamanda ve bu sürecin bir parçası olarak, köklü toplumsal değişimler uğruna savaşımalar daha da keskinleşti. Bu değişimler, ekonomileri bağımlı olan ülkelerde, gelişmenin önünde duran engelleri kaldırdı, büyük mülk sahipliğini ve emperyalizmin bağlaştığı olan mali oligarşileri yenilgiye uğrattı.

İşçiler bu savaşımaların en önünde bulunuyorlardı. 1951 ve 1953'te Tunus'ta yapılan genel grevler, Fas işçi sınıfının 30 Haziran 1953'te Fransız yönetimine karşı protesto günü ve Aralık 1953'te üç günlük genel grev bunun örnekleridir. Cezayir'de Cezayir Genel İşçi Birliği'nin kurulması Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin önderliğindeki bağımsızlık savaşımına yeni bir hız kazandırdı.

Kenya'da sömürge makamlarının vahşi baskılarına karşın, halk İngiliz sömürgecilerinin el koyduğu toprağın geri verilmesi istemiyle ayaklandı. Sudan'da demiryolu işçilerinin sendika kurma hakkı için 1947'de yaptığı 33 günlük grev, ulusal kurtuluş savaşımına esin kaynağı oldu. 1952'de Bolivya'da, sonradan Bolivya İşçi Merkezi (COB) etrafında birleşen işçilerin yiğitçe eylemleri, askeri diktatörlüğü devirmede belirleyici rol oynadı.

Bu savaşımaların eriştiği boyutlar, özellikle bölgesel veya kıtasal düzeyde işçi dayanışması için uluslararası bağlar kurulmasının gereğini vurguluyordu. Aralık 1949'da Pekin'de *Asya ve Avustralya Sendika Konferansı* yapıldı, konferansa 14 ülkeden sendikalar katıldı. 1951'de sömürge makamlarının yasaklamasına karşın, Dakar'da *Tüm Afrika Sendika Kongresi Hazırlama Komitesi*'nin toplantısı yapıldı. 1950'de Montevideo'da *Güney Amerika Sendika Konferansı* toplandı. Konferans'a Arjantin, Bolivya, Brezilya, Şili, Ekvator, Paraguay ve Uruguay'dan gelen 135 delege katıldı. 1953'te Latin Amerika İşçi Konfederasyonu'nun 4. Kongresi yapıldı. Bu, sınıfsal temele dayanan akımlara karşı bölücü ve karanlık yöntemler uygulandığı halde, Latin Amerika sendika hareketinin ilerleme kaydettiğini gösteriyordu.

ULUSLARARASI İŞÇİ DAYANIŞMASININ KALESİ DSF

Gerici hükümetlerin DSF dayanışmasını kırmak için başvurdukları her türlü baskı ve kısıtlamaya karşın, DSF bütün bu savaşımarda yer aldı. Sendikaların bölünmesi sendika hareketinin eylem yeteneğini şüphesiz olumsuz yönde etkilemişti; ama ne savaşımaların gelişmesini durdurabildi, ne de DSF'yi tecrit edebildi.

DSF'nin bu dönemdeki etkinlikleri geniş ölçüde uluslararası ilişkilerin düzenlenmesinin yarattığı olumlu ortama dayanıyordu. Bu dönemin bütünü genellikle

«detant» dönemi olarak adlandırılır. DSF'nin o dönemdeki etkinliğinin bazı yönleri eleştiriye açıktır. Ama şüphe götürmeyen bir gerçek vardır: İşçilerin sürekli seferberliği olmasaydı, dünyadaki bu değişiklikler kısa zamanda gerçekleşemezdi ve bu seferberlikte DSF ve ulusal örgütleri yaşamsal bir rol oynamıştır.

Bunun ilk gerçek kanıtı Kore Savaşı olmuştur. 5 Temmuz 1950'de DSF dünya işçilerine bir çağrı yayınladı. Kore halkının kanının dökülmesine yol açacak olan bu savaşın gerçek niteliğini açıkladı ve 10 Temmuz'dan başlayarak bir Uluslararası Dayanışma Haftası'nın düzenlenmesini istedi. Bu hafta, daha sonra, dünya sendika hareketinin uluslararası dayanışma eyleminin bir parçası olarak, her yıl düzenli biçimde yapılmaya başlandı. Bu ızdıraplı üç yıl boyunca, özellikle 1953'te düzenlenen eylemler, görüşmelerin başlamasında ve daha sonra ateşkes imzalanmasında etkili oldu.

Bütün bu dönem boyunca DSF'nin öncelik verdiği etkinlikler şunlardı: Barış savaşımı, saldırgan askeri blokların oluşturulmasına karşı çıkmak, nükleer savaş tehlikesine karşı çıkmak, yeniden silahlanmaya, özellikle Yalta ve Potsdam Anlaşmalarına aykırı olarak Almanya'nın yeniden silahlandırılmasına karşı çıkmak, Almanya ile barış anlaşması imzalanması ve İkinci Dünya Savaşı bitiminde çizilen sınırların tanınması için savaşım, Avrupa'da işbirliği ve güvenlik için savaşım.

DSF, ulusal kurtuluş savaşlarını desteklemede belirleyici bir rol oynadı. Bunu, gelişmekte olan ülkelerde genç sendika hareketinin ortaya çıkmasıyla belirlenen bir dönemde, işçileri ve sendikalarını bu savaşım-lara katarak gerçekleştirdi. Bu, ülkelerdeki işçilerin örgütlenmesine ve sendika görevlilerinin eğitilmesine yardım etmek, emperyalist siyasetlere karşı savaşım-da sendika hareketini güçlendirebilmek için olağanüstü önem taşıyordu.

Gericilerin sendika haklarına karşı giriştiği saldırının bir sonucu olarak, baskı kurbanlarıyla dayanışma

eyleminin DSF çalışmalarının çok önemli bir bölümünü oluşturmaya şaşılmaz. DSF, Güney Afrika ırkçı rejiminin adaletsizliklerini, Tunuslu sendika lideri Ferhad Haşid'in öldürülmesini protesto etmek ve Yunanistan, Hindistan, Japonya ve birçok ülkede sendika liderlerinin serbest bırakılmasını sağlamak için uluslararası dayanışma kampanyaları düzenledi.

Özellikle ulusal merkezlerin katkılarıyla bir *Uluslararası Dayanışma Fonu* oluşturuldu, bu fon günümüzde hâlâ varlığını sürdürüyor.

Uluslararası kuruluşlarda, özellikle ILO'da DSF işçi özelemlerinin gerçek sözcüsü olarak aralıksız çaba gösterdi. Bunu, bu üçlü kuruluştaki elverişsiz güç dengesine ve ayrımcılığın her türü ile karşılaşmasına karşın gerçekleştirdi.

TU'lar de kendi özgül yapılarına uygun olarak iş-kolu düzeyinde etkinliklerini güçlendirmek için canla başla çalıştılar ve ITS'lerin önlerine diktiği engelleri aştılar. Sabırlı ve özverili çalışmalarıyla dünyanın her yanında yavaş yavaş otorite ve saygınlık kazandılar.

O sıralarda sendika hareketini kasıp kavurmakta olan keskin ideolojik çatışmalara ve ICFTU yönetiminin apaçık düşmanca tutumuna karşın, ana halka olan birlik sorunu, DSF'nin uğraştığı temel konu olmaya devam etti. 1951'de Genel Konsey, Berlin oturumunda birlik sorununu tartışmaya büyük zaman ayırdı. Tartışmalar Benoit Frachon'un sunduğu ve özeleştiriye de yer veren özlü bir rapor temelinde yürütüldü. Ne yazık ki, ortak istemler etrafında birleşik eylem için özel anlaşmalar sağlamak üzere, DSF ne zaman, diyalog önerdiyse ICFTU yöneticileri kapıyı yüzüne çarptılar.

Aynı anlayışsızlıkla ICFTU, DSF'nin, Viyana'da toplanan *Üçüncü Dünya Sendika Kongresi*'ne (10-21 Ekim 1953) katılması çağrısını geri çevirdi. Bu kongre DSF üyesi olmayan örgütlerin katılımına açıktı. Toplam 88 milyon işçiyi temsil eden 700 delegenin 120'si başka uluslararası örgütlerin üyesiydi, ya da bağımsızdı. Ama

bu, ortak sonuçlara ulaşılmasını engellemedi. Bu uygulama, sonraki kongrelerde de sürdürüldü ve tüzüğe geçirildi. Böylece uluslararası sendika örgütlerinin önüne bir örnek konulmuş oldu.

Viyana Kongresi bütün işçileri birleştirme yolunda DSF'nin attığı yeni ve önemli bir adım oldu. Kongre işçilerin istemlerini ve iş uyuşmazlıklarını ayrıntılı biçimde inceledi, en farklı akımlara mensup işçileri birleştirebilecek genel unsurları belirledi. *Sendika Hakları Bildirgesi*'ni kaleme aldı ve sendika hareketinin bütün kesimlerinin bu bildirgeyi savunmak üzere seferber edilmesi çağrısında bulundu. Kendi safları arasında sekterliğin yaratacağı tehlikelere dikkati çekti ve, düşmanlardan gelecek provokasyonlara kulak asmadan, birleşik eylem için sabırla çalışmanın gereğini vurguladı. Çeşitli ülkelerde birlik doğrultusunda sağlanan gelişmeleri selamladı. 1949'da bölünmeden sonra, yaygın bir hareket olarak ortaya çıkan bağımsız örgütlere DSF örgütleriyle ortak bir cephe kurmaları için özel bir çağrı yaptı.

Dünya merkezi bölünme sonrasının zor yıllarını başarıyla atlattı. Gelişiminin yeni bir aşamasına erişti, bu aşama 4 yıl sonra yapılan Dördüncü Dünya Sendika Kongresi ile en yüksek noktasına ulaşacaktı. İşte o zaman ortaya yeni engeller çıktı...

SORUNLARIN ARTIŞI VE KALICI BİR ÇÖZÜM

1956'da, gülünç biçimde sahte belgeler düzenlenerek, DSF'ye yönelik yeni provokasyonlara girişildi. Avusturya hükümeti bu iftira kampanyasına ayak uydurdu ve şaşırtıcı bir çabuklukla DSF'nin Viyana'daki merkezini kapattı. Polis, zor kullanarak içeriye girdiğinde, DSF çalışanları ancak bir kaç parça malzemeyle arşiv ve belgelerin bir bölümünü kurtarabildiler. Ama bu şiddetli darbe DSF'nin etkinliklerini durduramayacaktı, o işçi-

lerin, var olduğu her yerde her zaman yaşamaya devam edecekti. Bu olayların hemen ardından, Çekoslovak Sendikaları Genel Konseyi DSF'ye Prag'da yeni bir merkez verme teklifinde bulundu. Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti işçilerinin, halkının ve makamlarının konukseverliğı sayesinde, DSF, en sonunda Moldavya nehrinin kıyılarında istikrar ve güvenliğe kavuştu. Artık çalışmalarını tam bir özgürlük içinde bütün dünya işçilerinin çıkarına yönelik olarak, oradan sürdürebilecekti.

1978'de Prag'da yapılan Dokuzuncu Dünya Sendika Kongresi sırasında, Çekoslovak Sendikaları cömertlik ve konukseverliklerini bir kez daha kanıtladılar ve DSF'ye Prag'ın merkezinde modern bir bina bağışladılar. O günden beri DSF merkezi bu binada bulunmaktadır.

Ama DSF'nin Viyana'dan kovulması geçmiş zamanların çağdışı bir kalıntısıydı, çünkü soğuk savaş dönemi sona eriyordu. İki önemli olay yeni dönemin gelmekte olduğunu müjdeliyordu: 1955'de Bandug'da Afrika-Asya Konferansı toplandı ve Cenevre'de ABD, Fransa, İngiltere ve Sovyetler Birliğı arasında «zirve» görüşmeleri başladı.

Ama bu konu başka bir bölümde ele alınmalıdır.

DÜNYA DEĞİŞİYOR

(1956-1973)

4 Ekim 1957'de Dördüncü Dünya Sendika Kongresi Leipzig'de toplanırken, ilk «Sputnik»ten gelen sinyaller uzayın fethedilmesi çağının başladığını müjdeliyordu.

Bu rastlantı simgeseldir; uygarlığın ilerleme yolunda attığı, bu, yüzyıllık adım, bu yeni çağın eşdeğerde önemli başka bir olayıyla aynı zamana rastladı. Dünyanın en geniş sendika forumu tarihte ilk kez, işçilerin yönettiği bir ülkede, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan yeni sosyalist devletlerden birinde, Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde yapıliyordu.

Yüzyılımızdaki iki dünya savaşının başlatıldığı yer olan Alman topraklarında, ilk kez, bir işçi hükümeti barış siyasetini savunuyordu. Gerici güçler *Hallstein Doktrini* ile bu tarihsel olguyu görmezlikten gelmeye çalıştılar. Bu doktrin, Almanya'yı tüm olarak temsil etme «hakkını» Federal Alman Cumhuriyeti'ne veriyor, savaştan sonraki Doğu sınırlarını dikkate almıyor ve Alman Demokratik Cumhuriyeti'ni tanıyan ülkelerle ilişki

kurmayı reddediyordu. Dünya sendika hareketi temsilcilerinin, ADC'de toplanması, emperyalizmin desteklediği bu siyasete verilmiş bir karşılıktı. Yıllar sonra bu siyasetin alt edilmesinde sendika hareketinin o dönemdeki etkin rolünün payı oldu, bu, detant döneminin başlıca başarılarından biriydi.

Kongre delegelerinin, savaşın kalıntılarını kendi gözleriyle görebilmeleri, emperyalist savaş siyasetlerinin sonuçları konusunda herkes için güçlü bir uyarıcı oldu. Bununla birlikte, ADC emekçilerinin, yeni bir toplum kurabilmek için ettikleri tohumlar artık ürünlerini vermeye başlamışlardı: Bu, dünyanın değişebileceğini ve aslında daha şimdiden değişmekte olduğunu gösteriyordu.

EVRENSEL ÖZLEMLER: BARIŞ VE BAĞIMSIZLIK

DSF 1956'da Prag'a yerleşti. 1973'de Sekizinci Dünya Sendika Kongresi'nde açık kapı siyasetini belirledi. Bu iki tarih arasında kalan deneyimlerle dolu 17 yıl, soğuk savaştan detanta geçiş yıllarıdır. Bu gelişmenin ardındaki genel akım ve itici güç, dünyanın her yanındaki barış ve ilerleme güçlerinin atılımıydı. Sendika hareketi de bu güçlerin ayrılmaz bir parçasıydı.

Bazı örnekler verelim: (Açıktır ki bu örnekler her zaman bu dönemi belirlemek için rastgele seçtiğimiz yılların sınırları arasına düşmemektedir.)

Herşeyden önce eski sömürge imparatorluklarının gümbürtüyle çöküşünü, Çinhindi halklarının 1954'de Fransız sömürgecileri karşısında zafer kazanmasını, Kıbrıs'ın ve birçok Afrika ülkesinin 1960'da bağımsızlığa kavuşmasını, 1961'de Hindistan'ın Goa'yı geri almasını, 1962'de Cezayir'in bağımsızlığını elde etmesini... hatırlamalıyız. Aralık 1960'da yeni güçler dengesinin bir yansıması olarak Birleşmiş Milletler 14. Genel Kurulu hâlâ

sömürge yönetimi altında bulunan ülkelerin ve toprakların bağımsızlığına dair tarihsel bildiriği kabul etti.

1955'de Endonezya'nın Bandung şehrinde 29 Asya ve Afrika ülkesinin devlet başkanı, *barış içinde birarada yaşama* adı verilen ilkeleri belirleyen bir ortak bildiri yayınladılar. 1961'de Belgrad'da, barışı ve halkların bağımsızlığını savunmak üzere *bloksuz ülkeler* hareketi oluşturuldu.

1956'da Mısır'ın Süveyş Kanalı'nı ulusallaştırma kararı emperyalist tekeller için ağır bir darbe oldu ve Arap halklarının ulusal kurtuluş savaşımının toplumsal yönelimi daha belirgin hale geldi. Latin Amerika'da Küba Devrimi'nin 1959'da zafere ulaşması, mücadeleye yeni bir hız verdi. 1971'de Şili'de sol kanat koalisyonu, Halk Birliği seçimleri kazandı ve Doktor Salvador Allende Cumhurbaşkanı oldu.

Burada «*genel akım*» terimini kullanmamız doğaldır, çünkü bu süreç hiç de dümdüz ilerleyen bir süreç değildi. Emperyalizm, mevzilerini kaybetmeye razı değildi ve ne zaman olanak bulduysa, Harry Truman'ın 1947 tarihli «dünya polisi» doktrinine başvurdu.

1956'da Mısır'a, 1958'de Lübnan'a, 1961'de Küba'ya, 1963'de Vietnam'a, 1965'de Dominik Cumhuriyeti'ne, 1967'de Mısır ve Suriye'ye vb. karşı silahlı saldırıda bulunuldu. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın ülkülerine uygun düşmeyen hükümetleri istikrarsızlaştırmak veya devirmek, CIA'nın «gizli etkinlikler»inin en gözde entrikası haline geldi.

CIA, 1964'de Brezilya'da, 1965'de Endonezya'da, 1967'de Yunanistan'da, 1971'de Sudan ve Bolivya'da, 1973'de Uruguay ve Şili'de... olduğu gibi, kanlı darbeler de düzenledi. Bu canice politika sayısız ölümlere yol açtı. Bütün bu kurbanların adına DSF Başkan Yardımcısı *Ahmed Şafi El Şeyh*'i, Sudan işçi sınıfının 1971'de Numeyri rejimi tarafından öldürülen bu şehidini, özellikle anıyoruz.

1960'da Sovyet toprakları üzerine bir casus uçağı

gönderildiğinde ve yine 1962'de ABD yönetiminin nükleer savaşın eşğine kadar tırmandırdığı «Karaibler bunalımı»nda bir dizi ciddi uluslararası sorun başgösterdi.

Dünya kesin olarak değişiyordu.

Birleşik barış güçleri, uluslararası ilişkilerde, belirleyici bir dönüşümü dayatacak bir konumdaydılar. Bandug ilkeleri teoriden ibaret değildi, gerçekten uygulamaya konulabilirdi.

ABD, Fransa, İngiltere ve Sovyetler Birliği hükümetleri savaştan sonra ilk kez 1955'de Cenevre'de, bir zirve toplantısında bir araya geldiler ve detant yoluna koyuldular. Detant, görüşmelerin ve kısmi anlaşmaların sarp politikalarını aşarak 1975'de Helsinki'de zirveye erişti, *Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Sonuç Belgesi* imzalandı.

Büyük bir yıkım gücüne erişen nükleer silahlar yüzünden insanlığa görülmemiş zararlar getirebilecek bir savaştan kaçınmak mümkün olacak mıydı? Öte yandan işçiler yine geçim sorunlarıyla karşı karşıya idiler.

İNSANCA YAŞAMA HAKKI

Daha önce söylediğimiz gibi uzaya ilk uydunun gönderilmesi, uygarlığın gelişiminde işgücünün beceri ve bilgisindeki muazzam ilerlemenin belirlediği genellikle «*Bilimsel ve Teknolojik Devrim*» diye adlandırılan bu aşamanın karakteristik özelliklerinden birini de müjdeliyordu. Bu, bilimin üretim sürecinde kullanılışının kapsamlı sonuçlarıyla birlikte yeni bir emek dünyasının oluşumu anlamına geliyordu. Yeni teknolojinin sunduğu geniş potansiyel toplumda görülmemiş bir ilerleme çağını başlatacaktı. İnsanlık açlık ve yoksulluğu ortadan kaldıracabilecek bir konumdaydı.

Sosyalist ülkelerde bilimin ve teknolojinin akılcı ve planlı kullanımının sonuçları, toplumda, üretkenliğin ve

işçilerin refahının sürekli artışı biçiminde görülüyordu. Ne var ki, bu harikulade yüzyılın ikinci yarısında, kapitalist toplumun, milyonlarca insanın acil ihtiyaçlarını karşılama yeteneğinden yoksun olduğu apaçık anlaşılır hale geldi. Ne inanılmaz bir aykırılık! Bir yanda bilimsel ilerleme doğanın bütün yasalarına meydan okurken diğer yanda insanlar açlıktan ölüyorlardı.

1957'de toplanan *Dördüncü Dünya Sendika Kongresi*, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki iktisadi büyümenin, işçilerin ağır biçimde sömürülmesi yoluyla üretkenliğin artırılmasından kaynaklandığına işaret etti. *US Steel* Şirketi bunun bir örneğidir. 1939'da *US Steel* bir kol işçisinin her bir saatlik çalışmasında 13 cent, 1947'de ise 42 cent kâr sağlıyordu. Bu rakam 1957'de 1 Dolar 87 cent'e yükseldi. O sırada en büyük uluslararası tekel-lerin her biri (14 ABD ve 3 İngiliz şirketi), yılda yüz-milyon doları aşkın kâr sağlıyordu.

Artan üretkenlik, bu gidişin arkasındaki kapitalist-lerin vaadettikleri gibi işçilerin yaşama ve çalışma koşullarının düzelmesine yol açmadı kuşkusuz. Tam tersine, savaşım-larla sağlanan ücret artışları enflasyon sarmalıyla sistemli olarak yutuluyordu, iş sağlığı ve iş güvenliği koşulları ise epeyce kötüleşmiş bulunuyordu. Özellikle madencilik sanayiindeki ölümcül kazalar bunun iyi bir örneğiydi. 1958, dünyanın her yanında madenciler için gerçekten trajik bir yıl oldu. Hindistan'da Çina Kuri Faciasında 182 kişi öldü, İtalya'nın Gessolungo kentinde, ABD'de de ve Kanada'da bir dizi feci kaza meydana geldi. 1959'da Federal Alman Cumhuriyeti'nde, 1960'da Güney Afrika'nın Clydesdale kasabasında ölümcül kazalar oldu. 1970'de Zambiya'daki bir kazada 89 madenci öldü. Burada bu kazaların sadece bir kaç tanesine değinebiliyoruz.

Öte yandan ücret politikası, çoğu kez işçilerin savaşımını bölmek ve boğmak amacıyla kullanılıyordu. Belirli kesimlere özel ayrıcalıklar tanınıyordu.

Ekonomilerin artan uluslararası anlaşması ile bir-

likte bu olgu özellikle belirgin hale geldi. Emperyalist tekeller azgelişmiş ülkelerin kaynaklarını açgözlü ve utanmaz bir biçimde yağmalıyor, böylece onların bağımlılıklarını pekiştiriyor, zenginliklerine el koyuyor ve gelişmiş sanayi ülkeleriyle aralarındaki uçurumu genişletiyorlardı. Kapitalist toplumdaki eşitsizliklerden ve işçilerin uluslararası dayanışmasında süregelen zayıflıklardan yarar sağlayanlar sadece tekellerdi. İşçilerin uluslararası dayanışmasındaki zayıflıkların etkenlerinden birisi, şüphesiz, dünya sendika hareketinin bölünmüş olmasıydı.

70'lerin başında zengin kapitalist ekonomilerin bütün pırıltısı kayboldu ve yerini günümüzde de etkisini sürdüren ağır bunalımın ilk belirtilerine bıraktı. 1973'de Sekizinci Dünya Kongresi şu noktalara dikkati çekti:

- *Dünya nüfusunun %50'si yeterince beslenemiyordu.*
- *100 milyon işçi işsizdi.*
- *800 milyon insan okuma-yazma bilmiyordu.*
- *İş kazaları yüzünden yılda 100.000 işçi ölüyordu; yani her beş dakikaya bir kurban düşüyordu(*).*

Öte yandan, Sosyalist ülkeler ile ilgili olarak şu gerçekler vurgulanıyordu:

«Tarafsız iktisatçılar, sosyalist ülke ekonomilerinin diğerlerine göre daha istikrarlı ve daha hızlı geliştiğini kabul etmektedirler. Şüphe yok ki sosyalist ülkelerin dünya ticaretindeki payı, özellikle üretim alanında artmaktadır. Üretim artışının yoğun emek kullanımından değil, emeğin üretkenliğindeki artıştan kaynaklanmış olması dikkate değer bir olgudur. Bu artan üretim temelde bilim ve

(*) Pierre Gensous, 8. Dünya Sendika Kongresi'ne sunulan Rapor, 1973.

teknolojinin desteklenerek geliştirilmesi sayesinde mümkün olmuştur...»

«... Bu ülkelerde, kapitalizmin en büyük belası ve kapitalist ülkelerdeki işçiler için ciddi endişe kaynağı olan işsizliğin bulunmadığını da belirtelim» ()*.

Sosyalist ülkelerdeki yaşam, toplumsal sorunları «uygarlığın kaçınılmaz illetleri» olarak gösteren bazı kapitalizm savunucularını açıkça çürüttü. Bu sorunlar insanın insan tarafından sömürülmesine dayanan bir sistemin sonuçlarıydılar; toplumsal ilişkileri kuranlar insanlar olduğuna göre, bu insanlar, o ilişkileri değiştirebileceklerdi de. Ekonominin yönetimine işçilerin katılımı ve sosyal güvenlik alanında elde edilen başarıların dünyada başka bir benzerinin bulunmadığı sosyalist ülkelerdeki sendikaların rolünü incelemek, bütün dürüst sendikacıların görevidir.

Kapitalist bunalımın sonuçlarıyla karşılaşan işçilerin ve sendikalarının, haklarını, işlerini ve ücretlerini aktif olarak savunmaları; salt işçi ücretlerine ilişkin olarak tekellerin tek başına kararlaştırdıkları istikrar siyasetlerine, otoriterliğin ve baskının artırılmasına karşı çıkmaları; ulusal bağımsızlık, gelişme ve toplumsal ilerleme için bir çok ülkede toplumun diğer kesimleriyle güç birliğine girerek emperyalizme ve iç gericiliğe karşı savaşım vermeleri doğaldır.

Bu dönemdeki büyük eylemlerden bir kaç örnek verelim:

1957'de Belçika'da 200.000 metal işçisi greve çıktı. Eylemler 1959 yılında da devam etti ve 1960'daki kemer sıkma politikasına ve fabrikaların kapatılmasına karşı 1.000.000 işçinin katılımıyla beş hafta süren kitlesel bir ulusal greve dönüştü. 1959'da 500.000 işçi ABD çelik

(*) Pierre Gensous, 8. Dünya Sendika Kongresi'ne sunulan Rapor, 1973.

sanayiini 116 gün süreyle felce uğrattı. Aynı yılın Ağustos ayında Arjantin'de 300.000 metal işçisi işi bıraktı. 1960'da Japon maden işçileri, bu alanda getirilmek istenen yeni düzenlemeleri protesto ederek 288 gün grevde kaldılar, bu düzenlemeler bir çok işçinin işini kaybetmesine yol açacaktı. 1962'de İspanya'nın Asturias bölgesinde madenciler Franko rejiminin baskılarına meydan okudular. Daha sonra, ölüme mahkûm edilen ve uluslararası kitlesel bir dayanışma kampanyasına karşın 1963'de idam edilen anti-faşist savaşçı Julian Grimau'nun ve diğerlerinin tutuklanması işçileri korkutamadı ve 1963'de üç ay süren bir grev başlattılar. 1965'de Bolivya işçilerinin genel grevi vahşice bastırıldı ve Yapı İşçileri Sendikası'nın genel sekreteri Adrian Arce, La Paz'da ordu tarafından kurşuna dizildi. 1967, 1968 ve 1969'da Fransız işçileri kapsamlı eylemler düzenlediler. Bu, özellikle çeşitli sendika merkezlerinin birlikte hareket etmesi sayesinde mümkün oldu. Fransız işçi sınıfının 1968'deki güçlü eylemi geniş bir uluslararası dayanışmaya yol açtı. Şili, Arjantin ve Uruguay'da da büyük eylemler ve baskı aygıtıyla çatışmalar görüldü...

Bu savaşımın ateşi içerisinde bir çok hayal paramparça oldu, sınıflararası işbirliğinin ve bölücü tertiplere girişmenin yarar sağlamadığı anlaşıldı. Detant süreci dünyanın her yerinde sendikacıların birbirlerini daha iyi tanımalarına ve karşılıklı anlayışın bütün biçimleriyle gelişmesine yardımcı oldu.

SENDİKA DÜNYASINDA DEĞİŞİKLİKLER

Sendikaların bölünmesinin, dışarıdan sınıf düşmanları tarafından, nasıl tezgahlandığını görmüştük. Bu bölünme, sendika hareketinin saflarında dağınıklık yaratarak, kapitalist dünyadaki halkların yaşama ve çalışma koşullarına yönelik emperyalist ve tekелci saldırı-

rlara karşı savaşımında bütün sendika hareketine ağır zararlar verdi.

Ne var ki daha 1950'lerde ortaya çıkan yeni etkenler, işçilerin birliğe kavuşma özlemlerinin yok edilemeyeceğini ve önyargılara ve yapay engellere karşın, birliğe giden bir yolun bulunabileceğini gösteriyordu.

Sendika hareketi bütün dünyada büyük hız kazandı. Tüm ülkelerde, henüz yeni yeni ayakları üzerinde doğrulan ya da sağlam yapılı ama, mutlaka, bir sendika örgütü oluşturulmuştu. Şüphesiz, her ülkenin ortam ve koşullarındaki önemli farklılıklar sendika yaşamına yansiyordu. Bununla birlikte, insanlar safları sıklaştırmının ve birlikte davranmanın önemini kavıyorlardı.

Birkaç ülkede bölünmenin üstesinden gelmenin koşulları yaratıldı. Bir yandan, değişik uluslararası örgütlere üye sendikaları biraraya getiren birleşik merkezler oluşturuldu, diğer yandan, uluslararası örgütlere üye olmayan birçok bağımsız sendika, dünya sahnesine çıktı. Her iki akım da uluslararası sendika ilişkilerini yeniden canlandırmakta olumlu bir rol oynadılar(*).

İşkolu düzeyinde ortak hedeflere öncelik verildi. TUI'ler kendi sanayi dallarına özgü talepler etrafında yürütölen birleşik eylemlerde önemli ölçüde güç kazandılar; hatta bazı durumlarda ITS'lerin direnişini dahi kırabildiler. Üye sayıları çoğaldı ve düzenledikleri Uluslararası Meslek Konferansları'na katılan bağımsız sendikaların sayısı sürekli artış gösterdi. 1955'te Posta ve Haberleşme Sendikaları Enternasyonalı'nın eylem alanı; memurları, sağlık, maliye ve kamu hizmetleri alanında

(*) Dikkate değer bir örnek, 1955'te, yeni kurulan Şili Birleşik İşçi Merkezi'nin (CUT), uluslararası sendika hareketini yeniden birleştirme konusunda, bütün işçilerin katılacağı dünya çapında bir referandum düzenleme girişimine öncölük etmesidir. Bu aynı merkez 1963'te İspanya ile Uluslararası Dayanışma Günü girişimini başlattı. 1973'te Çok Uluslu Şirketler konusunda Dünya Sendikalar Toplantısı'nın da düzenleyicisi oldu.

çalışan işçileri de kapsamına alacak şekilde genişletildi ve bu uluslararası birlik Kamu Çalışanları Sendikaları Enternasyonal'i adını aldı. 1958'de Dokuma ve Giyim Sendikaları Enternasyonal'i ile Deri, Kürk ve Ayakkabı Sendikaları Enternasyonal'i bir tek uluslararası meslek kuruluşu halinde birleşti. 1959'da Ticaret Sendikaları Enternasyonal'i kuruldu. O sırada DSF'nin onbir meslek dalı bulunuyordu. 1969'da tüzükte değişiklik yapıldı. TUI'leri «işkolu seksiyonları» olarak gören anlayış bir yana bırakıldı, ve onlara daha geniş özerklik tanındı. Onlar da ILO gibi uluslararası kuruluşlarla doğrudan ilişkilere geçtiler. Pratik okuma-yazma kampanyaları vb. gibi çeşitli programlar çerçevesinde karşılıklı işbirliği daha da geliştirilerek FISE, UNESCO'da özel danışmanlık statüsüne getirildi. Bir bütün olarak TUI'lerin uluslararası saygınlığı arttı, onların sesine kulak verenlerin sayısı önemli oranda yükseldi.

Değişik bölgelerde, yaygın biçimde, birleşik bağımsız örgütler ortaya çıktı. Bölünme yıllarında, bölgesel yapılarını kurma konusunda ICFTU'nun özellikle aktif davrandığı da unutulmamalı. DSF tüzüğünde ise, bölgesel yapılar kurma konusu ele alınmamıştı, onun belki de tek «organik ilişkisi» Latin Amerika İşçi Konfederasyonu (CTAL) ile olan ilişkisiydi. CTAL ise bilindiği gibi DSF'nin kuruluşunda aktif bir rol oynamıştı.

1956'da Şam'da, Arap ülkeleri sendika konferansında *Uluslararası Arap Sendikaları Konfederasyonu* (ICATU) kuruldu. 1957'de Cotonou'da *Kara Afrika İşçi Birliği* kuruldu. 1961'de kapılarını diğer örgütlere açtı ve *Tüm Afrika Sendikalar Federasyonu* adını aldı. 1973'te *Afrika Sendikalar Birliği* Örgütü OATUU'nun kuruluşuyla Afrika bölgesel birliği güçlendirildi. 1964'te Brezilya'da toplanan *Latin Amerika İşçileri Sendika Birliği Kongresi* süreklilik kararı aldı ve böylece CPUSTAL doğmuş oldu. Bu üç bölgesel örgüt de uluslararası bağımsızlıklarını korumakla birlikte DSF ile yakın bir işbirliğine girdiler. Dünya sendika hareketinin birleşik

eylemine ve en geniş uluslararası dayanışmayı savundular(*)).

Mart 1969'da DSF'nin ve Tüm Afrika Sendikalar Federasyonu'nun girişimiyle Konakri'de önemli bir toplantı düzenlendi. Bu toplantı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin işçileri arasında işbirliği ve ortak eylem yolları bulmayı amaçlıyordu. *Afrika ve Avrupa Sendikaları arasında Dayanışma konusunda Danışma Konferansı*'na 28 Afrika ülkesinden, 16 Avrupa ülkesinden, TUI'lerden ve DSF, AATUF ve ICATU'dan gelen 133 delege katıldı. Emperyalist tekellere ve sömürgeciliğe karşı, «egemenliğe ve ulusal bağımsızlığa saygı gösteren iktisadi ve toplumsal yardımların artırılması için» görüş birliğine varıldı.

Değişik inançlar taşıyan veya farklı uluslararası örgütlere üye olan Sendikalar arasında, özellikle de sosyalist ülke sendikalarıyla, ikili ilişkilerin artması soğuk savaşın engelleri kırma yolunda atılmış önemli adımlar oldu. İki Alman devleti arasındaki sendika ilişkileri 1959 ve 1960'da yeniden başlatıldı. Baltık ülkeleri ve Norveç Sendikalar Konferansı da bu sıralarda düzenli olarak yapılmaya başlandı, bu konferansa daha sonra İzlanda da katıldı.

DSF Genel Konseyi'nin 1956'da Sofya'da yapılan 8. oturumunda, karşılıklı delege ziyaretlerinin teşvik edilmesinin, ilişkileri geliştirmek için iyi bir yol olacağı belirtildi. ICFTU'nun kendi üyelerine koyduğu kısıtlamalara karşın bu yöntem başarılı oldu. Sovyet Ağaç İşçileri Sendikası'ndan bir heyetin İngiltere Ağaç İşçileri Sendikası'nı 1960 yılında ziyaret etmesini bu konuda tipik bir örnek olarak gösterebiliriz. Ziyaret sonunda yayınlanan ortak bildiriden bir bölüm veriyoruz:

(*) 1973'te Avrupa Ekonomik Topluluğu'nda Avrupa Sendikalar Konfederasyonu kuruldu ama, bu kuruluşun eylem alanı daha en başından sınırlandırılmıştı. Çünkü, DSF'ye üye örgütler ve diğer bağımsız sendikalar dışarıda bırakılmıştı.

«Bu bildirinin amacı; her iki sendikanın görüşlerini ortaya koymak ve ulusal temsilci gruplar arasındaki çelişmelerin, çoğu kez, resmi makamlar tarafından yaratılmış olduğunu göstermektir. Bu çelişmeler daha kapsamlı bir görüş alışverişiyle ve karşılıklı görüşlerimizi anlamak için çaba harcamakla kolayca aşılabılır» (*).

Bu dönemin sonlarına doğru *Dünya Emek Konfederasyonu*, WCL'nin (1968'e kadar IFCTU adını taşıyordu) tutumu önemli ölçüde değişti. Bunun sonucu olarak 1971'de Brüksel'de WCL ile DSF arasında ilk kez bir toplantı yapıldı. ICFTU da, çağrıldığı halde gelmemişti, gelseydi, sendika hareketinin 1949'daki bölünmeden sonraki ilk zirve toplantısı gerçekleşmiş olacaktı. Bu toplantı, üç dünya sendika merkezi arasında düzenli aralıklarla yapılan danışma toplantılarının başlangıcı oldu. Toplantılar, aralarındaki görüş farklılıklarını ortaya serdiği gibi görüşlerinin çakıştığı bir çok noktayı da meydana çıkardı.

1972'de Yugoslav sendikaları, geniş temellere sahip bir *Birleşik Sendikalar Toplantısı*'nın düzenlenmesi amacıyla, birçok örgütü Dubrovnik'te bir araya getirdiler. Bu toplantı kısa bir süre sonra Brüksel'de yapıldı. Brüksel toplantısına DSF, WCL ve bölgesel kuruluşları, ICATU, Tüm Afrika Sendikalar Federasyonu, CPUTAL ve birkaç bağımsız ulusal örgüt katıldı.

Çok Uluslu Şirketlerin çalışmaları konusunda Dünya Sendikalar Toplantısı, Nisan 1973'te Şili'nin başkenti Santiago'da yapıldı. Bu toplantı, 1949'daki bölünmeden sonra en çok sayıda örgütün bir araya geldiği toplantı oldu.

Sendika hareketi dünya çapında bir canlanış sürecine girmişti, bölünmenin zamana aykırı düştüğü, aş-

(*) DSF Çalışma Raporu, 1957-61.

labileceği ve aşılması gerektiği ortaya çıkıyordu. Doğal olarak bütün bu değişiklikler DSF'nin geniş, kapsamlı ve birleşik anlayışında yansımaları buldu.

BÜTÜN İŞÇİLERE HİZMET EDECEK BİR PROGRAM İÇİN

Ortak eyleme, ortak istemlerin belirlenmesi ile ulaşılır. Bütün bu yıllar boyunca DSF bu noktaya özel dikkat ayırdı. 1956'da Turin'deki Olivetti fabrikasında yetkili olan sendikanın girişimiyle bir Avrupa Sendika Konferansı düzenlendi. Çalışma haftasının kısaltılması konulu bu konferans DSF, ICFTU ve bağımsız örgütleri biraraya getirdi. 1961'de Viyana'da bu tür bir toplantı daha yapıldı. Bu toplantıya, 83'ü ICFTU'ya üye örgütlerden gelen, 138 delege katıldı. Eylül 1959'da Avrupa ve Afrika'dan çeşitli örgütlerin katıldığı bir danışma toplantısı düzenlendi. Roma Anlaşması uyarınca Avrupa Ortak Pazarı'nın kurulmasının yaratacağı sonuçlar ele alındı. Toplantı, bir koordinasyon ve eylem komitesi oluşturma kararına vardı. 1962'den başlayarak Leipzig'de düzenli aralıklarla danışma toplantıları düzenlendi. Burada kapitalist yoğunlaşmanın artışına ve bunun yeni görünüşleri olan çok uluslu veya uluslararası şirketlere karşı sendika eylemleri ele alınıyordu. 1966'da bu konuyu irdeleyen bir uluslararası sendika konferansı Budapeşte'de toplandı. Bu toplantıda *Tekellere Karşı Birleşik Eylem İçin Dünya Sendikaları Danışma Komitesi* kuruldu. Bu komite başarılı bir eşgüdüm çalışması yürüttü ve dayanışmayı güçlendirdi.

Belirli bazı kesimlere özel bir dikkatle yaklaşıldı: Haziran 1956'da Budapeşte'de, *Çalışan Kadınların Sorunları Üzerine Birinci Sendika Konferansı* toplandı, ikinci konferans 1964'te yine Budapeşte'de, üçüncü konferans 1972'de Prag'da yapıldı. 1958'de Prag'da *Dünya*

Sendikaları Genç İşçiler Konferansı'nın ilki düzenlendi, ikincisi 1970'de Varna'da yapıldı.

Baskı kurbanlarıyla dayanışma her zaman DSF'nin çalışmaları arasında yer almıştır. Genel Kurul'un kararıyla 1960'da, *Sendika Haklarını Savunma, Genişletme ve Sendikalara Yönelik Baskıların Kurbanlarıyla Dayanışma İçin Sendika ve Hukuk Komitesi* oluşturuldu. DSF, sendika haklarının elde edilmesinin esas olarak işçilerin örgütlü gücüne ve onların uluslararası kuruluşlar düzeyindeki eylemine bağlı olduğunu bilmektedir. Özellikle ILO, etkisizliğiyle ünlü mekanizmasına karşın, işçilerin çıkarlarını savunmak için önemli bir kürsü olabilir. Aslında uluslararası forumların resmi bildirileriyle baskıcı rejimler altında yaşayan işçilerin acı gerçekleri arasında dağlar kadar fark vardır. Birleşmiş Milletler tarafından *Uluslararası İnsan Hakları Yılı* olarak ilan edilen 1968'de ve *Uluslararası Irkçılığa ve Irk Ayrımına Karşı Savaşım Yılı* olarak ilan edilen 1971'de bu çelişme açıkça göze batıyordu. Bu sınırlamalara karşın DSF' çabalarına hiç ara vermedi ve, örneğin, 1966'da BM Genel Kurulu'nda kabul edilen *Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmesi* taslağının hazırlanmasına katkıda bulundu. 1972'de yapılan 57. Uluslararası Çalışma Konferansı'nda DSF'nin sunduğu bir tasarı temel alınarak Portekiz'in, Angola, Mozambik ve Gine-Bissau'da uyguladığı sömürge zulmüne ve ırk ayrımına karşı çıkan ve sendika haklarını çiğnemesini protesto eden bir karar kabul edildi.

Yürütme Bürosu'nun 14. oturumunda (Moskova, 24-27 Haziran 1967) alınan karara uygun olarak Dördüncü Dünya Sendika Kongresi'ne üye olmayan örgütlerin de katılmasına yeniden izin verildi. Tartışmalar bütün dünyada meydana gelen değişiklikleri ve sendika örgütlerinin çalışmalarını yansıtıyordu. Kapanış konuşmasını yapan Louis Saillant, tartışmaların «Üçüncü Dünya Sendika Konferansı'ndan bu yana ısrarla izlemekte olduğumuz birleşik siyasetin ne kadar etkili olduğunu gösterdiğini» belirtti ve şunları ekledi:

«Kardeşler, uluslararası sendika hareketinin bölünmesi üzerinden henüz üç ay geçmişken, toplanan Milano Kongresi'nde yaşadığımız burukluğu artık geride bıraktığımızı söyleyebiliriz» ()*.

Dördüncü Kongre, ulusal kurtuluş savaşları ve sendikaların görevleri konusunda S. A. Dange tarafından sunulan kapsamlı raporu derinliğine ele aldı. Halkların savaşları ve dünyadaki yeni güç dengesi sayesinde sömürgeciliğin, bir sistem olarak sonuna yaklaştığı açık-tı. Gene de DSF, emperyalistlerin manevralarına ve «yeni sömürgecilik» kurnazlığıyla iktisadi hakimiyetlerini sürdürme niyetlerine, dikkati çekti. Bu savaşında belirleyici rol gene işçilere ve sendika örgütlerine düşüyordu. Yeni zamanların bir belirtisi olarak yeni devletler doğuyor ve Birleşmiş Milletler'e katılıyordu. Bu durum, yukarıda sözünü ettiğimiz rapordaki şu yoruma kaynaklık ediyordu:

«Afrika'dan gelen adam, kaftanını giyerek ve nişanlarını takarak içeriye girdiğinde ve bağımsız uluslar toplantısına katıldığında, dünyanın ezilenleri kimbilir nasıl sevinmiş, emperyalistler ise kimbilir nasıl üzölmüşlerdir!»

Bu tartışmalar, Moskova'da yapılan Beşinci Dünya Sendika Kongresi'nde de (4-15 Aralık 1961) devam etti ve billurlaştı. Bu kongre, dünya çapındaki birleşik deneyimin sonuçlarını çalışmalarına yansıtmak isteyen DSF'nin evrensel bir girişimiydi. Kongrenin boyutları bile (97 ülkeden 142 milyon işçiyi temsil eden yaklaşık 1000 delege) geniş kapsamlı tartışmaların yapılacağına işaret ediyordu; bu tartışmalar kabul edilen belgelerde özetlendi. En önemli belge «İşçi Hak ve Çıkarlarını Sa-

(*) Dördüncü Dünya Sendika Kongresi, Leibzig, 1957.

vunmak İçin Günümüz Sendika Eylem Programı» adını taşıyordu.

Görüldüğü gibi, bu sadece bir DSF programı değildi, *bütün* işçilerin programıydı. Ana konular çeşitli bölümlerde ele alınmıştı.

Moskova Kongresi, halkların ulusal kurtuluş savaşlarının özellikle önemli bir aşamasında toplanmıştı. Eski sömürge imparatorlukları birer birer yıkılıyor ve hiç kimse bu gidişi durduramıyordu. İbrahim Zekeriya (o dönemde DSF sekreteri) tarafından sunulan bir rapor, bu savaşlarda sendikaların ve işçilerin oynadığı rolü değerlendiriyor, dayanışma kampanyalarına öncülük eden DSF'nin ve DSF'ye bağlı örgütlerin rolünü inceleyerek sendika hareketinin önünde duran yeni görevleri özetliyordu.

Kongre bu konuda kabul ettiği bir kararda, DSF'nin sömürge yönetimi altında bulunan ülkelerin işçileriyle ve yeni bağımsızlığına kavuşmuş devletlerle dayanışmasını takdirde karşıladı. Özellikle, Cezayir'le Dayanışma İçin Uluslararası Sendika Komitesi'nin ve Güney Afrika İşçileri ve Halkıyla Dayanışma Komitesi'nin kurulmasını, alkışladı. Temel dayanışma görevlerini sıralayan karar şu sonuca varıyordu:

«Günümüzde sömürge sisteminin tam ve kesin olarak ortadan kaldırılması bütün dünya halkları, barış ve toplumsal ilerleme güçleri için birinci derecede önemli taşıyan bir görevdir» ()*.

Kongre, işçilerin istemleri doğrultusunda, birleşik savaşımalarını geliştirecek bir araç üzerinde de anlaşmaya vardı. Bu «Sosyal Güvenlik Bildirgesi»ydi. Bildirge, 1982'de Onuncu Dünya Sendika Kongresi sırasında, tekrar ele alınarak güncelleştirildi.

Dördüncü Dünya Sendika Kongresi'nden hemen

(*) Beşinci Dünya Sendika Kongresi, Moskova, 1961.

sonra (3 Kasım 1957) DSF Başkanı *Guiseppe di Vittorio* aniden öldü. O, İtalya ve dünya sendika hareketinin seçkin bir önderiydi ve 1949 bölünmesinden sonra DSF'nin güçlendirilmesinde yaşamsal bir rol oynamıştı. Genel Konsey'in 19. oturumu (Varşova, Nisan 1959), CGIL Genel Sekreteri *Agustino Novella*'yı bu önemli göreve getirdi. Novella, İtalya'da başka bir göreve gitmek üzere başkanlıktan ayrılınca, Beşinci Dünya Sendika Kongresi diğer bir seçkin İtalyan liderini, *Renato Bitossi*'yi seçti. 1965'te 20. yıldönümünde DSF olumlu bir çalışma bilançosuna sahip olan, emek dünyasında saygınlığı artan, bağımsız örgütlerle özellikle bölgesel düzeyde sağlam bir işbirliği kurmuş bir örgüt konumuna gelmişti. Dünya çapında birleşik sendika eylemini geliştirmek için daha güçlü bir rol üstlenmeye de hazırды.

Altıncı Dünya Sendika Kongresi, Varşova'da (8-22 Ekim 1965) yapıldı. Sendika hareketinin değişik koşulları, karmaşıklığı ve olgunlaşma derecesi burada şu sözlerle dile getirilmişti:

«Her ülke değişik koşullarda kendine özgü savaşım yöntemlerine sahiptir. Dolayısıyla her sendika merkezi kendisine en uygun gelen yöntemleri ve programları seçer» ()*.

Altıncı Dünya Sendika Kongresi, Sendika Eylem Programı'nın uygulanmasını ve DSF'nin birlik girişimlerini, sendika hareketinin gelişimini ve sendikaların uluslararası işbirliğini güçlendirmek için ortaya çıkan yeni fırsatları, ayrıntılı biçimde inceledi. Aynı zamanda sömürge yönetimi altında bulunan veya yeni kurtulmuş ülkelerin, işçi ve halklarının ulusal bağımsızlıklarını elde etmek veya sağlamlaştırmak, emperyalizme, sömürgeciliğe ve yenisömürgeciliğe karşı bağımsız iktisadi ve

(*) Gündemin birinci maddesine ilişkin Karar, Altıncı Dünya Sendika Kongresi, 1965.

toplumsal gelişme için verdikleri savaşımlarla dayanışma sorunlarını irdelemeye devam etti.

Bu yıllarda iç tartışmalar daha özeleştirici oldu. Yeni durumlara uyum sağlamada, her ülkenin veya bölgenin özel koşullarını değerlendirmede, farklı koşullara göre farklı hedefler belirlemede, farklı hedeflere eşit ağırlık vermede zayıflıklar görüldü, her alanda değişen sendikal duruma ne ölçüde ayak uydurabildiğimiz sorusu gündeme geldi.

Tüzüğü bütünüyle güncelleştirmek gerekiyordu. Altıncı Dünya Sendika Kongresi, tüzüğü gözden geçirme buyruğu verdi. Genel Konsey'in başlattığı bu çalışma Budapeşte'de yapılan *Yedinci Dünya Sendika Kongresi* (17-26 Ekim 1969) tarafından tamamlandı.

Gözden geçirilen tüzük, DSF politikasını uygulamada üye örgütlerin özgür olduğunu açıklığa kavuşturuyor ve Sendika Enternasyonalleri'nin (TUI'ler) bağımsızlığını tanıyordu. Bir bölüm bölgesel etkinliklere ayrılmıştı. Yapı basitleştirilmişti. Yürütme Komitesi ve Yürütme Bürosu kaldırılmış, yerini Büro'ya bırakmıştı.

1969 Kongresi'nde, DSF'nin kuruluşundan beri Genel Sekreterliğini yapan *Louis Saillant*, bozulan sağlığı yüzünden görevinden ayrılmak zorunda kaldı. 1965'ten bu yana Genel Sekreter Yardımcısı olan Fransız lider *Pierre Gensous* Genel Sekreter seçildi. Değerli çalışmaları gözönünde tutularak *Louis Saillant*, Onursal Başkan seçildi. Aynı yıl *Renato Bitossi*'nin ölümüyle boşalan başkanlığa Uruguay işçilerinin lideri *Enri ue Pastorino* getirildi.

Sendika hareketinin dünya çapında önemli puanlar kazandığı bir sırada toplanan, Yedinci Dünya Sendikalar Kongresi, dünyada ve sendika hareketinin kendi içinde meydana gelen değişikliklerin doğasını ve kapsamını ayrıntılı biçimde çözümlemeye karar verdi. Böylelikle doğru yolu izlediğinden, doğru eylem yöntemleri ve biçimleri uyguladığından emin olmak istiyordu. Bu, sendika hareketinin misyonunu daha iyi biçimde yerine

getirmesini sağlayacaktı. Dünyadaki değışiklikler zorunlu olarak DSF'ye yansıyacaktı. Böylece DSF bir bütün halinde kendi rolünü, anlayışını, yapısını ve yöntemlerini başarıyla gözden geçirdiğı bir döneme girmiş oldu.

ZAMANIMIZIN BÜYÜK SORUNLARIYLA KARŞI KARŞIYA

(1973-1982)

Bir önceki bölümde anlatılan değişiklikler, sonraki on yıl içinde, sendika hareketinde köklü ve kapsamlı yansımalar doğuracaktı.

1971'de Başkan Nixon, kapitalist hükümetlerin 1944'te Bretton Woods'ta kabul ettikleri para sisteminin ana eksenlerinden birisi olan, ABD dolarının altına çevrilebilirliği ilkesini yürürlükten kaldırdı, doları yüksek oranda devalüe etti ve ABD'ye ithal edilen mallar üzerine %10 vergi koydu. Bu, kapitalist dünyada köklü bir mali bunalımın başlangıcı oldu.

Bunalım toplumsal, iktisadi, siyasal ve kültürel yaşamın bütün alanlarını pençesi altına aldı. 1973'te yapılan Sekizinci Dünya Sendika Kongresi durumu şöyle nitelendiriyordu: «Bunlar hiçbir biçimde geçici veya yerel sorunlar olmayıp, kapitalist sistemin bütününe kapsayan bunalımın yeni bir evresini meydana getirmektedir. Kapitalist sistemin altını oyan bunalım karşısında tekeller ve devletleri, bunalımın yükünü başta ücretliler

olmak üzere bütün emekçi halkın sırtına yıkmaya çalışmaktadırlar» (*).

DSF Bürosu, bu konuyu ele almak üzere Ocak 1975'te Berlin'de (Alman Demokratik Cumhuriyeti) özel bir oturum yaptı ve özel bir karar çıkardı:

«Çeşitli kapitalist ülkelerde ortaya çıkan bunalım yapısalıdır. Bu bunalım, kapitalist sistemdeki derin çelişmelerin bir bütün olarak daha da keskinleştığını göstermektedir. Bunalım, gelip geçici değişikliklerin yanı sıra sistemde köklü ve kalıcı karışıklıklara yol açan yeni bir iktisadi durum yaratmıştır. Durmadan tırmanan enflasyon, kitlesel işsizlik ve büyüme ve üretim güçlükleri bu durumun göstergeleridir. Bunalım şimdiye kadar görülmemiş bir niteliğe sahiptir. Enflasyon ve iktisadi durgunluk (resesyon) iç içedir. Para, enerji, hammadde, besin kaynakları ve çevre sektörlerini etkisi altına almıştır. Bunalım ve büyük oranlı spekülasyon el ele yürümektedir. Bunalım çeşitli kapitalist ülkeler arasındaki uzlaşmazlığı artırmakta, kapitalist ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasındaki ilişkilerde ortaya çıkan krizlerin kaynağını oluşturmakta ve büyük bir toplumsal bunalıma yol açmaktadır.»

Bunalımın keskinleşmesinin ve bütün dünyaya yayılmasının baş sorumlusu, kapitalist yoğunlaşmanın, günümüzde uluslarötesi korporasyonlar olarak bilinen biçimleridir. Bunlar, aynı zamanda, halklara karşı canice saldırı eylemlerine doğrudan doğruya karışmaktadırlar. 1973 Şili olayları bunun kara ünlü bir örneğidir. ABD kökenli uluslarötesi şirketler, ITT, Anaconda ve Kennecot, Salvador Allende hükümetinin bakır sana-

(*) Sekizinci Dünya Sendika Kongresi'nde kabul edilen Çizgi Belirleme Belgesi, 1973.

yiini ulusallaştırması üzerine, ülkeyi istikrarsızlaştırma görevini üstlendiler ve kanlı 11 Eylül faşist darbesini düzenlediler.

1974'te Birleşmiş Milletler Genel Kurulu —güzel bir rastlantıyla 1 Mayıs gününde— Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen Programı'nı kabul etti. Bu program, büyük küçük bütün ulusların kendi kaynakları üzerinde vazgeçilmez egemenlik haklarına sahip olduğunu ilan ediyordu. Ne var ki, böylesi ilkeler ancak halkların savaşımıyla yaşama geçirilebilir; emperyalist düzen, günümüz dünyasının hiç bir toplumsal sorununu, çözme yeteneğine sahip değildir.

İşÇİLERİN TEPKİSİ

Burada ele aldığımız dönem, kapitalist dünyanın her tarafında işçi eylemlerinin şiddetlendiği bir dönem olmuştur. Genel olarak bu eylemler, boyun eğmemekte kararlı bir sınıf düşmanına karşı yürütölen ve kazanılan zaferleri daha da değerli kılan uzun süreli savaşımlardı. Birleşik eylemlere belirgin olarak yöneliş de bu savaşımların ayırddedici bir özelliğiydi.

Bu kitapçığın boyutları, bütün bu savaşımların eksiksiz bir anlatımına olanak vermemektedir, bu yüzden 1973-1978 döneminden bir kaç örnekle yetineceğiz:

1973'te İspanya'nın Pamplona bölgesinin işçileri Franko'nun baskılarına meydan okuyarak greve gittiler. Uruguay işçileri askeri darbeye genel grevle karşılık verdiler ve iki hafta süreyle fabrikaları işgal ettiler. Fransız işçileri, özellikle Besançon'daki «Lip» şirketinin fabrikaları kapatma tehdidine karşı, işlerini savunmak üzere, harekete geçtiler. Güney Afrika'da Carltonville madencileri, ücretlerinin artırılması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için grev yaptılar.

1974 yılı kapitalist Avrupa'nın bütününü sarsan gerçek bir grev dalgasıyla başladı: Britanya madencileri,

Federal Alman kamu hizmetlileri greve gittiler. İtalya'da genel grev yapıldı, Fransa, İspanya ve Portekiz'de benzer eylemler gerçekleştirildi. Yunanistan'da işçi eylemleri askeri diktatörlüğün devrilmesinde belirleyici bir rol oynadı.

1975'te Bolivya'daki grev bütün madencilik sektörünü felce uğrattı. Madrid'teki Temyiz Mahkemesi, ünlü «1001 sanıklı dava»nın kurbanları olan Marcelino Camacho ve diğer İspanyol işçi liderlerine verilen cezaları hafiflettiğinde, uluslararası dayanışma ilk zaferini kazanmış oldu. Ama Franko rejimi, beş genç Bask savaşçısını idam ederek başka bir cinayet işledi. Federal Alman parlamentosu, kamu hizmetlilerine karşı çalışma yasağı ya da almanca 'Berufsverbot' adıyla anılan ayırıcı bir yasayı kabul etti.

1976'da 250.000 İspanyol metal işçisi greve gitti, Bolivya madencileri eylemlerine devam ettiler ve istikrar programını protesto etmek amacıyla yapılan bir genel grev Fransa'yı felce uğrattı.

1977'de İstanbul'da düzenlenen 1 Mayıs mitingi vahşice bastırıldı ve Türkiye metal işçileri greve gitti. Kolombiya'da güçlü bir birleşik protesto eylemi yapıldı.

1978'de, DSF, ICFTU, WCL ve OATUU gibi örgütler, Irk Ayrımcılığına karşı Eylem Haftası (Mart'ta) düzenlemek üzere ilk kez anlaşmaya vardılar. Nikaragua işçilerinin genel grevi Somoza rejiminin çöküşünü hızlandırdı. İran işçileri baskıya karşı yiğitçe ayağa kalktı. ABD madencileri greve gitti. Brezilya metal işçilerinin eylemi hızla diğer kesimlere yayıldı ve askeri rejimin bunalımını derinleştirdi...

Bu savaşım, emperyalizmin vahşice direnişine karşın köklü değişimlerin dünyayı sardığı bir sırada veriliyordu: Yunanistan ve Portekiz'de faşist diktatörlükler devrildi. Afrika'daki Portekiz sömürgeleri kurtuluşa kavuştu. Etiyopya gibi ülkelerde köklü devrimci süreçler başladı. Vietnam halkı, ABD müdahalesini yenilgiyi uğrattı ve ülkesini yeniden birleştirdi. 70'li yıllar, emper-

yalizmin iki kalesinin, Nikaragua'daki Somoza rejiminin ve İran'daki Şah rejiminin yıkılmasıyla sona erdi.

Koşullar «detant» alanında önemli ilerlemeler sağlayan barış ve ilerleme güçleri için daha elverişli hale geldi. 1975'te Avrupa hükümetleri, ABD ve Kanada, Helsinki'de, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Sonuç Belgesi'ni imzaladılar.

Kapitalist sistemi saran bunalımın ortasında, sosyalist ülkeler, planlı ekonomilerinin ve işçilerin başarıyla yönetime katılışının üstünlüklerini sergilediler. Bu ülkelerde işsizlik türünden hastalıkların bulunmayışı, sürekli iktisadi büyüme yeteneğine sahip olmaları, kapitalist bunalımdan yansıyan güçlüklerin halkın çıkarlarına uygun olarak etkisizleştirilmesi ve geniş kapsamlı sendika haklarının varlığı tartışma götürmez.

Emperyalizm bu gelişmelere saldırganlığını artırarak karşılık verdi. Kapitalist dünyanın kodamanları, üçlü bir komisyon aracılığıyla, dünyaya egemen olma stratejisi çizmeye çalıştılar.

Emperyalizmin askeri-sınai kompleks adı verilen en saldırgan çevreleri, bu dönemin sonunda, kapitalist dünyadaki egemen konumlarını sağlamlaştırdılar ve detant sürecini baltalayarak çatışma stratejisini yerleştirdiler. Bunun sonucunda, insanlık o güne kadar görülmemiş biçimde, nükleer bir felaketle yok olma, tehdidiyle karşı karşıya geldi.

Ama belirleyici etken, işçilerin eyleminin ve birliğinin ulaşmış olduğu düzeydi. Bu süreci uluslararası sendika hareketine de yansıtmak yaşamsal önem taşıyordu.

Hızla değişen bir dünyada DSF yeni taleplere çabucak yanıt verebilmeliydi.

«AÇIK KAPI» KONGRESİ

Bulgaristan'ın Varna kentinde toplanan *Sekizinci Dünya Kongresi* (15-22 Ekim 1973), dünya sendika hare-

ketinin yeni gelişmeler karşısında verdiği tutarlı yanıtları dile getirdi. Demokratik güçler arasında birliğin yorulmaz savaşçısı, büyük usta Georgi Dimitrov'un ülkesinde yapılan bu Kongre'de, DSF, dünyanın bütün işçileri arasında kayıtsız şartsız birlik ve dayanışma kurulmasının gereğini yeniden vurguladı ve aynı isteği paylaşan herkese kapılarını açtı. Bu, aynı zamanda, DSF içinde kendi rolü, amaçları ve çalışma yöntemleri konusunda sürdürülen tartışmalarda yeni bir evreyi başlatıyordu.

Koşullar son derece uygundu: DSF'ye üye 55 merkezden ve Sendika Enternasyonalleri'ne bağlı 12 işkolu federasyonundan gelen temsilcilerin yanı sıra, DSF'ye üye olmayan 113 örgütün delegeleri ve Dünya Emek Konfederasyonu da içinde olmak üzere dört uluslararası ve bölgesel örgütün gözlemcileri de orada bulunuyordu. DSF üyesi olmayan örgütlerin, katılanların çoğunluğunu oluşturması, sadece kağıt üzerinde kalmıyordu. DSF üyesi olmayan birçok delege, komisyonlara katılarak sonuç belgelerinin hazırlanmasına katkıda bulunmuştu. Bu belgeler sadece DSF belgesi olarak adlandırılmazdı, Kongre'de temsil edilen 93 ülkenin 208 milyon işçisinin belgeleri idi bunlar.

Kongre raporu şunları belirtiyordu:

«İşçilerin değişik dinlere, felsefelere ve siyasal inançlara sahip olduğu doğrudur, ama bize göre bu ayrımlar işçilerin birleşik eylemini veya tek bir sendika örgütüne üyeliğini engellememelidir. Bu örgüt, görüşleri ne olursa olsun bütün işçileri, onların ortak çıkarlarını savunma temelinde, sendika demokrasisinin güvenilir, denenmiş yöntemlerini uygulayarak bir araya getirebilmelidir. Üstelik biz uzun vadede işçilerin özelemlerini gerçekleştirmek ve güven altına almak için en güvenilir ve en etkili yolun birlik olduğuna inanıyoruz. Kapitalist yoğunlaşmanın günümüzde eriştiği düzey, tekellerin ve

kapitalist devlet çıkarlarının karşılıklı bağımlılığının artışı ve bağımsızlık ve toplumsal ilerleme için yürütülen canalıcı önemdeki savaşım dikkate alınır, bu, günümüzde her zamankinden daha doğrudur.»

Bu geniş sendika forumu, mümkün olan en geniş birleşik eylem için bir program belirledi. Bu program, *Politik Çerçeve Belgesi*'nde ve *Sendika Hakları Bildirgesi ve Günümüzde Kapitalist Ülkelerde İşçilerin İktisadi ve Toplumsal İstemleri* belgesinde dile getirilmişti.

Bu belgelerin birincisi, uluslararası durumun değişik yönlerini ve sendikaların görevlerini çözümleyerek şu sonuca varıyordu:

«İşçiler ve sendikaları gün geçtikçe daha karmaşık hale gelen ve boyutları büyüyen bir çok sorunla karşı karşıyadırlar. Bu sorunların çözümü, hangi uluslararası örgüte üye olduklarına, ideolojilerine ve hangi iktisadi sistem içinde çalıştıklarına bakılmaksızın, bütün sendikalar arasında, her düzeyde karşılıklı temasların, deneyim alışverişlerinin derinlemesine ve kardeşçe bir diyalog çerçevesinde, artarak sürdürülmesini gerektiriyor.

Refah, özgürlük, demokrasi ve barış özlemleri için savaşım veren işçilerin önüne dikilen engeller karşısında birleşmek ve safları sıklaştırmak zorunludur.

Aşağıda belirttiğimiz güncel etmenler birlik isteğinin yerine getirilmesini daha da zorunlu kılmaktadır:

— *Kapitalist tekellerin dünya çapındaki yoğunlaşmasının daha büyük boyutlara ulaşması.*

— *Kapitalist ülkelerde, tekellerarası karşılıklı bağımlılığın ve ortak davranışın daha büyük boyutlara ulaşması. Bu durum, onların, işçilerin istemlerine daha etkili biçimde karşı koyabilmelerini*

sağlamaktadır. Bugün proletarya enternasyonalizminde, işçi sınıfı dayanışmasında, eylem birliğinde ve sendikal birlikte bulunacak yeni nitelikler vardır. Yalıtlanma, ben-merkezcilik, sekterlik ve karşılaşılan sorunları kardeş örgütlere başvurmadan tek başına çözme girişimleri, bu yöntemleri uygulayan örgütleri zayıflığa mahkûm eder. Bu sınırlamaları destekleyen veya benimseyenler işçi sınıfı savaşımalarını nesnel olarak sınırlamış ve zayıflatmış olurlar. Birleşik eylemin gelişmesine karşı çıkan belirli çevrelerin, kısmen soğuk savaş ortamının kalıntısı olan, suskunluklarına artık son vermelerinin zamanı gelmiştir. Bu tür yanlışlıklar çağımızın ruhuna ve gereklerine ters düşmektedir. Günümüzde işçiler bu gerçekleri daha iyi kavradıkları için birliği sağlamak üzere daha istekli davranmaktadırlar. Ve, bu alanda sağlanan belirgin ilerleme, şimdiki dönemin ayırdedici özelliği olmuştur.»

DSF'nin kendisi de bu yenilenme sürecine uzak durmamıştı. Kongre'de kabul edilen Politik Çerçeve Belgesi, bir bölümü bütünüyle bu konuya ayırmıştı. Bu bölümden bir kesiti buraya aktarıyoruz:

«Çağdaş bir dünya sendika örgütü, ki DSF de böyle bir örgüt olmayı amaçlamaktadır, kollektif olarak kararlaştırılmış girişimler, eylem ve örgütlenme biçimleri aracılığıyla işçilerin ortak çıkarlarını savunmak üzere birleşmiş sendika örgütlerinin gönüllü bir birliğidir... DSF, kendi ayırdedici özelliklerini sonuna kadar geliştirerek, ortak etkinliklerini genişletmek için, daha güçlü bir konuma kavuşmuş olacaktır.

DSF, sendika enternasyonalleri ve bağlı örgütleri; bölünmüş bir sendika dünyasında, günümüz sorunlarına tek başlarına kesin ve kalıcı çözümler getiremeyeceklerinin tamamen bilincindedirler. Ama,

DSF ve örgütleri olmadan hiç kimse aynı sorunlara tek başına veya ortaklarını kasten görmezlikten gelerek, geçerli ve kesin çözümler bulabileceğini iddia edemez.

Günümüzde yeni fırsatlar ortaya çıkmıştır. DSF, bu fırsatlardan mümkün olduğunca yararlanmayı ve hatta yeni fırsatlar yaratmayı amaçlamaktadır. DSF, bütün sendika örgütleri arasında yakınlaşmaya yardımcı olacak ve herkesin benimseyebileceği geniş bir platform temelinde, onların ortak etkinliklerini genişletecek bütün etkinliklere hız verecektir. Bütün bunlar işçilerin özlemlerini gerçekleştirmek üzere, daha etkili eylemler yaratabilmek amacıyla yapacaktır. Bunları yaparken her sendika örgütünün yapısına ve eşitliğine saygı gösterecektir. Bu amaçla, ulusal, bölgesel ve uluslararası sendika örgütlerinin kendi etkinliklerine katılımını sağlamaya çalışacaktır. Böylece DSF ve sendika hareketinin bütünü, hedeflerini ve etkinliklerini belirlerken zengin bir deneyimden yararlanma olanağını bulacaktır.»

Kongre, bunları sağlayabilmek için Genel Konsey'e tüzüğü gözden geçirme önerisinde bulundu. Tüzükteki değişikliklerle, üye örgütlerin genel çizginin belirlenmesine ve uygulanmasına eşit olarak katılma hakları ve Sendika Enternasyonalleri'nin özerkliği vurgulanacaktı. Şu ya da bu nedenle DSF'ye tam üye olarak katılmayı mümkün görmeyen örgütlerin DSF ile işbirliği yapmasını kolaylaştırmak üzere tüzüğe *aday üye (associate member)* kavramı eklendi.

İLERLEME VE ARAYIŞ YILLARI

1973 ile 1978 yılları arasında DSF önemli ölçüde dışa açıldı ve 17 yeni üye örgüt kazandı. Tüzükte yapı-

lan değişikliğe uygun olarak, İtalyan CGIL aday üye oldu. ICATU, OATUU ve CUSTAL üye örgütleri ve bağımsız birçok örgütle uluslararası dayanışmaya ilişkin konularda önemli işbirliği anlaşmaları imzalandı. DSF'nin sözüne kulak verenlerin sayısı ve saygınlığı önemli ölçüde arttı.

28 Ekim 1974'te DSF kurucularından *Louis Saillant* öldü. Louis Saillant 24 yıl süreyle DSF'nin genel sekreterliğini yapmıştı ve 1969'dan beri örgütün onursal başkanıydı. Adı her zaman DSF ile birlikte anılacak ve günümüzde birliği sağlamak üzere verilen savaşımına ışık tutacaktır.

ICFTU ve WCL ile ilişkiler, istenilen ve gerekenden daha yavaş gelişti. Bir yandan, DSF ve WCL Sekreterlikleri arasındaki buluşmalar daha düzenli hale gelmişti ve sırayla Prag ve Brüksel'deki merkezlerinde yapıyordu. Diğer yandan, ICFTU yönetimi, DSF'yi yalıtılma siyasetini sürdürüyor ve DSF'ye bağlı örgütlerle işbirliği yapmak isteyen üyelerine birçok kısıtlama ve yasaklar koyuyordu. Yeni kurulmuş olan Avrupa Sendika Konfederasyonu (ETUC), gerçek, birleşik bir bölgesel örgüt durumuna gelmekten kaçınıyor, siyasal gerekçelerle birçok büyük merkeze üyelik hakkı tanımıyordu. Sadece, DSF'ye tam üye iken aday üyeliğe geçen İtalyan CGIL'in başvurusu kabul edilmişti.

Uluslararası Çalışma Örgütü ILO içerisinde işbirliği yapma konusunda, daha elle tutulur değişiklikler sağlandı. Burada değişik akımlar, İşçi Grubu'nda tartışılacak sorunlar üzerinde nesnel olarak görüş birliğine varabiliyorlardı. 1976, 1977, 1979 ve 1981'de yapılan *Avrupa sendika konferansları* bu işbirliğinin olumlu sonuçlarının güzel bir örneğidir. Bu konferanslara 1949'dan bu yana ilk kez olarak, Avrupa sendika hareketinin bütünü, ayrımsız biçimde katılmıştı. 1972, 1977 ve 1983'te ILO çerçevesinde düzenlenen, *İrk Ayrımcılığına Karşı Dünya Sendika Konferansı* da dikkate değer bir girişim olmuştur. 20 Ocak 1977'de üç dünya merkezi Gü-

ney Afrika İşçileriyle Uluslararası Dayanışma Günü düzenlemeyi kararlaştırdılar, bu aslında birleşik eylemin olanaklı olduğunu kanıtlıyordu. Şili ve Uruguay gibi faşist diktatörlüklere karşı savaşım veren işçilerle dayanışma girişimleri de İşçi Grubu içerisinde, üzerinde birlik sağlanan ölçütlerin alanını genişletiyordu. 1976'da sendika hareketinin girişimiyle ILO, *Üçlü İstihdam Konferansı* düzenledi. Konferans çağımızın en büyük belalarından birisi olan işsizliğe karşı bir Eylem Programı kabul etti.

Birleşmiş Milletler de işçilerin özlemlerine daha yakın bir ilgi göstermeye başlamıştı. 1975'ten itibaren, BM Genel Sekreteri ile üç dünya sendika merkezi arasında düzenli toplantılar yapma düşüncesi kabul edildi. 1975 *Uluslararası Kadın Yılı* olarak ilan edildiğinde, sendika hareketinin katılımıyla çeşitli gösteriler düzenlendi.

DSF, işçilerin toplumsal ve iktisadi durumlarını ve sendikaların görevlerini ayrıntılı biçimde çözümleme çabasını sürdürüyordu. Ocak 1975'de yapılan *Büro Özel Oturumu*'na daha önce değinmiştik. Bu oturumdan kısa bir süre önce, 1974'te, Büro, *İktisadi ve Toplumsal Sorunlar Üzerine Uluslararası Danışma Komitesi* kurmayı kararlaştırmıştı, bu komite üye olmayan örgütlerin katılımına açıktı. 1976'da *Çokuluslu Şirketlerin Çalışmalarını İzleme Komisyonu* oluşturuldu.

DSF'nin otuzuncu yıldönümünde Genel Konsey, bazı bağımsız örgütlerin katılımıyla örgütün doğum yeri olan Paris'te (7-9 Ocak 1975) toplandı. Bu yıldönümünde kabul edilen Karar'da şöyle deniliyordu:

«... DSF'nin kuruluşu, birliğin sağlam bir kaldıraç olarak kullanan dünyanın her yanından milyonlarca işçinin umutlarını gerçekleştirerek, savaş, gericilik ve sömürü güçlerini engelleyebilecek çapta bir aygıt yaratılması anlamına geliyordu... Dünyanın pek çok bölgesinde emperyalist saldırganlığın hüküm sürdüğü, bir

kısım ülkelerde faşist ve ırkçı rejimlerin hâlâ ayakta durduğu bir zamanda, kapitalist sistemin içinde bulunduğu bunalımın sonuçlarına karşı koyabilmek ve bu bunalımın yükünü emekçi halkın sırtına yıkmak isteyen devletlerin siyasetlerine karşı direnebilmek için, değişik devletler arasında tekelci nitelik taşıyan antlaşmalar yapılması karşısında, çok uluslu şirketlere ve onların dünya çapındaki sömürü siyasetlerine karşı koyabilmek amacıyla tüm dünyada işçilerin birleşik cephesini gerçekleştirmek mutlak bir zorunluluktur.»

Bu koşullarda, Nisan 1978'de Prag'da yapılacak olan *Dokuzuncu Dünya Sendika Kongresi* hazırlıkları özel bir önem taşıyordu. Bu büyük birleşik deneyim nasıl güçlü bir yenilenme hareketine dönüştürülebilirdi, bölücü güçlerin direnişini kıracak ve sendika hareketini işçi savaşımının etkili bir aracı haline getirecek bir yenilenme hareketi nasıl yaratılabilirdi?

126 ülkeden, çoğu DSF üyesi olmayan, 300 örgütü temsil eden 1000 delegenin katılımıyla toplanan *Dokuzuncu Dünya Sendika Kongresi*, o zamana dek düzenlenmiş en büyük sendika forumu oldu. Temel belgelerin hazırlanması tartışmalarına çeşitli bağımsız örgütler de katıldı. Bu kapsamlı diyalogun temel konusu, birlik ve uluslararası dayanışma, DSF'nin rolü, anlayışı ve yöntemleri idi. Bu tartışmanın sonuçları «*Çizgi ve Eylem Belgesi*» ile «*Sendika Hakları Evrensel Bildirisi*»nde yer aldı. Sendika Hakları Evrensel Bildirisi kendi türünün benzersiz bir örneği idi.

Çizgi ve Eylem Belgesi, Sekizinci Dünya Sendika Kongresi'nden bu yana dünyada meydana gelen olumlu gelişmeleri ele alıyor, işçi savaşımının şiddetlenmesini «günümüzün önemli bir göstergesi» olarak değerlendiriyordu. Bu deneyime dayanarak bütün sendikaları ilgilendiren ortak noktalar belirleniyor ve birleşik eylem için özel öneriler getiriliyordu:

«Barış ve detant süreci için savaşımı yaygınlaştıralım ve güçlendirelim, halklar arasında işbirliğini geliştirelim ve bunun sonucunda silahsızlanma hedefini zorlayalım.»

«İşçilerin iktisadi ve toplumsal istemlerini gerçekleştirelim.»

«Bütün halkların iktisadi ve siyasal bağımsızlığını güven altına alalım. Az gelişmişliği ortadan kaldıralım. Yeni ve adaletli bir uluslararası ekonomik düzen kuralım.»

«Sömürgeciliği, faşizmi ve ırkçılığı yeryüzünden silelim.»

«İktisadi ve siyasal demokrasiyi kuralım ve işçi haklarını eksiksiz gerçekleştirelim.»

Herkesin ortak çıkarlarını yansıtan ve öncelik taşıyan bu beş görev nasıl yerine getirilecekti?

Belge, dünya çapında bölünmez ve sürekli bir nite-lik taşıdığı kabul edilen uluslararası dayanışmada ortaya çıkan yeni etkenleri, birleşik eylemin rolünü ve bizzat DSF çalışmalarını vurgulayarak şöyle diyordu:

«Bütün alanlarda bazı sonuçlar elde edilmiştir ama, DSF bunları yeterli bulmamaktadır, bunların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bunu sağlayabilmek için, DSF, işçilerin çıkarlarının söz konusu olduğu her yer ve zamanda çalışmalarını güçlendirmek ve daha da ileriye götürmek için gereken her girişimde bulunacaktır. Bugünkü durumda ortaya çıkan değişiklikleri ve olasılıkları DSF kendi hedeflerine, yöntemlerine, bileşimine ve yapısına yansıtmayı başarabilirse bu süreç çok daha kolaylaşmış olacaktır.»

Bu döneme damgasını vuran yeni yöntem arayışları, şüphesiz zaman zaman zorluklarla karşılaşılıyordu. Üye örgütlerin bakış açıları arasında da farklılıklar meydana gelmişti. Dokuzuncu Dünya Sendika Kongresi sıra-

sında İtalyan CGIL genel olarak uluslararası sendika yapılarının modasının geçtiğine inandığı için DSF'den ayrılmaya karar verdi.

Fransız CGT de, DSF politikasının bazı yönlerine çekinceler koyarak, DSF'nin kuruluşundan beri elinde tuttuğu genel sekreterlik makamı için aday göstermedi. Bununla birlikte Büro ve diğer yönetim organ ve komisyonlarındaki üyeliğini sürdürerek DSF çalışmalarına aktif olarak katılmaya devam etti. Böylece, o zamana dek başkanlık görevini sürdüren *Enri e Pastorino*, yeni genel sekreter olarak seçildi. *İbrahim Zekeriya* genel sekreter yardımcılığına getirildi. Macaristan Sendikalar Konseyi SZOT'un genel sekreteri *Sandor Gaspar* başkan oldu.

YENİ ÇABALAR

Dokuzuncu Dünya Sendika Kongresi'nden sonra, Kongre'nin yönergelerini uygulamak ve bir dizi konuda ortaya çıkan görüş ayrılıklarının büyümesini göz önünde tutarak örgütü içeriden güçlendirmek ana görev haline geldi.

Bu arada işçiler kısa ve uzun vadeli taleplerini gerçekleştirmek ve sendika haklarını savunmak ve uygulamak için eylemlerini sürdürüyorlardı. 1979'da Nikaragua ve İran'daki diktatörlüklerin devrilmesini, Fransız tersane işçilerinin eylemlerini, 24-30 Kasım 1979'da ETUC tarafından düzenlenen *İşsizliğe Karşı Eylem Haftası*'nı, 1980'de 100.000 İngiliz çelik işçisinin grevini, Federal Alman çelik işçilerinin aynı yıldaki grevini, Şili «El Tiente» madencilerinin, Güney Kore işçilerinin ve Güney Afrika'nın Durban kentinde dokuma işçilerinin grevlerini, 1981'de Güney Afrika metal işçilerinin ve ABD hava trafik denetimcilerinin yaptığı grevleri... örnek olarak verebiliriz. 1980'de üç uluslararası merkezin birine üye ve bağımsız bir dizi örgütün girişimiyle Belgrad'da *Kal-*

kınma Üzerine Dünya Sendika Konferansı düzenlendi. Konferansa sadece ICFTU katılmamıştı, görüşlerini paylaşmayan örgütlerle kuracağı ilişkiler aracılığıyla «mikrop kapmak» istemiyordu.

Birleşmiş Milletler 1980'leri *İkinci Silahsızlanma Onyılı ve Üçüncü Kalkınma Onyılı* olarak ilan etti.

DSF dayanışma çalışmalarını çeşitli yollarla yaygınlaştırmaya devam ediyordu. Kalkınma, işsizlik ve eğitim sorunları örgütün düzenli toplantılarında ve çeşitli komisyonlarında öncelikle ele alınıyordu:

Tüzüğün kapsamlı bir gözden geçirilişiyle iç örgütlenme daha sağlam hale gelmiş oldu. Burada anlatımımıza ara verip DSF Tüzüğü hakkında kısa bir açıklama yapalım.

1945'de Paris'te kabul edilen Tüzük metninde yapılan değişiklikler aslında eksikliklerin sonucu olarak görülmemelidir. Bu değişiklikler DSF'yi bütün dünya işçilerinin birleşik, sınıfsal, bağımsız, evrensel ve kitlesel örgütü olarak tanımlayan *Londra ve Paris Dünya Sendika Konferansları'nın temel görüşlerine saygı göstermiş ve onları korumuştur*.

Bununla birlikte, bir örgütün günlük çalışmalarını ve etkinliklerini saptayan bir araç olarak tüzüğün sendika hareketinin gelişimine ayak uydurması doğaldır.

Yapılan çeşitli değişikliklere bakıldığında, sürekli olarak şunları amaçladıkları görülebilir:

— İster küçük ister büyük olsun, bütün üye örgütlere DSF içinde eşit haklar sağlamak.

— Ortaklaşa kararlaştırılmış yönergelerin uygulanmasında bu örgütlere daha fazla bağımsızlık tanımak.

— DSF içinde Sendika Enternasyonalleri TUI'lerin özerkliğini güçlendirmek.

— Ulusal ve bölgesel örgütlerle ilişkilerde daha serbest hareket etmek ve esnek olmak, üye olmayan örgütlerle işbirliğini geliştirmek.

— İç yapıyı basitleştirerek işlerliğini artırmak.

Dokuzuncu Dünya Sendika Kongresi'nin yönergele-

rine uygun olarak yapılan bu değişiklikler, DSF'nin, sürekli biçimde değişen sendika yaşamına ayak uydurabilmesini sağlamak için harcanan çabaların ifadesidir. Özetle:

DSF'nin temel yönergelerinin ve birleşme ilkelerinin, çağdaş sendika hareketini, tüm çeşitliliği ile yansıtabilmesini sağlamak. Bütün üye örgütlerin (tam ve aday) ve Sendika Enternasyonalleri'nin Genel Konsey'de eşit olarak temsil edilmesini gerçekleştirmek. DSF'ye üye olma zorunluluğu aranmaksızın bütün sendikaların Dünya Sendika Kongresi'ne katılabilmesi ilkesini uygulamak. Sendika Enternasyonalleri'ne geniş özerklik tanımak, onlara Brüro'ya temsilci olarak seçilebilme olanağını vermek (*).

GELECEğE BAKMAK

Genel Konsey'in Moskova'da yapılan (Ekim 1980) 31. oturumu DSF'nin 35. kuruluş yıldönümü ile aynı zamana rastlamıştı. Tüzüğün değiştirilen metnini kabul eden Genel Konsey, *Onuncu Dünya Sendika Kongresi* için hazırlıklara da başladı. Küba İşçi Merkezi'nin (CTC) çağrısı kabul edilerek uluslararası sendikaların bu en yüksek düzeydeki forumu ilk kez Avrupa dışında bir yerde 10-15 Şubat 1982'de Havana'da yapıldı.

O sırada Genel Sekreter *Enri u Pastorino*, sağlık nedenleriyle görevinden ayrılmak zorunda kalmıştı. *İbrahim Zekeriya* geçici genel sekreter olarak onun yerine geçti.

Havana Kongresi, Reagan Yönetimi'nin belirgin savaş yanlısı tutumuna karşı işçilerin ve bütün ilerici güçlerin savaşımının belirleyici bir aşamasında, uluslararası gerilimin daha da arttığı ve kapitalist sistemin

(*) Daha ayrıntılı bilgi için bu kitabın ekler bölümünde tam metni verilen yeni tüzüğe bakınız.

bunalımının derinleştığı bir sırada toplanmıştı. DSF, ön önemli güncel sorunlar karşısındaki tutumunu ve geleceğe yönelik sorumluluklarını Genel Konsey'in Moskova'daki toplantısında tartışmaya sunulan ve Temmuz 1981'de Budapeşte oturumunda son biçimiyle kabul edilen bir bildiri ile açıklamıştı.

Bu bildiri DSF'ye yeni bir canlılık kazandırmayı amaçlayan içten özlemleri dile getiriyordu ve 10. Dünya Sendika Kongresi'nin belgelerinin hazırlanmasında temel bir taslak olarak kullanıldı.

İşçiler ciddi sorunlarla karşı karşıyaydılar ve bu sorunlara çözüm bulunmasını istiyor ve zamanımızın büyük meydan okumaları karşısında sendikalardan aktif yanıtlar bekliyorlardı. Bu nedenle, sendika hareketinin geniş kesimlerinin, Havana Kongresi'ne çok yakın bir ilgi göstermiş olmaları doğal karşılanmalıdır. Katılanların listesi bu ilginin kanıtıydı: Toplam 269 milyon işçiyi temsil eden 810 delege. Bu delegeler 138 ülkeden 328 örgüt ile 23 uluslararası ve bölgesel sendika örgütü adına orada bulunuyordu. Bu örgütlerin çoğunluğunu oluşturan, 214 tanesi, ne DSF'ye ne de TUI'lere üyeydi. Bir bölümü ICFTU ve WCL üyesiydiler. WCL ayrıca bir gözlemci göndermişti, WCL'nin bölgesel örgütü Latin Amerika İşçi Merkezi (CLAT) de ilk kez bir gözlemciyle Kongre'ye katılmıştı.

Ama bu çeşitlilik ortak sonuçlara ulaşılmasını sağlayan geniş ve yapıcı tartışmaları hiç de engellemedi. Katılanlar genel olarak geniş, demokratik ve kusursuz çalışmaları dolayısıyla Kongre'yi kutladılar.

«*Sendikalar ve 1980'lerin Sorunları*» başlığını taşıyan temel belge, günümüz dünyasındaki büyük çelişmeleri ve işçilerin çıkarlarına uygun çözüm beklentilerini öne çıkarıyordu. Bazı örnekler verelim:

«*1980'lerin eşiğinde insanlık alışılmamış boyutlarda sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunlar, ilerici bir biçimde, yani yaşamın kendisi, insanlığın geleceği olan*

milyarlarca erkeğin ve kadının —işçilerin— ihtiyaçları ve özlemleri gözönünde tutularak çözülmelidir. DSF günümüzün gerçeklerini ve geleceğini ciddiyetle ele almalıdır. Dünya sendika hareketinin bütünü de aynı sorumluluğu taşımaktadır. Günümüz dünyasında sendikalar, özellikle birleşmiş durumda iseler, büyük bir toplumsal güç oluşturur ve dönemin büyük sorunlarının çözümünde önemli bir rol oynayabilirler. Onuncu Dünya Sendika Kongresi bütün bu sorunlara yeni, özel ve olumlu çözümler getirebilmeyi amaçlamaktadır...”

«...Daha iyi bir dünyaya yönelmede belirleyici etken halkların, işçilerin ve sendikaların savaşımıdır. Bunlar günümüzün, yani 1980’lerin savaşımıdır. Köklerini geçmişten almalarına, doğaları ve içeriklerinin belirli yönleriyle geçmiş i yansıtmalarına karşın, günümüz ve gelecek bağlamında bu savaşım lar, yeni bir keskinliğ e ve niteliğ e kavuş maktadırlar. Çözülmesi gereken sorunların kapsamı ve doğası, bir benzerine rastlanmayan bunalım, dünyadaki güçler dengesi, işçilerin ve halkların ulaştığı olgunluk düzeyi, tüm bunlar bugün karşı karşıya gelinen sorunların geçmişteki herhangi bir örneğ e benzetilemeyeceğ i anlamını taşıyor...”

«...Dayanış ma kavramımızın sınıfsal bir temeli vardır. Bir yanda büyük iş çevreleri, emperyalizm, diğ er gerici güçler ve uluslararası ilişkilerde saldırı, yayılma ve hegemonya politikası uygulayarak eski düzeni desteklemeye devam edenlerin tümü yer almaktadır. Bunlar baskılarını sürdürmekte ısrar ederek toplumun geliş imini frenlemektedirler. Diğ er yanda ilerleme ve barış yanlısı büyük güçler yer almaktadır. Şüphesiz bu güçler türdeş değ illerdir, her birinin kendine özgü nitelikleri vardır, ayrı ve hatta çelişik görüş lere sahiptirler. Ama savaş ım larının bütünü birbirlerine yakın düş mektedir. Hepsi çağdaş sorunlara işçilerin çıkarına uygun yanıtlar getirmeyi amaçlamaktadırlar...”

«...Uluslararası düzeyde, sendikal eylem birliğ inin geliş imini önleyebilmek üzere uluslararası sendika hare-

keti içindeki bölünmeyi sürdürmek için emperyalizm her zamankinden daha çok çaba harcamaktadır, ve harcamaya devam edecektir. Ancak bu durum, yönelimi ve bağlı bulunduğu örgüt ne olursa olsun bütün sendikalar, uluslararası ve bölgesel sendika örgütleri arasında eylem birliği gereğini ve çağın büyük sorunlarının çözümüne ilişkin yakınlaşma noktaları bulunmasını engellemektedir...»

«...Günümüzde, milyonlarca insan hâlâ baskıcı yönetimler altında bulunsa da, özgürlük, aktif katılım ve demokrasi özlemlerinin gerçek, elle tutulur bir güç haline geldiği açıkça anlaşılmalıdır. Milyonlarca sömürülen insan, artık kendilerinden önceki kuşakların kabul ettiği biçimde yaşamayı reddetmektedir. Demokrasi, çağımızın büyük bir gereksinmesi, bir zorunluluk haline gelmiştir. Amaçlarımızın ve sorunlarımızın kapsamı ve karmaşıklığı, işçilerin bütün kitlesel güçleriyle dünyanın değiştirilmesine bilinçli olarak katılmaları gereğine işaret etmektedir...»

«...Uzun tarihi boyunca DSF, işçilerin günlük savaşımalarına yardımcı olmuş ve uluslararası dayanışmanın geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bu geleceği sürdürebilmek için DSF, dünyada yeni olanaklar ve istemler gündeme getiren evrimleşmeyi göz önüne almaktadır.»

Kongre, ilk biçimiyle daha 5. Dünya Sendika Kongresi (1961) sırasında kaleme alınmış olan *Sosyal Güvenlik Bildirgesi*ni de güncelleştirdi.

Daha sonra yeni yönetimin seçimine geçildi. *Sandor Gaspar* yeniden başkanlığa getirildi. *İbrahim Zekeriya*'nın Genel Sekreterliği onaylandı. Her biri dünyanın başka bir bölgesinden olmak üzere altı Başkan Yardımcısı seçildi: *Indrajit Gubta* (Hindistan), *Elias Habre* (Lübnan), *Karel Hoffman* (Çekoslovakya), *Andreas Ziartides* (Kıbrıs), *Roberto Veiga* (Küba), ve *Romain Vilon Guezo* (Benin) Metal, Dokuma ve Taşımacılık Sendika Enter-

nasyonelleri'nin genel sekreterleri Büro üyeliğine seçildiler.

Havana Kongresi, Küba halkının devrimci deneyim ve başarısını daha yakından öğrenme olanağını da sağladı. Başkan Fidel Castro'nun açılış ve kapanış oturumlarına katılması bizlere onur verdi, söylevi çalışmaları-mıza çok değerli bir katkıda bulundu. Kongre, CTC Genel Sekreteri Roberto Veiga'nın sunduğu ortak çalışma raporunun yardımıyla Latin Amerika sendika hareketinin durumunu özel olarak inceledi.

DSF Büro'sunun 28. oturumunda (Prag, 29-30 Eylül 1982) belirtildiği gibi:

«Onuncu Kongre şunları göstermiştir:

— *Dünya sendika güçlerinin ezici çoğunluğu, çizgimizi ve sorunlara temel yaklaşım tarzımızı onaylamaktadır.*

— *Dokuzuncu Kongre'de bazılarının bir dünya sendika örgütünün gerekliliği konusunda kuşkularını dile getirmelerine karşılık, son yıllardaki gelişmeler dünya sendikalarının birleşik eyleminin rolünü ve önemini ve bu birliği sağlamada DSF'nin özel rolünü yeniden vurgulamıştır.*

Sendika hareketinin ulusal müfrezelerinde, insanlığın karşılaştığı temel sorunlar çerçevesinde yürütülen eylemlerin eşgüdümünün sağlanmasına yönelik artan isteklerden yarar sağlanabilmesi için sendikaların uluslararası eylem birliğinin kapsamı somut bir biçimde anlaşılmalı ve tanımlanmalıdır()*.

(*) Genel Sekreter İbrahim Zekeriya'nın 28. Oturuma sunduğu rapordan alınmıştır.

ŞİMDİKİ GÖREVLER VE PERSPEKTİFLER

Bir önceki bölümle, geçmişe ilişkin anlatımımızı toparlayabildik. Şimdi DSF'nin bugünkü gündemini oluşturan konulara ve bu konuların geleceğe yönelik uzanımlarına değineceğiz.

Bugüne kadar yapılan on kongrenin her biri DSF'nin gelişiminin belirleyici aşamalarında toplanmış ve dünya sendika hareketinin bütünü üzerinde güçlü yankılar uyandırmıştı. Hemen hemen her kongrede üye sayısı artmış ve kongrenin temsil yeteneği çoğalmıştır. DSF üyesi olmayan örgütlerin kongrelerimize katılımı her defasında artış göstermiştir. Her kongre, DSF'nin çalışma alanını genişletmek için yeni olanaklar yaratmış ve hiç şüphesiz dünyanın her yanında geniş emekçi kitlelerini yeni zaferlere doğru seferber etmeyi başarmıştır.

Onuncu Dünya Sendika Kongresi'ni izleyen olayların gelişimi de bu temel değerlendirmeleri doğrulamıştır: Reagan Yönetimi'nin ve ABD'ye hâkim olan, ordu-sanayi kompleksinin başını çektiği emperyalizmin en saldırgan güçleri, uluslararası gerilimi büyük ölçüde artırmışlar, detantın kazanımlarına saldırmışlar ve bir çatışma politikasını dayatmayı başarmışlardır. Bu poli-

tika, dünyayı bütün insanlığa görülmemiş felaketler getirecek bir nükleer savaşın eşiğine sürüklemiştir. Silahlanma yarışının hızlandırılması, Batı Avrupa'ya yeni orta menzilli nükleer füzeler yerleştirilmesi, diğer ulusların işlerine karışma politikası ve ayrı bir dünya görüşüne sahip ülkelere —özellikle sosyalist ülkelere karşı— provokasyon düzenlenmesi, bu siyasetin yansımalarıdır. İnsanlık şimdiye dek görülmemiş çapta bir yok oluş tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu satırlar yazılırken, aynı emperyalist çevreler çılgınca silahlanma yarışını dış uzaya tırmandırmaya çalışmakta ve dünyanın çeşitli bölgelerine, örneğin Orta Amerika'ya, Ortadoğu'ya ve Körfez'e silahlı müdahale planları hazırlamaktadırlar.

Bu savaşçı politikanın desteğinde, çokuluslu şirketler halkların ulusal zenginliklerini yağmalamaya hız vermişler ve kapitalist bunalımın yükünü işçilerin ve halkların sırtına yıkarak inanılmaz kârlarına kâr katmışlardır. İşsizlik, dış borçlar, açlık ve sefaletin yanı sıra, yeni bir uluslararası ekonomik düzenin kuruluşu önüne bir dizi engel çıkarılmıştır.

Başta her türden faşist ve baskıcı rejimler olmak üzere gerici güçler bu canice siyasetin temel savunucularıdır. Ancak, emperyalizmin saldırı planlarını sonuna kadar uygulamasını zorlaştıran ve gün geçtikçe yükselen bir muhalefet dalgası da vardır. Güney Amerika'da trajik 70'li yılların askeri diktatörlüklerinden sonra, ufukta demokrasi görünüyor. Bütün tehditlere, istikrarsızlaştırma kampanyalarına ve dıştan gelen saldırılara karşın, Nikaragua, Etiyopya, Angola ve diğer ülkelerde devrimci süreçler ilerliyor. İsrail birlikleri Lübnan topraklarının geniş bölümünden geri çekilmek zorunda kaldı. 1983'de kesilen silahsızlanma görüşmeleri 1985'de yeniden başladı.

Bütün bunlar uluslararası dayanışmanın ne kadar etkili olduğunu kanıtlayan zaferlerdir.

Kapsamı ne kadar geniş olursa olsun emperyalizmin karşı-saldırısını durdurmak ve püskürtmek olanağı var-

dır. Dünyanın her yanındaki bütün demokratik ve barış-sever güçlerin birliğini sağlamak bunu yapabilmenin vaz-geçilmez önkoşuludur.

Bütün dünyada meydana gelen olayların birbirine bağlı oluşu günümüzde her zamankinden daha açık bir biçimde görülmektedir.

«İnsanlık büyük bir felaketin eşiğinde bulunuyor, dünya ekonomik sistemi çökmek üzeredir ve nükleer savaşa yok olma tehlikesi kapıya dayanmıştır. Bu felaketler gerçekleşirse büyük-küçük, zengin-yoksul, Kuzeyli-Güneyli, Batılı-Doğulu hiç kimsenin kurtulacağını sanıyor musunuz? İktisadi bunalımı ele alalım. Biz, gelişmekte olan ülkeler, bıçağın ucundayız. İktisadi çöküntüden en önce ve en çok etkilenecek olan bizleriz. Ama bu karşılıklı olarak birbirine bağımlı dünyada, deyim yerindeyse, 'yeryüzünde bir çiçek koparsanız, gökyüzünde yıldızların başı ağrır', en zenginler bile kendilerini bu felaketin dışında tutamazlar.» 7 Mart 1983'te Bağlantısız Ülkeler 7. Konferansı'nın açılışında İndira Gandi, bunları söylemişti (ve biz burada, alçakça öldürülmesi dünyanın bütün ilerici güçleri arasında büyük öfke uyandıran, Hindistan'ın ve dünyanın en büyük evladının anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.)

SENDİKALARIN ROLÜ

Sendika hareketi günümüzde muazzam bir toplumsal güç haline gelmiştir. 800 milyon dolaylarında ücretli işçinin bulunduğu dünyamızda 400 milyonu aşkın işçi, sendikalarda toplanmıştır. Birinci bölümde anlattığımız sendikacılığın başlangıç yıllarıyla karşılaştırıldığında ne inanılmaz bir büyüme! Dünyanın sosyalist kesiminde, ne sömürücülerin ne de sömürülenlerin bulunduğu yeni toplumun inşa edilmesinde sendikalar özel bir rol üstlenmişlerdir. Kapitalist ülkelerde ise başta çalışma ve onurlu yaşam hakkı olmak üzere hakları uğrunda şiddetli

savaşım lar vermekt edirler. Geliş mekte olan ÷lkelerde bütün güçlerini bağıms ız geliş me için ulusal savaş ım içinde birleşt iriyorlar. Bir bütün olarak sendikalar insanlığ ın geliş iminde belirleyici bir role sahiptirler. Çağ ımızın kilit sorunları karş ısında hepsinin çıkarları ortaktır.

Herşeyden önce; nükleer bir felaketten kaçınmak, bütün uluslar arasında barış ve işbirliği sağılamak, silahsızlanmayı gerçekleştirmek, savaş sanayine giden kaynakları kalkınma ve ciddi toplumsal sorunların çözümü için kullanmak zorundayız. Pek yakın zamanlara kadar bazı sendika çevreleri tarafından «politik» nitelikte olduğu ve dolayısıyla sendikaların ilgi alanı dışında kaldığı düşün÷len bu konu, bugün pek çok değışik örgütün tartışma ve eylem alanı içinde yer almaktadır. 1982'de «*Barış ve Silahsızlanma İçin Uluslararası Sendika Komitesi*» (daha çok bilinen adıyla «*Dublin Komitesi*») oluşturuldu. Barış ve silahsızlanma konusu 1983'de Oslo'da yapılan ICFTU Kongresi'nin gündemine alındı. Dünya Emek Konfederasyonu WCL'nin 1981'de yapılan Kongresi de, barış savaşımının, «adalet, özgürlük, işbirliği, kalkınma ve dayanışmaya erişmek için zorunlu önkoşul» olduğunu ilan etmişti.

30 Eylül 1983'de Avrupa'daki sosyalist ÷lkelerin sendika merkezlerinin temsilcileri, Berlin'de bir araya geldiler ve ivedi bir Çağrı yayınladılar. Bu Çağrı'nın bir bölümünde şu görüşlere yer veriliyordu:

«Avrupa halkları ve işçileri bir çıkmazla karşı karşıya kalmışlardır; onların Avrupa'yı ve dünyayı bir nükleer felaketten kurtarmak için birlik ve savaşım yolunu seçeceklerine inanıyoruz. Değışik toplumsal sistemlere sahip ÷lkelerde yaşasak da çıkarlarımız ortaktır. Avrupa, halkların refahını amaçlayan bir barış ve işbirliği kıtası olmalıdır. Bütün çabalarımızı bu amaca yöneltirsek barışı koruyabilir ve güven altına alabiliriz.»

Silahsızlanma ile iş ve kalkınma sorunları arasındaki ilişkiyi herkes gün geçtikçe daha iyi kavramaktadır. Dünyanın her yanında sendikalar, ivedilikle kalkınmaya ayrılması gereken muazzam kaynakların silahlanma yarışıyla israf edildiğini görmektedirler. Örneğin askeri harcamalar için tek bir yılda milyonlarca dolar havaya savrulurken, gelişmekte olan ülkelerin toplam dış borçlarının 1984'te 800 milyar Dolar olduğu düşünülsün. Dublin Komitesi, ABD ile SSCB arasındaki ticarette her bir milyar Dolar artışın ABD'de 87 bin kişiye yeni iş olanağı yaratacağını hesaplamıştır.

İşin gerçeği şudur ki, kapitalist ülkelerdeki işçiler izlenen kasıtlı bir politika sonucu kitlesel işsizliğe, kamu harcamalarının kısılmasına ve alım güçlerinin düşürülmesine mahkûm edilmektedirler. İşçilerin cesaretle, giderek daha sert ve daha uzun biçimlerde sürdürdükleri savaşımların ardında da bu neden yatmaktadır. İngiliz maden işçilerinin madenlerin kapatılması planına karşı Mart 1984'de başlattıkları grev, çarpıcı bir örnektir. DSF Genel Konseyi'nin Kıbrıs'ın Lefkoşa kentinde (13-15 Nisan 1983) yapılan 35. oturumuna sunulan İşsizlik Sorunları Raporu'nda belirtildiği gibi:

«Toplumsal bedeli ne olursa olsun, kârların azamileştirilmesini amaçlayan kapitalist politika, içinde bulunduğumuz ağır bunalım döneminde bile hükmünü sürdürmektedir. Aslında tekeller ve çokuluslu şirketler işçilere ve sendikalara karşı daha büyük güçle saldırabilmek için işsizliği ve bunalımı kullanmaktadırlar. Bu şiddetli saldırı işçi sınıfının yanı sıra küçük ve orta işletmelere ve tekel dışı kesimlere de zarar vermektedir. Durum işçi sınıfının ve demokratik bağlaşıklarının etkili bir direniş örgütlemesini gerektirmektedir. İnsanları çalışma hakkından yoksun bırakmak, onları açlığa mahkûm etmek demektir ve bir insanlık suçudur.»

Peki, başka bir seçenek yok mu? Genel Konsey'in

söz konusu toplantıda benimsediği karar çerçevesinde DSF, şunları öneriyordu:

«— Tüketim maddelerinin satışı arttırılmalı ve tüketim maddeleri üretimi alanında yatırımları teşvik etmek üzere ücretler yükseltilmelidir.

— Ücretleri düşürmeden haftalık çalışma süresi azaltılmalı, emeklilik maaşında kesinti yapmadan erken emeklilik uygulamasına geçilmeli, çocukların çalıştırılması yasaklanmalı; böylece işsizlere yeni iş olanakları sağlanmalıdır.

— Durumu kötüye giden sanayi dalları yeniden canlandırılmalı, hükümetler ve işverenler, işçilerin çıkarlarını gözönünde tutarak üretimi arttırmak için gerekli adımları atmaya teşvik edilmelidir.

— Yeni teknolojilerin kullanılması sonucu işlerini kaybeden işçilere yeni teknolojiye uyum sağlayabilmeleri için yeni beceriler edinme ve hizmet içi eğitim kursları olanağı verilmeli; bunlar yapılırken işçilerin gereksinimleri dikkate alınmalı ve sağlığa zararlı, yorucu işler adım adım ortadan kaldırılmalıdır.

— Toplumsal yatırımlar, özellikle konut, sağlık, eğitim, kültür ve spor tesisleri yatırımları çoğaltılmalıdır; böylece yeni iş olanakları yaratılabileceği gibi, ekonominin diğer sektörleri de canlandırılmış olacaktır.

— Ulusal ekonominin kilit sektörlerinde, özellikle enerji ve ilaç sanayiinde ve bankacılıkta sendikaların eşit katılımıyla demokratik denetim kurulmalı; çokuluslu şirketlerin yıkıcı etkinlikleri azaltılmalı ve yapıcı etkinlikler toplumsal kalkınmaya yöneltilmelidir. Bu değişikliklerin yöntem ve biçimlerini her ülke tek tek serbestçe belirlemeli ve uygulamalıdır. Bu değişiklik demokratik yollarla ulusallaştırma yöntemini de içerebilir.

— Her ülkenin tarım işçilerinin taleplerine uygun olarak gerçek, demokratik toprak reformu yapılmalıdır, bu reform en başta halkın yiyecek maddeleri gereksinmesini karşılamaya yönelmelidir.

— Silahsızlanma siyasetinin bir parçası olarak savaş sanayiini sivil sanayilere dönüştürmek için önlemler alınmalıdır. Bu dönüştürme sadece barışı korumakla kalmayacak, sivil sanayilere daha fazla yatırım yapılması sayesinde yeni iş olanakları da yaratacaktır.

— Uluslararası ekonomik ilişkilerin çeşitlendirilmesi ve toplumsal iktisadi sistemlerin ne olursa olsun ülkeler arasında bilimsel, kültürel ve iktisadi alışverişlerin geliştirilmesi; var olan işlerin kaybedilmesini önleyeceği gibi yeni iş olanakları yaratmak için sağlam bir temel de sağlayacaktır.

— Sendikaların katılımıyla ulusal ekonominin her sektöründe iş sağlama programları hazırlayarak tutarlı bir yatırım politikası uygulanmalıdır.

— Yukarıdaki önlemlerin kararlaştırılması ve uygulamasında sendikaların ve işçilerin katılımı sağlanmalı; işçilerin sanayi yönetimine katılımıyla sanayi alanında çalışma yöntemleri, yatırım, kalkınma önceliklerinin belirlenmesi ve toplumsal ve mali politikalar konusunda etkili bir denetim kurulmalıdır.

— Sendikal hak ve özgürlükler genişletilmeli; iş yönetimi, sınai ve iktisadi etkinlikler alanında işçilere ve sendikalara yeni haklar tanınmalıdır.»

Kalkınma sorunları konusunda ise, Haziran 1983'te Belgrad'da yapılan Birleşmiş Milletler 6. Ticaret ve Kalkınma Konferansı'na sunduğu Muhtıra'da DSF şunları belirtiyordu:

«Batılı sanayileşmiş ülkelerde görülen bugünkü büyüme bunalımının nedeni, yatırım kaynaklarının yetersizliği değildir. Aslına bakılırsa uluslararası şirketlerin ve bankaların elinde daha önce hiç bu kadar bol nakit toplanmamıştı. Sorunun özü alım gücünün düşüşüdür, bu düşüşün nedeni kaynakların silahlanma yarışı tü-tünden antisosyal yatırımlara akıtılması ve özel serma-

yenin kârlarını artırmayı ve emekçi halkın yaşam standardını düşürmeyi amaçlayan resmi politikalaradır. Örneğin ABD'nin yüksek faiz oranları, Avrupa sanayilerine karşı ticari engeller, Doğu-Batı ticaretine ambargo, gelişmekte olan ülkelerden yapılan dışalım gümrük engelleri uygulamayı vb. öngören resmi politikayı, bir dizi ülkede istihdam konusunu doğrudan doğruya etkilemektedir.»

DSF, muhtırasında ayrıca şu görüşlere yer veriyordu:

«Pek çok ülkede artık kalkınmanın önündeki başlıca engel haline gelmiş bulunan Militarizm;

— Sanayileşmeyi engellemektedir (çünkü sanayi donanımı dışalım, yerine silah dışalım yapılmaktadır.).

— Toplumsal ve kültürel kalkınmayı engellemektedir (çünkü kaynaklar orduya ve baskı kurumlarına akıtılmakta ve böylece okul yapmak, öğretmen bulmak, teknisyen yetiştirmek vb. için kaynak bulunamamaktadır.).

— Açlığa ve beslenme yetersizliğine yol açmaktadır (gene kaynakların askeri amaçlara akıtılması yüzünden).

— Yüksek enflasyon oranlarına yol açarak gerçek ücret düzeyini düşürmektedir.

— Demokratik süreçleri ve kalkınma çabalarına halkın katılımını engellemektedir (askeri diktatörlük siyasetleri uygulayacak.).

Gelişmekte olan ülkelere karşı emperyalizm ve yeni sömürgeciliğin uyguladığı askeri baskılar yüzünden ülkelerin bağımsız ekonomik kalkınmasını engellemektedir.

Kısacası bütün bunlar YENİ ULUSLARARASI EKONOMİK DÜZEN yerine YENİ ASKERİ DÜZEN kurma çabalarının sonuçlarıdır.»

Kalkınma sorunları DSF Genel Konseyi'nin Ekim 1984'de Sofya'da yapılan 36. oturumunda da kapsamlı biçimde tartışıldı. Birleşmiş Milletler'in yeni bir Uluslararası Ekonomik Düzen Kurulması Bildirgesi'nin onuncu yıldönümünü kutlamak üzere, bu oturumdan önce, aynı yılın Nisan-Mayıs aylarında Berlin'de (ADC) Yuvarlak Masa Toplantısı yapılmıştı. Genel Konsey'ce kabul edilen Karar, şu noktaya dikkat çekiyordu:

«Uluslararası ekonomik ilişkilerde ortaya çıkan bunalım, emperyalizmin, insanlığın karşılaştığı ağır toplumsal ve iktisadi sorunlara çözüm getiremediğini kanıtlamaktadır. Bu sorunların çözümü dünyanın bütün işçilerini yakından ilgilendirmekte ve emekçi halkın çıkarlarına hizmet eden demokratik seçeneğin gerçekleştirilmesi için eylem birlikleri kurulmasını gerektirmektedir. Bu durumda, iktisadi ve toplumsal yapıların demokratikleştirilmesi çerçevesinde tekeller ve ulusal düzeydeki çıkar çevreleri tarafından yaratılan iç engelleri aşmak ve yeryüzünde Yeni Bir Uluslararası Ekonomik Düzen kurulmasına katkıda bulunmak için savaşımına hız verilmelidir.

Yeni bir Uluslararası Ekonomik Düzen'in kurulabilmesi için emperyalist boyunduruk ve müdahalelere karşı ulusal bağımsızlığı ve egemenliği savunma savaşımını güçlendirmenin zorunlu olduğunu yaşam defalarca kanıtlamıştır.

Yeni bir Uluslararası Ekonomik Düzen'in kuruluşu bütün ülkelerin işçilerini ve sendikalarını aynı ölçüde ilgilendirir, bu konu sadece hükümetlere bırakılamaz. Bu alanda gerçek bir ilerleme sağlayabilmek için, işçiler ve sendikalar, birleşik eylemler ve uluslararası dayanışma yoluyla etkili biçimde seferber olmalıdırlar. Sosyalist ülkelerin deneyimi, çalışan halkın ve onların örgütlerinin katılımı ile uzun-dönem planlama yöntemlerinin; tam istihdam, hızlı bir iktisadi büyüme gibi sorunlara, kalkınmanın nimetlerinin adaletli bir biçimde

paylaşılmasını da sağlayarak bütününü çözüm getirebileceğini göstermektedir.

Sosyalist ülkelerle geliştirmekte olan ülkeler arasındaki eşitlik ve karşılıklı yarar ilkelerine dayalı ticari ve iktisadi ilişkiler, Birleşmiş Milletler Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen Bildirgesi'nin öngördüğü yeni tür ilişkilerin kurulmasının tamamen mümkün olduğunu göstermektedir.»

Bu kapsamlı toplantıdan sonra bölgesel toplantılar da yapıldı. Şubat 1985'de Yeni Delhi'de *Asya ve Okyanusya Sendikaları Kalkınma Konferansı* gerçekleştirildi. Latin Amerika, Afrika ve Arap ülkeleri sendikalarıyla yapılan görüşmeler sonucunda benzer konferanslar düzenlendi. DSF bölgesel etkinliklerine yeni bir hız kazandırmıştı. Avrupa kıtasındaki üye örgütleri kapsayan bir Avrupa Komisyonu'nun kurulması bunun bir örneğiydi.

Sendika hareketi, önerilen çözüm yollarını engelleyen baş düşmanın uluslarötesi şirketler olduğunu uzun süredir bilmektedir. DSF Büro'sunun Suriye'nin başkenti Şam'da yapılan (Ekim 1983) 30. oturumu bu konuyu derinlemesine ele aldı. DSF'nin Uluslarötesi Şirketler Komisyonu çalışmalarını yoğunlaştırmakta, özellikle aynı şirketin işçileri arasında koordinasyonu ve uluslararası dayanışmayı güçlendirmeye çalışmaktadır. Bu alanda Sendika Enternasyonalleri'ne özel bir rol düşüyor.

ULUSLARARASI DAYANIŞMANIN TEMEL GÖREVLERİ

Dayanışma, başlangıcından bu yana sendika hareketinin özü olmuştur. Tırmanan emperyalist saldırganlık ve uluslarötesi şirketler, işçi haklarına karşı girilen saldırılar, halklara yönelik silahlı saldırılar, ve türlü çeşitli provakasyonlar yüzünden günümüzde dayanışma

daha da ivedi bir gereksinmedir. Uluslararası dayanışmayı geliştirmeyi DSF her zaman kendi misyonu saymıştır. Onuncu Dünya Sendika Kongresi'nden sonra meydana gelen ve işçilerin ve halkların çıkarları açısından büyük önem taşıyan olaylarda da DSF'nin bu alandaki çabaları kendini göstermektedir:

Malvinas (Falkland) Adaları'nı tekrar ele geçirmek amacıyla 1982'de İngiltere'nin ABD desteğiyle başlattığı sömürge savaşı, Arjantin işçileri ve halkıyla büyük bir dayanışma kampanyasına yol açtı. DSF her zaman İsrail'in Lübnan'a canice müdahalesini, Lübnanlı ve Filistinli sivil halka karşı uygulanan zulmü ve Suriye ve Libya'ya yönelik tehditleri kınadı ve Arap halklarıyla uluslararası dayanışma kampanyaları örgütledi. Aynı biçimde Güney Afrika işçileri ve halkıyla dayanışma içinde oldu. Bu dayanışma ILO çerçevesinde düzenlenen, Irkçılığa Karşı Üçüncü Uluslararası Sendika Konferansı'yla zirveye ulaşmıştı.

Sürekli ilgi alanında tutulan bir sorun da Nikaragua halkına yönelik tehdit ve saldırılar, ve Orta Amerika ve Karaippler'de ABD müdahalesini artırma planları olmuştur. 1983'te ABD'nin Grenada'ya alçakça saldırısı bütün dünyanın öfkesini uyandırdı. DSF, Orta Amerika'da barışın sağlanması için yapılan eylemlere ve uluslararası dayanışmanın örgütlenmesine aktif olarak katıldı. 1983'te Managua ve Lübnan'da yapılan iki uluslararası konferans bunun göstergesiydi.

DSF, Şili, Uruguay, Türkiye, Güney Kore, Pakistan ve diğer ülkelerde baskı kurbanlarıyla sürekli ve yoğun biçimde dayanışma içinde bulundu. Etiyopya'daki kuraklık gibi doğal afetlerde maddi yardım kampanyaları düzenledi.

Eğitim de bir dayanışma konusu olmuştur. DSF, üyesi olan ulusal merkezlerle işbirliği yaparak ve ILO ve UNESCO ile ilişkiler kurarak eğitim alanında önemli çalışmalar gerçekleştirmiştir.

Gençlik ve kadınlarla dayanışma konusu özel ko-

mitelerce ele alınmış ve uluslararası veya bölgesel düzeyde büyük eylemler düzenlenmiştir.

İngiliz maden işçilerinin, Muhafazakâr Hükümetin uzlaşmaz tutumuna karşı yürüttüğü uzun ve çetin savaşım büyük bir uluslararası dayanışma hareketi doğurdu. DSF ve Maden ve Enerji İşçileri Sendikaları Enternasyonalı bu harekette belirleyici bir rol oynadılar. Büyük Britanya Ulusal Maden İşçileri Sendikası, Lübnan ve El Salvador'da savaşan işçilerin gösterdiği dayanışmadan özellikle etkilenmişti.

Daha önceden de belirttiğimiz gibi dünya olaylarının karşılıklı bağımlılığı kitlelerin uluslararası dayanışmayı güçlendirme zorunluluğunu daha iyi kavramalarına yardımcı olmuştur.

BİRLİK VE BİRLEŞİK EYLEM: HER ZAMANKİNDEN DAHA GEREKLİ

Burada değindiğimiz bütün konular —daha bir çoğu eklenebilir— sendikalar arasında birliğin ve eylem birliğinin oluşturulması gereğini vurgulamaktadır. Günümüzde bu sorunların tek başına çözülebileceğini sanmak yanlış olur. Üç ayrı uluslararası akımın —ICFTU, WCL ve DSF— bulunduğu bugünkü durumun kökeninde 1949'da sendika hareketine dayatılan bölünme yatmaktadır. DSF bu üç akım arasındaki temel ayrılıkların daha bir süre devam edeceğini bilmektedir. Bununla birlikte, üzerinde anlaşmaya varılan bir çok sorun çevresinde birleşik eylemin mümkün olduğuna ve bu eylem birliğinin işçi savaşimleri için daha elverişli bir ortam yaratacağına inanmaktadır.

Ne yazık ki, öteki iki uluslararası merkezin yönetimleri emek dünyasında meydana gelen değişimlere inatla gözlerini kapamaktadırlar. ICFTU'nun kısıtlama politikası yetmiyormuş gibi 1982'de, WCL, DSF ile yapılan geleneksel toplantılara son verme kararı aldı. Ge-

rekçe olarak her iki örgüt arasında bir dizi sorunda «temel ayrılıklar» bulunduğu iddiası öne sürülüyordu.

Bu «gerekçe»nin yetersizliğini anlamak için DSF Genel Sekreteri İbrahim Zekeriya'nın WCL Genel Sekreteri Jan Kulakowski'ye yazdığı mektuba bir göz atalım:

«...Yıllar önce bu toplantılara başladığımızda hem siyasal hem sendikal düzeyde bir dizi konuda ayrı düşüncelere sahip olduğumuzu her ikimiz de iyi biliyorduk. Bu besbelli bir şeydi. Yoksa iki ayrı örgüt olmazdık. Bu gerçeğin farkında olarak ortak noktalarımızı belirlemek ve bazı örnek eylemler düzenlemek için çaba gösteriyorduk. Ve bence bunu yaparken temsil ettiğimiz milyonlarca işçinin iradesine uygun davranıyorduk. Bu formül işe yaradı, hem de görüşümüze göre epeyce işe yaradı. Üzerinde uyuşamadığımız konuları tartıştığımızda bile karşılıklı olarak tutumlarımızı birbirimize açıklamaya çalışıyorduk ve bu birbirimizi daha iyi anlayabilmemize ve birbirimize daha çok saygı duymamıza yol açıyordu.

«...Konfederasyon Komitemiz'in aldığı kararı üzüntüyle karşılıyoruz. Yakın bir zamanda geçmiştekine benzer türde ilişkilere yeniden başlayacağımızı umuyoruz. Biz böylesi ilişkilerin sadece DSF ile WCL arasında değil, hangi merkeze bağlı olursa olsun bütün sendikalar arasında kurulmasının her zamankinden daha zorunlu olduğuna inanıyoruz. Havana'da yapılan Onuncu Dünya Sendika Kongresi'nde (Havana Kongresi sadece DSF'nin Kongresi değildi) belirtildiği gibi zamanımızın büyük meydan okumalarına yanıt verebilmek için başka yol yoktur. DSF hiç bir önkoşul öne sürmeden öbür sendika merkezleriyle işbirliği yapmaya hazır olduğunu bir kez daha açıklar, yeter ki bu işbirliği temsil ettiğimiz işçilerin çıkarına hizmet etsin...!» ()*

(*) Mektup, 27 Nisan 1982'de yazılmıştı, bu bölümler ilk kez burada yayımlanmaktadır.

Bu örgütlerin yönetimlerinin olumsuz tutumu şüphesiz dünyanın her yanında işçilerin savaşımına zarar vermekte, onların etkisiz kalmasına yol açmaktadır. Ama en büyük tuhaflık şuradadır ki gerçekte ICFTU ve WCL dahil, değişik merkezlere bağlı bütün örgütler arasında eylem birlikleri kurulması gereksinimi bugün her alanda daha da çok bilince çıkmaktadır. Bağımsız örgütler de birlik çabalarını desteklemektedirler. O halde nedir birliğin önündeki engeller?

Nisan 1984'de dünya merkezimizin doğduğu yer olan Paris'te toplanan DSF Bürosu, sendika hareketinde birliği sağlamada karşılaşılan güncel sorunları ayrıntılı biçimde tartıştı. Bu konuyu ele alan önemli bir belgeyi kabul etti. DSF'nin, temel uğraşı olan birliği sağlama yolunda harcadığı çabaları bir ölçüde özetleyen bu belgeyi tam metin olarak sunuyoruz:

«9-11 Nisan 1984'de Paris'te toplanan DSF Bürosu 31. oturumu, çalışmalarının önemli bir bölümünü birliğin sağlanmasında karşılaşılan güncel sorunları incelemeye ayırdı.

Bu soruna duyulan ilgi yeni değildir. Tersine, bizzat kuruluşu, İkinci Dünya Savaşı sırasında ve savaş bittikten sonra bir araya gelmek ve gelecekte de böyle bir felaketin ortaya çıkmaması için savaşım vermek üzere bir silah ile donanmak isteyen işçilerin köklü birlik özemleri sonucunda gerçekleşen DSF'nin tüm tarihinde birlik için gösterilen çabaların izi vardır. 10. Dünya Sendika Kongresi tümüyle bu tutkulu arayışa yönelikti.

Ancak bugün yine aynı konuya dönüyoruz. Çünkü bu ısrarımıza ve DSF'nin tüm işçilere ve bir bütün olarak dünya sendika hareketine yönelttiği bu resmi çağrıya yol açan ciddi ve önemli nedenler vardır.

Biz işçilerin ve halkların kararlılığının, insanlığın karşısında duran dev sorunları çözmeye yetecek bir güçle kendini duyurabileceğine kesinlikle inanıyoruz. Ama bunu sağlayabilmek için zorunlu koşul:

— İşçilerin ve sendika örgütlerinin birliği ve birleşik eylemidir.

İnsanlığın geleceği buna bağlıdır.

Bizlere meydan okuyan etkenler günümüzde özellikle endişe vericidir. İster kadın, ister erkek, ister genç olsun, hiç bir işçi ve adına layık hiç bir sendika bir kenarda duramaz.

Tek tek ve toplu olarak herkes sorumludur.

— Emperyalizmin saldırgan stratejisi insanlığı çılgınca bir silahlanma yarışının içine itmiştir ve bu yarış Avrupa'ya yeni ABD füzelerinin yerleştirilmesi ile daha da hız kazanmıştır. Uzmanlara göre silah stokları gezegenimizdeki tüm yaşamı bir kaç kez yok edebilecek düzeye erişmiştir. İşçilerin yaratıcı çalışmasından elde edilen milyarlar, öldürücü silahların tasarlanması ve ürettiği için çarçur edilmektedir. Yaşam için yapılacak o kadar çok şey varken, yoksulluk hergün kırkbin çocuğun ölümüne yol açmaktadır.

— Milyonlarca işçi işsizdir ve temel haklarını, çalışma hakkını kullanamamaktadır. Sayıları da durmadan artmaktadır.

— Milyonlarca insan «sefalet çizgisi» diye adlandırılan sınırın altında yaşamakta, daha doğrusu bitkisel bir yaşam sürmektedir. Milyonlarcası, açlık çekmekte ve ölmektedir.

— Uluslarötesi şirketler ve emperyalizm tarafından sömürülen birçok ülke bağımsızlık ve egemenliklerini kaybedecek, halklarına insanca bir yaşam sağlamaları engellenecek, gerilik ve sefaletten kurtulmalarına izin verilmeyecek bir ölçüde az gelişmişliğe mahkûm edilmektedirler.

— Bir çok ülkede temel hak ve özgürlükler sürekli olarak çiğnenmektedir. Sendika eylemcileri hapse atılmakta, idam edilmekte, kaçırılmakta ve işkencede öldürülmektedir.

İşçiler bu belalara karşı savaşıyorlar. Bu belaların üstesinden gelmek olanaklıdır. Dev kapitalist şirketle-

rin olağanüstü kârları ve silahlanma yarışına oluk oluk akıtılan paralar insanlığın refahı ve iktisadi ve toplumsal kalkınma için olumlu biçimde kullanılabilirdi.

Bütün dünyada işçilerin büyük bir özlemle birlik istediklerini ve birliği sağlayacak yolların arayışı içinde olduklarını biliyoruz. Birliği gerçekleştirmek onlara hem işyeri, yem ülke düzeyinde büyük yararlar getirecektir. Bu yüzden DSF Bürosu, birliği sağlamaya karardır.

Ele aldığımız bu büyük sorunları çözüme konusunda nereye geldiğimizi, DSF, çeşitli ülkelerin sendika örgütleri arasındaki ikili ve çok taraflı ilişkilerin artış derecesiyle ölçmektedir. Bu ilişkiler, kişiler ve halklar arasında karşılıklı anlayışın yerleşmesine katkıda bulunmakta ve ortak eylemler ve çalışmalar üzerinde anlaşmaya varılmasını kolaylaştırmaktadır.

Bu iyi bir gelişmedir, cesaret vericidir, ama durum daha fazlasını gerektiriyor.

Öyleyse bu yolda belirleyici adımların atılmasını önleyen nedir?

Ortak amaçların yokluğu mu?

Ulusal, bölgesel, kıtasal veya dünya sendika örgütlerinin programlarına baktığımızda bir çok benzerlikler bulabiliriz.

— Silahlanma yarışına, özellikle nükleer silahlanma yarışına son verilmesi,

— Hem Doğu'da, hem Batı'da silahlanmanın mümkün olan en alt düzeye düşürülebilmesine yol açacak, karşılıklı ve dengeli bir silah indirimi için yeni uluslararası görüşmeler yapılmasının koşullarının oluşturulması,

— Devletler arasındaki bütün anlaşmazlıkların görüşmeler yoluyla çözülmesi,

— Bütün ülkelerin iktisadi ve toplumsal kalkınmasını özendirecek yeni bir Uluslararası Ekonomik Düzen'in kurulması,

— Uluslarötesi şirketlerin etkinliklerini denetlemek üzere etkili önlemlerin alınması,

— Günümüzde silahlara ayrılan büyük tutarların barışçı amaçlara yöneltilmesi,

— İşsizliği azaltıcı önlemlerin aranması, herkese iş bulunması ve yaşam koşullarının düzeltilmesi gibi böylesine duyarlı konular ve belirleyici hedefler üzerinde bütün sendika örgütleri anlaşmaya varabilirler.

Bu amaçlar doğrultusunda eylem birliğinin kurulmasının önünde şüphesiz engeller bulunmaktadır, ama bunlar aşılmaz nitelikte midir?

Biz kendi payımıza bu konuyu herkesle serinkanlılıkla konuşmaya hazırız, amacımız anlayış birliğine varmak ve sonuç elde etmektir.

Şu sıralarda diyalogdan kaçınmak ve hatta diyalogu engellemek için ne tür gerekçeler ileri sürüldüğüne bir bakalım.

Diyorlar ki, DSF ile bir araya gelmek veya anlaşmak zordur, çünkü o «bağımsız» bir kuruluş değildir. Tabii ki biz bu gerekçeyi reddediyoruz. DSF sendikal çizgisini açık ve egemen biçimde kararlaştıran egemen örgütlerden meydana gelmiştir. DSF üyesi olmayan örgütlerin de katıldığı son Kongremiz'i izleyen herkes bunun doğru olduğunu görmüştür.

Diyorlar ki, sosyalist ülkelerin sendikalarıyla ilişki kurmak zordur, çünkü «bunlar gerçek sendikalar olmadıkları gibi bağımsız da değildirler». Bu sendikaların yaşama geçirdiği önemli haklar konusunda pek çok şey söyleyebilirdik ama, bir noktaya işaret etmekle yetineceğiz: Bir çok yönleri ve amaçları ortak olmakla birlikte bütün dünyada sendikalar birbirlerinden farklıdır. Tarihleri ve gelenekleri, onları, kendilerini kuran ve geliştiren işçilerin gereksinmelerine göre biçimlendirmiştir. Bazılarının şu veya bu partiyle özel ilişkileri vardır ve bunun tek örneği sosyalist ülkeler de değildir. Bazıları bağımsız olduklarını iddia ederler. Bizce bu konu sadece o ülkenin işçilerini ilgilendirir ve bu özgül yanlar birliği engellememelidir.

Birbirimizi bütün ayrılıklarımızla kabul edebilme-

liyiz. DSF üyesi olan sosyalist ülke sendikaları, tartışmayı sürdürmeye hazırlar. Onlar ortak bir yaklaşımla, sosyalist ülkelerdeki sendikaların yaşamına, görüşlerine, etkinliklerine ve yetkilerine ilişkin her şeyin tartışılması için özellikle uluslararası bir sendika forumunun toplanmasını öneriyorlar.

Ortak girişimler için diyalogu reddetmek tutumunu haklı göstermek üzere sık sık Polonya olayları gündeme getiriliyor. Açık konuşalım, her şeyden önce Polonya sendikalarının sorumlu olduğu ve sadece Polonya işçilerinin ve sendikalarının çözebileceği bir sorundan herkesi sorumlu tutmak doğru değildir.

Bu konuda ve başka konularda ayrı görüşlerimizin olmasında anlaşılmayacak bir şey yoktur. Ama bu konuları tartışmaktan bizi alıkoyan nedir? Bugün dünya sendikalarının karşısında duran hiç bir sorun bize aşılmaz nitelikte görülüyor, yeter ki bu sorunları aşmakta kararlı olalım.

Biz DSF'liler daha da çok çaba göstermek istiyoruz. 10. Dünya Sendika Kongresi, bize, DSF'yi daha aktif, daha etkili ve aynı zamanda daha esnek, işçilerin gerçeklerine ve özlemlerine daha da yakın bir örgüt haline getirmek için sürekli arayış içinde olma çağrısında bulundu. Biz bu doğrultuda yola koyulduk. Doğal olarak bu yol bizi daha da gayretli ve ısrarlı biçimde birlik istemeye, sendikaların iç işlerine karışmadan uyum sağlamak için mümkün olan en büyük dikkati göstermeye götürüyor.

Bu yüzden herkesi, bütün uluslararası, bölgesel ve ulusal sendika örgütlerini sürekli çaba göstermeye çağırıyoruz. Bütün ülkelerdeki, bütün kıtalardaki, bütün işkollarındaki ve aynı uluslarötesi şirket bünyesindeki bütün işçilere, bütün sendikalar arasında her düzeyde diyalog ve eylem birliği kurulması için ellerinden gelen herşeyi yapmaları çağrısında bulunuyoruz.»

11. DÜNYA SENDİKA KONGRESİNE DOĞRU

Böylece DSF'nin doğuşunun ve tarihsel gelişiminin kısa ve gerçek öyküsünü tamamlamış oluyoruz.

Son olarak ne söyleyebiliriz?

DSF'nin 1945'te kuruluşu benzersiz bir deneyimdi. 1949'a kadar hemen hemen dünya sendika hareketinin bütününe kendi saflarında toplamayı başarmıştı. Bu deneyimi incelemek günümüz ve çağımız için büyük değer taşımaktadır.

1949'daki bölünmeden bu yana DSF sınıf, demokrasi, evrensellik ve kitlesellik ilkelerine dayanan uluslararası birlik bayrağını yüksekte tuttu. O günden bu yana çeşitli dönemlerden geçti ve türlü zorluklarla boğuşmak zorunda kaldı. Ama kendi yanlışlarından dersler çıkararak, kurucusu olan işçilerin birlik ve uluslararası dayanışma ülkülerini hiç bir zaman terketmedi. Acaba 1945-1949 yılları arasındaki kısa ve eşsiz birlik deneyimi, sendika hareketinin en başlangıcından bugüne kadarki tarihinde sadece bir istisna mıydı diye düşünmekten kendini alamıyor insan. Birliğin ne kadar gerekli olduğunun anlaşılmasında, şüphesiz savaşın kanlı dersleri belirleyici rol oynamıştı.

İkinci bölümün başında kendisinden alıntı yaptığımız Leon Jouhaux'un deyimini kullanırsak «*gözlerimizin açılması için*» benzer bir felakete uğramamız mı gerekiyor?

Günümüz koşullarında böylesi bir bakış açısı, sendika liderlerinin ve örgütlerinin görüş ayrılıklarının ötesinde, uygar yaşamın sona ermesi anlamını taşırdı. Artık harekete geçme zamanıdır.

1986, 1 Mayıs Uluslararası İşçi Gününün başlangıcını oluşturan Şikago'daki kahramanca eylem günlerinin 100. yıldönümüdür. Şikago Şehitleri'ni anmanın en iyi yolu, her ülkede, her fabrikada ve her işyerinde, ülke, işkolu, bölge ve dünya düzeyinde birlik için harekete geçmektir; bu hepimize düşen bir görevdir.

DSF Bürosu'nun 36. oturumunda alınan karar uyarınca 11. *Dünya Sendika Kongresi*, 1986'da Berlin'de, *Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin başkentinde* toplanacaktır. Bu Kongrenin temel görevi, hiç kuşkusuz, birleşik eylem için yılmadan çalışmakla geçen bu yıllarda ulaşılan sonuçları, dünya sendika hareketinin bütünü için etkili bir program haline getirmek olacaktır.

Bu Kongre de, daha önceki Kongreler gibi, bütün iyi niyetli sendikacıların katılımına açık olacaktır.

DSF onlarıdır.

15.4.1985

E K L E R

E K 1

DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU TÜZÜĞÜ

1. TANIM

Şubat 1945'te yapılan Londra Dünya Sendika Konferansı'nın yayınladığı bildiride ve Ekim 1945'te Paris'te toplanan 1. Dünya Sendika Kongresi'nin kabul ettiği karar ve ilkelerde belirtildiği gibi, Dünya Sendikalar Federasyonu, sendikalarda örgütlenmiş işçilerin uluslararası bir örgütüdür. Üyeleri daha etkili karşılıklı dayanışma için birleşmeye, deneyimlerini tartışmaya ve paylaşmaya ve ortak amaçların ortak savunusu için çabalarını birleştirmeye gönüllü olarak karar veren sendika örgütleridir. DSF'yi meydana getiren bu topluluk, politik, felsefi ve dinsel inançları, üyelerinin ırkları, bulundukları ülkelerin toplumsal ve ekonomik rejimleri ne olursa olsun, dünyanın tüm ülkelerinden farklı görüşlere sahip sendika örgütlerinin haklarına, bağımsızlıklarına ve egemenliklerine saygı göstererek, hiçbir ayırım yapılmaksızın her örgütün eşitliği temelinde bir araya gelir.

DSF; insanlığın tüm maddi ve kültürel zenginliğinin üreticisi olan işçilerin toplumda hakettikleri yeri alacağı egemen ulusların barış içinde bir arada yaşadığı, insanların başka insanları sömürmesine, boyunduruk altına almasına olanak tanımayan bir sosyal adaletin bulunduğu bir dünya düzeninin kurulması için savaşı.

Dünya Sendikalar Federasyonu her koşul altında tam egemenliğini korur. İşçilerin yaşamsal çıkarlarını savunmak için uygulayacağı program ve eylemleri dışarıdan hiç bir karışmaya izin vermeden kendisi kararlaştırır. Üye örgütlerin ulusal düzeyde kurdukları ilişkilerin biçimi ne olursa olsun, uluslararası bir örgüt olarak DSF hükümetler ve siyasal partiler karşısında bağımsızlığını korur.

Demokratik ve kitlesele bir sınıf savaşımı örgütü olarak DSF; dikkatini ve eylemini, işçilerin istemlerinin başarıya ulaşmasını sağlayacak en etkili silah olan tüm işçilerin birliğini, tüm sendikaların eylem birliğini ve uluslararası sendika birliğini oluşturma konusunda yoğunlaştırır.

DSF, bütün üye örgütlere danışma temelinde, üye örgütlerin her birinin özgül deneyimini inceleyerek, bütün dünya işçilerinin ortak çıkarlarını dile getirmeyi amaçlayarak ve işçilerin uluslararası dayanışmasından esinlenerek programını ve yönelimini belirler ve yapacağı eylemleri kararlaştırır.

II. AMAÇLAR

DSF, aşağıdaki savaşım yolları ve hedefleri doğrultusunda temel amacının işçilerin kurtuluşu olduğunu ilan eder.

a) Kapitalist sömürüye karşı ve tüm işçilerin aileleriyle birlikte, bilim ve teknolojinin büyük bir hızla geliştiği çağımıza uygun bir biçimde yaşamalarını sağlayacak gerekli zaman ve olanaklara kavuşmaları amacıyla emeklerinin ürünlerinden en fazla yararı sağlayabilecekleri yaşam ve çalışma koşullarını elde etmek ve güvence altına almak için;

— herkese çalışma hakkı ve bu hakkın güvenceye kavuşturulması,

— işçilerin ve ailelerinin hastalık, kaza ve yaşlılık

durumlarında korunması ve herhangi başka türden sosyal yardımların sağlanması amacıyla tam ve uygulanabilir sosyal güvenlik yasalarının çıkartılması,

— tüm işçilere mesleki ve kültürel eğitim imkanları ve böylelikle yetenekleri ölçüsünde görev ve sorumluluk alma olanağı verilmesi için savaşım.

b) Emperyalizme karşı ve sömürgeciliğin, yeni-sömürgeciliğin, faşizmin ve ırkçılığın tüm biçimlerinin geri gelmemecesine yok edilmesi, tüm halkların ekonomik ve politik bağımsızlığının güvence altına alınması, az gelişmişliğin ortadan kaldırılması ve yeni, adil bir uluslararası ekonomik düzen kurulması için savaşım.

c) Ekonomik ve politik demokrasinin kazanılması, işçilerin hakları ve özgürlüklerinin geliştirilmesi, insan haklarına saygı gösterilmesi ve Sendika Hakları Evrensel Bildirgesi'nin uygulanması.

d) Uluslararası detant, adil ve kalıcı bir barışın sağlanması, tüm devletlerin barış içinde birlikte var olma hakkı, tüm halklar arasında eşitlik temeline dayalı işbirliği, başta nükleer silahlar olmak üzere silahlanma yarışına son verilmesi ve genel ve tam silahsızlanma doğrultusunda aşamalı olarak silahlarda indirim yapılması.

III. A R A Ç L A R

DSF, bu amaçlara ulaşmak için;

a) Bu amaçlarını, yönetici organlarının benimseydiği programlar, kararlar ve birlik doğrultusundaki eylemleri ile birlikte tüm ülkelerin işçilerine açıklamak ve yaymak amacıyla olanaklı her araçtan yararlanır.

b) Aşağıdakilerle uluslararası dayanışmayı örgütlemek, esinlendirmek ve eşgüdümünü sağlamak için her çabayı gösterir.

— işçiler ve sendikalar, işverenlerin veya hükümetlerin baskı ve saldırısına uğrayanlar,

— taleplerini elde etmek ve özlemlerini gerçekleştirmek için savaşım veren işçiler,

— kurtuluş ve bağımsızlıkları için emperyalizme, sömürgeciliğe, yeni-sömürgeciliğe ve faşizmin ve ırkçılığın her türüne karşı savaşım veren halklar,

— iktidarın işçilerin elinde bulunduğu koşullarda sosyalist bir toplum kurmakta olan sosyalist ülkelerin işçileri,

— az gelişmişliğin yok edilmesi için savaşım verenlerin yanı sıra sosyalizm yolunu seçen işçiler ve halklar.

c) Dünyanın bütün işçilerini ve sendikalarını ortaklaşa ilgilendiren sorunlar üzerinde, bu sorunların çözümünü ve birliğinin her düzeyde sürekli olarak pekiştirilmesini amaçlayarak dayanışmasının ve birliğe yönelik etkinliklerinin mümkün olan en geniş biçimde gelişmesini özendirmek görüşünden hareketle örgüt içinde ve dışında her türlü demokratik tartışmayı, görüş ve deneyim alışverişini kolaylaştırır ve özendirir;

d) Dünya Sendika Kongreleri ve DSF'nin diğer yönetici organlarınca kabul edilen program ve kararlara uygun olarak işçilerin ve halkların istem ve özlemlerini savunmak üzere, var olan veya ileride kurulabilecek uluslararası ve hükümetlerarası kurumlarla işbirliği yapar ve bu kurumların içinde çalışır;

e) Ulusal, bölgesel ve uluslararası sendika örgütleri arasında ortak taleplerin gerçekleştirilmesi için eylem birliği yapılmasını; kendi amaçlarının tümünü veya bazılarını paylaşan bütün örgütler ve ilerici güçlerle işbirliğini savunur ve bu doğrultuda etkinliklerde bulunur;

f) Her ülkedeki sendika hareketinin farklı koşullarını ve tarihsel gelişimini dikkate alarak çağdaş, iktisadi, toplumsal ve mesleki yaşamda sendikaların rolünü güçlendirmeye çalışırken, işçilerin sendikal eğitimi konusunda sendika örgütleriyle işbirliği yapar.

Amaçlarına ulaşabilmek için DSF, aşağıdaki ilkeri ve çalışma yöntemlerini uygular:

1) DSF; uluslararası işçi dayanışması ruhuyla hareket ederek, ortak hedefler uğruna savaşımında, hangi uluslararası kuruluşa üye olduğuna bakmaksızın bütün ulusal örgütlerle birlikte davranmayı ve işbirliği yapmayı amaçlayan bir çalışma tarzından sürekli yararlanır.

2) Örgütün her düzeyde demokratik işleyişi; Tüzük'te öngörülen yönetim ve danışma organlarında görüşlerin tartışılmasını, kolektif çalışma ilkesinin tam bir biçimde uygulanmasını ve işçileri savunmak üzere dile getirilen bütün görüşlere saygı gösterilmesini gerektirir.

Yönetici organların düzenli olarak toplanması, Tüzük'te öngörülen süreli ve özel toplantıların yapılması ve organlarca kararlaştırılan Çalışma Komisyonları'nın kurulması, örgütün demokratik işleyişinin bir görünümüdür.

3) Sendika örgütleriyle olan ilişkilerde, demokratik ilkelere kesin saygı gösterilmesi; üye örgütlerin, ülkelerindeki işçilerin çıkarlarına, içinde çalıştıkları özel ortamlara ve özgül ulusal koşullarına göre politikalarını, programlarını ve eylemlerini bağımsızca belirleme hakkının tanınması temelinde demokratik ilkeler tam bir biçimde uygulanır.

4) DSF ile üye örgütler arasındaki, DSF içindeki örgütlerin kendi aralarındaki veya ikili düzeydeki ilişkiler karşılıklı saygı, kesin hak eşitliği, karşılıklı bağımsızlık ve iç işlerine karışmama ilkelerine dayanır.

5) İlişkiler aynı zamanda şu ilkelere göre yürütülür:

a) Bütün önemli ve temel konularda oybirliği sağlayabilmek için tüzüksel organlarda danışma ve görüşmeler yapılır.

b) Bu çabalar bir kaç kez tekrarlandığı halde oybirliği sağlanamazsa, kararlar Tüzük'te belirtilen koşullara uygun olarak oylamayla alınır.

DSF organlarında kararlar basit çoğunlukla alınır. Şu durumlarda ise üçte iki çoğunluk gerekir: 1 — DSF Tüzüğü'nde değişiklik yapılması, 2 — Eylem Programı'nın belirlenmesi veya değiştirilmesi, 3 — Bütçenin kabul edilmesi.

c) Oylama sonucu ne olursa olsun, ilgili organlarda veya en üst kurulda, üzerinde anlaşmaya varılamayan konularda tartışmaların sürdürülmesi zorunludur. Her durumda, diğerlerinden farklı bir tutum alan veya farklı bir hedef koyan üye örgütlerin Tüzüğün hem özüne, hem de sözüne uygun olarak DSF'nin yaşamına ve etkinliklerine katılmasını sağlayan demokratik ve birlikçi ilkelere uyulacaktır.

6) DSF ile üye örgütler arasındaki ilişkiler çerçevesinde;

a) bir örgütün DSF'ye üye olması hiç bir durumda, DSF organlarınca alınan kararları uygulamada bağımsızlığından ve ulusal özerkliğinden vazgeçtiği anlamına gelmez,

b) üye örgütler, DSF organlarınca alınan kararları kendi ülkelerindeki koşulları dikkate alarak uygulayacaklardır. Böylece her örgütün kendi çalışma koşullarını hesaba katma hakkı tanınmış olacaktır,

c) her üye örgüt, belirlenmesine katılmadığı veya uygun bulmadığı karar, tutum ve eylemlere kendini bağlı saymama hakkına sahiptir.

7) DSF'nin aday üye örgütlerle ilişkileri ve bu örgütlerin hak ve ödevleri bu Tüzük'le belirlenmiştir. (14. Maddeye bakınız.)

8) DSF'nin, üyeleri dışındaki örgütlerle ilişkileri, ortak amaçlar için sürekli çaba göstermek ve ortak etkinlikler planlamak üzere kardeşçe ve gönüllü işbirliği yapma ilkesine dayanır. Bu anlayışla, DSF, diğer uluslararası sendika örgütleriyle ve bölgesel, ulusal ve kıta-

sal sendika örgütleriyle ilişki kurmaya ve işbirliği yapmaya çalışır.

MADDE 1

BİLEŞİM

I. DSF, işçileri temsil eden, işçiler yararına savaşım veren ve bu Tüzük'ü kabul eden her sendika örgütüne açıktır. Üyelik; tam üyelik veya aday üyelik biçiminde olabilir.

II. Bir sendika örgütünün üyelik başvurusunun kabulüne veya reddine önce Büro karar verir, bu karar Genel Konsey ve Kongre'nin onayına sunulur. Karar hemen yürürlüğe girer. Bir üyelik başvurusunun reddedilmesi durumunda gerekçeler ilgililere mutlaka açıklanır. DSF üyeliği için başvurular doğrudan doğruya Genel Konsey'e veya Dünya Sendika Kongresi'ne yapılabilir. Başvuru derhal Büro'ya yollanır ve Büro bu paragrafta öngörülen işlemleri başlatır.

III. DSF üyesi olmayan sendika örgütleri DSF'nin etkinliklerine katılabilirler ve katıldıkları etkinliklere ilişkin bütün sorunların tartışılmasında ve kararların belirlenmesinde yer alırlar. Bu amaçla, böylesi örgütlerle DSF arasında ikili işbirliği anlaşmaları yapılır.

MADDE 2

YAPI

Dünya Sendikalar Federasyonu şu organlardan meydana gelmiştir:

- Dünya Sendika Kongresi
- Genel Konsey
- Büro
- Sekreterlik

DÜNYA SENDİKA KONGRESİ

I. Dünya Sendika Kongresi DSF'nin en yüksek organıdır. Genel Konsey'in çağrısıyla her 4 yılda bir olağan toplantısını yapar. Genel Konsey'in çağrısıyla veya üye örgütlerin çoğunluğunun istemiyle olağanüstü olarak da toplanabilir.

Dünya Sendika Kongresi'nin işlev ve yetkileri şunlardır:

a) DSF'nin programını ve genel politikasını belirlemek ve kabul etmek.

b) Genel Konsey'in ve Denetleme Komisyonu'nun sunduğu raporları incelemek ve görüşmek.

c) Gündemde yer alan konulara ilişkin olarak Kongre'ye sunulan ek raporları incelemek ve görüşmek.

d) Tüzük'te değişiklikler yapmak; bu karar üçte iki çoğunluk oyu ile alınır.

e) Sendika örgütlerinin üyelik başvurularına ilişkin bütün sorunları incelemek.

f) Üye örgütlerin Genel Konsey'in bileşimine ilişkin önergelerini onaylamak ve Denetleme Komisyonu'nu seçmek.

g) Gündemi ve oturum iç yönetmeliğini belirlemek.

II. Dünya Sendika Kongresi bütün sendikaların katılımına açıktır; bu örgütlerin Kongre'ye katılmaları DSF'ye üye oldukları anlamına gelmez.

Kongre'nin toplantı yetersayısı (nisap), üye örgütlerin toplamının en az üçte ikisini temsil eden delegelerin hazır bulunmasıdır.

III. Dünya Sendika Kongresi'nin bileşimi:

a) Tam üye ve aday üye örgütleri temsil eden üye delegeler; bu delegelerin sayısı şöyle belirlenir:

— 100.000 üyeye kadar: 1 delege,

— 100.000'in üzerinden 5.000.000 üyeye kadar: Faz-

ladan her 250.000 üye için ve geri kalan artık 125.000 rakamını geçiyorsa ayrıca bunun için 1 delege,

— 5.000.000'un üzerinden 10.000.000 üyeye kadar: Fazladan her 500.000 üye için ve geri kalan artık 250.000 sayısını geçiyorsa ayrıca bunun için 1 delege,

— 10.000.000'un üzerinden 15.000.000 üyeye kadar: Fazladan her 1.000.000 üye için ve geri kalan artık 500.000'i geçiyorsa ayrıca bunun için 1 delege,

— 15.000.000'un üzerinde üye: Fazladan her 3.000.000 üye için ve geri kalan artık 1.500.000'i geçiyorsa ayrıca bunun için 1 delege.

Bundan başka tam üyelik statüsündeki her sendika örgütü 1.000.000'a kadar fazladan her 250.000 üye ve bu sayının yarısını geçen artık için 1 temsilci daha gönderilir. Bu ek temsilciler, Kongre'deki tartışmalara katılabilirler, fakat oy kullanamazlar.

b) Üye olmayan örgütleri temsil eden çağrılı gözlemci delegeler. Genel Konsey, Kongre'yi toplantıya çağırırken bu delegelerin sayısını da belirler.

c) Sendika Enternasyonalleri TUI'lerin delegeleri.

d) Diğer uluslararası ve bölgesel sendika örgütlerinin temsilcileri.

Genel Konsey'in, Büro'nun, Sekreterlik'in ve Denetleme Komisyonu'nun görev süreleri sona eren üyeleri —hem tam hem yardımcı üyeler— ve Çalışma Komisyonları'nın başkanları danışman düzeyinde tartışmalara katılırlar.

Kongre'ye katılan herkes ve ayrıca özel konuklar, DSF'nin işbirliği yaptığı sendika dışı örgütlerin temsilcileri ve Genel Konsey'in özellikle çağırdığı önemli kişiler, Kongre iç yönetmeliğince öngörüldüğü üzere söz alabilirler.

Gözlemci delegeler ve uluslararası ve bölgesel sendika örgütlerinin temsilcileri, isterlerse, Kongre Başkanlık Kurulu'na seçilebilirler ve çeşitli komisyonlara, üye delegelerle aynı haklara sahip olarak katılabilirler. Katılamayacakları komisyonlar şunlardır:

- Yetki Belgeleri Komisyonu
- Aday Gösterme Komisyonu
- Tüzük Komisyonu

Gözlemci delegeler isterlerse, aşağıdakiler dışında bütün Kongre belgelerine ilişkin oylamalarda oy kullanabilirler:

- iç yönetmeliğin ve gündemin belirlenmesi
- DSF Tüzüğü'nün kabulü veya değiştirilmesi
- yeni üyelerin kabulü veya onaylanması
- Denetleme Komisyonu Raporu'nun kabulü
- Genel Konsey'in ve Denetleme Komisyonu'nun

seçimi.

IV. Kongre'de oylamalar Tüzük'ün Önsöz bölümünde belirtilen ilkelere uygun olarak el kaldırma yöntemiyle yapılır. Oylama prosedürü şöyle olacaktır:

1) Ön görüşme ve tartışmalarda oybirliği sağlanılmasına çalışılır.

2). Oybirliği sağlanamıyorsa, aşağıda belirtilen koşullar çerçevesinde oylama yapılacaktır.

3) En yüksek organ olan Kongre'nin kabul ettiği kararlar anında kesinleşir. Bununla birlikte, üzerinde oybirliği sağlanamayan bir konunun gelecek Kongre'nin gündemine tekrar alınması için bir veya daha çok sendika örgütü önerge verebilir. Mutlaka üçte iki çoğunluk gerektiren konular şunlardır:

- a) DSF Tüzüğü'nde değişiklik yapmak,
- b) eylem programını belirlemek veya değiştirmek,
- c) bütçenin kabulü.

İki veya daha çok örgüt blok oylama talep ederse, bu işlem aşağıdaki esaslara göre yapılır:

- 50.000 üyeye kadar: 1 oy,
- 50.000 üzerinden 5.000.000 üyeye kadar: Fazladan her 50.000 üye ve bu rakamın yarısını geçen artık için 1 oy,

— 5.000.000 üzerinden 10.000.000 üyeye kadar: Fazladan her 100.000 üye ve bu rakamın yarısını geçen artık için 1 oy,

— 10.000.000 üzerinden 15.000.000 üyeye kadar: Fazladan her 200.000 üye ve bu rakamın yarısını geçen artık için 1 oy,

— 15.000.000 üzerinde üye: Fazladan her 400.000 üye ve bu rakamın yarısını geçen artık için 1 oy.

Blok oylamada tam üyelik konumundaki her örgüt oyunu tek birim olarak kullanır. Ve bir tam üye örgütün hazır bulunan delegeleri, bazıları orada olmasa bile, örgütlerinin bütün oylarını kullanma yetkisine sahiptirler. Tüzük'te farklı bir hüküm yer almadığı takdirde Kongre'nin bütün kararları çoğunluğun oyu ile kabul edilir.

V. DSF Başkanı'nın Kongre'yi açmasından sonra, Kongre, çalışmalarını yönetecek bir Başkanlık Kurulu seçer. Başkanlık Kurulu, Kongre kapanana kadar görevde kalır.

M A D D E . 4

GENEL KONSEY

I. Genel Konsey iki Kongre arasında DSF'nin en yüksek organıdır. Yılda bir kez olağan toplantısını yapar. Büro'nun çağrısı veya üyelerinin üçte birinin istemiyle olağanüstü toplanabilir.

Genel Konsey'in işlevleri şunlardır:

a) Büro'nun faaliyet raporlarını incelemek ve bu raporların ışığında gereken adımları atmak,

b) Denetleme Komisyonu'nca hazırlanan bütçeyi ve raporları kabul etmek,

c) DSF'nin çalışma planlarını hazırlamak ve Kongre kararlarını uygulamak için uygun önlemler almak,

d) Başkan'ı, Başkan Yardımcıları'nı, Genel Sekreter'i, Genel Sekreter Yardımcısı'nı, ve Sekreterler'i seçmek,

f) İşçilerin çıkarlarını etkileyen sorunlarda tutum belirlemek ve gerektiğinde eylem kararı almak.

II. Genel Konsey her tam üye örgütün ve her Sendika Enternasyonalî'nin birer temsilcisinden meydana gelir. Her aday üye, örgütün birer temsilcisi de danışman konumuyla Genel Konsey'de yer alır.

Genel Konsey üyeleri —tam ve yardımcı üyeler— kendi örgütlerince aday gösterilirler ve Dünya Sendika Kongresi'nce onaylanırlar. İki Kongre arasında ilgili örgütün kararıyla veya yeni üyelerin katılımı dolayısıyla Genel Konsey'in bileşiminde değişiklik olursa yeni üyeler bizzat Genel Konsey'ce onaylanırlar.

DSF üyesi olmayan sendika örgütlerinin temsilcileri, Büro'nun kararıyla, Genel Konsey oturumlarına çağrılabilirler, fakat oy kullanamazlar.

Büro, Sekreterlik ve Denetleme Komisyonu üyeleri tartışmalara katılabilirler.

Genel Konsey oturumlarını Başkan yönetir. Yokluğunda DSF Başkan Yardımcıları'ndan birisi başkanlık yapar.

M A D D E 5

BÜRO

I. Büro, Genel Konsey'in iki oturumu arasında DSF'nin kollektif yönetim organıdır. Büro üyelerinin sayısını Genel Konsey kararlaştırır ve Büro'nun tam ve yardımcı üyelerini değişik kıtalardan, tam üye örgütlerden ve Sendika Enternasyonalleri arasından seçer. Ayrıca aşağıda belirtilenler Büro'nun doğal üyesidirler:

- DSF Başkanı
- DSF Başkan Yardımcıları
- Genel Sekreter
- Genel Sekreter Yardımcısı

Aday üye örgütlerin temsilcileri danışman konumuyla Büro'ya seçilebilirler.

Sekreterlik'in öbür üyeleri ve Denetleme Komisyonu Başkanı, Büro tartışmalarına katılabilirler.

Büro üyeleri şu ya da bu coğrafi bölgeyi veya iş-kolunu değil, Genel Konsey'i temsil ederler.

Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısı dışındaki Büro üyelerinin, seçildikleri sırada sendika örgütlerinin aktif üyeleri olmaları zorunludur.

II. Kongre'nin ve Genel Konsey'in kararlarını ve yönergelerini yerine getirmek için Sekreterlik etkinliklerini Büro yönlendirir.

DSF fonlarının durumunu ve nasıl kullanıldığını, Dayanışma Fonu'nun nasıl kullanıldığını belirten raporları Büro düzenli olarak inceler.

Büro, Sendika hareketinin çıkarlarını ilgilendiren bütün sorunlarda gerektiğinde ivedi eylemler kararlaştırabilir. Böylesi eylemlere ilişkin bir raporu onaylamak üzere Genel Konsey'e sunmak zorundadır.

III. Büro yılda iki kez olağan biçimde toplanır. Başkan ve Başkan Yardımcılarının onayını alan Sekreterlik'in çağrısıyla veya Büro üyelerinin üçte birinin istemiyle olağanüstü toplanabilir. Büro oturumlarını Başkan, eğer Başkan orada değilse Başkan Yardımcıları'ndan birisi yönetir.

M A D D E 6

SEKRETERLİK

I. Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı ve Sekreterler'den meydana gelen Sekreterlik, Genel Kurul'ca dünyanın bütün bölgelerinin temsili gözönünde tutularak seçilir.

Sekreterlik, DSF'nin sürekli yürütme organıdır. Temel görevleri, Dünya Sendika Kongresi, Genel Konsey ve Büro tarafından kabul edilen program ve kararları yürütmek ve uygulamaktır.

Sekreterlik, günlük etkinlikleri, merkezi aygıtının işleyişi, mali etkinlikleri ve çeşitli dairelerinin örgütlenmesinden DSF organları karşısında kollektif olarak sorumludur.

Üstlendiği görevin uluslararası niteliği, her Sekreterlik üyesinin, Sekreterlik içinde, kendi özel ulusal sorumluluklarını bir yana bırakmasını gerektirir.

II. Sekreterlik'in işlevleri özellikle şunlardır:

a) Büro toplantıları arasında ortaya çıkan bütün ivedi sorunları incelemek ve bu ivedi sorunlar konusunda alınan önlemleri onay için Büro'ya sunmak.

b) Büro'yu toplantıya çağırmak ve Büro toplantıları için belgeler hazırlamak, ayrıca Genel Konsey ve Kongre toplantıları için belgeler hazırlamak.

c) Üye örgütlerle ve Sendika Enternasyonalları ile sürekli ilişki içinde olmak.

d) Sosyal güvenlik yasaları ve dünya sendika hareketini ilgilendiren çeşitli konulara ilişkin belgeler toplamak için gereken bütün önlemleri almak ve bu bilgileri sendika örgütlerine göndermek.

e) DSF yayınlarını çıkarmak ve yönetmek.

f) DSF aygıtının çalışmalarına yön vermek.

III. Sekreterlik çalışmalarını Genel Sekreter yönetir, Genel Sekreter Yardımcısı ona yardım eder. Diğer örgüt ve kurumlarla ilişkilerde DSF'yi Genel Sekreter, onun yokluğunda ise Genel Sekreter Yardımcısı temsil eder.

M A D D E 7

DENETLEME KOMİSYONU

I. Denetleme Komisyonu bir başkan ve dört üyeden meydana gelir. Bunlar ödentilerini düzenli olarak ödeyen tam üye örgütlerin üyeleri arasından Dünya Sendika Kongresi'nce seçilirler.

II. Denetleme Komisyonu'nun görevi, Federasyon'un hesaplarını denetlemek ve mali işlerin, çalışma planlarına ve organların diğer kararlarına uygun olarak yürütülmesini sağlamaktır.

M A D D E 8

BÜTÇE VE FONLAR

I. Dünya Sendika Federasyonu'nun fonları üyelik ödentilerinden sağlanır. Ödentinin ne kadar olacağı Büro tarafından belirlenir ve Genel Kurul'ca onaylanır. Ödentilerde değişken bir değerlendirme oranı kullanılır, bu ilkeye göre:

— 5.000.000 üyeye kadar: Üyelik ödentisi tam olarak ödenir.

— 5.000.000 üzerinden 10.000.000 üyeye kadar: Üyelik ödentisinin %50'si ödenir.

— 10.000.000 üzerinden 15.000.000 üyeye kadar: Üyelik ödentisinin %25'i ödenir.

— 15.000.000 üzerinde üye: Üyelik ödentisinin %12,5'u ödenir.

II. Büro, Genel Kurul'un onayıyla, tam üye sendika örgütlerinin yukarıdakinden daha düşük bir ödemede bulunmasına izin verebilir.

III. Büro, Genel Kurul'a toplanacak ödentilere dayanan yıllık bir bütçe sunar.

Üyelik ödentileri her üç ayda bir ödenir. Ödentiler hesaplanırken her tam üye örgütün Kongre'den veya Genel Kurul toplantısından hemen önceki yıl sonundaki üye sayısı esas alınır.

ÇALIŞMA KOMİSYONLARI

I. Genel Konsey, Büro veya Sekreterlik, belirli konuları incelemek veya belirli etkinlikleri gerçekleştirmek üzere sürekli veya geçici Çalışma Komisyonları kurmayı kararlaştırabilir.

II. Çalışma Komisyonları'nda, üye olmayan örgütlerin temsilcileri de bulunabilir. Çalışma Komisyonları danışma organları niteliğindedirler ve ulaştıkları sonuçları ve tavsiyeleri, karar alınmak üzere kendilerini kuran organa sunarlar.

MADDE 10

HABERLEŞME VE YAYINLAR

Üye örgütleriyle düzenli ilişki sürdürmek ve politikalarının, görüşlerinin, program ve girişimlerinin her yerde bilinmesini sağlamak üzere DSF, Büro'nun kararlaştırdığı yayınları çıkarır ve görsel-işitsel iletişim araçlarından yararlanır.

MADDE 11

MERKEZ

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun merkezi Prag'dadır.

MADDE 12

SENDİKA ENTERNASYONALLERİ
(TUF'ler)

I. Sendika Enternasyonalleri bütün sanayileri, işkollarını ve meslekleri bünyeleri içinde toplarlar, DSF çalışmalarına Tüzük hükümleri uyarınca katılırlar. On-

lar uluslararası sendika etkinliklerini işkolu düzeyinde belirleyen, koordine eden ve uyaran merkezlerdir. Böylece kendi sanayi dallarındaki işçilerin en geniş birlik ve dayanışmasını gerçekleştirirler.

II. Sendika Enternasyonalleri'nin kendi Tüzükler'i vardır. Bu Tüzükler, çalışmalarının her alanındaki egemenlik ilkelerini, politikalarını, bileşimlerini, yönetimlerini ve iç işleyişlerini belirler.

III. Sendika Enternasyonalleri, Dünya Sendika Kongreleri'nde kararlaştırılan, belirlenmesine kendilerinin de katıldıkları politikaların uygulanması ve bütün uluslararası sendika hareketinin destek ve dayanışmasının örgütlenmesi için DSF ile işbirliği yaparlar.

Sendika Enternasyonalleri Sekreterlikleri ile DSF Sekreterliği arasında her yıl bir danışma konferansı yapılır. Bu konferansların amacı işkolu düzeyinde elde edilen deneyimi paylaşmak ve zenginleştirmek ve gerekirse kendi etki alanlarında ortak girişim ve eylemler düzenlemektir.

M A D D E 13

BÖLGESEL SENDİKA ETKİNLİKLERİ

DSF, ortak taleplerle ortaya çıkan ve işçilerin ortak çıkarlarını yansıtan özel koşulların bulunduğu bölge, kesim ve coğrafi alanların sendika örgütleri arasında danışma, koordinasyon ve deneyim alışverişini örgütler ve teşvik eder.

Bu bölge, kesim ve alanlardaki sendika örgütleri, işçilerin savaşımını daha da ileriye götürmeye yönelik bölgesel etkinlikleri ve girişimleri planlayıp uygulamak üzere, DSF ile görüş birliği halinde kendileri için en uygun yöntem, biçim ve araçları seçebilir ve kararlaştırabilirler.

Bu sendikalar, ayrıca, ilgili bölge, kesim ve coğrafi

alanlardaki bütün sendika örgütlerinin eylem birliğini geliştirmek ve hiç bir ayrım yapmaksızın birliği sağlamak için girişimlerde bulunabilirler.

MADDE 14

ADAY ÜYELER

I. DSF aday üyesi olan örgütler tam üye konumundaki örgütler ile aynı haklara sahip olarak Dünya Sendika kongrelerine katılırlar.

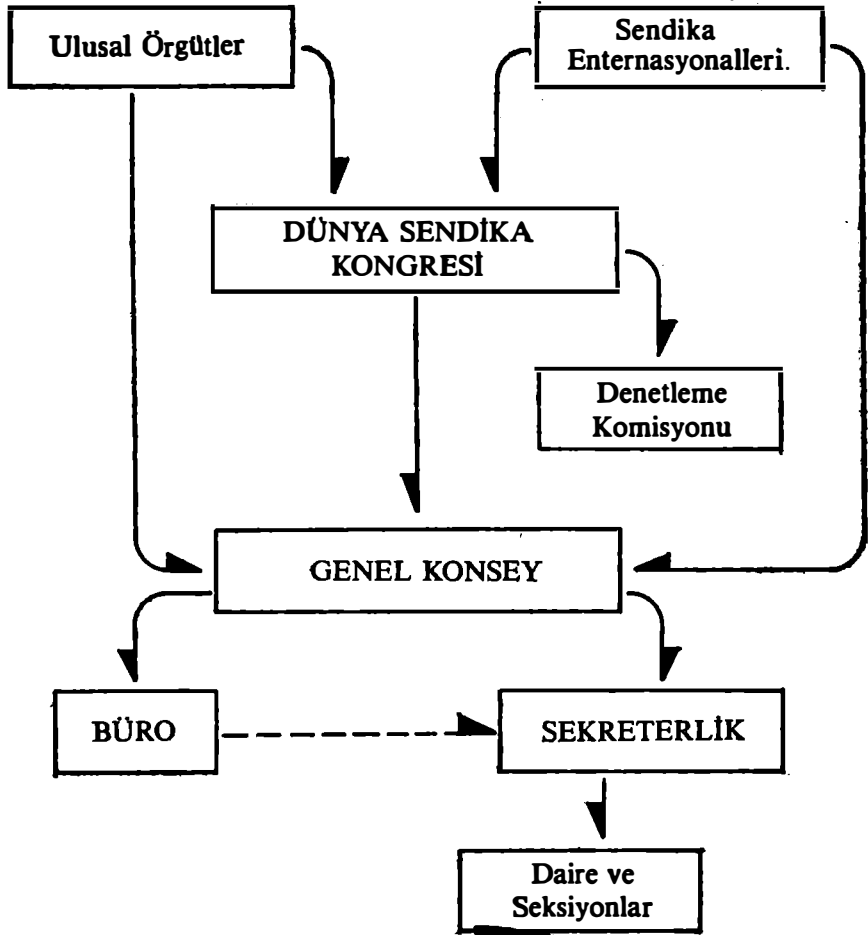
II. Aday üye örgütler Genel Konsey'de gözlemci konumunda yer alırlar.

III. Genel Konsey, aday üye örgütlerin gözlemci konumuyla Büro üyesi olmalarına karar verebilir.

IV. Aday üye örgütlerin üyeleri DSF'ye Başkan, Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı ve Sekreter seçilemezler.

V. Aday üye örgütler üyelik ödentileriyle DSF fonlarına katkıda bulunurlar; bu ödentilerin miktarı DSF ile ilgili örgüt arasında varılacak anlaşmayla belirlenir,

DSF'nin YAPISI

**DÜNYA SENDİKA KONFERANS VE
KONGRELERİ***İstatistik özet*

Dünya Sendika Konferansı, Londra, 16 - 17 Şubat 1945

Delegeler :	204
Ulusal örgütler (ülkeler) :	38 (85)
Uluslararası örgütler :	15

Temsil edilenlerin toplamı : 60 milyon işçi

Konferans - Birinci Dünya Sendika Kongresi, Paris, 25 Eylül - 8 Ekim 1945

Delegeler :	346
Ulusal örgütler (ülkeler) :	56 (55)
Uluslararası örgütler :	19

Temsil edilenlerin toplamı : 67 milyon işçi

İkinci Dünya Sendika Kongresi, Milano, 29 Haziran - 9 Temmuz 1949

Delegeler :	252
Ulusal örgütler (ülkeler) :	63 (61)
Uluslararası örgütler :	4

Temsil edilenlerin toplamı (üyeler) : 71 milyon işçi

Üçüncü Dünya Sendika Kongresi, Viyana, 10 - 21 Ekim 1953

Delegeler : 819
Ulusal örgütler, toplam (ülkeler) : 253 (79)
Üye olmayanlar : 207
Uluslararası örgütler : 7
Temsil edilenlerin toplamı : 60.6 milyonu üye 88 milyon işçi

Dördüncü Dünya Sendika Kongresi, Leipzig, 4 - 15 Ekim 1957

Delegeler : 806
Ulusal örgütler, toplam (ülkeler) : 190 (80)
Üye olmayanlar : 114
Uluslararası örgütler : 7
Temsil edilenlerin toplamı : 92 milyonu üye 106 milyon işçi

Beşinci Dünya Sendika Kongresi, Moskova, 4 - 15 Aralık 1961

Delegeler : 958
Ulusal örgütler, toplam (ülkeler) : (*) (97)
Üye olmayanlar : (*)
Uluslararası örgütler : 8
Temsil edilenlerin toplamı : 120 milyonu üye 142 milyon işçi

Altıncı Dünya Sendika Kongresi, Varşova, 8 - 22 Ekim 1965

Delegeler : 527
Ulusal örgütler, toplam (ülkeler) : 99 (90)
Üye olmayanlar : 58
Uluslararası örgütler : 8
Temsil edilenlerin toplamı : 138 milyonu üye 159 milyon işçi

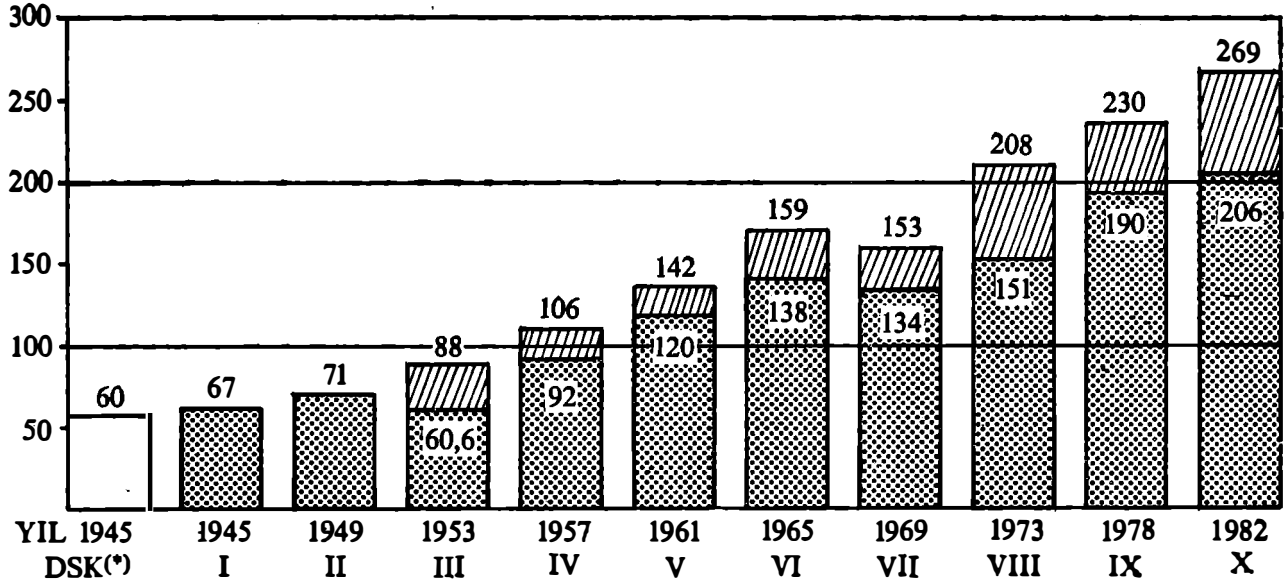
Yedinci Dünya Sendika Kongresi, Budapeşte, 17 - 26 Ekim 1969

Delegeler : 461
Ulusal örgütler, toplam (ülkeler) : 135 (97)
Üye olmayanlar : 56

(*) Veri elde edilememiştir.

Uluslararası örgütler :	13
<i>Temsil edilenlerin toplamı : 134 milyonu üye, 153 milyon işçi</i>	
<i>Sekizinci Dünya Sendika Kongresi, Varna, 15 - 22 Ekim 1973</i>	
Delegeler :	574
Ulusal örgütler, toplam (ülkeler) :	180 (93)
Üye olmayanlar :	113
Uluslararası örgütler :	13
<i>Temsil edilenlerin toplamı : 151 milyonu üye, 208 milyon işçi</i>	
<i>Dokuzuncu Dünya Sendika Kongresi, Prag, 16 - 22 Nisan 1978</i>	
Delegeler :	996
Ulusal örgütler, toplam (ülkeler) :	303 (126)
Üye olmayanlar :	174
Uluslararası örgütler :	20
<i>Temsil edilenlerin toplamı : 190 milyon üye, 230 milyon işçi</i>	
<i>Onuncu Dünya Sendika Kongresi, Havana, 10 - 15 Şubat 1982</i>	
Delegeler :	810
Ulusal örgütler, toplam (ülkeler) :	338 (138)
Üye olmayanlar :	229
Uluslararası örgütler :	19
<i>Temsil edilenlerin toplamı : 206 milyon üye 269 milyon işçi</i>	

KONGRELERE GÖRE ÜYELERİN ve TEMSİL EDİLENLERİN SAYISINDAKİ KARŞILAŞTIRMALI ARTIŞ TABLOSU (milyon işçi)

(*) Londra Dünya Sendikalar Konferansı

üyeler

üye olmayanlar

SENDİKA ENTERNASYONALLERİ

kısa bir tanıtım

,

1945 Londra ve Paris Dünya Sendika Konferansları'nın tavsiyeleri uyarınca, DSF, ulusal merkezlerin yanı sıra çeşitli sanayi dallarını ve meslekleri kapsamak üzere özel olarak kurulmuş uluslararası sendika örgütlerini de bünyesine aldı, bunlara Sendika Enternasyonnelleri (TUI'ler) deniliyordu. 1949'da Milano'da yapılan İkinci Dünya Sendika Kongresi, bu kuruluşların nasıl çalışacaklarını ve DSF içindeki yerlerinin ne olacağını karara bağladı. Zamanla bu kuruluşlar kendi çalışma alanlarındaki işçilerin çıkarları doğrultusunda en üst düzeyde birlik ve dayanışmalarını sağlamak amacıyla kendi kişilikleri olan geniş uluslararası örgütler halinde, sendika çalışmalarını işkolu düzeyinde belirleyen, eşgüdümünü sağlayıp geliştiren merkezler oluşturdular. Belirli bir sanayi dalı veya işkolunda kurulmuş bir ulusal sendika, ilgili Sendika Enternasyonaline katılabilir, bunun için kendisinin o daldaki ulusal merkeze ve

ya o merkezin DSF'ye üye olması gerekmez. Sendika Enternasyonalleri DSF içinde azami özerkliğe sahiptirler, kendi özel çalışma alanlarındaki politikalarını ve günlük çalışmalarını kendi tüzük hükümlerine göre kendileri belirlerler. Katıldıkları Dünya Sendika Kongreleri'nin politikalarını uygulamakta DSF ile işbirliği yaparlar ve izlenecek çizginin belirlenmesi için yardımda bulunurlar. Uluslararası dayanışmanın geliştirilmesinde, özellikle uluslarötesi şirketlere karşı savaşımında belirleyici bir paya sahiptirler. Temsilcileri Genel Konsey üyesidirler ve DSF Bürosu'na seçilebilirler.

Şu anda 11 Sendika Enternasyonalı vardır : Danışma organı niteliğindeki Enternasyonal Sürekli Komitesi DSF ile yakın işbirliği içinde çalışmaktadır.

**TARIM, ORMAN VE PLANTASYON İŞÇİ SENDİKALARI
ENTERNASYONALİ
(TARIM ENTERNASYONALİ)**

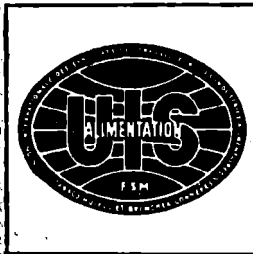

Adres : Opletalova 57
11000 Prag 1, Çekoslovakya
Tel : (422) 221938
Genel Sekreter : Rene Dignet (Fransa)

1949'da Varşova'da toplanan Kurucu Konferans'ta kurulan bu sendika, günümüzde üye sayısı açısından DSF içindeki en büyük sendika örgütüdür. 61 ülkeden 60 milyon işçiyi temsil eden 98 örgütü içinde barındırır. 3-6 Ekim 1983'te Varşova'da yapılan 9. Uluslararası Meslek Konferansı'na 71 ülkeden 73 milyon işçiyi temsil eden 110 örgüt katılmıştı. Tarım Enternasyonalı, FAO'da (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü) gözlemci düzeyinde temsil edilmektedir. Çalışmalarını dört dalda kurduğu komisyonlar aracılığıyla sürdürür: Tarım işçileri komisyonu, plantasyon işçileri komisyonu, ormancılık dalı komisyonu ve köylü işçiler komisyonu.

Tarım Enternasyonalı aylık bir haber bülteni de yayınlamaktadır.

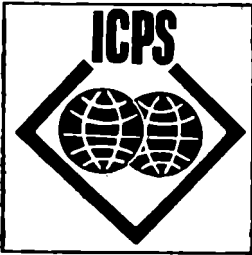
**GIDA, TÜTÜN, OTELCİLİK VE BUNLARLA İLGİLİ
SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKALARI ENTERNASYONALİ
(GIDA ENTERNASYONALİ)**

Adres : Ul. 6. Septembri 4
Sofya, Bulgaristan
Tel : (3592) 880251
Telgraf Adresi: UIS MOP (Sofya)
Genel Sekreter: Jose Antonio Marrero
(Küba)

1949'da kurulan bu Sendika Enternasyonalı, bugün 54 ülkeden 20 milyon işçiyi temsil eden 94 örgütü içine almaktadır. 27-30 Eylül 1983'te Moskova'da toplanan 7. Meslek Konferansı'na 78 ülkeden 110 örgüt katıldı. Bu örgütlerin 51 tanesi DSF'ye üye değildi. Bir çok işkolunu kapsadığı için işkolu komisyonlarının sayısı da epeyce yüksektir: Şeker sanayi, et ve yağ sanayi, süt ve süt ürünleri, ekmek ve pastacılık, tütün, otel ve lokantalar vb. Balıkçılık sanayiindeki işçilerin sorunlarını izlemek üzere Taşımacılık Sendikaları Enternasyonalı ile birlikte ortak bir komite kurmuştur. Gıda Sendikaları Enternasyonalı, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü FAO'da gözlemci düzeyinde temsil edilmektedir. İki ayda bir çıkan gayri resmi bir bülteni vardır, ayrıca «Haber Özetleri» adında bir bülten yayınlamaktadır.

KİMYA, PETROL VE İLGİLİ SANAYİLER SENDİKALARI ENTERNASYONALİ (KİMYA ENTERNASYONALİ)

Adres: Benczur ut. 45
1415 Budapeşte, Macaristan
Tel: (361) 428558
Telg. Adresi: INTERCHEMIE (Budapeşte),
Telex: 225861
Genel Sekreter: Alain Covet (Fransa)

1950 yılında kurulan Kimya Enternasyonalı bugün 50. ülkeden 13 milyon işçiyi temsil eden 100 örgütü bir araya getirmektedir. 16-20 Mayıs 1983'de Prag'da yapılan Uluslararası Meslek Konferansı'na 59 ülkeden 93 örgüt katıldı, bunların 33'ü Enternasyonal'in üyesi değildi. Çalışmalarını beş daldaki komisyonlar aracılığıyla yürütmektedir: Kimyasal maddeler; petrol; kağıt; seramik ve cam; kauçuk. Kimya Enternasyonalı 1981'de Moskova'da, ilaç sanayiindeki çokuluslu şirketleri ele alan bir Uluslararası Konferans düzenledi. 1983'te de Ho Chi Minh Kentinde Kimyasal ve Bakteriyolojik Silahlara Karşı Uluslararası Sendika Konferansı'nı gerçekleştirdi. Kimya Enternasyonalı, başta RHONE-POULENC Şirketi olmak üzere uluslararası şirketler bünyesindeki işçilerin

savaşlarını eşgüdümlü bir hale getirmek için büyük çaba harcamaktadır. Düzenli bir haber bülteni ve iç haberleşme bültenleri yayınlamaktadır.

TİCARET İŞÇİLERİ SENDİKALARI ENTERNASYONALI (TİCARET ENTERNASYONALI)

Adres : Opletalova 57

110 Prag 1 Çekoslovakya

Tel: (422) 220680

Genel Sekreter: Ilie Frunza (Romanya)

1959'da kurulan Ticaret Enternasyonalı bugün 61 ülkeden 20 milyonu aşkın işçiyi temsil eden 70 üye örgütü kapsamaktadır. 19-24 Eylül 1984'te Berlin'de yapılan 7. Uluslararası Meslek Konferansı'na, Enternasyonal üyesi olmayan 26 ulusal örgüt de katıldı, böylece temsil edilen ülkelerin sayısı 69'a yükseldi. Ticaret Enternasyonalı, çalışan kadınların sorunlarıyla ilgilenen bir Sürekli Komite oluşturmuştur. Bu Komite, ticaret alanında özellikle büyük önem taşıyan çalışan kadınların sorunlarını ele alan üç uluslararası konferans düzenlemiştir. Ticaret Enternasyonalı'nın üç aylık bir yayını ve aylık bir haber bülteni vardır.

İNŞAAT, AĞAÇ VE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKALARI ENTERNASYONALI (İNŞAAT ENTERNASYONALI)

Adres : 00101 Helsinki B.P. 281 Finlandiya

Tel: (3580) 604870

Telgraf Adresi: INTERBATIMENT (Helsinki)

Genel Sekreter: Mauri Peräe (Finlandiya)

1949'da Milano'da kurulmuş olup şu anda 57 ülkeden 17 milyon işçiyi temsil eden 73 örgütten oluşmuştur. 11-17 Ekim

1983'te Sofya'da yapılan Uluslararası Meslek Konferansı'na 64 ülkeden 86 örgüt katıldı. Çeşitli meslek komisyonları ve sürekli çalışma grupları vardır: İnşaat, ağaç, inşaat malzemeleri, iş güvenliği ve sağlık, gençlik, kadın, mühendis, mimar ve teknisyenler. Üç aylık bir bilgilendirme bülteni ile onbeş günde bir yayınlanan haber özetleri vardır.

DÜNYA ÖĞRETMEN SENDİKALARI FEDERASYONU (FISE)

Adres : Wilhelm Wolf Str. 21
Berlin III. GDR

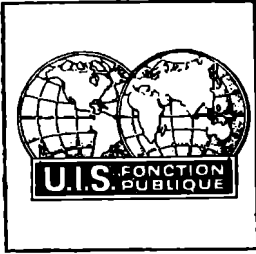
Tel: (372) 4800591

Telex: 115037 fise dd

Genel Sekreter: Daniel Retureau (Fransa)

Temmuz 1946'da Paris'te, o zamanki Uluslararası Eğitim Meslek Sekreterliği (SPIE) ile ITE'nin kaynaşması ve Amerikan Eğitim Derneği'nin katılımıyla kuruldu. DSF'ye katılan ilk mesleki sendikal kuruluş oldu. Günümüzde 82 ülkeden 121 örgütü kapsamaktadır, toplam üye sayısı 20 milyondur. 13. Konferansı 24-29 Mayıs 1985'te Sofya'da yapıldı. UNESCO'da gözlemci düzeyinde temsil edilmektedir. Uluslararası Öğretmen Sendikaları Federasyonu IFTU (ICFTU üyesi), Dünya Eğitimciler Federasyonu CME (WCL üyesi) ve Dünya Öğretim Meslek Örgütleri Federasyonu CMOPE ile anlaşarak çeşitli ortak eylemler örgütlemiştir. «Dünya Öğretmenleri» adında üç aylık bir dergi yayınlamaktadır, bu derginin pedagoji (eğitimbilim) eki UNESCO'nun parasal yardımıyla çıkarılmaktadır. Ayrıca yılda sekiz sayı yayınlanan «Eğitimcilerin Uluslararası Kuryesi» adlı bir bülteni vardır.

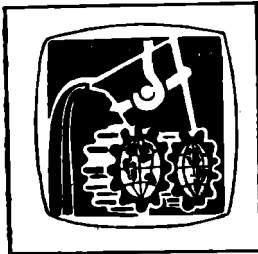
**KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI
INTERNASYONALİ
(KAMU GÖREVLİLERİ INTERNASYONALİ)**

Adres : Französische Str. 47
108 Berlin, GDR
Tel: (372) 2292862
Telgraf Adresi: UNSYFO (Berlin)
Genel Sekreter: Hans Lorenz (ADC)

29 Ekim 1949'da Berlin Konferansı'nda Uluslararası Posta, Telgraf ve Telefon İşçileri Sendikaları Birliği (TUI-PTT) adıyla kuruldu. 1955'te çalışma alanı genişletildi ve kamu yönetimi, sağlık, maliye ve kamu hizmetleri alanlarında çalışan işçileri de kapsamına aldı. Şu anda 44 ülkede 29 milyon işçiyi temsil eden 104 üye örgüte sahiptir. Kamu Görevlileri Enternasyonal'i'nin 11-15 Ekim 1982'de Prag'da toplanan 7. Kongresi'ne 89 ülkeden, üye olan ve olmayan 140 örgüt katıldı; bu örgütler 40 milyon işçiyi temsil ediyordu. Enternasyonal'in beş komisyonu vardır: Kamu işçileri, kamu hizmetleri, banka işçileri, sağlık işçileri ve haberleşme. «Kamu Hizmeti» adlı bir dergisi ve bir haber bülteni vardır.

**METAL SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKALARI
INTERNASYONALİ
(METAL INTERNASYONALİ)**

Adres : B.P. 158, Moskova K-9, SSCB
Tel: 4509085, 4502810, 45094007
Telex: 411370 activ su
Genel Sekreter: Alain Stern (Fransa)

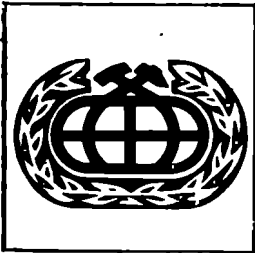
21 Haziran 1949'da İtalya'nın Torino kentinde yapılan Uluslararası Metal ve Makina Sanayii İşçileri Sendikaları Konferansı'nda

kuruldu. Bugün 44 ülkede 58 sendika içinde örgütlenmiş 22 milyon işçiyi temsil etmektedir. Şu dallarda komisyonları vardır: Çelik, gemi yapımı, otomobil sanayii, makina ve elektro/elektronik yapım sanayii. Ayrıca Barış ve Silahsızlanma Sorunları Sürekli Çalışma Grubu da bulunmaktadır.

1975'te kabul edilen bir İstemler Bildirgesi çalışmalarına yön vermektedir. Metal Enternasyonalı uluslarötesi şirketlere karşı savaşında etkin bir rol oynamaktadır. Genel Sekreteri, DSF'nin Uluslarötesi Şirketler Özel Komisyonu'nun başkanlığını yapmaktadır. Metal Enternasyonalı şu anda çalışmalarını özellikle üç uluslarötesi şirket üzerinde yoğunlaştırmıştır: PHILIPS, GENERAL MOTORS ve RENAULT. Diğer örgütlerle işbirliği yaparak bölgesel düzeyde bir çok etkinlikler düzenlemektedir.

20-24 Eylül 1982'de Moskova'da toplanan 9. Uluslararası Metal İşçileri Sendikaları Konferansı'na 70 ülkeden 113 örgüt katıldı, bunların 60'ı Enternasyonal'in üyesi değildi. «Haberler» adlı aylık bülteni ve iki ayda bir yayınlanan «Sendika Eylemi» adında bir dergisi vardır. Onuncu Dünya Sendika Kongresi'nde Metal Enternasyonalı DSF Bürosu'na seçildi.

MADENCİLİK VE ENERJİ İŞÇİLERİ SENDİKALARI ENTERNASYONALI (MADENCİLİK VE ENERJİ ENTERNASYONALI)

Adres: ul. Kopernika 36/40

00924 Varşova, Polonya

Tel: 264316

Genel Sekreter: Alain Simon (Fransa)

Case 535

263, rue de Paris

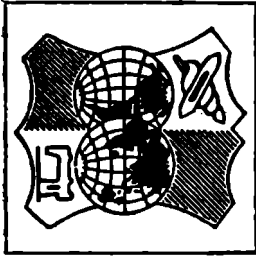
93515 Montreuil Cedex, Fransa

Tel: 8518295

16-19 Temmuz 1949'da İtalya'nın Floransa kentinde yapılan Kuruluş Konferansı'nda Uluslararası Maden İşçileri Sendikaları Birliği olarak kuruldu. 1982'de çalışma alanı genişletildi ve enerji işçilerini de kapsamına aldı. Şu anda 44 ülkede 10 milyonu aşkın üyeyi temsil eden 44 örgütten meydana gelmektedir. 23-26 Ekim

1984'de Prag'da yapılan 9. Uluslararası Meslek Konferansı'nda 39 ülkeden 55 örgüt bulundu. Bunlar 14 milyon üyeyi temsil ediyorlardı. Şu alanlarda özel komisyonları vardır: Enerji, uluslararası şirketler, iş sağlığı ve güvenliği, barış ve silahsızlanma. Bölgesel örgütlerle işbirliği yaparak bölgesel çalışmalarını geliştirmektedir. Son zamanlarda barış ve silahsızlanma konusunda iki büyük konferans düzenlemiştir. Enternasyonal, bütün dünya madencilerini birleştirme yolunda önemli ilerlemeler sağlamıştır. İngiltere madencilerinin grevi sırasında uluslararası dayanışmayı sağlamakta en ön sırada yer almıştır. «Dünya Madencileri» adında onbeş günde bir çıkan bir bülteni vardır.

**DOKUMA, DERİ VE KÜRK SANAYİİ İŞÇİLERİ
SENDİKALARI ENTERNASYONALİ
(DOKUMA ENTERNASYONALİ)**

Adres : Opletalova. 57

11000 Prag 1, Çekoslovakya

Tel: (422) 221729

Genel Sekreter: Jan Kriz (Çekoslovakya)

Her ikisi de 1949'da kurulmuş olan Uluslararası Dokuma ve Giyim Sendikaları Birliği ile Uluslararası Kürk ve Deri İşçileri Birliği'nin 1958'de birleşmesiyle kuruldu. Bugün 58 ülkeden 75 örgütü ve 12 milyon üyeyi birleştirmektedir. 20-24 Eylül 1982'de ADC'nin başkenti Berlin'de yapılan 8. Konferansı'na 59 ülkeden 83 örgüt katıldı, bunların 32'si üye değildi. Latin Amerika Dokuma, Giyim ve Kürk İşçileri Federasyonu (CLATEXC), Arap Dokuma İşçileri Federasyonu (FATT) ve Afrika Sendika Birliği Örgütü (OATUU) ile bölgesel düzeyde işbirliği yapmaktadır. Özel komisyonları şunlardır: Dokuma, giyim, kürk ve deri, ve Barış ve Silahsızlanma Çalışma Grubu. BATA ve DMC uluslararası şirketlerinde çalışan işçilerin uluslararası eylemini koordine etmeye özel bir dikkat ayırmaktadır. «Kurye» ve «Haberler»

adında iki bülteni vardır. Genel Sekreteri, Onuncu Dünya Sendika Kongresi'nde DSF Bürosu'na üye seçildi.

TAŞIMACILIK İŞÇİLERİ SENDİKALARI ENTERNASYONALİ (TAŞIMACILIK ENTERNASYONALİ)

Adres : Vaci ut. 73, 1139

Budapeşte, Macaristan

Tel: (361) 209601, 884353

Genel Sekreter: K. C. Mathew (Hindistan)

1949'da kurulan Taşımacılık Enternasyonalı bugün 72 ülkeden 145 örgütü birleştirmekte ve 18 milyon işçiyi temsil etmektedir. 25-30 Ekim 1981'de Şam'da yapılan Uluslararası Meslek Konferansı'na 45 ülkeden 57 üye olmayan örgütün temsilcileri katıldı. Beş dalda komisyon kurmuştur: Denizcilik, limanlar, demiryolları, kara taşımacılığı, sivil havacılık. Üç ayda bir yayınlanan, «Dünya Taşıma İşçileri» adlı dergisi ve aylık bir haber bülteni vardır. Onuncu Dünya Sendika Kongresi sırasında yapılan DSF Genel Konsey toplantısında alınan karar uyarınca, Genel Sekreteri DSF Büro üyeliğine getirildi.

GRAFİK SANAYİİ SENDİKALARI SÜREKLİ KOMİTESİ

Adres : Unter den Linden 15

108 Berlin, GDR

Tel: (372) 200011

Başkan: Werner Peplowski (ADC)

Dünyanın her yanında grafik sanatlar sanayiinde etkinlik gösteren sendikaların danışma ve eşgüdüm örgütü olarak kurulan bu birliğin on üyesi vardır. 1981'de Budapeşte'de yapılan 5. Ulus-

lararası Danışma Konferansı'na 58 ülkeden 65 örgüt ve 4 uluslararası örgüt katıldı. DSF'ye üye değildir; bununla birlikte kuruluşundan bu yana DSF ile yakın ilişkiler sürdürmüştür. Uluslararası Grafik Federasyonu (ICFTU'nun Uluslararası Meslek Sekreterliği) ile de işbirliği yapmaktadır. Hangi bölgesel ve uluslararası örgüte üye olduklarına bakmaksızın grafik işçilerinin ulusal örgütleriyle işbirliğini geliştirmektedir. Yılda on kez çıkan bir haber bülteni vardır.

GÜNÜMÜZDE DSF

Bu kitap yayınlandığı sırada Dünya Sendikalar Federasyonu şu örgütleri kapsıyordu:

- 14 Afrika ülkesinden 15 ulusal örgüt
- 21 Amerika ülkesinden 23 ulusal örgüt
- 16 Asya ve Okyanusya ülkesinden 22 ulusal örgüt
- 11 Orta Doğu ülkesinden 11 ulusal örgüt
- 12 Avrupa ülkesinden 13 ulusal örgüt
- 11 Sendika Enternasyonal (TUI)

Bunlara ek olarak, Sendika Enternasyonalleri'ne üye 9 ülke sendikası, ulusal merkezleri DSF üyesi olmadıkları halde Genel Konsey'de temsil edilmektedirler.

Toplam olarak DSF 74 ülkenin 84 ulusal örgütünü ve 11 Sendika Enternasyonalini kapsamaktadır. Bir Uluslararası Sürekli Komite de DSF çalışmalarına gözlemci düzeyinde katılmaktadır.

Temsil edilen ülkelerin sayısı 63'tür. DSF her kıtadan ve her toplumsal sistemden 206 milyonu aşkın işçiyi temsil etmektedir.

Uluslararası Arap Sendikaları Konfederasyonu (ICATU), Afrika Sendika Birliği Örgütü (OATUU), Latin Amerika İşçileri Sendikal Birlik Sürekli Komitesi (CPUSTAL) ve bize üye olmayan bir dizi ulusal örgütle işbirliği anlaşmalarımız var.

Dünya Barış Konseyi (DBK) ile ve diğer uluslararası demokratik örgütlerle yakın işbirliği yapıyoruz, aralarından bazılarını

sıralayalım: Uluslararası Öğrenci Birliği (UÖB), Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (DDGF), Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu (UDKF), Uluslararası Demokratik Avukatlar Derneği (UDAD), Uluslararası Gazeteciler Örgütü (UGÖ) ve Dünya Bilim İşçileri Federasyonu (DBİF).

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (ECOSOC), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO) ve Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) katında gözlemci konumuna sahibiz. Birleşmiş Milletler'in diğer uzman kuruluşlarının ve Hükümetlerdışı Örgütler Konferansı'nın (CONGO) çalışmalarına düzenli olarak katılıyoruz.

DSF YAYINLARI

- Dünya Sendika Hareketi — Arapça, İngilizce, Fransızca, Almanca, İspanyolca, Portekizce ve Rusça yayınlanan aylık bir dergi.
- Sendikalardan Haberler — Arapça, İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Rusça yayınlanan haftalık haber bülteni.
- Ekonomik Bülten — Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dairesi'nin üç aylık yayını. İngilizce, Fransızca ve İspanyolca yayınlanır.
- Sendika Eğitim — DSF Eğitim ve Dayanışma Dairesi'nin eğitim bülteni. İngilizce, Fransızca ve İspanyolca yayınlanır.

DSF'nin SESİ

DSF çalışmaları ve sendika hareketi konusunda dünyanın her tarafındaki radyo istasyonlarıyla bağlantılı olarak Prag Radyosu'nca Alman, Arap, İspanyol, Fransız, İngiliz, İtalyan, Çek ve Slovak dillerinde düzenli olarak yayınlanan özel haber programları.

KAYNAKÇA

Bu kitapçık temel olarak Prag'da DSF Arşivleri'nde bulunan belgelere dayanılarak derlenmiştir. 1970 ile 1971 arasında DSF Bürosu'nun özel olarak oluşturduğu bir komisyonca yürütülen araştırma sonuçlarını dikkate aldık: Bu malzemeler bugüne kadar yayınlanmamıştır.

BAŞVURULAN DSF YAYINLARI

- L. Saillant, «Free trade unions remain in the WFTU» Paris, 1949
- E. Storace, «La FMS, reflet vivant de l'internationalisme proletarien, 1945-1950», Paris, 1950
- L. Saillant, «La FMS au service des travailleurs de tous les pays, 1945-1960», Prag, 1960
- «In the thick of the struggle», Prag, 1965
- «30 years serving the Workers», DSF Başkanı E. Pastorino'nun Raporu, Genel Konsey'in 26. Oturum Belgeleri, Prag, 1975

DİĞER YAZARLARIN ESERLERİ

- Vincente Lombardo Toledano, «Londra Dünya Sendika Konferansı Üzerine CTAL'a Sunulan Rapor», Meksika, 1945
- Gordon Shaffer, «70 million speak», Reynolds News, Londra 1946
- William 2. Foster, «Outline history of the world trade union movement», International Publishers, New York, 1956
- Heinz Deutschland, «Pionniers» Tribüne, Berlin, 1970
- Jean François Michel, «La creation de la FMS», Cahiers d'Histoire, No. 15, Paris, 1983
- Rubens Iscaro, «Historia de la Federacion Sindical Mundial», Anteo, Buenos Aires, 1983
- Çekoslovak Sendikaları Merkez Konseyi'nin uluslararası dairesinden bir grup yazar, «40 let Svetové odborové federace», Prace, Prag, 1985

ULUSLARARASI SENDİKA İŞBİRLİĞİ İÇİN BİR PLATFORM

11. DÜNYA SENDİKA KONGRESİNDE KABUL EDİLEN ANA BELGE

BERLİN, ADC, 16-22 EYLÜL 1986

Bu belge tüm kıtalardan sendika önderlerinin katıldığı bir dizi danışma toplantısı, ikili görüşmeler ve hazırlık oturumlarının bir ürünüdür. İlk olarak değişik toplumsal sistemlere ve gelişme düzeylerine sahip ülkelerden gelen ve farklı uluslararası konfederasyonlara üye, değişik yönelimlere sahip örgütlerin temsilcilerinden oluşan, geniş bir uluslararası kurul tarafından taslak halinde formüle edilmiş ve bu taslak 1986 yılının Nisan ayı içinde yayınlanmıştır. Birçok sendika örgütü yayınlanan metin üzerinde değişiklik yapılmasına ilişkin önerilerini göndermişler ve bu öneriler 11. Dünya Sendika Kongresi'nde oluşturulan bir komisyon tarafından değerlendirilmiştir. Bir bütün olarak Kongre'de oybirliğiyle kabul edilen elinizdeki bu belge, Kongre'nin benimsediği tüm değişiklikleri içermektedir.

11. Dünya Sendika Kongresi'nde (Berlin, ADC, 16-22 Eylül 1986) benimsenen diğer belgeler başka bir kitapçık halinde yayınlanmıştır.

İBRAHİM ZEKERİYA
Dünya Sendikalar Federasyonu
Genel Sekreteri

Prag, 5 Ekim 1986

GİRİŞ

«Sendikalar ve 1980'li Yılların Sorunları» adını taşıyan 10. Dünya Sendika Kongresi (Havana, 10-15 Şubat 1982) Ana Belge'si bu on yılın başlarındaki dünyayı niteleyen ana eğilimleri belirliyor, halkların, işçilerin ve sendikalarının karşı karşıya olduğu temel sorunları tanımlıyor ve gezegenimizdeki çalışan insanlara daha iyi bir yaşam sağlayacak bir dünyaya doğru ilerlemek için çözüm önerileri getiriyordu.

Belge; özgürlük, demokrasi, ekonomik ve toplumsal ilerleme ve barış getirecek yarınları kararlı eylemleriyle kurma yetisine sahip ilerici insanlığa sunulan potansiyel ve olanaklara dikkati çekmişti.

10. Kongre, barış ve silahsızlanma için savaşımın önemini açıkça vurguladı ve bunun, işçilerin ekonomik ve toplumsal istemleri, ulusal kurtuluş, ekonomik ve toplumsal gelişme ve yeni Uluslararası Ekonomik Düzen uğruna yürütülen savaşımalar ile yakın ilgisini kurdu.

Kongre, ayrıca dünyadaki sendika hareketinin ve özellikle de DSF ve ona bağlı örgütlerin bu sürecin geliştirilmesinde nasıl önemli bir yere sahip olabileceğinin

ve olması gerektiğinin altını çizdi; işçilerin eyleminin uyarılması, örgütlenmesi ve eşgüdümünün sağlanması görevini tümüyle yerine getirebilmek için, DSF'nin kendini uyarlayıp yenilerken, 1980'lerin ortaya çıkardığı yeni sorunların tüm boyutlarını değerlendireceğinin güvencesini verdi.

Geçen dört yıl 10. Kongre'nin yaptığı çözümlerlerin ve orada formüle edilen yol gösterici ilkelerin ve önerilerin tümüyle doğru olduğunu gösterdi.

11. Dünya Sendika Kongresi, bunu, son dört yılın ortak deneyimlerinin ve bu dönemde ortaya çıkan önemli yeni gelişmelerin ışığında daha ileriye taşımalıdır.

ONUNCU DÜNYA SENDİKA KONGRESİ'NDEN BU YANA ORTAYA ÇIKAN GELİŞMELER

EKONOMİK VE TOPLUMSAL DURUM

10. Dünya Sendika Kongresi'nden bu yana geçen dört yıl; ekonomik ve toplumsal durumda, sendika hareketinin işçilerin yaşamsal çıkarlarını koruma savaşım-larına öncülük ederek, aktif müdahalesini gerektiren karmaşık gelişmelere tanık oldu. Bir yandan ilerici güç-ler konumlarını daha da sağlamlaştırırken, öte yandan kapitalizmin dünya ölçeğindeki bunalımının ekonomik ve toplumsal sonuçları yeni ve görülmemiş boyutlara ulaştı.

Emek ve sermaye arasındaki çelişki keskinleşti. Kapitalist yönetici çevreler eski, araç ve yöntemlerini kullanarak duruma çare bulamadıklarını görüyorlar. Bunalımın derinleşmesi onları giderek daha da saldırgan-ılaştırdı ve çalışan halka giderek daha fazla yükleniyor- lar, demokratik özgürlüklere ve sendikal haklara saldırıyorlar, kasten uluslararası gerilimi artırıyorlar ve silahlanma yarışını tırmandırmaya devam ediyorlar.

Sendikalar, kapitalizmin yıldızının sönmeye başladığını görebiliyorlar. Bununla birlikte o, gelişmek için elindeki tüm olanakları tüketmiş değildir ve yitirdiklerini yeniden kazanmak için fırsat kollayarak, çalışan halkın güçlü ve tehlikeli bir düşmanı olmaya devam ediyor.

10. Kongre, 1970'lerden bu yana daha da kötüleşen kapitalist bunalımın sonuçlarına, sürekliliğine ve derinliğine özellikle dikkati çekmişti. Silahlanma yarışının ciddi ekonomik ve toplumsal sonuçları ve dünya için taşıdığı tehlikeler konusunda uyarıda bulunmuş ve «kemer sıkma» politikaları uygulayarak kitlesel işsizlik yaratan güçleri açığa çıkararak mahkûm etmişti.

10. Kongre'den bu yana dünya ekonomisi daha da kötüye gitti. Gelişmiş kapitalist ülkeler tarafından uygulanan korumacı önlemlere, parasal ve mali politikalara bağlı olarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik durumları kötüleşti. Birçok gelişmekte olan ülkenin dış borçlarında görülmemiş artışlar, Uluslararası Para Fonu ve diğer mali kuruluşlarca dayatılan yüksek faiz oranları ve başka yükler ekonomik istikrarsızlığı arttırıcı etmenler oldu.

Yeni bir ekonomik durgunluk ve ABD ekonomisinin büyüme hızındaki düşüşten duyulan korkular ekonomik kötüye gidişin durdurulacağı iddialarını bastırmış bulunuyor. Sanayi işçileri arasındaki yüksek işsizlik oranının yanı sıra sanai kapasitenin eksik kullanımı büyük boyutlarda sürüyor. Dışsatım ve dış ticaretteki düşüş bir bütün olarak bugün, gerçekte bir dizi sanayileşmiş kapitalist ülke tarafından da yaşanıyor.

Yüksek faiz oranları tarafından çekilen spekülatif yabancı sermaye akını, yüksek düzeyde silahlanma ve militarizme yapılan harcamaların neden olduğu görülmemiş bütçe açığı ile, en zengin kapitalist ülke ABD, en fazla kamu borcu olan ülke durumuna gelmiştir. Reagan Yönetimi'nin politikası, diğer devletlerin ekonomik zorluklarını daha da güçleştiriyor ve uluslarötesi

şirketlerin ve tekellerin lehine eşgüdümlü politikalar izlenmesini sağlamak amacıyla ABD tarafından yapılan baskılar, sanayilerin yıkımına, işsizliğe ve sendikal haklara yönelik saldırıların daha şiddetlenmesine yol açıyor.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde sermayenin yeniden yapılanması ve uluslararasılaştırılması politikası, yüksek kâr arayışıyla sermayeyi kârlılık oranı yüksek işletmelere ve bölgelere yatırım yapmaya ve ileri teknolojiyi kontrol etmeye yönelterek yeni boyutlar kazanmıştır.

Bu politikalar iş olanakları sağlamayı ya da ulusal ekonomilerin dengeli gelişimini gözardı etmekte ve ciddi düzensizliklere neden olmaktadır. Toplumsal ve ekonomik kaynaklar dev boyutlarda boşa harcanmıştır. Fabrikaların sökülmesine ve üretken faaliyetlerin terk edilmesine bağlı olarak tüm bölgelerin canlılığı yok edilmiş ve kitlesel işgücü fazlaları ortaya çıkmıştır.

Enflasyonun ve kapitalist sömürünün neden olduğu gerçek ücretlerdeki ve yaşam standartlarındaki sürekli düşüş, kapitalist ülkelerde hâlâ çok ciddi bir sorun olmaya devam ediyor. Enflasyonu önlemek adına işverenler ve hükümetler tarafından izlenen «kemer sıkma» politikaları, ekonomik ve toplumsal sorunları daha da ağırlaştırmaktan başka bir sonuç getirmiyor. Son dönemlerde bazı gelişmiş kapitalist ülkelerde sivri ucu işçilere yöneltilmiş sıkı para politikalarının etkisiyle, gerçi enflasyon aşağıya çekilmiştir ama, ekonominin gelişimi de frenlenmiştir. Daha fazla işsizlik yaratılmış ve satın alma gücündeki keskin düşüşlerle yaşam standartları geriletilmiş, ancak ne enflasyonist eğilimlerin artması riski ortadan kaldırılabilmiş, ne de gerçek bir iyileşme sağlanabilmiştir.

Gelişmekte olan ülkelerde enflasyon oranı hâlâ aşırı derecede yüksektir. Bu, asgari geçim düzeylerinin altında «yaşayan» milyonlarca insanın zaten düşük olan satın alma gücünü daha da azaltmaktadır.

Kapitalist dünyanın para sistemindeki istikrarsızlık

ve bunalım büyüyerek döviz kurlarının serbest bırakılmasıyla kolaylaşan mali spekülasyon faaliyetlerinin olağanüstü artışını beraberinde getirmektedir. Tüm bunlar ulusal ekonomilerin ve devletlerarası ekonomik ilişkilerin daha fazla istikrarsızlaşmasına yol açmıştır. Kapitalist gruplaşmalar arasındaki çekişmeler ve rekabet keskinleşmiştir.

Uluslarötesi korporasyonların ve bankaların faaliyetlerinin dev boyutlardaki olumsuz sonuçları tüm dünyayı ilgilendiren sorunlar haline gelmiştir. Bunların yürüttüğü işlemlerin ölçüsü tüm ülke gruplarını kapsamaktadır. ABD kaynaklı uluslarötesi korporasyonların dış faaliyetlerinde ABD imalat sanayii toplamının yarısı kadar bir işgücü istihdam edilmektedir ve bunların yıllık cirosu, —ABD GSMH'sinin %40'ına yakın bir miktar oluşturarak— yaklaşık 1.500.000 dolar tutmaktadır.

Son dönemde, ağırlaşan bunalımın doğrudan bir sonucu olarak, işçilerin yaşam standartlarındaki düşüş hızı en tehlikeli boyutlarına ulaşmıştır. Gelişmiş kapitalist ülkelerde «yoksulluk hattı»nın altına itilenler giderek artmaktadır. Gelişmekte olan ülkelere; işsizlik, enflasyon, köyden kente akın, konut sorunu, ulaşım ve eğitim gibi ve genelinde çalışma ve yaşam koşulları ile ilgili sorunlar daha da ağırlaşmıştır. Afrika'nın birçok ülkesinde milyonlarca insan kuraklık, kıtlık ve açlık koşullarının etkisi altındadır.

Tüm bunlar, bilim ve teknolojik ilerlemenin, insanlığa toplumsal gereksinmelerini karşılamak ve halkların özemlerini gerçekleştirmek için şimdiye dek görülmemiş olanaklar sunduğu bir dönemde oluyor.

Farklı sosyo-politik sistemlerde bilimsel teknolojik devrimin sonuçlarının farklı olduğu gözlemlenebilir. Gelişmiş kapitalizm koşullarında bilimsel teknolojik devrim, üretimin uluslararasılaşması sürecini hızlandırmıştır. Kapitalist ülkelerdeki eşitsiz gelişim, bir eşitleme yolunun varlığına karşın, daha da belirginleşmiştir. En önemlisi üretici güçlerde ortaya çıkan dev ilerleme ile

dirileceği konusundaki karar sürecine yığınlar mümkün olan en geniş biçimde katılmıyorsa; personel sayısında azaltma, sömürü oranında artış ve vurgunculuk, psikolojik ve sinirsel gerilim, işçilerin birbirlerinden ve işlerinden yalıtılması gibi olumsuz sonuçların doğması da kaçınılmazdır.

Kapitalist ülkelerde hükümetlerin çoğunluğu tarafından desteklenen işverenler, İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden bu yana görülmemiş bir şekilde, işçilerin yaşam standartlarına ve sosyal güvenlik yasalarına karşı saldırıya geçerek toplu sözleşmeleri ve sosyal güvenlik sistemlerini tehlikeye sokmuşlardır. Bu, işçi sınıfının on yıllar boyunca sendikal mücadelede elde ettiği kazanımları gaspetmeyi ve toplumsal ilerleme sürecini tersine çevirmeyi amaçlayan bir saldırdır.

Büyük iş çevrelerinin, uluslarötesi korporasyonların ve bankaların kârları büyük ölçüde artarken, aynı dönemde kapitalist ülkelerde ulusal gelir içinde ücret ve maaşların payı azalmıştır.

Uluslarötesi korporasyonlar tarafından dayatılan sanayileri kaydırma politikası; ileri sanayileşmiş ülkelerde, birincisi fabrikalar kapatıldığı zaman ve ikincisi ülke dışında üretilen bir ürün, ithal edildiği ya da tersi durumda ihraç edilebilecek bir ürünün yerine konulduğu zaman olmak üzere, iki durumda, toplu iş kaybına yol açmaktadır. Uluslararası ticaretin büyük bir bölümü; uluslarötesi korporasyonlar tarafından kontrol edilmekte ve dünya ölçeğindeki ekonomik ilişkilerin kilit alanlarında, ulusal ve uluslararası düzenlemeler getirmeye yönelik tüm çabalara karşı, giderek bu korporasyonlar arasındaki iç işlemler haline dönüşmektedir.

Toplu pazarlık sisteminin içi boşaltılmıştır. Bugün işverenler ve hükümetler işçileri ve sendikaları teslim olmaya, yıllar süren savaşımaların kazanımlarından vazgeçmeye zorluyorlar.

Bu korkunç geri dönüşleri dayatmak için işçileri

birbirlerine düşürmeye, işe alma ve görev verme konularında açık bir ayrımcılık yapmaya, çift basamaklı bir ücret sistemi getirmeye, işçilere ve sendikalara yönelik işçi düşmanı yasalar çıkartmaya çalışıyorlar.

Böylesi bir durum, işsizlerin, gizli işsizlerin ve sabit olmayan işlerde çalışanların —yaşamak için «ekonomi dışı sektör» denilen yerlerde ve yasa denetimi dışındaki «kara» ekonomide hiçbir yasal koruma ya da sosyal garanti ve iş güvenliği olmadan çalışmak zorunda kalan işçilerin— sayılarının artması anlamına gelecektir. Bu, birçok gelişmekte olan ülkede sözleşmeli personel uygulamasının artan bir şekilde resmileştirilmesi ve sanayiinin organize olmamış sektörlerinde kadın ve genç işçilerin —birçok ülkede çocuk emeğinin de— yoğun olarak sömürülmesi biçiminde görülmektedir. Göçmen işçiler sömürülmekte, ücret ve işe alınma konularında ayrımcılığa tabi tutulmaktadırlar ve çoğu kez sendikal haklarından yoksundurlar. İşverenler tarafından kullanılan açık ayrımcılığa ve hakları gaspetmeye dayalı tüm bu yoğunlaştırılmış sömürü biçimleri, çalışmakta olan işçiler üzerinde de, onları tarihsel olarak geriye gitmiş bir toplum anlamına gelecek çalışma ve yaşam koşullarını kabul etmeye zorlayan baskılar oluşturmaktadır.

Sermayenin, işçilerin yaşam standartlarına yönelik bu dünya çapındaki saldırısına, başlangıçta Ronald Reagan ve Margaret Thatcher'in elebaşlığını yaptığı, fakat günümüzde kapitalist ülkelerin çoğundaki işveren çevreleri ve tutucu toplumsal güçlerin de katıldığı ulusal ve uluslararası düzeyde sürdürülen bir ideolojik kampanya eşlik etmektedir.

Gerçekte kapitalist tekellerin tümüyle başıboş bırakılmasını savunan ekonomik «Liberalizm», fiyat kontrollerinin kaldırılması, sosyal güvenlik ve kamu harcamalarının kısıtlanması bunalıma çözüm olarak ileri sürülmüştür. Tekeller tarafından dikte edilip kapitalist devlet tarafından uygulanan bu önlemler ile amaçlanan, sendikaları suçlayarak çok «aşırı» olduğunu iddia

ettikleri işgücü maliyetini düşürmektir. Sosyal güvenlik yasalarının ve toplu sözleşmelerin işgücü piyasasında yaratmış olduğu sözüm ona «sertliğe» bir son vermek istiyorlar. Ancak, «Liberalizm», «gevşeme» ve kamu harcamalarının azaltılması kapitalist hükümetleri «ücretleri dondurma» uygulamalarından alıkoymuyor ve bir yandan kamu harcamalarının kısılmasından söz ederken diğer yandan askersel harcamaları artırma politikalarını sürdürüyorlar. İşte «Liberalizm»in gerçek yüzü budur.

Ulusallaştırılmış sanayilere de saldırılmaktadır. Kamu sektörüne ait firmalar, kârlı pazarlar oluşturmaya çalışarak özel sermayeye devredilmekte ve bu ulusallaştırmaların genişlettiği bağımsız ve özerk gelişme olanakları yok edilmektedir.

Bu sözüm ona «Liberalizm», Sermaye'nin bugünkü ideloglarının «gereksiz, zararlı ve modası geçmiş» saydıkları sendikalara karşı kullandıkları bir silahtır ve böylece birçok ülkede sendikaların toplumdaki etkisini kırmaya ve sendikal haklar üzerine artan saldırılarını «meşrulaştırmaya» çalışan işverenlerin ve hükümetlerin politika ve uygulamalarına kılıf olmaktadır.

SİLAHLANMA YARIŞININ EKONOMİK VE TOPLUMSAL SONUÇLARI

Eğer, askeri harcamaların kısıtlanması ve bir silahsızlanma sürecinin başlatılması ile birlikte ele alınsaydı yerküremizin ekonomik ve toplumsal sorunlarına çözüm bulmak kolaylaşabilirdi. 10. Kongre'den bu yana, işte bu nedenle, gün geçtikçe daha fazla sendika barış için ve silahlanma yarışına karşı savaşıma aktif olarak katılıyor. Detant, silahsızlanma, barış ve uluslararası işbirliği politikasının; ilerici ve anti-emperyalist güçlerin, tüm dünya halklarının uyanık ve ardıcıl savaşmaları olmaksızın korunup pekiştirilemeyeceği gerçeğini son olaylar bir kez daha vurgulamıştır.

Uluslararası durumun çözümlenmesi; geçen dönem içinde dünya arenasındaki devrimci kazanımların ve ilerici dönüşümlerin pekiştirilmiş, sömürgeci ve emperyalist zorbalıktan kendilerini kurtaran halkların ulusal bağımsızlığının güçlendirilmiş olduğunu göstermektedir. Aynı dönemde, dünya arenasındaki bu değişimleri ve toplumun genel bir eğilim olarak bağımsızlık ve toplumsal ilerleme doğrultusundaki tarihsel evrimini kabul etmeyen gerici, emperyalist güçlerin saldırganlığı da giderek artmıştır. Reagan Yönetimi'nin başını çektiği emperyalist yönetici çevreler, silahlanma yarışını dört bir yanda tırmandırarak, gerilim ocakları yaratma ve bunları körükleme politikalarını sürdürmekte, Orta Doğu ve Güney Amerika'daki siyonist ve ırkçı yandaşlarının yayılmacı ve saldırgan eylemlerine destek olmakta, Latin Amerika ve Asya'daki diktatörlükleri, gerici rejimleri korumaktadırlar. Askersel üstünlük peşinde koşan ABD yönetiminin, NATO'nun militarist çevrelerince desteklenen politikaları, uluslararası gerilimi arttırmaktadır ve insanlık için bir nükleer felaket tehlikesi her zaman-
kinden daha da çok büyümüştür.

10. Kongre'den sonraki dönem, halkların ve işçilerin savaş karşıtı hareketinde bir yükselişe tanık olmuştur. Bu durum, özellikle NATO tarafından Batı Avrupa'ya yerleştirilen Cruise ve Pershing II. füzeleri ve Varşova Paktı'nın buna karşı almak zorunda kaldığı önlemlerden dolayı, nükleer silahlanma yarışının sistemli olarak tırmandırılması karşısında duyulan ilgi ve korkunun ifadesidir. Bütün sendikaların nükleer ve diğer toplu imha silahlarını ortadan kaldıracak bir yol bulmak ve devam etmekte olan silahsızlanma ve silahların kontrolü görüşmelerinde ilerleme sağlamak amacıyla SSCB ve ABD liderleri arasında yapılan Cenevre Zirve Toplantısı'nı sevinçle karşılaması bu yüzdendir.

Silahlanmanın dizginlenmeyişi, emperyalist güçleri, halkların bağımsız ve demokratik gelişimini engellemek üzere açık saldırılara başvurma yolunda cesaretlendirmektedir.

ABD'nin «Yıldız Savaşları» projesi ile bugün yeni bir tehlike büyümektedir.

Bu, emperyalizmin teknik gelişmeyi kötü amaçları için kullanma yeteneğine bir örnektir.

Dış uzayın keşfi, başta iletişim, navigasyon, meteoroloji, oşinografik araştırma ve maden tetkik ve arama olmak üzere insan bilgisinin birçok alanında yeni ufuklar açmıştır.

Bu kazanımlar bugün asıl hedeflerinden saptırılıp askeri amaçlar için kullanılıyorlar. Eğer bu gidişe dur denilmezse silahlanma yarışının doğurduğu tehlikeler çok daha ciddi olacaktır.

«Yıldız Savaşları»nda kullanılabilecek her türden donanımın üretimi ve konumlandırılması silahlanma yarışına hem uzayda hem de yeryüzünde olağanüstü bir hız verecektir.

Yeryüzünde ve uzayda bu aşırı karmaşık silahların sayılarının artması, kaza ile, sonuçları önceden kestirelemeyecek bir savaşın patlak vermesi riskini büyük ölçüde arttırmaktadır.

Bu durumda uzayın barışçı amaçlar için kullanılması ciddi bir şekilde tehlikeye sokulmuş olacaktır.

Silahlanma yarışını daha da tırmandırmak, ulusların ve halkların barış ve güvenliğini sabote etmek için başını ABD askeri-sınai-mali kompleksinin çektiği uğursuz bir uluslararası ittifak kurulmaktadır. Savaş silahları üreten dev imalat şirketleri, askeri ve sivil bürokrasi, bunların ideolojik aygıtı ve militarize edilmiş bilim çevreleri bu «büyük bağlaşıklık» içinde yerlerini almışlardır. En tehlikelisi çeşitli ülkelerin tekellerini ve hükümetlerini ABD'nin «Yıldız Savaşları» programı içine çekme doğrultusundaki çabalardır. Büyük Britanya, Federal Alman Cumhuriyeti, Japonya ve de İsrail hükümetleri daha şimdiden bu uğursuz çabalara katılmışlardır.

İnsanlığın açlıkla, az gelişmişlikle, yoksullukla savaşmak zorunda kaldığı, çevrenin korunması için şid-

detli mücadelelere giriştiği bir dönemde, silahlanma yarışının böylesine tırmandırılması, halkların yaşam koşulları ve dünyanın politik iklimi üzerine taşınması daha da güçleşen baskılar oluşturmıştır. Başta ABD yönetimi olmak üzere, emperyalizmin politikası çerçevesinde, uluslarötesi şirketlerin ve askeri-sınai-mali komplekslerin çıkarları doğrultusunda silahlanma yarışına katılmaya zorlanan birçok gelişmekte olan ülkede, bütçe açıkları ve dış borçlar artarak yerli ekonomilerin büyümesini yavaşlatmakta ve bu ülkelerdeki işçilerin ve halkların çıkarları zarar görmektedir.

Toplumsal kaynaklarının, silahlanma yarışının ve militarizmin finansmanına ayrılması, bugün geniş ölçüde kamuoyunun dikkatini çekmektedir. Son on yıl içinde ABD askeri harcamalarının bir milyar dolar artması ile gelişmekte olan ülkelerin bir milyar dolarlık dış borçları arasında bir bağlantı olduğu görülmektedir. Gerçek ücretlerdeki düşmelere bağlı olarak kapitalist ülkelerdeki çalışan halkın gelir kayıpları da birkaç yüz milyar doları bulmaktadır. Tüm bu kaynaklar, silahlanma yarışını finanse etmek ve askeri-sınai-mali komplekslerin kârlarını arttırmak için kullanılmaktadır.

Başta işçiler ve sendikaları olmak üzere tüm barış güçlerinin yığınsal seferberliğiyle bu kabul edilemez durumun önüne geçilebilir, askeri harcamaların kısıtlanması ve böylece tasarruf edilen kaynakların yaşam standartlarında, halkın refahında ve eğitimde iyileştirmeler sağlamak amacıyla kullanılması için geniş bir kampanya yürütülebilirdi ve bu eylem birlik halinde yönetilmiş olsa daha da etkin olurdu.

Değişik yönelimlere sahip sendikalar tarafından yayımlananlar da dahil, birçok araştırma, askeri sanayiın sivil amaçlara hizmet edecek şekilde dönüştürülmesi halinde daha fazla iş olanağı yaratılacağını kanıtlamaktadır. Bunlar aynı zamanda silahlanmaya yapılan gereksiz harcamalara son verilerek ulusal ekonomilerin çok büyük yararlar sağlayacağını da göstermektedirler.

Bir barış ve detant ortamı, ekonomik gelişmeyi hızlandırıp iş olanaklarını da arttıracak olan kapitalist ve sosyalist ülkeler arasındaki ticari ilişkileri ve uluslararası ekonomik işbirliğini kolaylaştıracaktır. Böyle bir detant ve işbirliği ikliminde Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen (YUED)'in kurulması için daha elverişli koşullar oluşacaktır. Silahların dondurulması ve silahsızlanma yolunda başarı kazanılarak silahlanma yarışına dur denilmesi, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin büyük toplumsal sorunlarının çözümüne doğrudan yardım edebilecek muazzam kaynakların kullanılmasına olanak verebilecektir. Daha önce de belirtildiği gibi, bugün dünyadaki yıllık askeri harcamalar yaklaşık olarak gelişmekte olan ülkelerin toplam dış borç birikimine eşittir. Askeri harcamalardan sadece %10'luk bir indirim (bu tüm dünya sendika hareketinin desteklediği bir istemdir) yapılması bugün en temel gereksinmelerinden bile yoksun olan milyonlarca işçinin ve halkların yararına 10 yıllık bir gelişme programının finansmanı için yeterli olacaktır.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN DURUMU

10. Kongre'den bu yana gelişmekte olan ülkelerdeki halkların etkinliği önemli ölçüde artmış ve emperyalizmin ve yeni sömürgeciliğin boyunduruğundan kurtulmaya yönelik istem ve eylemleri güçlenmiştir. Bu ülkelerin koşulları, dünya kapitalist bunalımından ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomik bağımlılığını arttıran ve birçoğunu silahlanma yarışına katarak, çalışan halkın tüm kesimlerine ciddi zararlar veren süreçlerden derinlemesine etkilenmektedir.

Bu ülkelerde bunalımın tüm olumsuz göstergeleri kendini daha güçlü olarak göstermektedir:

.Kitlesel işsizlik, koşan enflasyon, ücretlerin satın alma gücündeki ciddi düşüşler, yaygın gizli işsizlik, kıt-

lık, cahillik, konut yetersizliği; bugün milyonlarca insan, tüm bu olumsuzluklarla iç içe, kritik yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır.

Üç milyarın üzerinde insanın yaşadığı gelişmekte olan ülkelerde bu yaygın kitlesel yoksulluğun nedenleri yeterince açıktır. Bu ülkelerde, uluslarötesi korporasyonların ve bankaların sömürüsü sonucunda tüketilen kaynakların her yıl 200 milyar doların üzerinde olduğu hesaplanmaktadır. Yeni sömürgeci sömürü son yıllarda daha da artmıştır. Sadece son on yıl içinde, ABD uluslarötesi şirketlerinin gelişmekte olan ülkelere dışarıya transfer ettiği kârlar, bu ülkelerdeki yatırımlarının dört katı büyüklüğündedir. Latin Amerika ve Karaipler'de dışarıya transfer edilen kârlar yabancı sermaye girişinin sekiz katıdır. Gelişmekte olan ülkelerle gelişmiş ülkeler arasındaki uçurum daha da genişlemiştir. 1980'lerin başında gelişmekte olan ülkelere kişi başına gelir, gelişmiş kapitalist ülkelerekinden onbir kat daha düşüktür.

Uluslarötesi korporasyonların gelişmekte olan ülkelerdeki etkisi her yerdekinden daha kötüdür. Bir dolarlık yatırıma karşılık bunun birkaç katı ülke dışına akmaktadır. Bu durum; dış ticaret açıkları (gelişmekte olan ülkeler için dış alım fiyatlarındaki artışa karşılık dışsatım fiyatları düşmektedir), aşırı yüksek faiz oranları ve dış borç faiz ödemelerinden doğan yükler, «beyin göçü», yabancı sermaye tarafından deklare edilen ve edilmeyen kâr transferleri, uluslarötesi şirketlerin transfer fiyatlarını kurumlaştırma yöntemleri vb. nedenlerin toplu etkisiyle oluşmaktadır.

Dış borçlar ve bunların faizlerinin ezici yükü, bunalımı derinleştirmekte, ekonomide herhangi bir düzelmeye engel olmakta ve tüm gelişme olanaklarının önünü tıkararak halkların egemenliğini tehlikeye sokmaktadır.

Borç krizi, bir yandan gerici hükümetlerin ekonomik ve mali politikaları, öte yandan da büyük tutarlardaki paraları uluslarötesi bankalara transfer eden işbirlikçi asalaklar ve mali tekeller yüzünden daha da

derinleşmektedir. Bu tür mali transferler, örneğin Latin Amerika'dan ABD ve Batı Avrupa bankalarına akıtılanlar, bölge ülkelerinin imzaladığı dış kredi anlaşmaları tutarının büyük bir bölümüne eşdeğerdir. Bu arada borç yükü olduğu yerde kalmakta ve bu ülkeler gün geçtikçe daha büyük ödeme güçlükleri içine düşmektedirler. Diğer bölgeler için de aynı eğilimden söz edilebilir. Her durumda, yeni sömürgeci güçler ve bunlarla işbirliği halindeki asalak grupların muazzam vurgunları ve çevirdikleri dolaplar, sömürdükleri gelişmekte olan ülkelerin ulusal ekonomilerine, işçilerin, köylülerin ve çalışan halkın diğer tüm kesimlerinin çıkarlarına büyük zararlar vererek yıkıma uğratmaktadır.

Gelişmekte olan ülkeler aldıkları borçların geriye ödenebilmesini sağlamak amacıyla —ulusal bağımsızlık için verilen savaşımı büyük ölçüde sekteye uğratacak bir tedbir olan— kamu sektöründeki ekonomik birimleri «özelleştirmeye» ve bunları uluslarötesi korporasyonlara satmaya zorlanıyorlar. Kamu hizmetlerinin özelleştirilmesini savunan mevcut kapitalist politikanın anlamı budur.

Gelişmekte olan ülkelerde ekonomik, politik ve toplumsal bunalımların daha da şiddetlenmesine yol açan gerici hükümetlerin iç politikaları tümüyle yetersizdir. Bunlar, işçilere karşı baskıcı önlemlere başvurarak, onların temel haklarını gasp ederek ve sendikalar arasında ayırım gözeterek, emperyalizm ve uluslarötesi korporasyonlar tarafından dikte ettirilen politikaları savunuyorlar. Bu gerici güçler, kendi sınıf ayrıcalıklarını korumak için, ülkelerinin az gelişmişliğini kalıcılaştırmaya çalışarak kıtlıklara, ekonomik iflaslara neden oluyorlar.

Aşırı sömürü ve talanın, özellikle azgın bir biçimi, birçok gelişmekte olan ülkede uluslarötesi şirketlerin üsleri olarak yaratılan «Serbest Ticaret Bölgeleri» ve «Dışsatım Malları İşleme Bölgeleri» aracılığıyla geliştirilmektedir. Buralarda üretim açık bir biçimde tekel-

lerin özel çıkarlarına bağlanmıştır. Ulusal yasalar ve iş yasaları uygulanmaz. Çoğu durumda sendikalar yasaklanmıştır. Gerçekte, buralardaki işçiler haklarından yoksun bırakılarak neredeyse göçmen işçiler konumuna düşürülmüş ve vatandaşlar kendi ülkelerinde yabancı olmuşlardır.

Tarım alanındaki uluslarötesi korporasyonların çalışmaları, ekonomileri temelde tarımsal ürünlerin dış-satımına dayalı, gelişmekte olan ülkelere çok büyük zararlar vermekte ve bu tür ürünlerin fiyatlarındaki korkunç düşüşler bu ülkelere çok pahalıya mal olmaktadır. Gelişmiş kapitalist ülkelerde olduğu gibi pek çok gelişmekte olan ülkede de geniş bir istihdam kapasitesi olan ve halkın gereksinimlerini karşılayan sanayiler, —tekstil, deri, dayanıklı tüketim malları, vb.— kriz içindedirler. Geleneksel, üreticinin kendi işinde çalıştığı ev ve el zanaatları sanayileri yıkıma uğramaktadır. Birçok durumda buna mali spekülâtörlerin çalışmaları neden olmaktadır. Bu sanayileri korumak için demokratik bir sanayileşme stratejisine gerek vardır.

Uluslarötesi şirketler ve bankalar tarafından, işçilerin ve halkların çıkarlarına ters olarak, emeğin uluslararası ayrımı planlanmakta ve uygulanmaktadır. Gelişmekte olan ve gelişmiş kapitalist ülkelerin işçileri için düşman; ortak sömürücü —tekel kârlarını azamileştirme stratejileriyle— uluslarötesi şirketlerdir. Uluslararası ekonomik ilişkiler ve ticaret, ancak tam eşitlik ve karşılıklı yarar temelinde yürütüldüğü takdirde fayda sağlayabilir. Gelişmekte olan ülkeler ile sosyalist ülkeler arasındaki ekonomik ve ticari ilişkiler bunun bir örneğini oluşturmaktadırlar.

Birçok ülkedeki «gelişme krizi»nin anahtar göstergelerinden biri tarım alanındaki kötüleşmedir. Bu durum, feodal ve yarı feodal ilişkileri ve büyük toprak sahipliğini ortadan kaldırmak için bir demokratik toprak reformunun yapılması ve birçok durumda uluslarötesi şirketlerin tarımsal üretimin boğazını sıkmasına,

doğrudan doğruya bağlıdır. Köylülerin ve tarım işçilerinin çıkarları doğrultusunda, toprak reformu için ve kırsal alanlarda köklü toplumsal dönüşümler için verilen mücadeleler, birçok ülkede ileri boyutlara ulaşmıştır. Kırsal alanlarda çalışan halkın örgütlenmesi; tarım işçileri sendikaları ve çalışan köylülerin örgütleri yaygınlaşmakta ve bunlar, gelişmekte olan ülkelerin kırsal alanlarında yükselen demokratik hareketin parçalarını oluşturmaktadırlar.

Sosyalizme yönelen bir dizi gelişmekte olan ülkede, emperyalist ve yeni sömürgeci politikalara aktif bir biçimde karşı çıkılarak, köklü toprak reformları ve diğer toplumsal dönüşümler temelinde yeni ilerleme olanakları ortaya çıkıyor. Bu çabaların başarısı işçilerin, köylülerin ve çalışan halkın tüm kesimlerinin örgütlülüğüne bağlıdır. Çalışan halkın aktif seferberliğiyle bu ülkeler, cahillik ve geriliğe karşı başarılı bir savaşım yürütmüş ve ekonomiyi sanayileştirme ve modernleştirme yolunda ilk adımları atmışlardır. Bu süreçte sendikalar önemli bir rol oynamaktadırlar.

Kırsal alanda ve tarımdaki gelişme mücadelesi içinde açlıkla ve kıtlıkla savaşımın çok önemli uluslararası yönleri vardır. Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen'in kurulması; sömürgeciliğin mirası olan eşitsiz ekonomik ilişkilerin, haksız fiyat belirlemelerinin ve dış ticaret açıklarının son bulması için, borç yükünden ve yüksek faiz oranlarından kurtulmak ve her türlü ticaret ayrıcalıklarının ortadan kaldırılması için yürütülen bu savaşıma sıkı sıkıya bağlıdır. Uluslararası dayanışma mücadelenin ileriye götürülmesinde kilit bir rol oynamaktadır.

Gelişmekte olan ülkelerde büyüyen sendika hareketi ve işçi sınıfının birlik ve dayanışması din, dil ya da kültür ayrılıklarını körükleyen gerici güçler tarafından sık sık tehdit edilmektedir. Emperyalizm, gelişmekte olan ülkeleri istikrarsızlaştırmak için, bu bölücü güçleri kışkırtmakta ve yerel çelişkileri, etnik ve dinsel

ayrılıkları kışkırtmaktadır. Bu durumda, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik bağımsızlıklarını elde etmeleri ve ulusal egemenlik ve bütünlüklerini korumaları için savaşım, sendikaların işçilerin çıkarlarını koruma savaşımının temel amaçları ile çakışmaktadır.

SOSYALİST ÜLKELERİN DENEYİMLERİ

Dünyanın sosyalist kesiminde, 20. yüzyılın sonlarında milyonlarca kadın ve erkek işçi bugün artık toplumda —insanın insan tarafından sömürüsüne son verilmiş ve üretim araçlarının kamuya ait olduğu bir toplum— öncü rolünü üstlenmişlerdir. Bu temel dönüşüm bugün kapitalist dünyayı sarsan büyük sorunları ortadan kaldırmıştır.

Sosyalist gelişme seçeneğinin en önemli özelliklerinden biri, yaratıcı bir biçimde düşünen ve hareket eden çalışan halkın, toplumun en değerli varlığı olarak görülmesidir. Bu etken, gelişme süreçlerine ve ekonominin yönetimine aktif olarak katılan sendikaların toplumdaki artan rolünü belirlemektedir.

Geçen yıllar, sosyalizmdeki zengin gelişmelere tanık olmuş işçi sınıfının oynadığı öncü role bağlı olarak, işçilerin erki, temel üretim araçları üzerindeki toplumsal mülkiyetin pekiştirilmesi ve bu temelde tüm ulusun çıkarlarını gözeten ekonominin planlı gelişimi ve sosyalist demokrasinin geliştirilmesi gibi, sosyalist toplumun gelişimindeki genel ilkelerin çok büyük önemini de ortaya koymuştur. Sosyalist ülkelerdeki yasalar, işçilerin ve sendikaların dünya sendika hareketi tarafından açıklanan temel haklarını korumaktadırlar.

Sendikalar sosyalizmin aktif kurucularıdır. Sosyalist ülkelerde, üyelerinin görüş ve çıkarlarını temsil etmekte, her düzeyde karar sürecine katılmaktadırlar ve parlamentoya yasa önerisinde bulunma hakkına sahiptirler.

Sosyalist ülkelerde tüm vatandaşların çalışma haklarının garanti altına alınmış olması gerçeği; tam istihdam, toplumsal garantiler politikasının açıkça ortaya konulup uygulanabileceğini göstermektedir. Bu ülkelerde, uluslarötesi şirketlerin «yeniden yapılanma» ve «yeniden konumlandırma» planları doğrultusunda dayattıkları cinsten, toplu işten çıkarmalar yoktur, işçilerin ve sendikalarının görüşleri alınarak ulusal kaynakların etkin kullanımı gerçekleştirilir.

Sosyalist ülkelerin deneyimleri öte yandan, Birleşmiş Milletler’ce benimsenen uluslararası gelişme stratejisinin amaçlarının sadece gerçekçi değil, aynı zamanda elde edilebilir olduğunu da göstermiştir. Gerçekten de, sosyalist ülkelerde plan hedefleri yükseltilmekte ve en önemli sektörlerde bu hedeflere ulaşılmaktadır. Benzer olumlu sonuçlar, BM kadın on yılının temel hedeflerinin, sosyalist ülkelerde elde edilmiş olmasında da görülebilir ve bu, uluslararası gençlik yılının amaçları ve uluslar topluluğu tarafından belirlenen diğer toplumsal gelişme hedefleri için de doğrudur. Sosyalist ülkelerde, bu toplumsal gelişme hedeflerinin elde edilmesinde, işçiler ve sendikalar önemli bir rol oynamaktadırlar.

Değişik sosyalist ülkelerdeki sendikalar tarafından yeni ve zor görevlerin yerine getirilmesi sırasında, zengin deneyimler biriktirilmiştir ve bugün bu konularda geniş bir deneyim alışverişine ve dünyanın her tarafındaki işçilerin, sosyalist ülkelerdeki sendikal çalışmalarla ilgili olarak, daha nesnel bilgilenme olanağına kavuşturulmasına gerek vardır.

Elbette, ileri bir gelişme düzeyine ulaştıklarında yeni tip ekonomik sorunlarla karşı karşıya kalan sosyalist ülkelerde de güçlükler yok değildir. Bunlar, toplumsal ve ekonomik gelişmeyi hızlandırmak, kaliteli üretime duyulan gereksinmeyi, iç ve dış pazarlarda artık daha çok şey isteyen tüketicilerin isteklerini karşılamak, hammadde ve enerji tasarrufu sağlamak amacıyla yaygın

büyümeden yoğunlaştırılmış büyüme stratejilerine geçiş ile ilgili sorunlardır.

Ticari ilişkilerini geliştiren ve ekonomi, bilim ve teknoloji alanlarında diğer ülkelerle karşılıklı yarar sağlayan işbirliğini pekiştirmek için çaba gösteren sosyalist ülkeler de kapitalist dünyadaki bunalımdan dolayı olarak etkilenmektedirler.

Sorunlar ve güçlükler ne olursa olsun, durum, genelde, uygulanan reform ve değişikliklerin, fabrika yönetiminde, ekonomi içerisinde ve bir bütün olarak toplumda, işçilerin çıkarlarını savunan sendikaların katılımını ve etkinliğini arttırdığını, onlara daha büyük bir ağırlık verip daha da aktifleştirdiğini ve sendikaların toplumdaki rolünü arttırıp güçlendirdiğini göstermektedir. Amaç, genel olarak işçilerin ve sendikaların onları ilgilendiren sorunlar üzerinde daha fazla söz sahibi olmalarını sağlamaktır.

Sosyalist ülkelerdeki sendikaların halkın sosyalist özyönetiminin geliştirilmesinde, kamu yönetimindeki öncelikli sorunların çözümüne, ekonomik büyüme ve kültürel gelişme programlarına daha da aktif olarak katılmaları istenmektedir. Sosyalist yarışma düzeyinin yükseltilmesi, ileri deneyimlerin halka tanıtılıp benimsenmesi, sosyal adalet ilkelerinin uygulaması üzerinde, gönüllü kontrol biçimlerinin geliştirilmesi, ve çalışma kolektiflerinin yetki ve sorumluluklarının fiilen yerine getirilmesi konularında sendikaların rolü özellikle vurgulanmaktadır. Bu görevlerin yeniliği ve karmaşıklığı; büyük ölçüde, gelişmenin yoğunlaşma etkenlerine öncelik veren bir sisteme geçişi amaçlayan politika tarafından belirlenmektedir. Bu politika, bilimsel ve teknik ilerlemenin sonuçlarının hızla uygulanmaya sokulması, sosyalist ekonomik entegrasyonun daha da kolaylaştırılması ve işçilerin yararlanmasını daha da ileri götürmek amacıyla, ekonomik yönetim mekanizmasının iyileştirilmesi temelinde uygulanmaktadır.

Ekonomik sorunların çözümüne katılmak, sosyalist

toplumda, sendikaların önemli olmakla birlikte tek eylem alanı değildir. Toplumun yönetimine katılırken, sendikalar iktidarı paylaşırlar. Bu, onların farklı ve özgün bir niteliğidir. Sosyalizmde sendika hareketi, özyönetim için bir platform olarak hizmet etmekle kalmayıp onun içeriğini de belirleyerek sosyalist demokrasinin gelişimine katkıda bulunmaktadır.

SAVAŞIM PERSPEKTİFLERİ VE EYLEM ÖNCELİKLERİ

10. Dünya Sendika Kongresi, çok haklı olarak, çağımızın değişimlerle dolu olduğunu vurguladı. Emperyalizm ile barış ve ilerleme güçlerinin dünya ölçeğinde karşı karşıya gelişlerinde, bu sonuncuların üstünlük sağlayabileceklerini gösterdi. «İşçilerin ve sendikalarının büyük gücünün onları, günümüzün büyük çelişki ve sorunlarını çözmeye yetenekli kıldığına» işaret etti.

Bu güç eylemlerle dile getirilmelidir.

Geçen dört yıl boyunca böyle olmuştur.

Elbette karşılaşılan engellere bağlı olarak savaşım sertleşmiştir. Ama dünya da eski halinde değildir.

Dünya ilerlemeden yana değişiyor.

Bunalımın çeşitli sonuçlarına karşı yapılan eylemler artmıştır. Bazıları özellikle şiddetli olmuştur. Katılan işçiler büyük bir cesaret ve güçlü bir savaşım ruhu ortaya koymuşlardır. Bu eylemleri yaygınlaştırıp güçlendirme ve önemli başarılar elde etme olanaklarının var olduğu böylece kanıtlanan bir gerçektir.

Daha iyi bir yaşam ve bu yaşam için savaşım da daha iyi örgütlere sahip olmak için haklı özlemlerinde

sanayi, tarım ve hizmet işçileri büyük güçlüklerle karşı karşıyadırlar. Bu güçlükler; özellikle bunalımın yol açtığı işsizlikten, iş ve genelde yaşam güvenliğinin bulunmayışından, sendikalara yönelik baskı ve saldırılardan, yoğun bir ideolojik kampanyadan ve öte yandan belirli bazı sendikaların eyleme geçmeyi reddetmesinden doğmaktadır.

İşverenler ve hükümetler sertlik politikalarını dayatmak ve on yıllar süren savaşımın sonucunda elde edilmiş ve pekiştirilmiş birçok toplumsal kazanımı yok etmek için, ellerinden geleni yapmaktadırlar. Hatta, daha da ileri giderek, sendika fikrine bile saldırmaktadırlar.

Bu güçlüklerin ve nedenlerinin kavranılması; teslimiyete götürmemekte tersine, dayanışmayı güçlendirerek ve sınıf savaşımının günümüzdeki koşulları ve bunun gerektirdiği anti-kapitalist hedefler konusundaki uyanıklığı arttırarak, aslında taleplerin elde edilmesi için zorunlu olan savaşımı geliştirme yollarının bulunmasına yardımcı olmaktadır.

Her ülkede, ulusal talepler temelinde gelişen bu savaşımın aynı potaya akıp bir araya gelerek uluslararası bir düzeyde bütünleşmekte ve hemen hemen tüm kapitalist ülkelerde, işverenlerin ve hükümetlerin birbirlerine çok benzeyen saldırılarına ve gerici özlemlerine karşı bir dayanışma cephesi oluşturmaktadırlar. *Buradan uluslararası dayanışma ve işbirliği için yeni olanaklar doğmaktadır.*

Silahlanma yarışı, bunun ekonomik ve toplumsal sonuçları ve yarattığı tehlikeler işçilerin, halkların eyleminde bir canlanmaya neden olmuştur. 10. Kongre, savaş kışkırtıcılarına dur diyecek yığın hareketinin oluşmakta olduğunu göstermiş ve bu hareketin daha da büyüyeceğini ileri sürmüştü. Gelişmeler bunu doğrulamıştır. Silahlanma yarışından sosyalist ülkeleri sorumlu göstermeye çalışan tüm kampanyalara ve barış hareketini bölme çabalarına karşın bu hareket çeşitli biçimler

alarak ve toplumun geniş kesimlerini kucaklayarak genişlemiştir. Kadınlar ve gençler harekete giderek daha fazla katılmaktadır. *Görüşleri, farklılık ya da ayrılıkları ne olursa olsun, tüm sendika hareketi silahlanma yarışına karşı tavır almaktadır.*

Günümüz dünyasının temel sorunu, insanların kutsal olan yaşama hakkının, özgür, onurlu ve barış içinde bir yaşamın savunulması için silahlanma yarışına dur denilerek, nükleer silahların ortadan kaldırılması ve silahsızlanma yolunda somut önlemler alınmasına geçilerek barışın korunmasıdır.

Bugün bu çılgınca tırmanışı durdurmaya yönelik her zamankinden daha büyük, birlik içinde ve belirleyici eylemler örgütlemek ve bir silahsızlanma süreci başlatmak için çok geniş olanaklar vardır.

10. Kongre'den bu yana, *emperyalist ülkelerin ve uluslarötesi korporasyonların sömürüsüne karşı, gerçek ekonomik bağımsızlık ve egemenlik için verilen savaşım yeni boyutlar kazanmıştır.*

Ulusal kurtuluş savaşlarıyla büyük sömürgeci imperatorlukların çöküşünden sonra, sömürgecilikten ve emperyalist vesayetten kendilerini kurtarmayı başaran bir dizi ülke, kapitalist olmayan bir gelişme yolunu seçmişlerdir. Diğer birçokları, halklarının verdiği savaşımına rağmen, hâlâ tüm zorbalık ağlarını yeniden örmeye çalışan belli başlı kapitalist ülkelerin kısıkcı içindedirler. Ekonomik silahlar ve gıda, halkları köleleştirmede araç olarak kullanılmaktadır. Ülkelerin çoğunluğu, bağımsız gelişmeyi önleyen dış borçların ağır yükü altında kıvranmaktadır.

Fakat, mevcut eğilim bu bağımlılığa karşı köklü ve yaygın bir hareketin gelişmesi doğrudur ve bu hareket en geniş kesimlere uzanmaktadır. İşçiler ve yoksul kesimler savaşımın başını çekmektedirler. Sendikalar, ya da en azından bunların çoğunluğu bu kavgada yerlerini almaktalar. Bu, emperyalizmin temellerine, onun kısıkcındaki ülkeleri sınırsız sömürüsüne karşı girişilmiş bir saldırdır.

Kapitalist çelişkilerin büyümesi, bu kavganın, kapitalizmle iliřiēi kesme yolunda bir sınıfsal yönelimi gide rek daha fazla taşıdığını göstermektedir.

Özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde, yaşam standartlarını korumak için işçilerin ve halkların savaşını gösteren ve daha yüksek kr elde etme çabasındaki tekel lerin zorbalıklarına karşı eylemler düzenlenmiş ve g lendirlemiştir. Bu eylemler aynı zamanda ekonomik g lklerin üstesinden demokratik bir biçimde gelinmesine de temel oluşturmaktadır. Öte yandan, dev askeri har camalarda indirim yapılması için yrtlen savaşının işin, ücretlerin, yaşam standartlarının ve barışın korun masıyla yakından bir ilişkisi olduēunun kavranması, bu eylemlerin büyümesinde etken olmaktadır.

Demokratik bir seeneēi, ekonomilerini baēımsız olarak kurmayı ve reform yapmayı benimseyen birçok gelişmekte olan ülke, ilerici glerle saēlam bir baēla şıklık temelinde işçilerin ve sendikaların yaratıcı katı lımıyla, ilerleme göstermişlerdir.

Sonuç olarak, bu ülkelerin işçilerinin ve halklarının güncel istemlerinde yeni bir anti-kapitalist ekonomik ve toplumsal politika, bu politikanın oluşumuna ve uygu lamasına işçi yıēınlarının ve sendikalarının katılımı, başka bir deyişle mümkün olan en geniş demokrasi ve Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen'in uygulanması gibi, daha köklü hedefler giderek daha fazla ortaya atılıyor. Yeni bir Uluslararası Bilişim Düzeni'ne de aynı lde gerek duyuluyor.

Gelişmiş kapitalist ülkelerin işçileri ve sendikaları; gelişmekte olan ülkelerdeki işçiler, halklarla uluslararası dayanışmayı ileriye götürme doērultusunda, bu ülke lerin tekeller ve uluslarötesi korporasyonlar tarafından acımasızca sömürülüp talan edilmesine karşı çıkarak, Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen'in kurulması için ortak eylemi güçlendirmeyi istiyorlar.

10. Kongre, *demokrasiye duyulan evrensel özlemi ve bunun gereēini* vurgulamıştı. *Son yıllarda demokrasi,*

özgürlük ve insan hakları uğrındaki savaşım büyük bir hız kazandı. İşçileri ve halkları büyük başarılarla götürdü. Yıllardır azgın ve kanlı diktatörlükler altında ezilen birçok ülke kendini kurtardı ve demokrasi yolundaki engellere ve sorunlara karşın yeni bir yaşam kurmaya girişti.

Bu ülkelerdeki işçiler ve demokratlar bu kavgada ağır bir bedel ödemişlerdir. 11. Kongre, kendileri için böylesine değerli olan özgürlük uğruna yaşamlarını verenlerin, büyük acılara katlananların önünde saygıyla eğilmektedir.

Bir dizi ülkede büyük başkaldırıları, işçilerin ve halkların kahramanca savaşmaları diktatörlükleri giderek daha fazla sarsmaktadır.

Özgürlük ve insan haklarının konu olduğu her yerde, işçiler büyük bir güçle savaşmaktadırlar.

10. Kongre'den bu yana, gelişmekte olan ülkelerde işçilerin ve halkların yeni-sömürgeciliğe, ırkçılığa, ırk ayrımcılığına, siyonizme, faşizme ve gericiliğe karşı savaşmaları yeni bir hız kazanmıştır. İşçilerin ve barış güçlerinin uluslararası dayanışması, özellikle dünya sendika hareketinin ve DSF'nin etkinliği daha da büyümüştür.

Gerçek şudur ki, 10. Kongre'den dört yıl sonra, savaşım lar hem nitelik hem de nicelik yönünden yeni bo yutlar kazanmıştır.

İşçileri bu noktaya getiren bizzat kendi yaşam deneyimleridir. Uluslararası ölçekte emperyalizmin ve tek tek ülkelerde kapitalizmin tutumu, tüm sendikaların önüne yeni sorunlar çıkarmaktadır. *Savaşım sorunu doğal olarak gündemin başında bulunmaktadır. Bugün tek çözüm yolu vardır; kavgacı sendikacılık, eylemli sendikacılık.*

İşçilerin ekonomik, toplumsal istemleri, hakları ve özgürlükleri için verdikleri savaşım da aktif olarak yer alan;

Demokratik bir alternatif için verilen savaşım da

işçilerin, köylülerin ve çalışan halkın geniş kesimlerinin birliğini sağlayarak bu savaşıma öncülük eden;

Silahlanma yarışına karşı, uluslararası yumuşama için yürütülen savaşımда aktif bir rol oynayan sendikacılık.

Sorunlar kendilerini böylesine ortaya koyarken, ancak deneyim alışverişine, diyalogların geliştirilmesine ve etkin bir işbirliğinin oluşmasına olanak veren, eylem birliğine dayalı sendikacılıkla başarıya ulaşılır.

Bu, sendikaların güncel sorunlar karşısında gerçekten etkin olan tepkisidir.

İşte DSF böylesi bir yol seçmiştir. Bu, işçilerin özelemlerini savunmak ve cesaretlendirmek için, dayanışmayı güçlendirmek için daha iyi bir araç olma yolunda kendini geliştirmeye ve uyarlamaya götüren bir seçimdir. Bu seçim, bir araya gelme olanağı bulunan her kişi ve kuruluşu bir araya getirme düşüncesiyle, birlik için daha büyük sabır ve kararlılıkla çaba göstermeye götürür.

DSF, bu seçimi yaptığı için, tüm işçilere, tüm sendikalara aralarındaki politik, felsefi, ideolojik ve dinsel ayrılıkları bir tarafa bırakarak diyalogu ve her düzeyde eylem birliğini geliştirmeleri çağrısında bulunmaktadır.

Bu sorunların çözümü için DSF bizzat bir dizi öneri sunmaktadır. Çözümler ve bu istemler güncel savaşımın tutulacak ana halkalarını oluşturmaktadır.

ULUSLARARASI SENDİKA HAREKETİNİN GÜNCEL HEDEFLERİ

(1) BARIŞIN SAVUNULMASI İÇİN

Silahlanma yarışının dayattığı yükler öylesine ağır, tehlikeler öylesine ciddi bir hal almıştır ki, sendikalar ve barışçı güçler buna karşı eylemlerini büyük ölçüde:

yoğunlaştırmak ve güçlerini birleştirmek zorundadırlar. Nükleer bir savaşın galibi olamaz. Silahlanma yarışını kimse kazanamayacaktır. Bu durumda, güvenlik garantisi politik bir görev haline gelmiştir. Gündemin öncelikli maddesi askeri, politik, ekonomik ve insani yönleri olan kapsamlı bir uluslararası güvenlik sisteminin kurulmasıdır. Sendikalar ve diğer demokratik yığın hareketleri, bu görevin başarılması için dünya çapında bir seferberlikte önemli bir yere sahiptir.

10. Dünya Sendika Kongresi'nin geniş bir ilgi gören, her yıl 1 Eylül gününün Sendika Hareketinin Barış İçin Uluslararası Eylem Günü olarak kabul edilmesi çağrısı, harekete geçirici özelliği bakımından hâlâ geçerlidir. İşçilerin eylemi, büyüyen savaş tehlikesinin gerçek suçlularına, yani; uluslararası güvenliğin güçlendirilmesi ve silahlanma yarışına son verilmesi ile ilgili tüm öneriler karşısında bu yarışa küstahça yeni bir hız veren askeri-sınai komplekslere ve ABD'nin militarist çevrelerine yöneltilmiştir. İşçiler silahlanma yarışında harcanan paraların ve tekellerin buradan kazandığı akıl almaz kârların ekonomik ve toplumsal gelişmeye yöneltilmesini istemektedirler.

11. Kongre'nin yeniden vurguladığı gibi *barışın korunması* aşağıdaki istemlerin savunulması ve elde edilmesiyle bağlıdır:

— Ülkeler arasında ortaya çıkabilecek tüm sorunlar politik yollardan çözülmelidir, güç kullanma tehdidinden ve güç kullanılmasından vazgeçilmeli, gerilim ve savaş odakları ortadan kaldırılmalıdır.

— Ülkelerin egemenliğine, toprak bütünlüğüne ve iç işlerine karışmama ilkesine; bağımlı ülke ve sömürge halklarının kendi kaderlerini tayin etme hakkına eksiksiz olarak saygı gösterilmeli; emperyalist saldırganlığa karşı ulusal kurtuluş savaşları desteklenmelidir.

— Ekonomik ve politik baskı ve sömürüyü zorla sürdürmeye yönelik devlet terörizmi ve kurumlaşmış şiddet mahkûm edilmelidir.

— Nükleer, kimyasal ve bakteriyolik silahların ve tüm yeni toplu kıyım silahlarının denemesi, üretilmesi, stoklanması ve kullanılması bütünüyle yasaklanmalı ve bu türden tüm silah sistemleri sökülmelidir.

— Uzayın askerileştirilmesi yasaklanmalıdır.

— Silahlanma yarışına son verilmeli, askeri harcamalar azaltılmalı, genel ve tam bir silahsızlanma yolunda aşamalı olarak silah indirimine gidilmelidir.

— Silah fabrikaları sivil gereksinmelere hizmet edecek bir biçime dönüştürülmelidir.

— Askeri blokların karşılıklı olarak dağıtılması amacıyla olanaklı tüm önlemler alınmalıdır.

— Yabancı askeri üsler sökülmelidir.

— Nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler ve barış bölgeleri yaratılmalı ve pekiştirilmelidir.

— Uzay silahları araştırmalarına, geliştirmelerine, denemelerine ve bu tür silahların ortaya sürülmesine son verilmelidir.

— Güvenlik önlemleri ve güven oluşturunucu önlemler alınıp uygulanmalıdır.

Nükleer savaşın önlenmesi ve nükleer silahların ortadan kaldırılması, bir bütün olarak insanlık için yamsal önem taşıyan ve öncelikli görevlerdir. Bu alanda uluslararası bir anlaşma yolunda ilerleme sağlamak için her çaba gösterilmelidir.

11. Dünya Sendika Kongresi bu programa katkıda bulunan, topyekûn silahsızlanma yolunda ve olumlu görüşmeler için temel oluşturabilecek, devletler ya da devlet grupları tarafından yapılan tüm öneri ve girişimleri desteklemektedir ve bu tutumunu sürdürecektir. Bu; özellikle 2000 yılına kadar tüm nükleer silahların ortadan kaldırılmasını ve barış ve güvenliğin sağlanmasını amaçlayan, Sovyetler Birliği'nin 1986 Ocak ayında yaptığı öneriler için doğrudur.

Uluslararası Barış Yılı'nda toplanan 11. Kongre, dünya sendika hareketini silahlanma yarışına karşı birleşik eylemleri daha da yoğunlaştırmaya, BM tarafın-

dan yürütölen Dünya Silahsızlanma Kampanyası'nın geniş amaçlarını desteklemeye ve dünya kamu oyunu etkin bir biçimde yukarıda belirtilen istemlerden yana harekete geçirmeye çağırılmaktadır.

(2) ÇALIŞMA HAKKI-İŞ'İN SAVUNULMASI İÇİN

Bunalımdan ve işsizlikten çıkış yolu, tekellerin dayatmak istediğı gibi «kemer sıkma» önlemleri ve geniş yığınların yoksullaştırılmasıyla bulunamaz. Tersine, tüketici piyasasını geliştirmek, toplu tüketimi arttırmak ve ekonomik kalkınma ve toplumsal ilerleme yolundaki aktif önlemlerle bireysel ve kollektif gereksinimleri karşılamak gereklidir.

İşsizlik, iş ve yaşam güvenliğinin olmayışı, bunları yaşayan milyonlarca insanın yaşamlarında dramatik sonuçlar doğuruyor. Tüm bu işçileri örgütlemek, dayanışmayı ve istemlerin savunulmasını sağlamak sendikaların yaşamsal bir görevidir.

Bu çerçevede;

+ Ücretlerin, ödeneklerin ve emekli aylıklarının satın alma gücü arttırılmalıdır.

+ Temelinde yatan gerçek nedenlerin; vurgunculuğun, silahlanma harcamalarının, mali spekülasyonun ve her türden kapitalist savurganlığın üzerine gidilerek fiyatlar kontrol edilmeli ve enflasyon düşürülmelidir.

+ Hükümetlerin izlediğı, ekonomik büyümeyi yavaşlatan tüm politikalara son verilmelidir.

+ İşçilerin sosyal güvenliğı iyileştirilmelidir.

+ Kadın, genç ve göçmen işçilerin sürekli zarar gördüğü ücret ayrımcılığı sona ermelidir.

+ İşsizler ve ailelerinin geçimlerini garanti altına almak yolunda adımlar atılmalıdır.

+ Daha fazla sosyal adalet sağlayan vergi reformları yapılmalıdır.

+ Demokratik tarım reformları uygulanmalıdır.

Gelirlerde azalma olmaksızın daha kısa çalışma

saatleri ve daha uzun ücretli izin için savaşımın güçlendirilmesi gerekmektedir. Emeklilik ödemeleri yeterli olmalı ve emeklilik yaşı düşürülmelidir. Tüm bu önlemler tarım işçilerine de aynı şekilde uygulanmalıdır.

Çalışan halkın bireysel ve kollektif gereksinmelerinin karşılanması için tekellerin uyguladığı kapitalist ölçülerin tersine, kalifiye ve kalıcı iş yaratmayı amaçlayan, ekonomik ve sınai politikanın, gerekleri yerine getirilmelidir.

Bilişim, iletişim, otomasyon, biyoteknoloji alanlarındaki büyük teknolojik ilerlemeler, şimdiden kullanıma sunulmuş ya da kısa zamanda sunulacak olan yeni malzemeler sadece maddi üretimi arttırma olanakları yaratmakla kalmıyor, aynı zamanda ekonomik faaliyetleri ve toplumsal yaşamın tüm alanlarını da ilgilendiriyorlar. Ücretlilerin yapısını, iş kapsamlarını ve iş ilişkilerini, yaşam biçimlerini, insanların toplumsal davranış ve düşüncelerini etkileyen büyük değişiklikler ortaya çıkıyor. Bunlar, işçilerin istemlerini karşılamak, toplumsal eşitsizlikleri azaltmak, az gelişmişliğin üstesinden gelmek ve açlık, kötü beslenme, cahillik ve gizli işsizliği ortadan kaldırmak gibi, sınıf savaşımının hedefleri olan sorunları çözecek araçlar sağlayan, büyük toplumsal dönüşümlere olanaklar yaratmaktadırlar. Yeni teknolojinin toplumsal ilerlemede oynayacağı rol ve bu amaçla nasıl kullanılacağı önceden belirlenmiş değildir. Bu, büyük ölçüde sendika hareketinin, yeni teknolojinin işçilere ve toplumun geniş kesimlerine yarar sağlayacak şekilde uygulanmasını zorlama yeteneğine bağlıdır. Yeni teknolojinin etkisi, hangi koşullarda uygulamaya sokulduğuna bağlıdır. Kapitalist sömürüyü yoğunlaştırabileceği gibi halkın refahını da arttırabilir. İşçilerin yararına toplumsal ilerlemeyi hızlandırabileceği gibi uluslarötesi şirketlerin doymak bilmez kâr hırsına da hizmet edebilir. Ekonomik kalkınmaya katkıda bulunarak daha iyi bir düzenin oluşturulmasına yol açmanın yanı sıra mevcut

düzensizliği daha da kötüleştirme olasılığı da vardır. Tüm bunları toplumsal savaşımalar belirleyecektir.

İş yükünü azaltan ve üretkenliği arttıran yeni teknolojinin doğası ilericidir. Ancak, kapitalist yolda kullanıldığı zaman emeğin yoğunlaştırılmış sömürüsüne ve çalışma koşullarının kötüleşmesine yol açmaktadır. Bu olumsuz etkileri önlemek için, işyeri ve işkolu düzeyinde, tekellerin işletme yöntemlerini denetlemeye yönelik eylemlerle, onların politika ve faaliyetleri üzerinde toplumsal ve yasal kısıtlamalar elde etmek gereklidir. Yeni teknoloji uygulamaya sokulmadan önce sendikalara danışılması ve işçilerin rızasının alınması sağlanmalıdır.

Yeni teknolojilerin uygulanmasıyla birlikte, salgın hastalıkların ve çevre kirlenmesinin ortaya çıkması sıkça rastlanılan olaylardır. Bu olumsuzluklar tekeller tarafından, yayılmacı politikalarının bir parçası olarak, gelişmekte olan ülkelere ihraç edildiği için işçilerin çıkarlarını korumak amacıyla uluslararası ortak eylemin geliştirilmesi gereklidir.

DSF'nin modern ve demokratik toplum anlayışı, aynı zamanda, günümüzdeki büyük teknik ilerlemeye tümüyle egemen olabilmek için, ayırım gözetmeksizin herkes için olanaklı olan en yüksek düzeyde genel eğitim, öğretim ve meslek içi eğitimin sağlanması amacıyla, cesur bir eğitim politikası benimsenmesi istemini de içermektedir.

Gerçek bir sınai kalkınma politikası, Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen'in kurulmasını, karşılıklı yarar ve iç işlerine karışmama ilkesine dayanan uluslararası işbirliğini, dünyanın tüm insanları için toplumsal ve ekonomik ilerleme amacını öngörmek durumundadır.

Bu doğrultuda uluslarötesi korporasyonların saltanatına son verilmelidir. Aynı zamanda başta Uluslararası Para Fonu (IMF) olmak üzere uluslararası mali kuruluşlarda köklü reformlar yapılması da zorunludur.

Çağdaş sorunlara getirilen çözümler, eğer bunların hazırlanmasına ve uygulanmasına işçiler, sendikalar ve

halk yığınları katılmıyorsa etkin olamazlar. DSF bunun için, işçilerin, ekonomik ve toplumsal yaşamda tüm sorumluluklarını yerine getirebilmeleri için gerekli olan demokratik ve sendikal haklarının garanti altına alınmasını savunmaktadır.

Böylesi çözümlerin uygulanması ve işçilerin haklı istemlerinin yerine getirilmesi için kaynak gereklidir. Bu kaynaklar tekellerin muazzam kârlarından, her türlü kapitalist savurganlıktan kısıntı yapılarak ve silahlanma yarışına yapılan dev harcamalar azaltılarak bulunabilir.

Bu amaçlara ulaşmak için, diğer şeylerin yanı sıra, ILO'nun etkinliği artırılmalıdır. Sendikalar tarafından defalarca önerildiği gibi, kazançlı bir işte çalışma hakkı üzerinde uluslararası bir anlaşma ILO tarafından benimsenmelidir.

(3) EKONOMİK VE TOPLUMSAL GELİŞME İÇİN

Tüm kapitalist sistemi etkileyen bunalım ve bunun ağırlaşması gelişmekte olan ülkelerde çok daha şiddetli olarak yansımaktadır.

Bu koşullarda, başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere, tüm devletlerin kalkınmasını hızlandıran eşit ve adil ekonomik ilişkilere yol açacak, Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen'in kurulması bugün her zamankinden daha da yakıcıdır. Gelişmekte olan ülkelerde ekonomik ve toplumsal yaşamın sürekli kötüleşmesini önleyecek adımlar hızla atılmalı ve azgelişmişliğin nedenleri tümyle ortadan kaldırılmalıdır.

Bu amaçla alınacak önlemler temelde aşağıdaki konular üzerinde yoğunlaşmalıdır:

1) Ekonomik ve toplumsal gelişmeyi engelleyen dış borç sorunu. Bu borçların ve faizlerin geri ödenmesini belirsiz bir şekilde geriye bırakma ya da geciktirme, bir moratoryum ilan etme ya da derhal ödemeleri askıya alma biçimindeki önlemleri uygulamaya sokmak zorunludur.

2) Yeni Uluslararası Ekonomik ve Toplumsal Düzen ve bununla öngörülen;

— Ekonomik ve politik bağımsızlık, tüm zenginlikler, doğal kaynaklar ve ekonomik etkinlikler üzerinde tam ve kalıcı egemenlik;

— Değişik toplumsal ve ekonomik sistemlere bağlı tüm ülkeler arasında, özellikle dünyadaki açlığın üstesinden gelmeye katkıda bulunacak, hiç bir önkoşul ve ayrıcalık gözetilmeksizin modern bilim ve teknolojinin kazanımlarının tüm devletlere serbestçe ulaşmasını sağlayacak olan eşitliğe dayalı uluslararası işbirliği;

— Uluslararası mali çevrelerin egemenliğini kırarak ve uluslararası mali ve parasal sistemde bir reform —Dünya nüfusunun çoğunluğunun vatani olan gelişmekte olan ülkelerdeki ekonomik büyüme ve toplumsal gelişmenin yararlarını gözetmek zorunda olan bir reform.

— Ayrımcılık yapılmadan ticaretin geliştirilmesi, ham ve mamul madde fiyatları arasında adil ilişkiler, ilercici rejimlere sahip, belli, bazı gelişmekte olan ülkelere uygulanan ekonomik boykotlara ve şantajlara son verilmesi ,korumacılık, damping vb. gibi haksız ticari kısıtlamalar ortadan kaldırılarak gelişmekte olan ülkelerin dışsatım pazarlarının geliştirilmesi.

3) Aşağıdaki gerekleri yerine getirecek ulusal kalkınma politikalarının uygulanması:

— Ekonominin çeşitlendirilmesinden ve uluslararası işbirliğinin geliştirilmesinden yana, iç pazarı genişletecek ve halkın yaşam standartlarını yükseltecek bir sanayileşme politikası.

— Sömürgeciliğin, feodalizmin ve büyük toprak sahipliğinin tüm biçimleri ve kalıntılarını yok ederek, toprağı üzerinde çalışanlara veren, tarımı modernleştiren, kırsal alanları kalkındıran, tarım işçileri için adil yaşam ve çalışma koşulları sağlayan, tarım işçileri örgütlerinin ve köylülerin aktif katılımıyla hazırlanıp uygulanan tarım ve toprak reformları.

— Temel ekonomik çalışmaların ve ulusal kaynakların işletmesini, yerli ve yabancı egemen tekel gruplarının elinden kurtarmak amacıyla ulusallaştırmayı da içeren, devletleştirilmiş ve ulusallaştırılmış sanayilerin demokratik yönetimi için kamu denetimi.

— Uluslarötesi şirketlerin ve yabancı sermayenin faaliyetlerinin toplumsal ve ekonomik hedefler ve ulusal kalkınma stratejileri çevresinde tutulabilmesi için, bunları düzenleme ve denetleme hakkı, «serbest ticaret bölgeleri» ve «ihraç malları işleme bölgeleri»nde uluslararası çalışma standartlarının uygulanması.

— Kaynakların ekonomik ve toplumsal kalkınmaya ayrılması için askeri harcamaları kısma ve silahlanma yarışına son verme.

— Cahilliği yok etmek, eğitim yapmaları ve üretimde her türlü sorumluluğu alabilmeleri için işçilere tüm olanakları sağlamak amacıyla, bir yetiştirme programının uygulanması.

— İşçilerin ve sendikaların önerilerini, istemlerini ve gereksinimlerini karşılayabilmek amacıyla konut, ulaşım, sağlık, eğitim ve kamu hizmetleri alanlarındaki krizleri giderecek bir demokratik sosyal politika.

— Bağımsız kalkınma ve istihdam olanaklarının genişletilmesi gereklerine uygun olarak, işçilere danışılarak temel ve uygulamalı araştırmanın geliştirilmesi ile birlikte seçici bir teknoloji ithali politikası.

— Başta politika, ekonomi, eğitim ve kültür olmak üzere tüm alanlarda gelişmekte olan ülkeler arasında ekonomik ilişkileri ve işbirliğini güçlendirme.

— İşçilerin ve sendikaların her düzeydeki gelişme stratejilerinin hazırlanmasına ve uygulanmasına katılma, ekonomik ve toplumsal politikaların tüm yönleri üzerinde söz sahibi olma hakkı.

Dünya sendika hareketi, uluslarötesi şirketlerin dünya ölçeğindeki stratejilerine ve politikalarına karşı eylemi yoğunlaştırmak ve eşgüdümlü hale getirmek zorundadır. Bu, sermaye hareketlerinin ve sanayilerin kaydı-

rılmasının sıkı bir şekilde kurallara bağlanması istemini içermelidir. Sendikal hakları kabul etmeyen ve uluslararası çalışma koşullarını uygulamayan ülkelere, yabancı yatırımların yapılmasını engellemek üzere eylemler yapılmalıdır. Sendikalar, belli başlı uluslarötesi şirketlerle dünya ölçeğinde toplu sözleşmeler yapılmasını ya da en azından, belli bir uluslarötesi şirket ile ilişki içindeki tüm uluslar arasında, karşılıklı görüşmeler ve konferanslar düzenlenmesini istemelidirler. Sendika hareketi, sanayileşmiş ve gelişmekte olan iki ülke sendikaları arasında, iş konusunda rekabet doğmasına kesinlikle izin vermemelidir. Uluslararası sendika örgütleri, sendikaların uluslarötesi şirketler ve bankaların istekleri doğrultusunda baskıya uğratıldığı ülkelerde, onları savunmak için dayanışma eylemlerini yoğunlaştırmalıdır.

(4) SENDİKAL HAKLARIN SAVUNULMASI İÇİN

Kapitalist ülkelerdeki tekellerin ve hükümetlerin sendikalara azgınca saldırdığı, amaçlarının «sendikasız» bir toplum kurmak olduğunu açıkça ilan ettiği ve bunaldıktan amaçlarını gerçekleştirmek için yararlandığı günümüz koşullarında, sendikalar varlıklarına yönelik böylesi bir tehdidi savuşturmak ve sendikal haklara saygı gösterilmesini sağlayarak bu hakları korumak için savaşımalarını yükseltmelidirler.

Bu bağlamda 11. Kongre, 9. Dünya Sendika Kongresi'nce benimsenen Sendikal Haklar Evrensel Bildirisi'nin geçerliliğini ve güncel önemini onaylayarak aşağıdaki öncelikleri vurgulamaktadır:

— Başta işçilerin yaşam ve çalışma koşullarını ilgilendirenler olmak üzere, tüm toplumsal ve ekonomik politika sorunlarında, şirketler ve hükümetler düzeyindeki tüm karar üretici organlara ve çalışma yasalarının hazırlanışına işçilerin ve sendikaların katılma hakkının etkin bir biçimde tanınması;

— İşçilerin çıkarlarına zarar verecek hiçbir zorunlu uzlaştırma ögesi ya da görüşmelere baskı olmaksızın toplu sözleşme hakkının korunması;

— Özellikle yeni sanayilerde ve uluslararası şirketlerin sahip olduğu işletmelerde, sendika kurma ve bu sendikaların tanınma ve serbest toplu sözleşme yapma hakkı;

— Grev çağrısı yapmayı engelleyen usuller, sözümona «illegal» grevlere getirilen yasaklar, para cezaları ve sendika fonlarına mahkemelerce el konması gibi önlemlere son verilerek dayanışma grev ve eylemleri, toplu grev gözcülüğü de dahil grev hakkı;

— Sendikalar üzerindeki baskılara, tekellerin ve hükümetlerin organlarının sendikaların iç işlerine karışmasına, onları bölmeye çalışmasına ve işçileri sendikalarından ayrılmaya zorlamasına bir son verilmesi;

— Hükümetlerin ve işverenlerin, tüm uluslararası çalışma standartlarına, sendikal haklara ilişkin ILO anlaşma ve tavsiyelerine saygı göstermesi.

DAHA GÜÇLÜ BİR DSF İÇİN

10. Dünya Sendika Kongresi, meydana gelen çok önemli değişiklikler çerçevesinde, 1980'li yılların ortaya çıkardığı sorunlara yanıt verebilmek için DSF'nin çağa uyum sağlaması gerektiğini belirtmişti. Uzun tarihi boyunca DSF, işçilerin günlük savaşımalarında onlara yardımcı olma ve uluslararası dayanışmayı geliştirme yolunda önemli bir rol oynadı ve bugün bu geleneğini sürdürebilmek için dünyadaki yeni değişiklikleri, yeni olanak ve görevleri dikkate almak zorundadır. Bu nedenle 10. Kongre, DSF'nin bizzat kendini ilgilendiren sorunlara büyük bir önem vermişti.

DSF'nin, daha etkin ve işçilerin günlük yaşamına daha yakın olmak için —kavramda, yöntemlerde ve çalışma tarzında— yeni bir soluğa ihtiyacı olduğu kararlaştırıldı.

Bu ruhla, DSF, özellikle uluslararası şirketlere karşı somut dayanışma eylemini geliştirerek, sendika kadrolarını eğiterek, daha sistematik ve eşgüdümlü bölgesel etkinlikler yürüterek yeni ilerlemeler kaydetti. Sendika Enternasyonalleri (TUI'ler) de kendi işkollarındaki özel sorunlara ilişkin olarak bu yolda katkılarda bulundular.

DSF'nin çalışmalarını daha kapsamlı olarak geliştirme yolunda halen eksiklikler ve güçlükler vardır.

Bir yandan DSF içindeki ve dışındaki tüm sendika örgütlerini geniş bir temelde bir araya getirirken, öte yandan DSF ve TUI'lerin her ülkedeki, her işyerindeki, her bölge ya da kıt'adaki, her meslek ya da işkolundaki çalışan kadın ve erkeklerin gerçek sorunlarına olabildiğince yakın olmasını sağlamak gündemdeki temel görev olarak kalmaya devam ediyor.

Bu amaçlara ulaşmak için DSF ve TUI'ler, kendilerini ortaya koymanın kapsam ve biçimlerini olduğu kadar yaklaşımlarını, girişimlerini ve eylemlerini bu göreve uyarlamalıdır.

DSF'nin çağımızın gereklerine yanıt veren bir yapıda olmasının anlamı herşeyden önce, bütün farklılıkları içinde, işçilerin sınıf çıkarlarını gözetken, DSF içindeki tüm farklılıkların dikkate alınmasını sağlayan bir politikaya, dünyadaki işçilerin ve sendikaların en geniş anlamda bir araya getirilebilmesine olarak veren bir birlik politikasına, işçilerin istem ve taleplerini gerçekleştirmenin tek yolu olarak eyleme dönük sağlam bir politikaya sahip olmaktır.

Bu, 10. Kongre'nin ana hatlarıyla ortaya koyduğu ve bu belgede onaylanan politikadır ve yaratıcı bir biçimde daha da geliştirilmelidir.

Son dört yıl içinde, 10. Kongre'de belirtilen doğrultumuzun etkin bir biçimde uygulanması için, bu yolda ilerleme sağlamaya çaba gösterilmiş, olumlu ve cesaret verici sonuçlar elde edilmiştir.

İşçiler ve sendikalar, DSF'yi ve Sendika Enternasyonallerini (TUI'lar) kendi gerçek sıkıntılarına en yakın konularda etkin bir müdahalede bulunabilmeye yetenekli olup olmadıklarına bakarak ve DSF'yi, aynı zamanda, kendi sesinden onlara söylenenleri dinleyerek yargılıyorlar.

Bu, formalitelerden, genellemelerden kurtulmak, ve günümüz dünyasının belli başlı tüm sorunlarına karşı daha duyarlı, daha çözümleyici olmak demektir.

Bu nedenle, işçilerin yaşadığı gerçekleri daha yakın-

dan kavrayarak, daha geniş birliği sağlayarak, daha etkin olmanın anlamı aşağıdaki çerçevede ifadesini bulmaktadır:

— İşçilerin istemleri uğruna yürüttükleri savaşımlarla ve baskıya karşı mücadeleyle somut dayanışmanın yükseltilmesi;

— Ana sorunlar etrafında savaşım bilinci uyandırma, bunları cesaretlendirme ve örgütleme doğrultusunda daha büyük bir dinamizm ve daha fazla girişim;

— Kıtalarda ve bölgelerde, buralardaki DSF ve ulusal merkezlerin önderleriyle işbirliği yapılarak, etkinliklerin çeşitiliğinin arttırılması;

— Büyük ölçüde kendi işkollarındaki işçilerin özel koşullarını daha iyi bilen TU'lere dayanılarak, sanayi kolu etkinliklerinin arttırılması;

— Yeni teknoloji sorunlarına ilişkin sendikal eylemlerin eşgüdümünü sağlamaya ve özellikle mühendis, idari personel ve teknisyen sayısının artış gösterdiği belirli sektörlerde örgütlenmeye daha çok özen gösterme;

— Uluslarötesi şirketlere karşı sendikal eylemlerin eşgüdümünü sağlamaya yönelik özel çabaların geliştirilmesi;

— Günümüzde ideolojik savaşımın büyüklüğü ve sendika hareketi içindeki sorunlar dikkate alınarak kadroların eğitimine daha fazla ağırlık verilmesi;

— DSF'nin yönelimlerinin, politikasının ve önerilerinin açıklanmasında hem sözlü hem de yazılı biçimlerin kullanılması;

— Özellikle bu eylem eksenlerinde tartışılıp, görüşülerek yeni çabalar ortaya konması gereği.

BİRLİKTE ÇALIŞALIM!

DSF'nin içinde yer aldığı uluslararası sendika hareketi, çalışan insanların hayallerini gerçekleştirecek bir dünyanın oluşturulmasına daha etkin katkılarda bulunabilecek güce sahiptir. Bilim ve teknolojinin savaş ve yıkım için değil, insanlığın gelişmesi için kullanılacağı koşullar yaratılabilir. Yoksulluk, eşitsizlik ve sömürü gibi büyük sorunların üstesinden gelinmesi yolunda daha etkili olunabilir. Ne var ki hepsinde, önemli olan birlikte çalışmak, işbirliği yapmaktır.

DSF, bu noktalarda geniş uluslararası sendikal iş ve eylembirliğini özendirme yolundaki çabalarını sürdürcek ve ICATU, OATUU, CPUSTAL ve diğer bölgesel örgütlerle ve bağlı olduğu uluslararası örgütlerin hangisi olduğuna bakmaksızın, pek çok ulusal sendika merkeziyle sıkı ilişkilerini daha da güçlendirecektir. DSF diğer uluslararası sendika merkezleriyle —ICFTU ve WCL— yapıcı işbirliği doğrultusundaki ilkesel bakış açısını bir kez daha yinelemektedir. Bu işbirliğinin özü karşılıklı saygı ve işçilerin ve sendikaların uluslararası dayanışma geleneği olacaktır.

11. Dünya Sendika Kongresi'nin baş hedefi, birlik davasına katkıda bulunmaktır. Amaç, dünya sendika hareketinin insanlığın ilerlemesini hızlandırma tarihsel görevini başarabilmesidir.

Öyleyse işçilerin çıkarlarını savunmak için, toplumsal ilerleme ve barış için tüm ülkelerde, tüm kıtalarda ve tüm toplumsal sistemlerde, tüm güçleri muazzam bir birleşik eylem içinde birleştirebilecek yollar bulunmalıdır. Dünya Sendika hareketi bunun için çalışmalıdır.

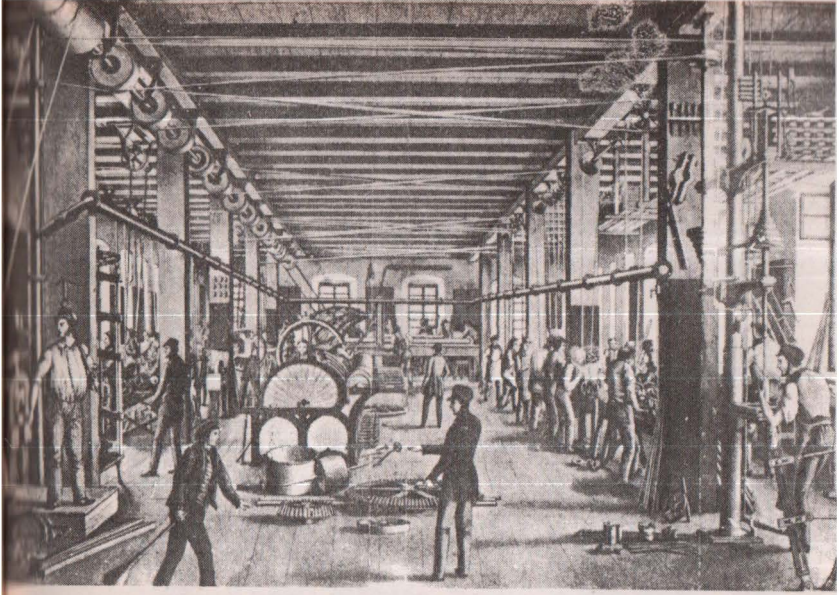
İÇİNDEKİLER

DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU

OKUYUCUYA	7
I. KÖKLER	7
Başlangıç	8
Gökyüzünü fethetmek	12
Sendika hareketinin büyümesi	14
Zorunlu bir parantez	16
Kadınların rolü	18
Ufukta ilk felaket	19
Yeni bir dünyanın sancılı doğumu	20
Bir kez daha birlik sorunu	24
II. UMUT	27
Dünya sendika birliğinin tohumları atılıyor	30
Londra konferansı	33
DSF doğuyor	35
Paris Konferansı'nın (Kongre) Tarihsel Anlam ve Önemi	39
III. ENGELLERLE DOLU BİR YOL (1945-1949)	41
İlk adımlar	42
Bağlaşıklıktan çatışmaya	44

İlk engeller	47
Olayların hızlanması	50
Birlik düşüncesi geçerliliğini sürdürüyor ...	53
IV. İŞÇİ DAVASINA SADAKAT (1949-1956)	57
Bölünmenin sonuçları	58
«Soğuk savaş» ve bunun sıcak biçimleri ...	60
Marshall Planı'nın iktisadi sonuçları ve işçiler	62
sosyalist seçenek	64
Ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme için	66
Uluslararası işçi dayanışmasının kalesi DSF	67
Sorunların artışı ve kalıcı bir çözüm	70
V. DÜNYA DEĞİŞİYOR (1956-1973)	73
Evrensel özelemler: Barış ve bağımsızlık	74
İnsanca yaşama hakkı	76
Sendika dünyasında değişiklikler	80
Bütün işçilere hizmet edecek bir program	
için	85
VI. ZAMANIMIZIN BÜYÜK SORUNLARIYLA	
KARŞI KARŞIYA (1973-1982)	93
İşçilerin tepkisi	95
«Açık kapı» Kongresi	97
İlerleme ve arayış yılları	101
Yeni çabalar	106
Geleceğe bakmak	108
VII. ŞİMDİKİ GÖREVLER ve PERSPEKTİFLER	113
Sendikaların rolü	115
Uluslararası dayanışmanın temel görevleri ...	122
Birlik ve birleşik eylem: her zamankinden	
daha gerekli	124
Dünya sendika kongresine doğru	131
EKLER	133
1 — Dünya Sendikalar Federasyonu Tüzüğü	135
2 — Dünya sendika konferans ve kongreleri	
istatistik özet	155

3 — Sendika enternasyonalleri - kısa bir ta- nıtım	159
4 — Günümüzde DSF'	171
KAYNAKÇA	173
11. DÜNYA SENDİKA KONGRESİ'NDE KABUL EDİLEN ANA BELGE	
BU BELGE İÇİN BİRKAÇ SÖZ	177
I. GİRİŞ	179
II. ONUNCU DÜNYA SENDİKA KONGRESİ'N- DEN BU YANA ORTAYA ÇIKAN GE- LİŞMELER	
Ekonmik ve toplumsal durum	181
Silahlanma yarışının ekonomik ve toplumsal sonuçları	188
Gelişmekte olan ülkelerin durumu	192
Sosyalist ülkelerin deneyimleri	197
III. SAVAŞIM PERSPEKTİFLERİ ve EYLEM ÖN- CELİKLERİ	201
Uluslararası sendika hareketinin güncel he- defleri	206
1. Barışın savunulması için	206
2. Çalışma hakkı - iş'in savunulması için	209
3. Ekonomik ve toplumsal gelişme için	212
4. Sendikal hakların savunulması için ...	215
IV. DAHA GÜÇLÜ BİR DSF İÇİN	217
V. BİRLİKTE ÇALIŞALIM	221

*19. yüzyılda tipik bir fabrikanın iç görünümü.
3 Mayıs 1886 Haymarket Meydanı, Şikago.*

Kışlık Saraya Hücum, Petrograd 7 Kasım 1917.

1955’de DSF’nin 10. yıldönümünde Pablo Picasso tarafından çizilen desen (1979’da S. Ballandini tarafından Prag’daki DSF binasına mozaikle işlendi.

Silahsızlanma ve barış için savaş, ayrımsız tüm çalışanların ve sendikaların görevidir.

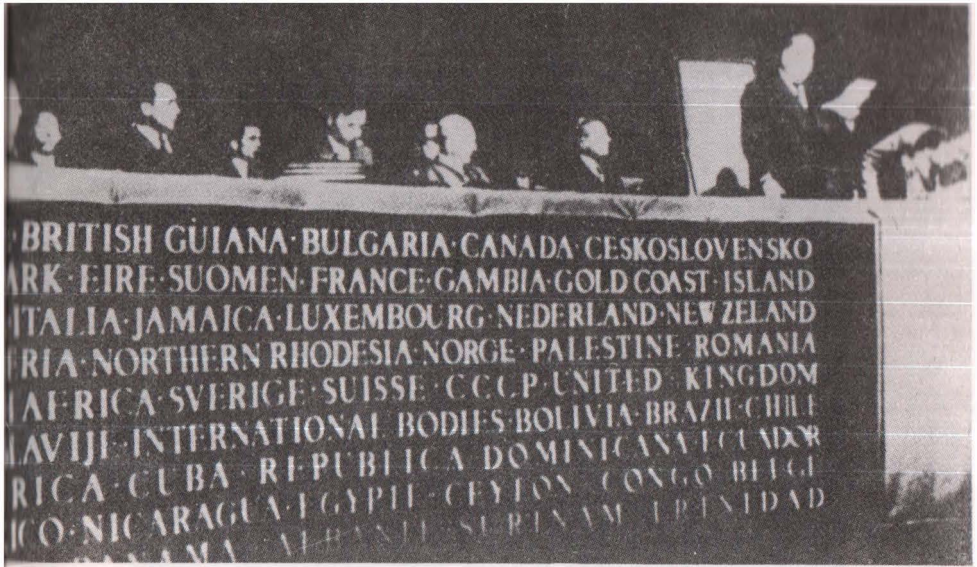
1929-30 Büyük krizde işsizlik dramı

Halkların özgürlüğü için ölüm tehlikesi: Faşizm.

*İnsanlık tarihinin yaşadığı en büyük yıkım:
İkinci Dünya Savaşı.*

3 Ekim 1945, Paris Chaillot Sarayı'nda DSF'nin doğuşu.

*Dünya Sendikalar Konferansı 1945 Şubatında
Londra'da toplantıda.*

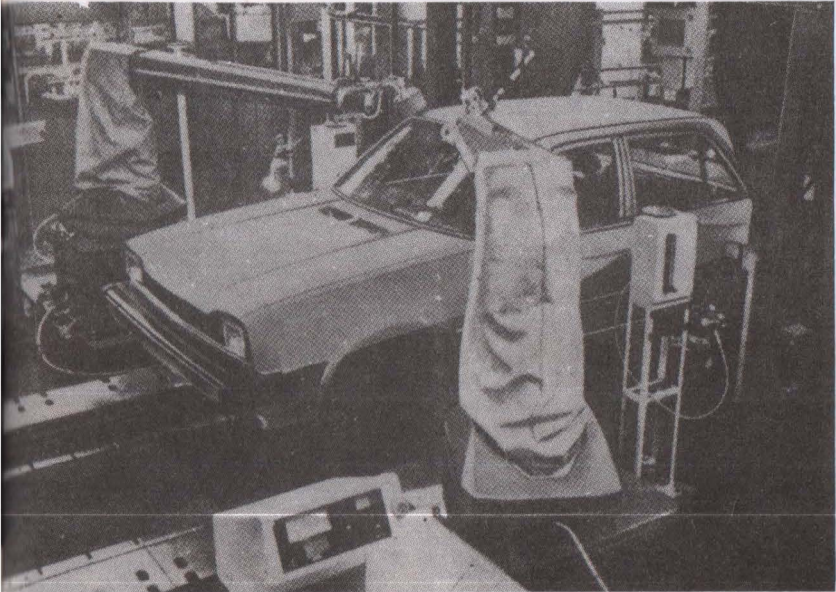
*İngiltere kralı VI. George Buckingham Sarayı'nda
Konferans Başkanlık Kurulunu kabul ediyor.*

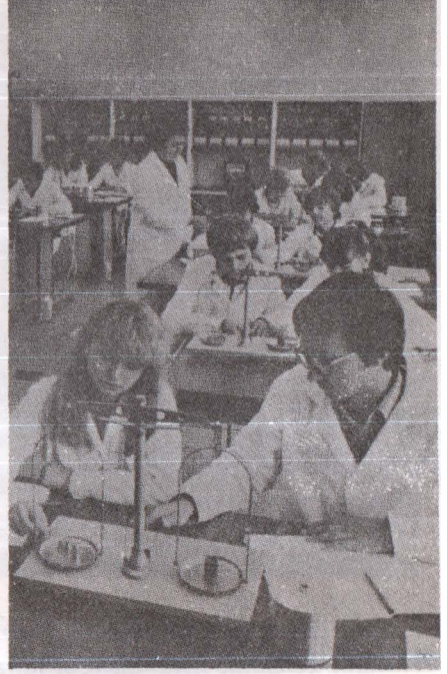

Açlık, günümüzün ayıbı.

Tekniğin gelişimi, insanlık için nimet mi, külfet mi?

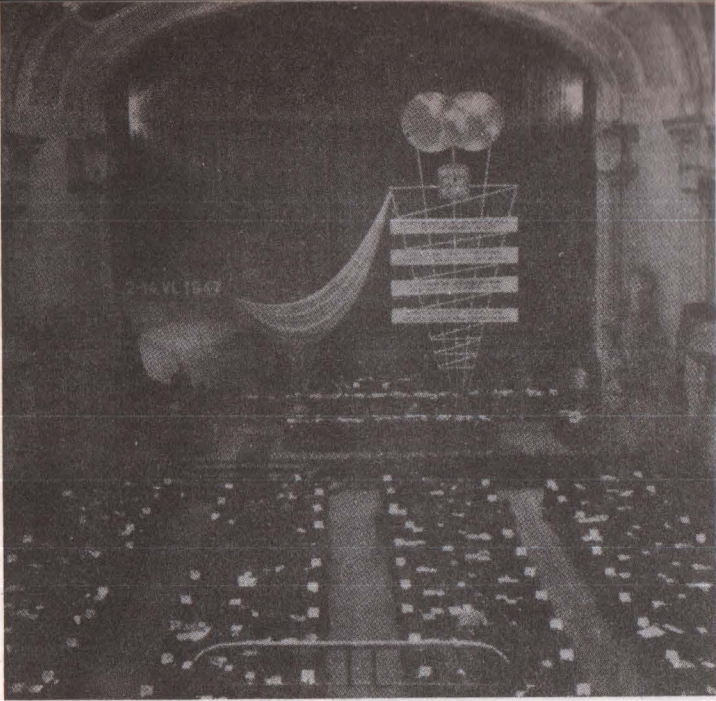

Daha iyi bir dünyaya doğru

Sendikal hakların savunulması ve genişletilmesi en güçlü istemdir.

1947, Prag'da Genel Kurul Oturumu.

1949, Milano'da II. Dünya Sendikalar Kongresi açılırken.

*Sandor Gaspar,
DSF başkanı.*

*İbrahim Zekeriya,
DSF genel sekreteri.*

1982 Şubatı Havana, DSF 10. Kongresi.

“

Dünya Konferansı'na birçok ülkeden katılan bizler tüm ırkları, tüm renkleri ve tüm inançları temsil ediyoruz. Farklı dilleri konuşmamıza karşın, emekçiler olarak, özgürlük tutkunu tüm halklarla paylaştığımız aynı amaçlarda birleştik. Dünya Konferansı'nda ortaya koyduğumuz görüşler bizlere: Dünya sendikal hareketinin, özgürlük ve demokrasiyi yoketmeye çalışan faşist güçlere karşı, kesin ve ödünsüz bir zafer kazanmak için; kalıcı ve sürekli bir barış için; iktisadi alanda, dünyadaki kaynakların tüm halkların refahı, herkese iş, tüm uluslardan kadın ve erkek herkesi yüksek bir yaşam düzeyi ile sosyal güvenlik yolunda kullanılmasını sağlayacak uluslararası işbirliğini gerçekleştirmek için, kendisiyle aynı düşüncüyü paylaşan tüm halklarla birlikte uğraş vermeye kararlı olduğumu açıkça ve koşulsuz biçimde ilan etme olanağı veriyor.”

(LONDRA DÜNYA SENDİKAL KONFERANSI'NDA
KABUL EDİLEN BİLDİRGEDEN, ŞUBAT 1945)

